

METLIKA - Danes bodo odborniki metliške občinske skupščine potrdili odlok o davkih in med dolensjimi občinami prvi razpravljali o proračunu za leto 1972.

SEVNICA - Danes bo predaval v gasiskem domu inž. Peter Ščetin, udeleženec alpinistične odprave na Himalajo. Vabijo predvsem planince, naj se predavanja, ki se bo začelo ob 18. uri, udeležijo v čim večjem številu.

JELENOV ZLEB - V soboto bo tu svečanost v počastitev zmage partizanskih brigad 26. marca 1943. V spomin na to zmago praznuje občina Ribnica vsako leto 26. marca svoj praznik.

KOCEVJE - Na jutrišnji seji občinske skupščine bo sprejet tudi proračun za leto.

KRSKO - Komisija, ki je ugotavljala upravičenost do stanovanjskih kreditov za borce, je včeraj končala delo in bo te dni predložila skupščini prednostno listo prosilcev.

BREZICE - Danes bo na seji občinske skupščine sprejet odlok o obdavčitvi občanov.

Solarji iz Loškega potoka in okolice hodijo zdaj še v staro šolo, zgrajeno za časa presvitlega cesarja Franca Jožefa, že prihodnje jesen pa bodo v novo, ki bo dograjena med počitnicami. (Foto: J. Primc). Več o napredku ribniške občine preberite danes na sredini lista v posebni prilogi, posvečeni občinskemu prazniku!

IZVRŠNI SVET SE PREVEČ OKLEPA ADMINISTRATIVNIH REŠITEV?

Postopno in načrtno ogreti zamrznitev

Mokronog: ocena inž. Marka Bulca, člana predsedstva SFRJ, kje smo z našim gospodarstvom

Na seminarju za predsednike krajevnih organizacij SZDL in krajevnih skupnosti, ki ga je 16. marca v Mokronogu priredila OK SZDL Trebnje, je razen Boža Kovača, sekretarja republiške konference SZDL, sodeloval tudi inž. Marko Bulc, ki je ocenil sedanjí trenutke in predvidel gibanje jugoslovskega gospodarstva.

Ceno stabilizacije, nujno potrebne ustavitve gospodarstva, je treba plačati, to se moramo po-besedah

Da ne bo škode!

1. aprila letos bo avstrijska banka začela pobirati iz obtoka bankovce za 1000 šlingov, ki so bili izdani 1. julija 1960 in na katerih je Johann Strauss. Od 1. aprila zato tudi pri nas ne bodo več odkupovali teh bankovcev - zato opozarjamo vse tiste, ki jih še imajo, naj jih zamenjajo v poslovnih bankah.

Eksplozija v BELTU

17. marca ob 6.30 je prišlo v črnomajškem Beltu do eksplozije, zaradi katere se je hudo poškodoval 37-letni Obrid Batinič, delavec tovarne s Sadeža v Črnomlju. Eksplozija je jeklenka, napolnjena z ogljikovim dioksidom, ki jo uporabljajo za pihanje v modele. Razneslo je še drugo tako jeklenko, Batinič pa je bil tako hudo poškodovan, da so mu v novomeški bolnišnici amputirali levo roko in levo nogo v kolenu. Vzrok eksplozije še raziskujejo.

Inž. Marko Bulc med razlago v Mokronogu

inž. Bulca predvsem zavedati. To je mogoče narediti tako, da povečamo delovno storilnost in kar najboljše gospodarimo ali pa da zmanjšamo standard. Sprejemljiva je samo prva rešitev, je pa težka in dolgotrajna. Trenutno pravzaprav še ni uspehov, vsaj takšnih ne, kot bi jih želeli. Inflacije pravzaprav še ne zmanjšujemo, poglavitna nesorazmerja še obstajajo. Podatki kažejo, da so v januarju in februarju dohodki prebivalstva narasli za več kot 20 odstotkov, nadalje, da se potrošniška posojila niso zmanjšala in da je varčevanje manjše, vse to pa spodbuja na-

kupovanje, porabo in sili k večjim cenam.

Občutno več denarja je letos tudi pri delovnih organizacijah, toda le-tega ne uporabljajo za odpravljanje nelikvidnosti, te jugoslovske nadloge, marveč ga investirajo, ker jun tako nač boljše kaže. Stopnja

(Nadaljevanje na 6. strani)

Kaj pa naša letališča?

Začenjajo se razprave o mreži letališč v Sloveniji

Jutri dopoldne se bodo v Krškem sestali na devetem posvetovanju dolenski poslanci in obravnavali delo slovenskega in dolenskega kluba poslancev. Del posvetovanja je na predlog gorenjskih poslancev namenjen tudi problematiki zračnega prometa v naši republiki. Tu je zlasti zanimivo vprašanje, kje dobiti potreben denar za gradnjo in opremo slovenskih letališč.

Kot smo že poročali, je v Zalogu pri Novem mestu v gradnji letališče, ki bo lahko uvrščeno v mednarodni razred, če bo dovolj denarja za asfaltiranje steze in nakup potrebne opreme. Od predvidenih slovenskih letališč v Mariboru, blizu Kopra in novega letališča pri Kranju je zdaj še najdlje Novo mesto, ki ima zagotovljena vsaj zemeljska dela (skoraj polovico je že opravljenih), vsi drugi so še pri načrtih.

Pri hitrem razvoju letalskega prometa ne gre pozabiti tudi razprave o možnostih za veliko medrepubliško letališče na Krškem polju, ki bi bilo projektirano v skladu z zahtevami

veleletal (jumbojetov) in nadzvočnih potniških letal.

Po posvetovanju si bodo poslanci ogledali tovarno celuloze in papirja Džuro Salaj v Krškem in se pogovarjali s predstavniki podjetja.

m.

Nad pretežnim delom Evrope se še vedno zadržuje šibko območje visokega zračnega pritiska. Polarna fronta valovi nad severnim Atlantikom in severno Evropo ter povzroča nestalno vreme predvsem nad Skandinavijo.
Pri nas kaže, da bo še suho in brez večjih temperaturnih sprememb.

POMLAD. Od torka naprej velja koledarska pomlad za Glavanovega pobiča in njegov mlinček ob potoku pod Kamno goro pri Trebnjem, za nas vse, ki si želimo sonca in svežega zraka. (Foto: Legan)

VIATOR IN BELOKRANJSKO GOSTINSTVO: Par pred ohcetjo?
Če bodo iz te moke umesili kruh, se bosta gostinstvo in turizem v deželi brez postavila na noge - Gre za 16 milijonov investicij

Ljubljansko podjetje VIATOR, ki davi z avto-prevozništvom ter gostinstvom in turistično dejavnostjo, je prevzel hotel Smuk v Semiču, dokaj ves lokalni avtobusni promet in sektor družbenega gostinstva na območju Bele krajine. Tako v Črnomlju kot v Metliki uporabljajo, da z mnogilnosti sedanjih njo povečevaj niti jih moder- izati z lastnimi močmi in sredstvi, nočnejim partnerjem s finančno nosit za ureditve načrtov. Zankrat kaže, da se bosta obe vdelava samo na območju črnomaj- se občine za 16.500.000 din inve- sticij. Od tega je 6 milijonov di-

narjev določenih za ureditev hotela „Lahinja“ in temeljito preureditev restavracije Grad; 6,5 milijonov dinarjev bi šlo za nabavo 6 avtobusov in 20 kamionov, 4 milijoni pa so potrebni za gradnjo in opremo mehaniziranih delavnic. VIATOR je pripravil in ta načrt vložiti 6,5 milijona din lastnih sredstev, za 10 milijonov din posojila pa je zaprosila Ljubljanska banka.

Načrti za adaptacijo restavracije GRAD so že v izdelavi. Kolektiv Gostinskega podjetja v Črnomlju se za pripojitev ogreva, prav tako pa so zamisel o integraciji podprli črnomajški odborniki na zadnjem zasedanju. Zdaj je več ali manj vse odvisno od tega, če bo Ljubljanska banka odobrila posojilo.

Vso pomoč invalidom

Ob svetovnem dnevu invalidov, ki ga letos praznujemo 26. marca, so republiške družbeno-politične organizacije vključno s Konferenco za rehabilitacijo invalidov izdale javen poziv slovenski javnosti. V njem priporočajo posebno skrb vsem življenjskim problemom invalidov, da bi le-ti čimprej postali enkopravni občani naše družbe. Pozivajo delavske svete, občinske skupščine, družbeno-politične organizacije, razne samoupravne skupnosti in strokovne službe ter zavode, naj vsak na svojem področju prispeva k izboljšanju življenjskih razmer invalidnih oseb.

„KURETINE IN JAJC BO DOVOLJ.“ pravijo kupci piščancev v prodajalni kmetijske zadruge Krka v Novem mestu. Vsak teden dobijo picke iz valilnice na Grabnu ali pa iz založke Emone. Cena je 3 din za piščančka, naročiti pa jih je treba nekaj dni prej. (Foto: S. Mikulan).

Kmetje in delavci izenačeni

Odpraviti vse, kar jih je doslej razdvajalo – Kmečke sekcije pri uresničevanju novega zakona o združevanju kmetov

Stevilnim novicam, ki prihajajo zadnje dni z skoraj vseh koncev sveta o uspešnem boju s tihotapci z mamili, se je pridružila še ena iz sosednje Italije. Italijanska policija je v Trstu našla za milijardo lir hašiša. Ob tem so v Trstu prijeli tri Nizozemce in nekoga Belgijca, v Portorožu pa so uslužbenci naše javne varnosti aretirali libanonska tihotapca, ki sta bila sefa te tihotapske skupine... črni dnevi za tihotapce in obilo medalj za policijo...

V Avstraliji pa sta doživela dva bančna uslužbenca nekaj zelo neprijetnega. Ko jima je šef naročil, naj preneseta 4700 dolarjev iz ene podružnice v drugo, sta najela taksi in se odpeljala. Sredi poti se je avto nenadoma ustavil in vsa prizadevanja soferja, da bi ga znova pognal, so bila zaman. „Bova pa midva malec porinila, morda bo to pomagalo,“ sta rekla in izstopila. Krepka možakarja sta taksi res pognala v tek, toda ko sta mislila, da se bo vozilo ustavilo in bosta zopet zasedla svoji mesti – je odpeljal! Kajpak se je odpeljala v taksiju tudi torba s 4700 dolarji. Kasneje je policija taksi našla zapuščen v neki ulici, denarja pa ne... tudi ko porivaš taksi, moraš imeti torbo z denarjem pri sebi...

Nekaj samo malo manj neprijetnega je doživel sovjetski diplomat Jevstafijev na sprejemu v sovjetski ambasadi v Washingtonu. Sedemnajstletna Judith Sothero, za katero so kasneje ugotovili, da pripada agresivni Židovski obrambni zvezi, je namreč vrgla sovjetskemu diplomatu v glavo tri decilitre človeške krvi! Tako je protestirala zoper, kot je dejala, preganjanje Židov v Sovjetski zvezi. Kri je bila njena, je kasneje sporočila policija... ne ljub dogodek v ambasadi...

Sprejetje novega zakona o združevanju kmetov ne pomeni zaključne faze pri urejanju organizacijskih vprašanj kmetov, ampak v nekaterih kmetijskih organizacijah prej začetek. Ne bo pa vedno najteže tam, kjer v zadnjih letih niso nič spremenili, ker so čakali na nove predpise. Veliko težje bodo kmetje prišli do svojih popolnih samoupravnih pravic tam, kjer so že nekaj izboljšali, zdaj pa zahtevajo, da so uredili vse, kar določa novi zakon.

V obrazložitvi k predlogu zakona o združevanju kmetov je bilo med drugim povedano:

„Razlike med zadrugo in drugo delovno organizacijo so predvsem v tem, da so kmetje kot člani zadruge in kot delovni ljudje v celoti izenačeni z delavci zadruga, tako pri upravljanju kot pri delitvi dohodka, z edino tradicionalno zadrugo posebnostjo o delitvi dela dohodka po uspehu njihovega poslovanja z zadrugo.“

Kje so to že tako uredili? Pravice kmetov v zadrugah in enako v obratih za kooperacijo pri drugih delovnih organizacijah bodo tako široke – ko bo urejeno vse po novih predpisih! – da se jim ne bo treba še po-

sebej združevati v kakih družtvih. Razni odbori in odseki v zadrugah in obratih za kooperacijo bodo lahko opravljali vse, za kar so si kmetje doslej želeli društva in druge oblike povezovanja. Tudi zavarovanje živine. Za boljše gospodarjenje pa bodo lahko združevali svoje delo in delovna sredstva tudi v kmečkih skupnostih, ki bodo po svojem delovanju precej podobne kmetijskim zadrugam.

Ne bi pogrevali stvari, zaradi katerih so v minulih letih nastajala živinorejska oziroma kmečka društva mimo kmetijskih zadrug. Na kmečki sekciji pri republiški konferenci SZDL so se dogovorili, da slabosti odpravijo. Odpraviti pa bo treba res vse, kar je kmete spodbujalo ali sililo k iskanju novih oblik medsebojnega sodelovanja.

Vzroke nesporazumov med kmetijskimi organizacijami in kmeti je nekdo pikro označil z besedami: „Slo je za kravo in tele.“ Da, nekateri so želeli zaslužiti na račun kmetov. Takih ljudi ni lahko spreobrniti, zato se bodo podobne želje še po-

TELEGRAMI
DUNAJ – Pred porotno sodišče na Dunaju je te dni že četrtil stopil Franz Novak, 59 let, bivši esovec in sodelavec Adolfa Eichmanna. Odgovoren je za transporte kakih 430.000 madžarskih Židov v Oswincim. Doslej so ga že trikrat obsodili, potem pa izpustili, oziroma razveljavili sodbo.

V NEDELJO V PLANICI

Italijanski notranji minister je ukazal, naj takoj začnejo s preiskavo, ki naj dožene v kakšnih okoliščinah je izgubil življenje italijanski milijarder, založnik Giangiacomo Feltrinelli. Njegovo truplo so namreč našli prejšnji teden močno iznakaženo v predmestju Milana. Domnevajo, da gre za zločin, čeprav so sprva menili, da naj bi milijarder, ki je sicer veljal za levicarja, kanil z dinamitom porušiti daljnovid, zaradi česar bi ostalo milijonsko mesto brez električnega toka. Dinamit naj bi eksplodiral v roki in ga usmrtil. V preiskavi sodeluje tudi italijanska tajna služba. Truplo ubitega milijarderja (na sliki v sredi njegov lanskoletni portret) sta prišli identificirati njegova nekdanja tretja žena Inga Schoental (na levi) in četrta, Sibilla Melega (na desni). (Telefoto: UPI)

navljale oziroma se bodo trdovratno poskušale ohraniti. Kmetje se bodo morali bojevati za svoje pravice. Socialistična zveza jim obljublja vso pomoč, oni pa naj bi izražali svoje želje in upravičene zahteve preko kmečkih sekcij. Čimbolj bodo podjetni in vztrajni, temveč pomoči bodo dobili.

V nekaterih občinah že imajo kmečke sekcije pri občinskih in krajevnih organizacijah SZDL, v drugih pa jih še niso ustanovili. Pravijo, da jim niso potrebne poleg kmetijskih sekcij. Ali so potrebne ali ne, naj odločijo kmetje. Prav kmečke sekcije bodo lahko največ storile pri premagovanju ovir in odporov, ko bodo morale kmetijske in gozdnogospodarske organizacije prilagoditi svoje poslovanje novim predpisom.

Morda bo kdo menil, da preveč govorimo o kmečkem samoupravljanju. V drugih gospodarskih organizacijah ga imajo že več kot 20 let, pa še vedno ni povsod tako, kot bi moralo biti. Podobno bo v mnogih zadrugah, če ga bodo kmetje podcenjevali.

JOŽE PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

Jordanski kralj Husein je pravil prvovrstno presenečenje (o katerem pa se je sušljalo še predno je bilo uradno obelodanjeno), ko je koncem minulega tedna predlagal, naj bi ustanovili Združeno arabsko kraljevino. Bistvo njegovega predloga je v tem, da bi združili pod enotno oblastjo (kajpak njegovo) ozemlje zahodnega brega reke Jordan in Gaze ter sedanje Jordanije. Predlog zelo natančno našteva kako bi se to uresničilo, kar zgovorno dokazuje, da so ga njegovi avtorji pripravljali dolgo in skrbno. Tu so številne podrobnosti o sodstvu, izvršilni oblasti, zakonodaji, parlamentu. Jeruzalem, ki je sedaj pod izraelsko okupacijo, bi postal glavno mesto zahodne province, medtem ko bi bil Aman še naprej prestolnica države. Vse to bi seveda uresničili šele potem, ko bi se Izraelci umaknili z zasedenih področij. Kot je bilo pričakovati, je Huseinova izjava takoj naletela na izjemen odmev. Egipt, Sirija in druge arabske države so priprici označile Huseinov načrt za izdajo in zaroto zoper skupno arabsko stvar. Tako so storili tudi voditelji palestinskih komandosov – naposled pa so se tistim, ki so proti temu načrtu, pridružili še Izraelci. Golda Meir je v parlamentu izjavila, da je ta predlog nesmiseln in da ne bo niti za ped približal mir na Bližnjem vzhodu. Ze nekaj dni prej, preden je jordanski suveren objavil svoj načrt, se je v arabskih prestolnicah bolj ali manj javno govorilo, da se pripravljajo nekaj podobnega. Nič koliko je bilo tudi novic, da se je več jordanskih uglednih funkcionarjev sestalo z izraelskimi osebnostmi in pripravljajo tekst te izjave ter se tudi sicer pogajalo za hrbi Arabcev o ločenem mirovnem sporazumu. Trdili so celo (zadnje tako trditve je objavila tudi znana ameriška revija Time), da sta se osebno sestala tudi Golda Meir in kralj Husein. Eno k drugemu: napetost je rasla že nekaj časa in trenutek, ko je Husein naposled objavil svoj načrt, je označeval njen vrh. Nobenega dvoma ni, da bi jordanski suveren vsekakor rad uredil odnose z Izraelom in uredil tako, da bi imel od tega čimveč koristi. Predvsem bi rad zavaroval svoj položaj, ki ni najbolj trden kljub temu, da je neprimerno boljši (zanj) kot je bil še pred dvajsetimi ali petindvajsetimi meseci. Tedaj so bili komandosi pravzaprav suverena sila v samo navidezno suvereni državi. Po neverjetno odločnem in krvavem spopadu z njimi je kralj sicer uspel v precejšnji meri očistiti svojo hišo – čeprav nikakor ne povsem. Arabske države so sicer dajale komandosom podporo, toda to je bila podpora praznega žepa. Medtem ko so trdili, da jim je položaj Palestinec sveta skrb, so

očito storili vse premalo, da bi to dokazali tudi z dejanji. Na sprotno pa je Husein z ukrepom pokazal, da misli resno. Potem ko je obračunal s komandosi in pri tem uspel brez posebne skode uiti gnevu arabskih voditeljev, je sklenil, da je prišel čas za ureditev razmer še z Izraelci. To naj bi zagotovil njegov predlog o Združeni arabski kraljevini. S tem bi namreč – če bi se

Huseinov predlog

Izraelci kajpak s predlogom strinjali – zavaroval v nekem smislu svoj hrbet, hkrati pa eno od konca zatrl ostanki palestinskih komandosov. Egipt tega načrta ni mogel sprejeti zaradi tega, ker bi se v tem primeru vsa njegova naspotja z Izraelom skrcila zgolj na problem egipčevsko-izraelske meje. Sedaj je v spopadu med Izraelci in Egipčani na tehtnici vsakega več, saj gre za tisto, kar v Kairu imenujejo arabska stvar. To je zelo na kratko rečeno, tako ideološki kot politični, ekonomski in vojaški spopad. Tega Kairo nikakor ne more – kakor bi moral, če bi se Izraelci razumeli z Jordanci – zmanjšati zgolj na nesporazume o tem, kje naj bi tekla bodoča mejnitvena črta med enim in drugim. Egipt je izgubil zadnjo vojno in med številnimi rešenji ki so bile tedaj prizadete, je bil tudi nacionalni ponos. Tega je moč kar tako poteptati in postati sedaj na pogoje, ki bi postavljali drugi. Vsekakor je trenutno zanimivo vprašanje: bodo eni in drugi storili v naslednjem obdobju? Koliko resnice v tem, da se Husein v Goldini odposlanci res tajno sestajali? Ali Tel Aviv misli resno, ko odločno zavrne Huseinov načrt? Kaj lahko storijo druge arabske države v novonastalega položaja? Vse to so vprašanja, ki pogojujejo predvidevanja na temo: kaj sedaj? Husein je medtem naročil, da bo v kratkem obiskal Združene države Amerike. To bo sicer neuraden obisk, toda nobenega dvoma ni, da ga bodo izrabili za izmenjavo mnenj o najnovejšem položaju na Bližnjem vzhodu. Kaj bo rekel Husein? Nixon je zamegljen zelo zainteresiran, da bi se v polovični mir, toda ali vidi Huseinovem predlogu pot do njega? Vprašanj je nestro, odgovorov bistveno manj!

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Sredi minulega tedna (prav prejšnje sredo) je slovenska skupščina – pravzaprav njena pristojna zbora, republiški zbor in pa enotni zbor delovnih skupnosti – dokončala nekaj izredno pomembnih, že dalj časa potekajočih nalog. Na tem zasedanju je namreč skupščina z dokončno potrditvijo sprejela dva zelo pomembna USMERJEVALNA DOKUMENTA, ki usmerjata naše razvojne poglede na območju Slovenije daleč vnaprej, razen tega pa je skupščina tokrat po dolgotrajnih pripravah tudi uzakonila (kot smo to na kratko omenili že zadnjič na tem mestu) dvoje, če lahko rečemo, izrazito KMETIJSKIH ZAKONOV, ki bosta vsekakor lahko precej pripomogla k nadaljnjemu urejanju še mnogih (zal) nerešenih vprašanj naše vasi, našega kmeta.

No – o prvem samo še na kratko, saj smo o obeh usmerjevalnih dokumentih, ki sta sedaj postala uradno dogovorjeno in sprejeto stališče, pač že večkrat govorili; še tedaj, ko sta bila oba ta dokumenta predmet razprav ob pripravah na njun sprejem. Gre za RESOLUCIJO o dolgoročnem razvoju naše republike, za dokument, ki zahtuje poglobljene okvire teh vprašanj za Slovenijo za obdobje vse do leta 1985 (in ki naj bi ga sproti spremljali ustrezni srednjeročni oziroma kratkoročni razvojni NAČRTI, vsakokrat kajpak veliko bolj otipljivi oziroma določni, kot pa je ta temeljni razvojni dokument), razen tega pa gre tudi za AKCIJSKI PROGRAM, kakršnega je skupščini predlagal republiški izvršni svet glede izpolnjevanja sklepov 3. konference ZKS, ki je odprla najbolj perečo trenutno vprašanje naše družbe – vprašanje SOCIALNIH RAZLIK. Tako glede prvega kot glede drugega predlaganega dokumenta so bili republiški poslanci soglasni: oba so sprejeli brez pridržkov.

Na zakonodajnem področju pa sta pristojna skupščinska zbora tokrat – med drugim – uzakonila predlagani nov zakon o ZDRUŽEVANJU KMETOV in pa slednjič predlagani zakon o STAROSTNEM ZAVAROVANJU KMETOV. Oba nova zakona za služita še nekaj več besed, čeprav je res, da

se na tem mestu prav v vse podrobnosti vendarle ne moremo spuščati. Pa le-to bodo zainteresirani tako ali tako zvedeli iz neposrednih določil v praksi.

Slednji od obeh omenjenih novih zakonov – se pravi zakon o starostnem zavarovanju kmetov – ima, lahko rečemo, prav ta hip tudi nekakšno zgodovinsko obeležje pri nas, saj je to v resnici prvi takšen zakon za to področje V DRŽAVI, pa čeprav potekajo razprave o teh vprašanjih že leta dolgo; no, pri nas smo jih slednjič vendarle dokončali s

visoke – gre za 250 dinarjev mesečno – vendar če upoštevamo dosežane prav obupne razmere nekaterih zares ostarelih kmetov, ki so ostali brez moči za delo, hkrati pa prav brez vsakršnih rednih življenjskih sredstev, pomeni to vsaj odločen korak v novo, kvalitetnejšo smer razvoja našega splošnega kmetijskega vprašanja. Poslej res lahko vsaj odkritosrečno ugotovimo, da smo za SOCIALNO VARNOST našega kmeta naredili vsaj nekaj docela otipljivega.

Se en „kmetijski“ zakon je tokrat sprejela skupščina, smo dejali – gre za zakon o združevanju kmetov. Tudi o tem zakonu je potekala kar dolgotrajna razprava, ki je slednjič le pripeljala do cilja. Sedaj, po določilih novega zakona (če se omejimo samo na najbolj bistveno, kar zajemajo načela tega republiškega zakona) so kmetije – v pogledu pravic in družbeno-ekonomskega položaja – navsezadnje le izenačeni z VSEMI DELAVCI v organizacijah združenega dela (torej tudi kar zadeva možnosti združevanja, oblik kooperacije itd.). Namen tega zakona je vsekakor pospešitev zaželenega procesa ZDRUŽEVANJA KMETOV v zadruga in v druge oblike združenega dela v kmetijski proizvodnji – to pa je navsezadnje eden od ciljev, ki jih moramo doseči, če želimo razviti nadaljnjo rast vsega našega kmetijstva.

Tokrat samo še na kratko o dveh pomembnejših novicah iz obdobja minulega tedna dni. Prejšnji teden (v sredo in četrtek) je bila slednjič dokončana že dolgo predvidena združitve slovenskega ELEKTROGOSPODARSTVA, ki je navsezadnje le prebrodila vse čeri in je te dni dobila svojo potrditev na referendumu vseh zaposlenih v proizvodnih podjetjih te panoge. Ob tem lahko samo želimo, da bomo imeli po tej zagotovljeno električno energijo, ki je kri naše industrije in neobhodni pripomoček vsega našega življenja, da bomo imeli zagotovljeno kvalitetno energetske preskrbo in da bomo družbeno reševali vsa materialna vprašanja tega izredno pomembnega področja. In še o sladkorju – ki ga je zadnje čase kar nekaj primanjlovalo v naših trgovinah (pa ne zaradi objektivnih okoliščin, kar se je sedaj izkazalo); po zagotovilih pristojnih ni nikakršnega razloga za to pomankanje (oziroma za strah pred njim), saj je v skladiščih na voljo več kot dovolj sladkorja in ga zategadelj tudi na tigu v resnici nikakor ne more primanjlovati.

Sprejeli smo zgodovinski zakon

V metliškem obratu tovarne Novoteks imajo dva nova stroja. Enega vidimo na sliki. Ta avtomatsko čisti, navija in veže prejo. Stroj nadomešča najmanj 10 delavcev. (Foto: R. Bačer)

S kulinarčno razstavo in prigrizkom je v nedeljo 14 deklet in žena končalo na Selih-Sumberku kuharski tečaj, prvi po več kot desetih letih. Tečaj je organizirala DU Trebnje v sodelovanju z Zavodom za napredek gospodinjstva in SZDL, vodila pa Polonca Bergant. (Foto: Legan)

V krškem Imperialu, obratu Žita iz Ljubljane, komaj dohajajo naročila za žvečilno gumo. V kratkem jo bodo začeli izdelovati v ploščicah, razen tega pa še žvečilno gumo s C vitaminom. Izvoz povečujejo in trenutno prodajo na tuje 30 odst. izdelkov. (Foto: Jožica Teppey)

Specializirano trgovsko podjetje Gramex iz Ljubljane je odprlo v Šentvidu pri Stični (pri železniški postaji) svojo poslovalnico. To je prva večja prodajalna z gradbenim materialom na Dolenjskem in bo zlasti dobrodošla prebivalcem med Trebnjim in Grosupljem. (Foto: M. Vesel)

Kje kvaliteta?

Leto 1972 je pri nas razglašeno za leto kvalitete: tako se je odločila zvezna skupščina.

O izboljšani kvaliteti je bilo doslej bolj malo slišati — brskone zato, ker je preteklo premalo časa, da bi ušli iz okvirov stare miselnosti.

Zlobneži pa pravijo, da bomo letos prav gotovo napredovali, da bo letošnje leto bolj kvaliteto. In kje? Pri podražitvah, odgovarjajo. In naštevajo olje, kavo, bencin. Kaj pa šele bo, ko bodo cene odmrznile?

Sejmišča

BREŽICE: Na sobotni sejmu so pripeljali 533 mlajših in 29 starejših prašičev. Vsega skupaj so prodali 306 živali. Za mlajše so morali kupci odšteti do 17 dinarjev za kg žive teže, za starejše pa po 9 din za kg žive teže.

NOVO MESTO: V ponedeljek so pripeljali na novomeški sejem 478 prašičev v starosti od 6 do 12 tednov in 68 starih in od tri do štiri mesece. Rejci so prodali 414 prašičev, mlajši so bili po 240 do 300 dinarjev, starejši pa po 310 do 450 dinarjev. Sejem je bil nekoliko bolj živahen kot običajno, saj so prišli kupci tudi iz bolj oddaljenih krajev. Cene so ostale v glavnem nespremenjene.

Kmetijski nasveti

Pomladimo staro drevje

Obrezovati sadno drevje pomeni redčiti pogankje po določeni pravilih, ki jih sadjar mora poznati. Velja pregovor, da sadjar spoznaš po obrazovanju. Ker prihaja pomlad, zadnji čas za jarja obnovimo znanje in se spoznajmo, kako je treba obrezati rez, obnovimo znanje in se spoznajmo, kako je treba obrezati staro sadno drevje, ki predstavlja pravzaprav žalosten konec nekdanj cvetočega slovenskega sadjarstva.

Z rezjo pomagamo drevesu do večje osvetlitve, do bolj zračne krone, do boljše kakovosti plodov, rednejše rodnosti in do lažjih del pri oskrbi drevesa in obiranju plodov jeseni. Rez nam tudi omogoča, da lahko vzgojimo tako drevesno krono, kot jo želimo, za razmere v kmečkem sadovnjaku so to predvsem kotlaste in piramidaste krone, ker so preproste in smotrne.

Rez pospešuje rast in zmanjšuje rodnost, to je predvsem treba upoštevati. Če poganjek krajšamo, pospešimo rast, nekako poživimo celo drevo. Ostane pač manj brstov, na vsakega pa potem pride več sokov. To pomeni, da staro drevo z obrezovanjem lahko obudimo k rasti in obnovi.

Obrezovalec mora ločiti med lesnimi pogankji in rodnim lesom, sicer ne bo znal pomladiti drevesa. Stare veje, ki so upognjene, ki pojemajo v rasti in običajno mnogo rodijo, pomladimo tako, da izberemo močnejši poganjek, ki bo prevzel vlogo vodilne, ogrodne veje, staro, ukrovljeno vejo pa ob njem odzaganmo. Na ta način postopno v nekaj letih obnovimo vse drevo.

Na koncu pa še nasvet o priboru. Nože, žage in škarte, to je treba pred rezjo dobro nabrusiti, zakaj raztrgane rane, ki jih pušča slabo rezilo, se slabše celijo. Pri delu potrebujemo tudi smolo za premazovanje velikih ran. Obrezovalec mora imeti pri roki tudi primerno vezivo in palice za razpiranje vej, saj da le z njihovo pomočjo lahko drevesu zeleno obliko.

Inž. M. L.

Setev priganja, kje so pa traktorji?

Slaba tolažba za kmete, tiste, ki bi si radi olajšali delo s traktorjem in priključki: letos bo oskrba s traktorji po vsej verjetnosti še slabša kot lani. Jugoslavija je po številu traktorjev na

Tudi Stane Kavčič se je v Beltu zanimal za traktorje

sto hektarjev kmetijskega zemljišča že sedaj na zadnjem mestu v Evropi, za Albanijo. Če pa bomo tako nadaljevali, bo na zadnjem mestu tudi ostala.

Domača proizvodnja traktorjev znaša zdaj kakih 12.000 traktorjev. To je kaj malo, če primerjamo podatek, da so lani samo slovenski kmetje kupili nad 3200 traktorjev in s tem presegle vsa pričakovanja. Za letos računa komisija slovenske gospodarske zbornice, da bo treba omogočiti nakup nad

4000 traktorjev, od tega večji del iz domače tovarne IMT Zemun, ki dela stroje po licenci ferguson, druge pa bo treba uvoziti (zotor, steyr). Kako, kdaj in odkod denar, je zaenkrat še v negotovosti.

Ko smo pred meseci zvedeli, da bo črnomaljska tovarna Cosmos-Belt v sodelovanju z italijansko tovarno SAME začela izdelovati za naše kmetije uporabne traktorje, smo bili tega veseli. Toda zdaj ugotavljamo (to potrjuje tudi izjava sekretarja za kmetijstvo inž. Zidarja), da ta dogovor kasni. Pri podjetju Cosmos, kamor zdaj spada tovarna Belt, smo na vprašanje, kdaj se bo začelo, dobili odgovor: „Vse je pripravljeno, čakamo samo na pristaneke italijanske vlade. Že dva meseca! Vendar veste, kako je v Italiji zdaj z vlado.“

M. L.

JOŽE KNEZ

Dohodek

Na zasedanju enotnega zbora slovenske skupščine je prejšnjo sredo poslanec Jože Knez, glavni direktor lesnega kombinata Novolet ugotovil, da je v Sloveniji del prebivalcev za uvedbo obdavčitve družinskega dohodka, drugi del pa se ogreva za obdavčitev posameznika.

Jože Knez pa pravi: „Prav bi bilo, da se ugotove stališča za in proti obdavčitvi družinskega dohodka, hkrati pa naj izvršni svet naredi ekonomsko analizo socialnih razlik, ki izvirajo iz različnih položajev družine. Poudariti moram, da nisem gledal zgolj na današnji čas, ko sem v skupščini zahteval oceno in analizo, pač pa mi je šlo za bodočo obdavčitev slovenskega človeka.“

Ce bo spremenjen davčni sistem razbremenil gospodarstvo, bomo praktično prešli na drug osebni dohodek, ko bomo pravzaprav vsi Slovenci iz svojega bruto osebne dohodka plačevali davek na osebni dohodek. Potem bo vrsta tistih, ki bodo prijavljali osebni dohodek, znatno daljša od današnje vrste. Takrat bo morala biti odmera davka bolj pravična glede na večje ali manjše družine.

Prav zato je pomembno, da se s stališči in analizo dohodkov odločimo za obdavčitev družinskega ali posamičnega dohodka.“

J. S.

Ljudje zapuščajo Pišce

Odvisnost

Na zadnjem zasedanju delegatov občin je brežiški predstavnik Ivan Živič opozoril na nujnost boljšega informiranja občin, predvsem pa njihovo vključevanje pri nastajanju republiških razvojnih programov. Le po tej poti bo dosežena zaželena povezava republike z občinami kot nosilkami temeljne samouprave družbenopolitičnih in interesnih skupnosti.

Pojavlja se vprašanje, kako naj občina programira svoj razvoj, če je odvisna iz kroga soustvarjalcev na nekem področju. Položaj občine je namreč v marsičem odvisen od drugih. Za primer si pogledjmo samo onesnaženi reki Savo in Krko v Brežicah, kjer si obetajo velik razmah turizma. Umazanija, ki območjem, ob gotnjem toku prinaša napredek, pomeni za brežiško občino zastoj in nazadovanje panoge, od katere so načrtovalci pričakovali ugoden razvoj. Iz tega izhaja, da je občini potrebna podpora širše skupnosti in da samo z lastnimi močmi ne mora doseči napredka. Gre torej za družno nastopanje in vzporedno pripravljane programov. Če neki koncept prizadene občino, koristi pa širši skupnosti, potem je ta upravičena zahteva nadomestilo. „Upoštevati bi morali, da s tem, ko drugi s pomembnimi zamislami posegajo v naš prostor, ne da bi občino pravočasno informirali, ustvarjajo neenake pogoje za start k nadaljnjemu razvoju.“ je poudaril Ivan Živič v svoji razpravi o resoluciji za dolgoročni razvoj Slovenije.

Tudi s štirimi kolesi se da dobro služiti

Davki

Davčna politika je lahko zelo pomemben dejavnik pri odpravljanju žarišč socialne diferenciacije. Nič

čudnega torej, če so zadnje čase stolpci časopisov polni poročil o novostih, ki se nam obetajo pri njej, in če v radijskih in TV poročilih od časa do časa zvemo kaj novega o njej.

Davčni vijak naj bi zajel tisti del dohodka, ki bi morebiti ušel ukrepom, kakršnih se lotevajo pri delitvi osebnih dohodkov v delovnih organizacijah. Pri uravnavanju meril za delitev osebnih dohodkov v delovnih organizacijah se kar takoj ne bo dalo doseči vse, kar bi radi. Z merili o tem pa uravnavamo predvsem osebne dohodke, ne pa prejemeke raznih vrst, ki so več ali manj nekontrolirani. Razen tega so tu še dohodki, ki jih neredki posamezniki pridobivajo s spekulativnimi prodajami gradbenih zemljišč, z neprijavljenim dodatnim delom itd., itd. Pošteni občani se upravičeno sprašujejo, kaj bo z bogatvom, ki so ga nekateri pridobili s spekulacijami raznih vrst, in ugotavljajo, da je odločna kritika takšnih pojavov sicer v redu, prizadetim pa bo neupravičeno pridobljeno bogastvo kljub temu ostalo.

Tako razmišljajo drugod, najdlje pa so s tovrstnimi razmišljanji in stvarnimi predlogi v SRH. Na našem območju je precej slabše. Dogovarjali smo se sicer na ravni občin o enotni davčni politiki, sprejete dogovore pa sta upoštevali edino občini Črnomelj in Novo mesto. Zato je tako, da se je treba tistim, ki nameravajo spekulirati, preseliti le za nekaj kilometrov (v sosedno občino), pa so pod davčno mrežo! ...

M. J.

Kdaj bodo lahko vsi šli na morje?

Letovanje

Jesenski posvet s predsedniki občinskih skupščin, načelniki za gospodarstvo in direktorji nekaterih organizacij naj bi odgovoril na vprašanje, ali smo našim zdravstveno in socialno ogroženim otrokom sposobni zagotoviti primerno letovišče ali ne, je dejala Milica Šali po seji koordinacijskega odbora za letovanje pri občinskih organizacijah RK v Črnomlju, Krškem, Metliki, Novem mestu in Trebnjem.

Gre za to, da bi z združenimi močmi usposobili letoviški dom v Fazanu, ki je eden največjih, kamor odhajajo poleti izmenno šolarjev z napolnico zdravstvene komisije. Poslej naj bi bil to stalen letoviški kraj za naše območje. Zdej je v njem prostora za 70 otrok, 30 ležišč pa imajo kar pod šotori. Uredili in povečali bi ga tako, da bi v eni izmenji sprejel 200 otrok, s tem da šotorov ne bi imeli več. V petih izmenah se bo potem zvrstilo okoli 1000 dolenjskih otrok, to pa je več, kot jih je kdajkoli letovalo z našega območja.

redno je zapisati...

Kraljestvo za konjal Izrek, ki bo kmalu upravljen pri nas: tako hudega pomanjkanja mesa, kot ga zdaj doživljamo in kot se nam še obeta, že lep čas ne pomnimo.

Mar lahko pričakujemo še hujšo krizo v naši živinoreji? Žal lahko odgovorimo celo pritrdilno. Edino upanje na uspeh je: čim prej

Meso, meso

sprostiti cene mesnim izdelkom, ki so ostale zamrznjene od 26. novembra, predlogi za podražitev mesa pa so obležali v predalih brez veljave.

Graditi standard delovnih ljudi na cenah živilih, torej tudi na poceni mesu, se je vedno doslej izkazalo kot skrajno nevaren meč z dvema reziloma.

Živinoreja je po vsakega takem ukrepu zahredla v globoko krizo. V mesnicah zdaj samevajo kavli, meso prodajajo že kot zavrnilo. Ob tako nizkih cenah je to kajpak zares mogoče. Naj se sliši še tako grdo, res je, da je edina rešitev čim hitrejša podražitev mesa. Direktor novomeške kmetijske zadruge inž. Jože Tanko je pred dvema letoma napovedal, da imamo pri nas krize v živinoreji vsaka štiri leta, podobno, kot so olimpijske igre. Letos je v Muenchnu olimpijada, pri nas pa smo v živinoreji spet v slepi ulici.

Kako nesmiselno bi bilo še vnaprej vztrajati pri zamrznjenih cenah mesa, kažejo številke. V Sloveniji so cene mesa na splošno precej nižje kot v Vojvodini ali nekaterih drugih republikah, primerjava s sosednjimi državami pa je porazna. Pri nas velja meso v dinarjih toliko kot v Italiji v lirah, razmerje pa je znano: 100 lir je 2,87 dinarja!

Nič čudnega ni potem, da tujci na sejnih pokupijo najlepšo živino, ker lahko plačajo za kilogram žive teže toliko, kot velja pri nas kilogram mesa v mesnici. Zato so naše mesnice tudi vse bolj prazne. Dokleje še?

O NOVI ŠOLI V DOLENJSKIH TOPLICAH

Zahteve volivcev v štirih točkah

Učitelji so sklenili: konec pouka, če ne bo občinska skupščina zagotovila gradnje v tem letu — Pouk v sedanjih učilnicah je ogrožen

24. februarja so v Dol. Toplicah na krajevni konferenci SZDL po poročilu dejavnosti krajevne skupnosti razpravljali največ o novi šoli. Daljši povzetek bi bil takle:

Dolenjskim Toplicam je nujno potrebna nova šola. Občinska skupščina jo je dala v 10-letni načrt gradnje šol. Ta sklep je posredoval občanom Dol. Toplice na zboru volivcev spomladi 1970 sam predsednik občinske skupščine Franci Kuhar. In kaj je občina Novo mesto do danes ukrenila za gradnjo te šole? Že v decembru 1969 je razpisala referendum v okviru krajevne skupnosti Dol. Toplice. Referendum je uspel. Občinska komisija je dvakrat ogledala zemljišče, na katerem naj bi stala šola. Pri drugem ogledu je tudi sklical dotedanje lastnike gradbenega zemljišča (lastnikov je devet). 4. novembra 1971 je bil izdan samo sklep, ki odreja cenitev zemljišča. Do kupoprodajnih pogodb pa ni prišlo, ker so bile zahteve zemljiških lastnikov različne. Pogostejši stiki bi gotovo privedli do sporazuma ali pa bi morda v posameznem primeru moralo reči zadnje besede sodišče. Tako bi vprašanje zemljišča lahko že rešili, če bi se občinska služba zavezala za stvar.

Izteklo se je 10-letni načrt, nove šole v Dol. Toplicah pa ni. Res je, da so stabilizacijski ukrepi zavrli marsikatero gradnjo. Tako tudi novo šolo v Dol. Toplicah, češ da ni dovolj denarja. Zakaj pa je hkrati, ko

je občina Novo mesto odrinila Dol. Toplice, zgradila nepredvideno dve novi osnovni šoli v centru občine — v Novem mestu? Odbornik občinske skupščine in obremen predsednik gradbenega odbora novc šole v Dol. Toplicah Franci Markovič je na zasedanju občinske skupščine vprašal, od kod bodo vzeli finančna sredstva za dve novomeški šoli, ker nista bili v 10-letnem načrtu. Dobil je odgovor, da ne iz medobčinskega sklada, ampak iz podjetij in zato ne bo topliška šola nič prizadeta. Zdej, ko obe novomeški šoli stojita, smo zvedeli — objavljeno je bilo tudi v časopisu — da je denar šel v glavnem iz medobčinskega sklada in posojil, ki jih je najela občinska skupščina, le delno so prispevala gospodarska podjetja, občani s samoprispevom, TIS in republiška izobraževalna skupnost. Zato pa je zmanjkalo denarja za šolo v Dol. Toplicah.

Ne rečemo, da Novemu mestu ni bila potrebna nova šola, ampak dveh naenkrat v mestu, ki šteje 12.000 prebivalcev, ne bi bilo treba, zlasti ne na račun Dol. Toplic, kjer poteka šolsko delo v neprimerno slabih pogojih, kot je teklo v Novem mestu. Pri tem se je uveljavila pravica močnejšega, kar gotovo ni socialistično načelo. Zato so občani Dol. Toplic globoko prizadeti. Odbor krajevne skupnosti se je dovolj trudil, da bi prišlo do gradnje, a občina je kljub intervencijam zavlačevala z odgovorom. Tako je odbor namercaval že dati ostavko, a sedaj bo na svojem mestu vztrajal in nadaljeval z delom s podporo volivcev. Zvedeli smo namreč v dneh pred krajevno konferenco SZDL — javljeno je bilo tudi po televiziji — da je za šolo v Dol. Toplicah zagotovljenih 0,5 odst. prispevka, kar znaša 250 milijonov S-din in 80 milijonov iz medobčinskega sklada. Ker pa bo šola po predračunu stala milijardo S-din, je ta vsota premajhna, da bi lahko začeli graditi.

Ne 0,5 ampak 1 odstotek!

Kje dobiti dodatna sredstva? O tem vprašanju so razpravljali člani SZDL na svoji konferenci 24. februarja ob prisotnosti predsednika občinskega odbora SZDL Franca Bega. Največ govora je bilo o referendumu, ki naj bi ga občina Novo mesto v aprilu razpisala na področju krajevnih skupnosti: Novo mesto, Šentjerneje, Orehovica, Brusnice, Straža. V vseh teh krajih je namreč treba zgraditi ali dograditi šole v bližnji bodočnosti. Z uspehim referendumom bi zbrali okrog 300 milijonov S-din. Na osnovi te vsote bi banka dala posojilo, premostitveni kredit pa gradbeno podjetje. Tako bi z gradnjo šole v Dol. Toplicah lahko začeli letos, v naslednjih letih pa bi se zvrstili šole s področja izpeljanega referenduma. To je naj-novejši predlog občine Novo mesto. Na konferenci v Toplicah ga je po-

sredoval predsednik občinskega odbora SZDL. Prisotni s tem predlogom niso bili zadovoljni. Lahko referendum ne bi uspel in tako bi se gradnja šole v Dol. Toplicah zavlekla in morda spet odložila. Po dolgi in ognjeviti razpravi so bile na občnem zboru postavljene zahteve:

1. Občina naj določi iz prispevka ne 0,5 odst. prispevka, ampak 1 odstotek. Tako bi razpolagali s 580 milijoni. Na podlagi te vsote bi najeli kredit in gradnjo bi lahko začeli, ne da bi čakali na referendum.
2. Občina naj takoj ukrene vse, kar je potrebno, za odkup zemljišča.
3. Razpiše naj natečaj za izvajalca gradnje.
4. Gradnja naj se začne to pomlad, in sicer šole v celoti, ne po etapah.

Tako bi šola do letošnje jeseni bila pod streho, drugo jesen pa bi se v njej že lahko začel pouk.

Druge rešitve ni Delovni kolektiv osnovne šole v Dol. Toplicah je v novembru l. 1971 postal občinski skupščini Novo mesto pismo, v katerem je bilo obrazloženo, s kakšnimi težavami se spoprijema učiteljski pri svojem delu v tako neprimernih delovnih pogojih. Odgovora ni bilo. Pogoji za delo so vedno slabši, ker zahteve v šolstvu rastejo. Dotrajana šola tudi ni več varna. Stropi so slabi zlasti v treh učilnicah, to pa ni čudno, saj so tri poslopja (od štirih), v katerih je pouk, še iz prejšnjega stoletja. Lahko pride do nesreče kot v Šmarju pri Jelšah. Ker se učiteljski kolektiv šole zaveda te nevarnosti, je sprejel sklep, da v takih razmerah ne more več uspešno in varno poučevati. Če skupščina občine Novo mesto ne bo dala dokončnega zagotovila, da se začne gradnja nove šole v tem letu, bo učiteljski zbor prenehal poučevati. Krajevna konferenca SZDL je sklep podprla, ker je utemeljen. Prisotni so še zahtevali, naj skličejo v roku enega meseca zbor volivcev, zastopnike občine in poslanca, da po skupni razpravi dosežejo soglasje.

ANICA BRKIČ,
osnovna šola
DOLENJSKE TOPLICE

Hvala, otroci!

Zahvaljujem se učencem osnovne šole Katja Rupena iz Novega mesta in tovarišicam učiteljicam za pozornost in darilo, ki so mi ga prinesli za dan žena. Posebno hvaležna sem učencema Brankici Sajovic in Darku Parklju iz Češče vasi ter njuni učiteljici. Z darilom so me tako presenetili in razveselili, da zdaj nimam pravih besed. Rada bi se jim vsaj delno oddolžila, zato jih vabim, naj me obiščejo — le sporočijo naj, kdaj bodo lahko prišli.

Hvaležna
MARIJA ZORAN —
Štamfelj iz Češče vasi 15

SMO ŽE V LETU BOJA ZA KVALITETO

Ocena živil s pomočjo človekovih čutil

Z vidom, vonjem, okusom in otipom se prepričamo že pred nakupom, ali je živilo dobro, užitno in okusno — Kaj moramo vedeti o dobrih in pokvarjenih konzervah?

Oceno živil s pomočjo človeških čutil imenujemo organoleptično oceno. Preden se odločimo za nakup živila ali predno živilo zaužijemo, moramo poznati njegove lastnosti, sestavo in higiensko neoporečnost. Te lastnosti zaznavamo s čutili, kot so vid, vonj, okus, tip. Preden ocenimo živilo s pomočjo čutil, moramo presoditi, ali je hranjeno v primernem okolju (vlaga, zrak, temperatura). Lažje ocenimo živilo, ki ni originalno pakirano. Če ocenjujemo predelana živila, moramo ugotoviti, ali imamo pred seboj živilo rastlinskega ali živalskega izvora ali kombinacija obeh. Ta ugotovitve je pomembna zlasti zato, ker vemo, da so živila živalskega izvora lažje pokvarljiva ter da ima njih higiena oporečnost za človekovo zdravje znatno huje posledice zaradi ugodnejšega razvoja mikroorganizmov in toksičnega učinka.

Ze na pogled lahko ocenimo, ali je živilo normalnega videza, značilnega za to živilo. Nekatera živila morajo imeti značilen vonj, ne smejo pa imeti tujega vonja. Druga pa morajo biti popolnoma brez vonja. Živila, ki so že pokvarjena ali pa se nagibljejo k temu, imajo poseben duh, značilen za pokvarjeno živilo te vrste.

Na prodajnem mestu živil običajno ne moremo okusiti. Da bi lahko ugotovili, ali okus ustreza, moramo poznati značilnosti okusa živila z njegovimi odtenki.

Nekatere lastnosti živil lahko ugotavljamo tudi s tipom. Zlasti vlažnost moke, soli, biološko bombažo konzerv idr. Občutek za organoleptično oceno živil pri nakupu se pri potrošniku sešasoma tako razvije, da ob nakupu ocenji živilo s svojimi čutili, pri tem pa hkrati že razmisli o namenu, koristnosti, ceni, praktičnosti, higieni, ki neoporečnosti. Ta čut ocenjevanja je bolj razvit pri ljudeh z višjim življenjskim standardom. Vsa živila v prometu morajo biti ustrezno označena. Katere podatke mora vsebovati živilo, je odvisno od značilnosti živila. S posebnimi predpisi je za posamezna živila točno določeno, katere podatke mora vsebovati deklaracija. Mnoga živila imajo rok trajanja, druga ne. Datum proizvodnje je pomemben zlasti za predelana živila, posebno za tista, ki imajo rok trajanja, druga ne. Datum proizvodnje je pomemben zlasti za predelana živila, posebno za tista, ki imajo rok trajanja.

Kaj naj bi vedeli o dobrem vinu, sadju in zelenjavi

Za posamezne vrste živil imamo različne metode pri organoleptični oceni. Poglejmo, kako ocenjujemo vino.

Ce smo že pri kozarčku vina v gostilni, doma, v družbi ali sami,

užijmo vino po občutkih v določnem vrstnem redu. Najprej si bomo ogledali barvo vina. Premislili bomo, ali je barva značilna za to vrsto vina, ali je vino čisto, motno, rjavkasto, počrnelo. Pri tem bomo presodili, ali je podan sum za določeno napako ali bolezen vina. Barvo bomo ocenjevali tako, da bomo nalihi vino v kozarec in ga opazovali v smeri svetlobe. Nato vino povohamo in ocenjujemo njegovo aromo ali pa napake: vonj po morebitnih hlapih kislinah, primesih samorodnice, plesnivem sadu, po gnilih jajcih in podobno. V drobnem požirku skrnemo majhno količino vina, tako da se nam razleže v ustih. Pri tem presojamo kislino: ali je prijetna, značilna za sorto, ali nas spominja na cik, na samorodnico ali kak drug stranski priokus.

Čisto drugače bomo ocenjevali kvaliteto sadja in zelenjave. Tu bo pogosto zadostoval le ogled. Tudi tu bomo ocenjevali po določeni vrstnem redu. Ugotavljali bomo, če sta sadje ali zelenjava zrela, sveža, da nista umazana ali nagnata. Opazovali bomo, če imajo plodovi ali zeleni deli ostanke sredstev za varstvo rastlin, da nimajo neprijetnega vonja in okusa, da niso obtločeni, da nimajo na površini škodljivcev in bolezn. Šele nato bomo ugotovili sorto, kvaliteto vrsto ali kalibražo (če je predpisana).

Zopet drugače pa bomo ocenjevali mesne ali ribje konzerve. Če je

pločevinka napihnjena, bomo pritiskali s prsti na pločevinko: če bo pločevinka „fedirala“ (temu pravimo „federbombaža“ ali tudi „klik-klak“), je podan zanesljiv sum, da je konzerva pokvarjena. Če se ob pritisku pločevina pri izbočenem pokrovu ne povrne v prvotni položaj, ne kaže, da bi bila pokvarjena. Tako bi lahko našli še vrsto načinov za ocenjevanje posameznih živil.

Inž. JOŽE ŠKOF

restavracija
Vredna restavracija
vodnja
Kup pri vodnjaku

Konfekcija »KOMET«, Metlika
razpisuje
prosto delovno mesto
FINOMEHANIKA
za popravilo šivalnih strojev
s 3-letno prakso.
Prijava z dokazili o izpolnjevanju gornjih pogojev sprejema podjetje 15 dni po dnevu objave.

Komisija za kadre in delovne odnose pri
INDUSTRIJI OBUTVE, Novo mesto
objavlja prosto delovno mesto
KUHARICE
Poleg splošnih pogojev za sklenitev delovnega razmerja morajo kandidatke izpolnjevati še te pogoje:
— da imajo kvalifikacijo kuharske stroke in vsaj 2 leti prakse v stroki,
— da so priučene kuharice in imajo 10 let prakse v stroki.
Interesentke naj pošljejo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 10 dneh po objavi na naslov: Industrija obutve, Novo mesto, komisija za kadre in delovne odnose.

»MAVRICA«
trgovsko podjetje s kemično-tehničnim blagom na veliko in malo ter uvoz in zastopanje tujih firm,
LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA 1
razglašuje
prosto delovno mesto
TRGOVSKEGA POTNIKA ZA DOLENJSKO
Pogoji:
VK ali KV trgovski delavec z nekaj leti prakse, po možnosti v kemični stroki in z lastnim osebnim vozilom.
Obvezno poskusno delo: 3 mesece.
S stanovanjem podjetje ne razpolaga.
Razglas velja do zasedbe delovnega mesta.
Pošljite pismene ponudbe ali pa se oglasite osebno na upravi podjetja, Ljubljana, Resljeva cesta 1.

PLAŠČI IN OBLEKE!
Ženske spomladanske plašče po 200, 250 in 300 din ter moške obleke po 300 in 450 dinarjev prodaja
DOLENJKA
— prodajalna TEKSTIL, Novo mesto
— blagovnica Črnomelj

RESTAVRACIJA PRI VODNJAKU
(nekdanja ribja restavracija) na Glavnem trgu
SPET ODPRTA
● Prenovljena in razširjena, lepo urejeni prostori, tujske sobe
● Poleg domače in mednarodne kuhinje tudi ribje specialitete, ki jih pripravljajo v moderno opremljeni kuhinji
PREPRIČAJTE SE!
Vabi gostinsko podjetje hotel GRAD Otočec!

»METALNA« — obrat v Krmelju

razpisuje

prosto delovno mesto

ELEKTRIČARJA

Pogoji:

- končana poklicna šola,
- kandidat mora biti vojaščine prost.

Osební dohodek po pravilniku podjetja.

Pisemne ponudbe sprejema »Metalna«, Krmelj. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA NA DOLENJSKEM

razpisuje

LICITACIJO za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. pobiralni nakladalnik zelene mase (mehladler)
2. mešalec mesne mase z motorjem (Blitz)
3. mesorezni stroj z motorjem (Volf)
4. mlatilnica (Zmaj)
5. expres aparat za kavo
6. registrska blagajna
7. kotli za destilacijo eteričnih olj

Licitacija bo v sredo, 29. 3. 1972 ob 8. uri v upravi zadruga.

Delo v pekarni!

Takoj zaposlimo

DELA VCE,

zdrave in močne, ki imajo smisel za osebno higieno, čistočo in veselje do dela v pekarni. Kandidati morajo imeti odslužen vojaški rok. Delo je tudi v nočnih urah. Poizkusna doba je dva meseca. Osební dohodek po pravilniku. S stanovanjem ne razpolagamo.

Interesenti naj se osebno javijo na upravi

»ZITA«
DE Pekarna in slaščičarna
Novo mesto

Veletrgovina »MERCATOR«, Ljubljana poslovna enota »STANDAPD«, Novo mesto

razglasa

naslednja prosta delovna mesta:

1. POSLOVODJE
prodajalca »Pri vodnjaku«, Novo mesto
2. PRODAJALCA — PRODAJALKE
za prodajalno Dvor
3. 2 PRODAJALCEV
za prodajalno »Dolenjec«, Sentjernej

Pogoji za sprejem:

- pod 1. visokokvalificiran trgovski delavec živilske stroke,
- pod 2. kvalificiran trgovski delavec mešane stroke,
- pod 3. kvalificiran trgovski delavec železniške ali mešane stroke.

Pisemne ponudbe pošljite do vključno 30. 3. 1972 splošni službi PE »STANDARD«, Novo mesto, Glavni trg 3.

KMETIJSKA ZADRUGA ČRNOMELJ

bo na javni dražbi 27. marca 1972 ob 9. uri
prodajala naslednja osnovna sredstva:

1. kamion TAM 4500
2. traktor Fe 35
3. motor Aran s cirkularjem
4. motorno kolo Jawa
5. enoosno prikolico
6. trier
7. klinasto brano, trodelno, Fe
8. elevator — puhalnik za seno

Licitacija navedenih osnovnih sredstev bo pri Mehanični delavnici Kmetijske zadruga Črnomelj. Interesenti so dolžni pred licitacijo položiti 10-odstotno varščino.

„GAUDEAMUS IGITUR!“ — V soboto, 11. marca, je imela 12. generacija maturantov krške srednje tehnične šole v Dolenjskih Toplicah proslavo ob zaključku šolanja. Sklad za zaključno ekskurzijo je precej obogatil, saj so za slavnostno torto na „javni licitaciji“ iztržili precej denarja. (Foto: T. Zalokar)

Zakuril pod zakonsko posteljo

Spoštovani!

Danes, 16. marca, sem prejela Dolenjski list, v katerem opisujete primer mojega bivšega moža Jožeta Gerbajsa. Pod naslovom „Zakuril pod svojo zakonsko posteljo“ sem prebrala tudi nekatere stavke, ki so v nasprotju z resnico.

Prvič: stanovanje je moje po pokojni mami Ani Alič, ki ga je dobila od ZB. On se je k meni priselil 21. julija 1971, ko sva se poročila. Ko je prišel k meni, je bil brez stalnega bivališča, brez pravega stanovanja. Potikal se je predtem po stalnih in skednjih, bil popolnoma brez premoženja. Oblačil je imel le toliko, kot jih je imel na sebi in 2 strelji, ki ju je prinesel s seboj zaviti v papir. To je bilo vse njegovo. Še spodnjega perila ni imel drugega kot raztrgane kopalke.

Nadalje opisuje Dolenjski list, da ni imel urejenega družinskega življenja.

Pri meni je imel hrano, stanovanje in red. Vendar se ni mogel prilagoditi pametnemu zakonskemu življenju, čeprav sem jaz to želela. Zapustil je službo, se potikal brez dela naokrog, stalno po gostilnah. Na moč sem se čudila, od kod mu denar, da je vsak dan pijan. List omenja, da je zaradi neurejenega življenja poskušal 3-krat narediti samomor. To ni res. Če bi si nameraval vzeti življenje, bi bila dovolj samo ena poteza, saj je mesar. On je s tem blažil okolico in mene, najbolj za neumno pa je hotel imeti ribniško ambulanto. V resnici je pa stvar taka: moj bivši mož Jože Gerbajs je tako brutalen človek, da pametnemu človeku ne gre v glavo, kako more biti resnično tak. Bil je vedno pijan, doma je preganjal oba otroka, dostikrat sem morala bežati iz lastnega stanovanja, in to za več dni. Delati ni hotel, le da skrbim jaz zanj, to je zahteval od mene.

Zahtevam, da to pismo v celoti objavite v Dolenjskem listu, v nasprotnem primeru vas tožim.

Tovarniki pozdrav

TONČKA GRADIŠAR,
Kolodvonska 9,
požgano stanovanje
RIBNICA na Dol.

OPOMBA UREDNIŠTVA: Objavljamo pismo Tončke Gradišar, vendar ne zaradi njene grožnje, da nas bo sicer tožila, ampak v opomin tistim (mladim in starejšim oziroma celo starim), ki premalo premišljeno sklepajo zakonske zveze.

Pismo je lep dokaz, kako je zaletavost škodljiva in kako se sprva (morda celo) srečen zakon lahko razbije in do kakšnega „pranja umazanega perila“, sovraštva in do kakšnih neprijetnih dogodkov pride.

Takih primerov je veliko. V nekaterih pospešujejo razpad zakona tudi zakonski ali nezakonski otroci obeh ali pa samo enega zakonca.

Ne bi bilo žalostno, če bi se zakonca sprila in ločila, saj sta običajno starejša in morala bi biti zrela. Najbolj je žalostno, da v takih primerih najbolj trpe otroci enega ali obeh zakoncev. Taki otroci so namreč tudi kasneje, ko že odrastejo, običajno ne znajo pravi in nastajajo nove tragedije.

Kar se tiče očitkov Gradišarjeve o netočnosti pisanja, moramo poudariti, da smo dobili podatke na uradnem mestu in so točni, razen morda nepomembnih ali manj pomembnih podrobnosti. Sicer pa se pomembni deli našega članka niti ne razlikujejo od njenih trditve, čeprav ona prikazuje, kot da se.

V načelu pa je posebno pomembno opozorilo, da nihče neče ukrepati, dokler se ni prepoznalo, dokler nekdo še ne zakrivi prekrška, prestopka, škode ali morda celo uboja.

Kradejo že — asparaguse!

Ne morem pozabiti dneva, ko se je v zgodnjih jutranjih urah ustavljal pred hišo avtomobil in spraznil okno, kjer je stal približno 2 metra dolg asparagus. Ker se to ni zgodilo samo pri nas, ampak tudi v sosednji vasi, mislim, da je taka kraja vse graje vredna. Vprašam se, ali naj ostanemo naša okna prazna in pušča zrak, ko se približuje pomlad. Ali bomo morali biti tudi cvetlice za zaklenjenimi vrati, čeprav komaj čakajo, da jih damo na sonce in zrak? Ob tej kraji me je posebno pogrelo to, da tat ni bil revež, ki ne bi mogel stopiti v cvetličarno in si kupiti cvetlice, da bi si okrasil stanovanje. V avtomobilih se navadno ne vozijo reveži...

Tisti, ki je to storil, se naj zaveda, da ne dela s tem sramote samo sebi in svoji družini, marveč vsem nam, vsej svoji domovini. Ve naj tudi, da ne bo ušel sramoti in kazni, ki jo zasluži vsak, kdor sega po tuji lastnini.

M. G.,

Pomikve pri Trebnjem

Pretreslo me je pismo

Sem naročnik vašega lista, ker sem rojen v Beli krajini. Znano mi je življenje ciganske manjšine pred vojno, zato me je nedavno objavljeno pismo Rajka Brajdiča iz Šmihela do dna pretreslo.

Cigani so se včasih selili iz kraja v kraj, precej jih je kradlo, večina jih ni bila voljna delati. Nekateri so že takrat imeli lastne kočice, ukvarjali so se s kovaštvom, žene pa so pletle volnene nogavice in jih prodajale po vaseh. Znano mi je, da so bili dobri in slabi Cigani, naša

Kdo je odgovoren?

Kdo je odgovoren za urejevanje cestišča proti železniški postaji Trilžice? Že veliko ljudi si je zastavilo gorje vprašanje, vendar nanj še nihče ni dobil odgovora. Gre za odcep križišča pri gostilni Majcen proti železniški postaji. Tista cesta je dobesedno „sama jama“, kot pravimo „po japonsko“ o slabi cesti. Ob suhem vremenu se gre, toda gorje mimoidočim, kadar dežuje in kadar pripelje avto. Hudo je tudi ponoči, ko takoj po odhodu vlaka ugasnejo luči in ko potnik tava po temi. V imenu občanov, ki to pot uporabljajo, želimo odgovor pristojnih.

B. DEBELAK,
Krmelj 30

Kako smo resnično praznovali

V vašem listu z dne 9. marca 1972 xsem med drugim prebrala pismo „Praznovale smo dan žena“, katerega je napisala Rezka Prijatelj, Dol, Laze 31, Ribnica. Sej ne rečem, da ni lepo in celo lirično napisano, ko tako navdušeno opisuje in opeva lepote našega kraja oziroma Ribniško dolino. Do tu vse lepo in prav, toda kje je resnica o praznovanju letošnjega dneva žena? V tem pismu gotovo ne! Kako smo resnično praznovali, bom sedaj jaz napisala, in to v soglasju z drugimi ženami.

Mladinska organizacija Breg-Dol, Laze nam je v sodelovanju z našimi najmlajšimi in pionirji pripravila v nedeljo, 5. marca, ob 18. uri v gasilskem domu Dol, Laze lep program s recitacijami, nastopom pionirskega zbora in glasbenimi točkami. Po končanem programu so nas prijetno iznenadili z odlično pripravljenim prizrikom: klobasami, raznimi keksi in še z raznovrstnimi pijačami od vina do rdečke. Seveda smo tudi plesale, saj nas je naša mladina, in to prav tista mladina, o kateri se sliši marsikatera pikra opazka, tako razveselila, da nam je ob spominu na ta dan še sedaj toplo pri srcu.

Naj na koncu poudarim, da na praznovanju niso bile samo žene iz Lazov in Zapuž, temveč tudi iz Brega. Ko je bilo proslave in zabave konec, so se nekatere žene odpravile v bližnjo gostilno in se še naprej zabavale. Ko bi bila to, Rezka Prijatelj vsaj malo omenila poštrevnost in trud naše mladine, da je tako lepo organizirala praznovanje dneva žena, bi bilo vse v redu, toda ona je vse to, kot kaže, pozabila in se spomnila samo vselega nadaljevanja v gostilni, kar pa ni vseeno!

V imenu vseh žena Breg-Dol, Laze se naši mladini za ta lepi praznik prav prično zahvaljujemo.

LOJZKA CERNE,
Breg 30

Vsaka stvar do svoje meje!

V Dolenjskem listu je bilo med „Jagodami“, 24. februarja objavljeno, da je podpredsednik sveviške občinske skupščine Jože Knez dobil diplomu častnega člana gasilcev. Bržkone so mu jo podelili za gašenje požara v Jutranjki...

Ta bodica, ki je našla svoj odmev tudi na zadnji seji občinske skupščine, po mojem mnenju nikakor ni umestna, saj je tov. Knez zelo veliko pomagal gasilstvu ne le v Sovnici, marveč v vsej občini. Priznanje je torej le skromna oddolžitev za njegova prizadevanja, ki pa jih ne gre, četudi je v šali, vpletati s „požarom“ v Jutranjki. Menim, da je treba gledati tudi na čast posameznika in da imajo časopisne bodice tudi svoje meje. Čeprav sem že dolgo leta dopisnik vašega lista, ne odobravam takega objavljanja in mislim, da več škodi kot koristi.

B. DEBELAK,
Krmelj 30

»BERGER« NASTOPA!

Zabavni ansambel Franja Bergerja s pevcema Melito Avsenak in Vasjo Matjanom bo gostoval v nedeljo, 19. marca,

— ob 14. uri v DOBRNIČU

— ob 17. uri v MIRNI PEČI

— ob 20. uri v NOVEM MESTU

Obiščite koncert znanega ansambla domačih melodij!

ČEPRAV FEDERACIJA (PO DOLOČILIH NOVEGA ZAKONA) NI VEČ POROK ZANJE

Hranilne vloge varne!

Ustanovitelji posameznih bank z vsem svojim premoženjem ter vsemi finančnimi sredstvi jamčijo za hranilne vloge v bankah

Spričo precejšnjega vznemirjenja, ki so ga pri varčevalcih utegnile povzročiti vesti v tisku o tem, da poslej za hranilne vloge ne jamči več federacija, so 16. marca iz sekretariata za informacije ZIS sporočili naslednje obvestilo:

Po določilih novega zakona o bankah (zakon je bil sprejet lani decembra) ni več predvideno, da je federacija porok za hranilne vloge v bankah. To jamstvo se po določilih omenjenega zakona prenaša na ustanovitelje posameznih bank — in ti ustanovitelji z vsem svojim premo-

ženjem ter vsemi finančnimi sredstvi jamčijo za hranilne vloge v bankah.

Hranilne vloge v bankah potemtakem kljub novim določilom sploh niso v kakšni nevarnosti — saj je tudi določeno, da so pri izplačilih hranilne vloge na prvem mestu, pred izvržitvijo vseh drugih morebitnih obveznosti bank. Ker so hranilne vloge po obsegu pri vseh bankah le manjši del njihovih celotnih finančnih sredstev, občani — varčevalci torej v nikakršnem primeru ne morejo biti oškodovani.

PAVEL JORDAN
ROGAŠKA SLATINA 49

Oster ugovor Trebnjega

Storjeno krivico je treba popraviti – Zamere skupščinski komisiji – Posredujejo delegacije

Zdaj, ko bi bil že čas in ko so možnosti, da se tudi kmetom borcem vsaj delno oddolžimo za njihov prispevek v revoluciji, se zgodi trebnjski občini, manj razviti, izrazito kmetijski, kjer se za partizansko gibanje začelo že v prvem letu okupacije, nerazumljiva krivica.

Te občine edine na Dolenjskem ni med 34 slovenskimi občinami, ki imajo po predlogu skupščinske komisije za vprašanja borcev NOV pri republikani skupščini pravico do dodatne denarne pomoči, ki se deli mimo s ključem iz leta 1969 razdeljenega stanovanjskega denarja. Skupno gre za nekaj nad 37 milijonov dinarjev stanovanjskih posojil udeležencem NOV.

Razumljivo je tak predlog razburil borce in vse, ki imajo na skrbi urejanje teh vprašanj. Na sestanku predsedstva občinskega odbora ZRB NOV, predsedstva Obs, komisije pri Obs, upravnega odbora sklada za reševanje stanovanjskih zadev udeležencev NOV in predstavnikov družbeno-političnih organizacij so prejšnji teden ostro obsojali enostranski predlog republikanske komisije in sklenili postati delegacijo na skupščino

SRS, IS SRS, republikni odbor ZRB NOV in komisijo za borce.

V Trebnjem upravičeno predvsem zamerijo sestavljalcem predloga, ker je bil postopek nedemokratski; ker za delitev niso izdelali natančnejših meril, ker so za posamezne občine delali izjeme, ker za trebnjsko občino niso uporabili podatkov, kakršne je občini uradno dala služba SDK, in končno, ker na sestanku v Trebnjem ni prišel predsednik republikanske komisije oz. predstavnik republikanskega odbora ZRB, četravno sta bila vabljeni.

M. L.

Dve novi dvorani INLESA

1400 kvadratnih metrov

INLES bo v teh dneh odprl dve novi proizvodni dvorani, in sicer v Sodražici in Prigorici. Vsaka meri 700 kvadratnih metrov, gradnja vsake pa je veljala okoli 2 milijona din.

Za občinski praznik Ribnice si bodo odborniki in gostje ogledali novo proizvodno dvorano INLESA v Sodražici, ki bo dograjena prav za ta praznik. V njej bo tudi sušilnica. Proizvodnja v njej pa se bo začela, ko bodo urejene prezačevalne naprave.

Novo dvorano v Prigorici že uporabljajo, proizvodnja v njej pa se bo začela, ko bo dograjena transformatorska postaja.

Z dograditvijo obeh proizvodnih dvoran se povečujejo proizvodni prostori INLES v teh dveh krajih za enkrat. Novi prostori bodo omogočili boljše delovne pogoje, načrtnejše urejanje in vodenje proizvodnje in seveda tudi večjo proizvodnjo. Čeprav se število zaposlenih ne bo bistveno spremenilo.

J. P.

Pokrovitelj bo Crvenkovski

1. julija v Trebnjem: drugi salon jugoslovanskih likovnih samorastnikov

Upravni odbor Tabora slovenskih likovnih samorastnikov v Trebnjem je pred časom naprosil tovariša Krsta Crvenkovskega, podpredsednika predsedstva SFRJ, da bi prevzel pokroviteljstvo nad letošnjim „Salonom jugoslovanskih likovnih samorastnikov“, ki ga bodo odprli 1. julija v Trebnjem. Janez Gartner, predsednik upravnega odbora trebnjskega tabora, je prejšnji teden dobil pismeni pristanek uglednega pokrovitelja, ki je „počasen z vabilom, ki ga je sprejel z velikim zadovoljstvom.“ Tovariš Crvenkovski je hkrati s pristankom izrazil iskrene želje, da bi ta velika manifestacija jugoslovanskih navceev imela dober uspel.

Kakor smo zvedeli, bo letošnji poletni salon v Trebnjem tako glede števila kot razstavljenih del naših samorastnikov-navceev še skrbneje pripravljen, kot je bil lanski.

T. GOŠNIK

Postopno

(Nadaljevanje s 1. str.)

rasti proizvodnje je letos še vedno 10-odstotna. Čeprav je politika naravnana na 5-odstotno povečanje. Kot meni inž. Bule, se bo letos nelikvidnost še zelo povečala in težave namnožile, če bo gospodarstvo s takim ponašanjem nadaljevalo. Poslušalce je seznanil s predvidenimi ukrepi glede investiranja in nelikvidnosti, ki bodo marsikatero delovno organizacijo hudo prizadeli.

V Mokronogu je Marko Bulo dejal, da je neumnost togo vztrajati, da se senejo letos cene povečati le za 5 odstotkov. Po njegovem bi bilo stvarno pričakovati, da se bodo cene povečale za 8 do 9 odstotkov. Če jih bomo toliko zadržali, bo uspeh.

Najvažnejša naloga, ki jo je treba sedaj odpraviti, je izdelava programa „odmizovanja“. Ta mora vsebovati ekonomske ukrepe, saj je očitno, da se zvezni izvršni svet, ki takih ukrepov še ni sprejel, oklepa administrativnih posegov, kar nima najboljših učinkov. Inž. Bule je vmes večkrat poudaril, da je stalna naloga povečati delovno storilnost in kar najbolj smotrno gospodariti, ker je le na ta način mogoče plačati ceno stabilizacije, ne da bi naš ljudje to preveč čutili na svoji koži.

Glede tega, kaj je treba opraviti v Sloveniji, je dejal, da moramo oblikovati slovensko strategijo cen, zvečati izvoz in okrepiati reproduktivno sposobnost gospodarstva. O investicijah, ki jih tako pogosto dolžimo, da povzročajo inflacijo, je menil, da so nam potrebne kolikor mogoče velike naložbe, sicer bomo zaostali v razvoju. Dodal je, da morajo biti denarno kritični in kar najbolj usmerjeni.

M. LEGAN

»Družba, daj!«

(Nadaljevanje s 1. str.)

ciranje obresti od naložb v kmetijstvo), kar je štirikrat več, kot je znašala tovrstna pomoč v letu 1969.

Ta denar pa je treba zdaj izkoristiti, to pa se lahko zgodi samo, če bodo kmetijske organizacije same pokazale več pripravljenosti in spodbude, če bodo z glasnejšo zahtevo in predvsem z dobrimi programi zagotovile več bančnega denarja, oziroma denarja iz trgovine in predelave kmetijskih pridelkov in mesa. Sekretariat za kmetijstvo prav gotovo tega ne bo in ne more narediti namesto njih.

M. LEGAN

restavracija
vraščanja
pri vodnjaku
vodnja
kulcija
SPET
ODPRTA

FRANCI ŠALI:

Kaj je in kako nastaja dolgoročni interes

V delovni organizaciji vsak od zaposlenih opravlja ustrezno delo. Prične so razlike v vrsti dela, ker eni delajo takšne, drugi drugačne proizvode, eni s stroji, drugi pa ročno z merilnimi napravami, pišejo itd. Te in podobne razlike, ki izhajajo iz narave, vrste in organizacije dela, imajo tudi večji ali manjši pomen v delovni organizaciji. Tem razlikam se čisto pridružijo tudi tiste, ki nastajajo zaradi neenakih možnosti v zadovoljevanju nekaterih temeljnih interesov. To se kaže v tem, da si hočejo nekateri ustvarjati na račun drugih takšne osebne pogoje, v katerih bi lažje delali, imeli čimveč dohodka, več koristi, pridobili boljše položaj in podobno. Zato med delavci in vodilnimi obstajajo mnenja, da prihaja do teh neljubih razlik zaradi različnih delovnih položajev, ker eni opravljajo ožje, manj pomembno delo, drugi pa širše, pomembnejše, nadrejeno delo, dalje tudi zato, ker so razlike v vrsti in stopnji izobrazbe. Nekateri so celo mnenja, da imajo razlike v politični funkciji velik pomen za uspešnejše temeljnih interesov.

Lahko rečem, da čim pomembnejše so ustrezne razlike za zaposlene, tem globlje in huje jih motijo. Do teh motenj pride takrat, kadar se

zaradi razlik, ki jih zahteva vrsta, narava in proces dela, začne na podlagi takšnih razlik nekateri zaposleni mimo rezultatov lastnega dela prilagajati pravice vplivanja na odnose v delovni organizaciji tako, da jim le-ti potem omogočajo dosegati večje možnosti za sebe, kot pa jim to dovoljujejo pravice in dolžnosti, ki izvirajo iz njihovega dela.

V delovnih organizacijah, v katerih se pretirano kažejo možnosti enih in nemožnosti drugih, da zadovoljujejo temeljne in ostale interese enakopravno, se ne ustvarjajo samo ugodna tla za delovanje neformalnih skupin, ampak raste in se oblikuje tudi problematična idejna klima, ki ne zastrepja samo vodilne, ampak tudi ostale delavce. Mislim predvsem na mnenja o dolgoročnih in kratkoročnih interesih ustreznih kategorij zaposlenih. Med zaposlenimi so namreč prav zaradi takšnih neustreznih stanj precej močno razširjena mnenja o tem, da imajo strokovnjaki z visoko izobrazbo in delavci na vodilnih funkcijah dolgoročneje interese kot delavci v neposredni proizvodnji. Razlika je le v tem, da ta mnenja niso tako močno zasidrana med delavci iz neposredne proizvodnje, kot pa med vodilnimi.

Mnogim vodilnim so torej položaj, funkcija, izobrazba, stopile v glavo in ne samo, da si ustvarjajo posebna mnenja o sebi, ampak tudi praktično postopajo v vsakodnevnih odnosih in ravnanjih tako, da tudi med delavci širijo vtis o sebi kot edinih nosilcih dolgoročnih interesov. Zaradi tega, ker se čestokrat sami neformalno, pa tudi formalno v posvetovalnih in podobnih telesih dogovarjajo, ne da bi poiskali stike z neposrednimi proizvajalci, o akumuliranju, razvoju podjetja, usposabljanju itd. in te dogovore dajejo organom upravljanja v potrditev, se zdi mnogim vodilnim in delavcem, da so eni v podjetju za to, da „mislijo“, in drugi, da „delajo“; izobrazba, znanje, pa sta v največji meri tista, ki to omogočata oziroma onemogočata. Tako neredko nalatimo na mnenje, da se oblikujejo dolgoročni interesi pod vplivom stopnje znanja in izobrazbe. Nekateri celo menijo, da so dolgoročni interesi prirojeni, to je, da so nekateri z njimi že rodili.

So pa tudi drugačna mnenja in stališča, ki jih je potrebno podpirati. Tako veliko delavcev meni, da vpliva na oblikovanje dolgoročnih interesov želja po nadaljnjem razvoju delovne organizacije in s tem tudi last-

nega standarda. Se posebno med delavci iz neposredne proizvodnje je takšno gledanje močno razširjeno. Tudi ravnanja delavcev so zelo pogosto v skladu z njihovimi stališči. Namreč v primerih, ko delavec iz neposredne proizvodnje materialno ali moralno oziroma samoupravno ne doživlja ustreznega zadovoljstva, je velikokrat pripravljen potrpeti, vztrajati na delovnem mestu, v delovni organizaciji, medtem ko ostali manj. Med njimi je veliko primerov, ko že ob manjših materialnih ali drugačnih nezadovoljstvih iščejo zaposlitev v drugih delovnih organizacijah, kar še posebej spravlja v slabšo luč idejno in na njih izgrajene organizacijske konstrukcije v dolgoročnem interesu vodilnih in kratkoročnem interesu ostalih zaposlenih. Zelo pomembno motivacijsko sredstvo za oblikovanje dolgoročnih interesov pri delavcih in vodilnih so prav gotovo možnosti za delo, dohodek, odnosi, ki vladajo v delovni organizaciji. Prav tako tudi elementi, kot so: obveščanost, razgledanost, pogoji poslovanja, kraj bivanja, zavest, da pripadaš kolektivni itd.

Že na podlagi dosedanjega razmišljanja lahko rečem, da se dolgoročni interes oblikuje pri zaposlenih

pod vplivom najrazličnejših pogojev dela in življenja v ustrezni socialni sredini, v kateri se nahaja posameznik. Če so ti pogoji takšni, da mu omogočajo osebno zadovoljstvo, osebno vsestransko angažiranost, razvoj in priznanje od skupine, v kateri se nahaja, potem so le-ti dovolj močna motivacijska osnova za izoblikovanje dolgoročnega interesa pri slehernem zaposlenem, ne glede na to, ali je vodilni ali nevodilni delavec.

Dolgoročni interes je torej hkrati tudi osebni interes in kot tak nastaja v človeku podobno kot ostali interesi: ni nekaj pretirane, niti ni nekaj, kar bi nastajalo izven pojavnosti, katerega se le-ta nanaša. Dolgoročni interes do nečesa se oblikuje v človeku lahko le pod pogojem, da človek s tem dejavno živi. Ob tem dejavnem življenju pa mora ostajati subjektivno zadovoljen. Čimveč elementov ga v danem socialnem okolju ob njegovem dejavnem življenju moti, ovira, tem bolj se manjša njegov interes do dela in ostajanja v tem socialnem okolju, tem manj je pripravljen v strukturi svojih interesov obdržati tiste, ki ga dolgoročno vežejo na to socialno okolje. Seveda, človek včasih nima druge iz-

DVA PROBLEMA – Nezaposlenim mladim Cigančkom dajejo naši trgovci in drugi lepe možnosti, da raznašajo smeti, ki se kopičijo na neprimernih mestih. Poleg tega pa brskajo tudi po kantah za smeti in so lahko povzročitelji raznih bolezni. Na sliki: menda takšna lepa razstava ne sodi k prizadevanjem, da naredimo Novo mesto turistično zanimivo. (Foto: S. Mikulan)

ZAPIS O 4. SEJI IZDAJATELSKEGA SVETA NAŠEGA ČASNIKA

Temeljna socialistična usmeritev

Dolenjskega lista znova dobila potrdilo v plodni oceni članov sveta, ki je organ družbenega upravljanja pokrajinskega glasila SZDL

17. marca se je zbral na 4. redno sejo izdajateljski svet Dolenjskega lista, ki jo je vodil predsednik Janez Gartner. Udeležila se je nista člana sveta iz Metlike in Ribnice, predstavnik sevniske občinske konference SZDL v svetu pa je opravičil izostanek. Na seji so ocenili delo našega lista za zadnje obdobje, razpravljali pa so tudi o modernizaciji in načrtih Dolenjskega lista, ki naj bi prerasel v časopisno založniško podjetje. Zaradi poteka mandata je bil na seji razrešen dosedanj predsednik sveta, na njegovo mesto pa so izvolili Lojzko Potrč, socialno delavko v tovarni perila LABOD v Novem mestu, dosedanj članico sveta. Seje se je udeležil tudi Ludvik Golob, sekretar meobčinskega sveta ZK v Novem mestu.

Tehtna uvodna beseda predsednika sveta je vabila člane, da so z načelnih izhodišč ocenili idejno-politične smeri pokrajinskega glasila SZDL in njegovo spremljanje aktualnih političnih dogodkov v pokrajini ter izven nje. O zanimivi seji in njenih sklepih kot ugotovitvah bomo v kratkem obširneje poročali; tu naj le poudarimo, da je naš list za svojo temeljito socialistično usmeritev in praktično odmevnost znova dobil veliko priznanje članov izdajateljskega sveta.

Številne konstruktivne kritične pripombe bodo uredniškemu kolektivu dobra pomoč, da bo lahko izboljšal, kar je včasih pri poročanju nepopolno ali pa nosi pečat neljubih spodsrajev, od katerih pa v nobenem primeru ni mogoče govoriti o antisocialističnih pojavih ali o nepravilni usmeritvi časnika. Člani sveta so trezno opozorili na pomanjkljivosti poslušalcev, ko se ob objavljanju ne dovolj preverjenih zadev izpostavljajo nevarnosti očitkom o zlorabi novinarske svobode. Zaščitni občanovega ugleda in njegove časti mora veljati dej, ko prej glavna skrb uredništva in posameznih novinarjev.

V ustvarjalni razpravi so člani sveta izmenjali tudi mnenja o nezdavnih pojavih posameznih pritiskov na uredništvo lista, pri tem pa izhajali s

stališče, ali gre v posameznih primerih za osebne izbruhe užaljenosti v nekaterih delovnih organizacijah ali vodstvih ali pa morda le za odraz drugačnega stanja. Ustavili so se pri očitkih, ali so posamezni očitki listu oz. njegovim novinarjem včasih le obramba lastne nedejavnosti posameznika ali kolektiva, ki se oglašja, ali pa gre res za kritične ustvarjalne pripombe. Sploh je bila razprava na seji, kolikor je zadevala vprašanje objektivnega obveščanja, na dostojni in konstruktivni višini. V njej so sodelovali vsi navzoči člani sveta,

POMOČ GASILCEM

Gasilci iz Šmilaha pri Novem mestu so na zadnjem občnem zboru sklenili uvesti nabiralno akcijo za zidavo gasilskega doma. Te dni so že obiskali nekatere občane, ki so prispevali denar ali les. S prostovoljnimi prispevki nameravajo zbrati 100.000 din. S. D.

PO SPRICEVALO

Marija Petric, ki jo je pretepel zet, se je z Radovico pripeljala v novo-mško bolnišnico prejšnji teden po spricevalu o poškodbah. Zaradi tepeža bo namreč svojega zeta dala pred sodišče, zet pa namerava tožiti tašče zaradi ogovarjanja.

več o tem pa bomo poročali v kratkem.

TONE GOŠNIK

VEČJE ŠTEVILO DELAVCEV!

»GRADIS«

LESNOINDUSTRIJSKI OBRAT
ŠKOFJA LOKA

potrebuje
večje število

DELAVCEV
ZA DELO NA ŽAGI
IN V SKLADIŠČU

LESA

Interesenti naj se osebno javijo v kadrovskem oddelku obrata Škofja Loka, Kidričeva cesta 56.

(4. nadaljevanje)

Danes bi se rad ustavil pri nekaterih podatkih in razmišljanjih, na katere so opozorili na lanske skrajne decembrski seji predsedstva in izvršnega odbora RK SZDL Slovenije in predsedstva republiške konference slovenskih sindikatov, ko so obširno razpravljali o številnih vprašanih zaposlovanja naših delavcev v tujini. Tudi stuttgartski vicekonzul Matjaž Jančar se je udeležil tega posvetovanja, kar me je spodbudilo, da sem ga glede nekaterih stvari še podrobneje povprašal. Podoba našega „zdomstva“ ima vrsto obrazov in nanjo se lahko odzivamo z različnih stališč kot odprtih problemov. Za Slovenijo je pojav spricho dejstva, da naša republika s sorazmerno zelo visoko kvalifikacijsko sestavo svojega prebivalstva naravnost krepko pomaga pri razvoju tujih dežel, še zlasti pereg in pomemben.

Tovariš konzul, kako ocenjujete v svoji večletni praksi probleme izseljevanja naših delavcev na tuje? Kaj pomenijo za našega delavca v Nemčiji tukajšnje tehnične pridobitve, vzgoja, privajanje delavca na višjo stopnjo discipline in modernizacije? Kakšne so po vašem mnenju neposredne in posredne koristi našega izseljevanja, preseljevanje in vračanja delovne sile?

Koristi imajo predvsem Nemci!

„Mislim, da so koristi v prvi vrsti na nemški strani. Moje osebno mnenje je, da je korist na naši strani izredno malo. Naša kratkoročna korist je razbremenitev pritiska delovne sile doma, sicer pa bi tu lahko

govorili samo o izgubi! Tudi naša podjetja, čeprav niso vedno najbolj moderna, imajo določen delovni tempo, ki je najmanj takšen kot v Nemčiji, kolikor to osebno poznam. Dostikrat mi pravijo naši ljudje, da v Nemčiji delajo manj kot doma, čeprav med njimi marsikdo dela dlje časa in hkrati celo po več šahov. To je seveda drugo vprašanje, toda delovni tempo se bistveno ne razlikuje med delavko v Iskri ali pa delavko v tukajšnjem Boschu. Morda bi celo lahko rekli, da mora delati delavka v Iskri hitreje kot pri Boschu.

Zato menim, da so izgube v glavnem na naši strani. Emigracijsko gibanje je že prišlo do tiste kvalitete, ko imamo normalne pojave: da pač nekdo gre tja, kjer bo nekaj dobil, recimo tehnično, potem pa se vrne. Pri tem gre seveda za izrazito prodajo delovne sile, za izrazito

vprašanje zasluzkov. Zanimivo pa je tudi to, in se v Nemčiji tudi to dogaja, da tudi naš delavec progre v strukturo podjetja, da postane mojster, predelavec ali kaj podobnega. Na splošno so to seveda še vedno le izjemni primeri. Naš delavec še vedno služi v bistvu za tisto, kar Nemece več noče delati, ali pa dela v strokah, kjer enostavno ni dovolj delavcev (kovinska, gradbena dejavnost itd.), kjer je bila tudi ekspanzija tako močna, da delavec enostavno niso imeli.

Pri tem pa menim, da to še ni normalno kroženje delovne sile, pri čemer naj bi bila osnovna korist na naši strani (pridobitev discipline, tehničnih novosti in podobno, ker naši ljudje dostikrat do teh stvari skorajda ne pridejo. Poznam morda kakih 100 primerov, da se to dogaja, na splošno pa vendarle še ne ali pa le z omejitvijo. Potem takem gre tu res za izrazit čisti polkolonialni uvoz delovne sile zaradi potreb, ki tukaj so.

Matjaž Jančar, vicekonzul v Stuttgartu, dobro pozna številna vprašanja naših delavcev v tujini

Najboljši plačniki davkov...

Nemška država ima kot država ogromne koristi od tujih delavcev, saj so najboljši plačniki davkov, od katerih pa potem zelo malo dobijo nazaj. Najmanj bolni ljudje med vsemi drugimi delavci in med Nemci so prav Jugoslavoanci; v praksi ogromno prispevajo za nemško socialno zavarovanje. To so ljudje, ki so dostikrat zaposleni pod svojimi kvalifikacijami ali po domače: nevalificirano delo opravljajo kot kvalificirani delavci in podobno. To vprašanje je zelo široko.

Tovariš vicekonzul, včasih se mi zdi, da dama preveč sentimentalno gledamo na vprašanja mednarodnega trga delovne sile, čeprav je jasno (in tega se naša skupnost zaveda), da je naša bodočnost v odpiranju k razvitemu delu svetovne skupnosti. Zapiranje vase bi zavričo rast proizvodnih sil: zaostajanje v razvoju tehnologije in na drugih področjih povzroča nestabilnost v gospodarskem in družbenem razvoju. Drži torej ocena, da smo pri vključevanju v evropski in svetovni razvoj šele na začetku – pa vendarle našim ljudem kaj pogostokrat na skoraj jokavo stališče, češ „kaj bo z vsemi temi delavci, kaj bo z nami, ko vendarle odhajajo toliko ljudi v tujino!“ Kako gledate na vprašanje s praktične plati?

„Dokler bodo take razlike...“

„Menim, da je na žalost vprašanje našega stališča pri tem pojavu zelo irelevantno. Dokler obstajajo take razlike v nagajevanju, delno pa tudi v kadrovske politiki, čeprav je to po mojem mnenju drugotnega pomena, zlasti pri položaju delavcev, bo še vedno prihajalo do izseljevanja. Stvar lahko administrativno ali politično postavimo na glavo, ljudje bodo odhajali, če bo za to delovno silo Nemčija imela interes. Kakršnokoli zapiranje meji je škodljivo in neučinkovito. Ko je bilo prepovedano hoditi ven, so ljudje bežali čez mejo, ko je dovoljeno, gredo kot turisti. Če ima nemška država interes, bo naša ustrezen paragraf, da jih bo zaposlila, tudi če bomo imeli mi kaj proti. Če takega interesa ali potrebe v Nemčiji ne bo, bo država naša paragraf, s katerim bo zaprla kakršnokoli možnost za zaposlovanje tujcev v Nemčiji.“

Morda kmalu, morda še le čez nekaj let...

Franc Prah je ključavničar in dela zdaj v Stuttgartu, doma pa je iz Šentruperta. Takole pravi:

Ker sem se že kar privadil. Kdaj se bom vrnil? Morda kmalu, morda šele čez nekaj let...

V domačem časopisu me zanima vse; kaj bi še dodali, vam jaz ne morem povedati. Med drugimi delavci se kar dobro počutim, zato ker spadam pod jugoslovansko firmo, ki je iz Za-

greba. Da bi se družil z drugimi, za to nimam časa.

Vaš časopis me večkrat razveseli; če ni druge pošte, me razvedri predvsem Dolenjski list! Prosim, pozdravite mojega sina Milana in hčerko Ireno, brata Sandija in sestro Pavlo ter druge sorodnike!

»Želim dograjeno hišo v Mačkovicu, avto in nekoliko orodja...«

V Ludwigsburgu, „mestu gradov in cvetja“, dela na Nemškem tudi Alojz Judnič, avtomobilski klepar, doma iz Ko ta pri Semiču. Bister je in vidi se mu, da se je znal ogledati po svetu.

„V Nemčijo sem šel konec 1965; tu sem že od vsega začetka in dela še nisem prekinil. Kdaj pridem domov? Vrnil se bom, ko bom imel hišo v Mačkovicu toliko gotovo, da se bom z družino lahko vselil, hkrati pa bi rad imel avtomobil in nekoliko orodja za svojo obrt. To bo trajalo še kakšna štiri leta. Če bom prišel domov, se bom vrnil za stalno.“

Z zaslužkom sem zadovoljen. Če bi bil doma, najbrž ne bi mogel toliko zaslužiti, kolikor tukaj prihranim, pa čeprav žena zdaj še ni nikjer v službi, ker ne dobi dovoljenja od odseda za delo. Čez nekaj mesecev bo tudi to urejeno.

Če mi je dolgčas? Toliko sem

še že privadil, da mi res ni več dolgčas. Dopisujem si s starši in sestrama in vsi mi sporočajo, če je doma kaj novega. Vedno pa rad preberem vse v našem Dolenjskem listu; veselim se ga, kadar pride! Vse mu dobro pristaja in nimam predloga za kakšno spremembo.

BOGATAŠE BO TREBA PRIKAZATI!

Le malo več in pogumno pišete o socialnih razlikah, pa tudi bogataše bo treba prikazati, mislim tiste, ki se jim lahko dokáže, da spijo na denarju in tisto, ki imajo po več hiš in vikendov! Do zdaj sem videl, da so denar zbiralci le reveži za reveži. Saj ste pisali članek „Novoletni blišč...“ na Gorjancih.

Kolikor sem jaz razgledan, ne bi mogel trditi, da nemški mojstri, vodje obratov ali šefi sami delajo razlike med nami in Nemci. Pridnega delavca upoštevajo vsepovsod enako. Če je kdo prizadet, lahko gre drugam.

Kakega posebnega znanstva nimam, niti ne iščem. Tu nas je nekaj domačinov, pa se dobimo največkrat v stanovanjih, enkrat pri enem, drugič pri drugem, tako da čas mine. Gostilne so drage! Obiščemo pa ansamble, kadar pridejo nastopiti v bližino.

Če rad berem, vprašate? Povem vam: Dolenjski list je zame vsak teden veliko pismo, saj prinaša toliko novic od doma! Želim vam, da bi se Dolenjski list še naprej tako lepo razvijal in razmnoževal, saj je to dober časopis, ki prinaša mnogim ljudem veliko zanimivih novic.

Z ženo lepo pozdravljiva vse domače, znanke in prijatelje!

»Lepo vsoto zaslužiš, a še lepše jo zapraviš!«

V eni izmed tovar v Reutlingenu siva tudi Ivanka Perko, doma iz Starega trga. Njen mož je usnar, doma pa je z Gorenjske. Takole pravi Ivanka o sebi in svojih na tujem:

„Mož je šel v tujino 1966, jaz pa za njim 1968; ves ta čas sva v tujini, nameravamo pa se kmalu vrniti domov. Z zaslužkom sva zadovoljna, saj kar dobro zasluživa, hkrati pa varčujemo, da bi res lahko čimprej prišli domov.“

Najbolj pogrešam dom v Starem trgu in sosedih. Saj veste, kako je lepo je v tujini, a najlepše je doma! Res nas vleče domov v naš rodni kraj... Zelo

smo veseli, ko pride sobota – takrat dobimo Dolenjski list, iz katerega zvmemo vse, kaj je novega doma in v drugih krajih. Vse mi je všeč, kar pišete v našem listu, še bolj pa bom vesela, če bi še kaj več pisali o Poljanski dolini. Naj vam povem, da nas imajo tu radi, kakor da smo njihovi državljani; če znaš njihov jezik, to še bolj drži, povem pa naj še to, da imajo najraje Slovence!

V družbo ne zahajava veliko, saj je škoda denarja: lepo vsoto zaslužiš, a še lepše zapraviš! Smo zato doma, imamo otroke in se z njimi posevelimo. Naj vam še enkrat povem, da smo zares veseli, da smo se naročili na naš ljubi Dolenjski list. Ko ga berem, se mi zdi, da sem dobila pismo od doma...

Lepo pozdravljamo vse: Marjjo, svaka Jureta, Jožeta in njegovo družino, Petro in Vesno, Tončka, Anico, pa tudi Jureta Suštarja in Mimico, seveda pa tudi mamno in staro mamno – vsem želimo, da bi bili kmalu spet skupaj!

»Ne glejte nas zviška, nismo se prodali za marke!«

V Nemčiji dela že tri leta tudi Drago Grebenc, doma iz Sevnice. Je mizar, njegovo delovno mesto v Fehenheimu pa je hkrati njegova prva zaposlitev v tujini. Takole je povedal:

„Vrnitev domov ni lahka stvar! Tukaj imam novo trisobno stanovanje, oprema me je veliko stala, otroka hodita v šolo: hčerka v 7. in sin v 1. razred. Tu imam delo, s katerim sem zadovoljen, zato ne mislim prej na vrnitev, dokler ne bodo otroci prišli do svojega zasluzka. Rad bi si toliko prihranil, da si po vrnitvi kupim ali naredim hiščo. Vrnitev v domovino je prav tako težka kot odločitev za tujino. Kdor je to skušal, najbolje ve...“

Z zaslužkom sem zanekrat zadovoljen, dobrega delavca tudi dobro plačajo. Moja največja skrb so doma starši, katere najboljši pogrešam. Vsako leto grem dvakrat ali tudi večkrat domov. Pošte dobivam veliko, tako da so

moji stiki z domačimi, pa tudi s prijatelji zadovoljivi.

Z „Dolenjcem“, kakor ga imenujem po domače, sem zelo zadovoljen. Če bi bilo več o Sevnici in njeni okolici, ne bi nič škodilo, vendar me zanima vse: preberem celega, ker je to edini časopis, na katerega sem naročen.

Do zdaj še nisem občutil razlike med nami in nemškimi delavci, sem pa edini Jugoslovčan v izmeni. V naši tovarni smo samo trije Slovenci. Posebni stikov z drugimi rojaki nimam, ker nas ni veliko, kar pa nas je, se obiskujemo. Dostikrat dobim hkrati s časopisom tudi drugo pošto, vedno pa najprej pregledam časopis, potem šele vse drugo.

Vse sorodnike in prijatelje prav lepo pozdravljam, druge pa prosim, da nas, zdomce, ne bi gledali zviška in dnam ne bi očitali, da smo se prodali za marke, tako kot sem imel priložnost nekoga slišati... Pravim, da smo mi zdomci še vedno Jugoslavoanci, saj s svojimi močmi gradimo in pomagamo naši skupnosti! Zato ni lepo, ko neodgovorni posamezniki s svojim klepetanjem pokvarijo človeku še tistih nekaj uric, ki jih preživimo v domovini med rojaki...“

Sami so povedali...

To, kar so nam v zadnjih treh številkah našega lista na tej strani povedali naši delavci in delavke v ZR Nemčiji, je hkrati tudi že odgovor na marsikaj, po čemer doma tolikokrat sprašujemo:

— Čemu je šlo toliko ljudi s trebutom za kruhom? Kaj jih vleče na tuje, fante in dekleta, može in žene, samske in poročance? Kako živijo zunaj? Kako jim gre, koliko zaslužijo, kdaj se bodo vrnili?

Njihove odgovore in pomenke bi morda lahko zapisal tudi malo olepšano, brez tistega priokusa grenkobe, ki voje iz njih, ko se spominjajo doma, domovine in nas, ki smo ostali pri svojem kruhu. Pa ni treba obračati ne njihovih besed ne misli: tako kot so jih povedali, tako so zapisane. Nič veliko ugibanja nam ne ostane, če želimo dobiti od njih odgovor na vprašanja v gornjem drugem odstavku:

Človek ima pravico do zasluzka, seveda tudi do večjega zasluzka, če si ga je sposoben pridobiti! Če ga ni doma, bo šel ponj na tuje; če le začasno ali za dlje, morda tudi za vedno – mar mu boš ti ali jaz zavoljo tega izpraševal vest in ga silil, naj ostaja pri manjšem hlebcu?

Saj je seveda tudi res, da niso le gmotna vprašanja tista, ki so pognala toliko naših ljudi na tuje! Marsikoga je spehala v tujino res samo želja po zravnem večjem zaslužku, nekatere večni nemir, ki tiči v premnognih izmed nas: in ki je, tako potrjuje zgodovina, za majhen slovenski narod že kar usoden. Samo iz bivše Kranjske se je v letih 1896 do 1910 izselilo v Ameriko nad 110.000 naših ljudi, ki so skoraj vsi tam tudi ostali. Njihovi vnuki in pravnukinje prihajajo nazaj „v stari kraj“ gledati hiše očetov. Nekdanje klasično izseljevanje zamenjuje sodobno „zdomstvo“.

Toda nekaj ne more biti v redu v naši domači hiši: na decembrski posvetovanja, ki so jih po dolenjskih in spodnjeposavskih občinah sklicevali zavodi za zaposlovanje, je ponokod prišlo več občinskih in družbenopolitičnih javnih delavcev kot povabljenih zdomcev. Želelo se mi je, da jih seznanjamo s črnim in belim kruhom, oni, zdomci, pa imajo v rokah poglačo z rozinami in smetano...

Zato vprašan, ki tičejo naše delavce na tujem, v nobenem primeru ne smemo ločevati od številnih nerešenih zadev in skrbi, ki vsak dan tiče delavce doma! Oboje je šele celota. V Nemčiji me je skoraj vsako izmed naših „gastarbeiterjev“ takoj tudi vprašal, koliko se zdaj zasluži doma, če je kaj prostih delovnih mest v IMV, pa v tovarni zdravih KRKA, v BELTU in DANI, če CELULOZA v Krškem „še kaj gor jemlje...“ in podobno.

Ne morem mimo besed, ki jih je o tem težkem vprašanju zdaj že dvakrat zapisal Beno Zupancič v svojih zanimivih podlistkih v nedeljskem DELU. Tokrat je med drugim ponovil:

„Dokler ne bodo imeli združeno delo in njegovi delavci veliko več besede v gmotni in vsakršni politiki družbe, ne bomo uspešneje razvojljali nekaterih družbenih vozlov, med njimi tudi tistih ne, ki se tičejo odhajanja naših ljudi na tuje oziroma naše tukajšnje skrbi zanje, ko so že enkrat tam. Tega seveda ni mogoče doseči ne z obtoževanjem, ne s obsojanjem, ne s prenanerjanjem dejstev po kakršnih koli željah, ne z jalovimi tolažbami, ampak samo z zelo stvarnim družbenim prizadevanjem predvsem delavcev samih.“

Vprašali boste: s kakšnim? S prizadevanjem, ki bo spreminjalo in spremenilo dano stanje. Dano stanje glede delavcev pa za zdaj še zmeraj označuje tudi precejšnja mera družbenega paternalizma oziroma vsakršnega dušebrižništva tistih, ki nikoli ne dobijo samo 80-odstotnega dohodka. Dokler bomo taki do delavcev doma, bomo tudi do onih na tujem, oni pa do nas – do vseh tistih, ki si dovoljujemo misliti in želeli v njihovem imenu...“

In nikar ne pozabimo: brez uresničitve lepih sklepov, kakršne znano pri nas zares dobro sestavljati, ne bo nobene koristi. Ljudje odhajajo v tujino predvsem zato, da bi dobili delo in zaslužek. Rezerva „delovna armada“ v Jugoslaviji je znašala po uradnih cenitvah predlanskim milijon in 115.000 oseb. To seveda niso brezposelni; iskanje boljšega kosa kruha pa je mnoge izmed njih v zadnjih dveh letih že zaneslo na tuje, tako da živi zunaj precej nad 600.000 naših delavcev in delavk, kot nam potrjuje lanske ljudsko štetje v Jugoslaviji.

kultura in izobra- ževanje

Mladinsko gledališče

V Kočevju so 16. marca sprejeli letošnji delovni načrt in srednjeročni načrt kulturnega razvoja v občini. Ta predvideva ureditev dvoran in odrov ter ustanovitev mladinskega gledališča. Kader bodo stipendirali.

Greta Pečnik v trebanjski galeriji

Zvedeli smo, da bo Greta Pečnik, znana naivna slikarka iz Pirana, 1. aprila odprla samostojno razstavo v trebanjski galeriji sodobne naivne umetnosti. Razstava bo združena s kulturno prireditvijo, za dela ene redkih slovenskih slikark-navk pa vlada že zdaj precejšnje zanimanje.

Medaljer

Novomeška občinska skupščina je darovala študijski knjižnici Mirana Jarca pomembno delo o novomeškem medaljerju Francu Andreju Segi. Knjiga je lani izšla v Muenchnu in je delo Paula Grotenmeyerja. Obsega 53 tekstovnih strani in 94 fotografij del - medalj, svedra reprodukcij in odličij. Odlično delo prav kaže k prevodu v slovensčino. Segi je živel od 1711 do 1787.

Knez - še ta mesec

Pri mariborskih Obzorjih oziroma Dolenjski založbi bo predvidoma v maju izšlo "Novo mesto v pradavnini" Toneta Kneza. Avtor, arheolog in kustos Dolenjskega muzeja v Novem mestu, je v knjigi na popularen način popisal življenje in delo staroselecev na tleh današnjega Novca mesta, kakor sta se mu razgrnilo ob arheoloških izkopavanjih in izsledkih. Velja poudariti, da je do mnogih v knjigi predstavljenih spoznanj Tone Knez prišel sam, ko je leta in leta izkopal stari grobišča na novomeških tleh.

Gost iz Argentine drevi v Novem mestu

Nocoj ob 19.30 bo v dvorani Dolenjske galerije koncertiral argentinski pianist Hector Pella. Na sporedu bodo Beethovenova, Ginasterova in Chopinova dela.

"ZAPRTA" KNJIGA

Že dve leti leži knjiga o Kočevski, ki jo je napisal umetnostni zgodovinar Stane Bernik, "zaprtja" v zabojuh neke v Ljubljani. Vzrok je, da občinska skupščina Kočevje dolguje za njeno izdajo okoli 10.000 din. Kulturna skupnost Kočevje je predlagala Zavodu za spomeniško varstvo, ki hrani te knjige, naj bi jih dal v prodajo knjigarni Državne založbe v Kočevju. Ne bi bilo napačno, če bi prevzela prodajo tudi prodajalna spominov Turističnega društva Kočevje, ki je uspešno razprodala tudi knjigo Kočevsko-zemljepisni, zgodovinski in umetnostno-kulturni oris kočevskega okraja, ki je izšla 1956.

Mali kulturni barometer

"ALPSKI ILIRI - halštatska kultura v Vzhodni Alpah" je naslov arheološki razstavi, s katero gostuje v ljubljanskih Arkadah prazgodovinski oddelek dunajskega Naravošivnega muzeja. Na razstavi, ki bo odprta do 3. maja, je razstavljenih več kot 300 predmetov iz halštatskega obdobja (750 do 400 pred našim štetjem), med njimi so številni predmeti, najdeni na našem območju.

"ŽIVLJENJE V DVOJE" - tako se bodo imenovala predavanja, ki jih bodo te dni poslušali učenci osmih razredov v kočevski osnovni šoli. Za njihove starše so za april pripravili predavanja "Vzgojne naloge družine" in "Kakšen je moj otrok?", staršem, ki bodo jeseni prvič postali v šolo svoje otroke, pa je namenjeno predavanje "Moj otrok je postal šolar". Pod okriljem osnovne šole in

Zapuščina

Cirila Peričeva je darovala novomeški študijski knjižnici Mirana Jarca svojo literarno zapuščino - svojega brata pesnika Pavla Golice. V zapuščini so: osebni dokumenti, pesni, igre, Goliovi prevodi tujih del v slovensčino in drugo gradivo. S tem darom se je knjižnica na rokopišno zbirka zelo obogatila. Izbor rokopisov bo knjižnica razstavila jeseni v Goliovem rojstnem kraju v Trebnju, ko bo trebanjska občina med svojimi kulturnimi dnevi počastila 85-letnico rojstva pokojnega slovenskega pesnika in dramatika Pavla Golice. Za dragoceni dar se knjižnica Cirila Peričevi iskreno zahvaljuje.

V tem obnovljenem grajskem stolpu bodo uredili muzejsko zbirko NOB. Letos ali prihodnje leto - to je še vprašanje. (Foto: I. Zoran)

ZUŽEMBERKU ZA 30-LETNICO PRVE OSVOBODITVE:

Muzejsko zbirko in knjigo

Novo "podružnico" Dolenjskega muzeja naj bi odprli v obnovljenem grajskem stolpu - Računajo, da se jim tisti, od katerih pričakujejo pomoč, ne bodo izneverili - Zgled suhokrajinskih kmetovalcev

Zamisel o ureditvi krajevne muzejske zbirke NOB v Žužemberku je stara že dobrih petnajst let. Leta 1956 je Glavni odbor ZB NOV Slovenije sklenil, naj se v kraju, kjer ni možnosti za muzej, so pa za NOB pomembni, osnujejo muzejske zbirke. Sklenjeno je bilo, naj se taka zbirka uredi tudi v Žužemberku.

Prikrat so resno mislili uresničiti ta sklep ob praznovanju 20-letnice vstaje v Sloveniji leta 1961. Predvideno je bilo, da bo izšel zbornik, ki bo govoril o vlogi Žužemberka med NOB, vendar do realizacije ni prišlo. Postavljen pa je bil tega leta mogočen spomenik na Cviblju, na katerem je vklesano preko 1200 imen borcev iz vse Slovenije in od drugod, ki so dali svoja življenja v borbah za svobodo Suhe krajine.

Letos bo poteklo 30 let od prve osvoboditve Žužemberka med NOB in vzpostavitev prve komande mesta Žužemberka. Dolenjski muzej je dal pobudo, da bo to obletnico počastil z ureditvijo krajevne muzejske zbirke NOB. V začetku februarja so osnovali pripravljalni odbor za ureditev zbirke in komisije za uresničitev programa: komisijo za zbiranje muzejskega gradiva, finančno in gradbeno komisijo.

Druga sestanka pripravljalnega odbora 10. marca v Žužemberku se je udeležil tudi podpredsednik slovenske vlade dr. France Hočevar. Podprl je zamisel o postavitvi zbirke v grajskem stolpu, hkrati pa je nakazal potrebo po restavriranju kulturnih spomenikov drugod po Sloveniji.

Postavitve zbirke je predvidena v levem, deloma že obnovljenem stolpu žužemberškega gradu. Po računih arh. Spele Valentinčič bi potrebovali še okoli 50 starih milijonov dinarjev za dela pri restavriranju sprednjega dela gradu in stolpa, v katerem bi potem lahko postavili zbirko.

Krajevna skupnost Žužemberk ne bo mogla zbrati teh sredstev sama, zato bo nujno iskati pomoč pri republiški, kulturni in občinski skupnosti ter pri gospodarskih organizacijah. Krajevna skupnost ima v letošnjem proračunu v ta namen predvideno znatno vsoto. Izredno pomembno pa je, da ji je že 128 kmetov s tega področja pismeno potrdilo, da bodo za obnovo gradu dali prispevek v lesu. Z lesom bo pomagalo tudi GG Novo mesto.

Ne glede na izredno prizadevnost vseh zainteresiranih pa do letošnjega 13. julija - krajevnega praznika Žužemberka - zaradi pomanjkanja denarja še ne bo mogoče postaviti zbirke. Da pa tako pomemben jubilej ne bi minil preveč neopaženo, je pripravljalni odbor sklenil izdati vsaj kronologijo Žužemberka med NOB, ki bo opisala prvo osvoboditev Žužemberka 13. julija 1942. Bila naj bi uvod v bodočo monografijo o vlogi Žužemberka in njegove okolice med NOB. Franceta Šmrketa-Jošta, domačina in prvega komandanta žužemberške komande mesta, ki je bila prva v Sloveniji, bo pripravljalni odbor zaprosil za sodelovanje pri sestavi omenjene publikacije.

Do krajevnega praznika je nujno potrebno obnoviti tudi spomenik na Cviblju, zaradi nepravilnega kritja, kar povzroča zamakanje, odpadajo napisne plošče, imena pa so močno zbledela.

Načrti so izdelani, pripravljenosti domačinov za uresničitev ne manjka, ne bo pa šlo brez deleža širše družbene skupnosti: Kulturna skupnost Slovenije naj bi dala sredstva za restavracijska dela gradu, republiški odbor ZZB pa sredstva za izdajo publikacije in obnovitvena dela na spomeniku vseslovenskega pomena na Cviblju. ANTON ŠTAMPOHAR

Mráz je za vselej pregnan

Semiška osemletka na eni strani pridobiva, na drugi izgublja - Manjka predmetnih učiteljev

Kar 357 otrok iz semiške osnovne šole je letošnje zimo prebilo na topleni. Močno se pozna, da je šola dobila centralno kurjavo, prav tako

pa TVD Partizan, kjer imajo otroci pouk telesne vzgoje. To je ena velikih pridobitev za šolo v zadnjih letih, veljala pa je 330.000 din. K stroškom za napeljavo centralne je spet pomagala tovarna Iskra z znatnim prispevkom, pomagalo je podjetje Pionir, ostali denar pa je zbrala šola s posojilom temeljne izobraževalne skupnosti.

Napredek, dosežen v izboljšanih delovnih pogojih se pozna pri uspehu. Ob koncu polletja so imeli na šoli 78-odstoten učni uspeh, pri čemer so bili najboljši učenci prvih razredov z 92 odstotki pozitivnih ocen, najslabši pa so bili sedmošolci z 61-odstotnim uspehom. Pri njih ni toliko drugih težav kot pubertetniška neugnanost.

K razmeroma dobremu uspehu za šolo, ki ima kar 150 vozačev iz okoliških vasi, je pripomogel dopolnilni pouk. Prav tako se pozna vpliv male šole, ki so jo obiskovali predšolski otroci. Verjetno je tu vzrok, da tudi nova matematika za cichane ni bavav, pač pa eden najljubših predmetov.

Med dve poglavni težavi, s katerimi se šola srečuje, sodita: pomanjkanje predmetnih učiteljev in pa zmanjševanje števila otrok na podružničnih šolah. Pomanjkanje učiteljev je znan problem vseh manjših krajev, v Semiški prihaja do izraza toliko bolj, ker manjka učiteljskih stanovanj. Trenutno so ostali brez strokovnjaka za pouk matematike in fizike, utegne pa se zgoditi, da bo še kdo ušel na boljše. R. BACER

Otroci iz podružnične šole Štrekljavec, kjer tudi čutijo upadanje števila šolarjev. (Foto: R. Bačar)

POTA DO BRALCA

Koliko krije zemlja

Ob samozaložbi Pesmi in povesti Ane Gale

Ob koncu lanskega leta so izšli v samozaložbi profesorja ljubljanske pedagoške akademije Milana Dolgana "Pesmi in povesti" Ane Gale, po rodu iz Grosuplje, po predvojnem pedagoškem delu dobro znane v Leskovcu pri Krškem in Sevnici. Deset let je trajalo prizadevanje prof. Dolgana, da je literarna zapuščina te žrtve slovenskega domobranstva zagledala luč sveta v knjižni obliki. Literarno zapuščino Ane Gale je hranila njena sestra Minka - upokojena učiteljica v Sevnici.

"Ko je bilo vso pripravljeno za tisk," se spominja sestra Minka, "ni bilo založnika ne pri Mladinski knjižnici niti po Borcu. Prof. Dolgan je dobil edini prispevek v grosupeljski tovarni Motwoz, kjer je med vojno delala kot delavka tudi Ana, ostalo - 24 tisočakov moral prispeljati sam - v ljudnu domovino, kot je zapisano na nastovni strani."

"Ana Gale je med službovanjem v Sevnici pripravljala izdajo svojih pesmi, vse pa je prehitela vojna. Ko je v življenjski, kot so jih terjale nemške oblasti, napisala, da je Slovenka, ni imela v Sevnici več kaj iskati. Obe sta se

PROLETARSKA DRUŽINA - Ana Gale je ob pesmih risala tudi ilustracije.

zatekli na dom v Grosuplje. Ko so Nemci dobili v roke sliko kulturniške skupine Cankarjeva

KULTURA JE DOMA NA DVORU

Čeprav za napitnino

Slavka Andrejčič: "Uspeh in zadoščenje, kadar se v dvorani zbere 300 ljudi!"

"Sprušajete po nagradi za izvenšolsko delo? Eh, če je to nagrada? Lani smo dobile 900 din. Ob vsem tem, kar smo naredile, še dobra napitnina ni. Pa še ta denar smo prej izločile iz vsote za osebne dohodke, tako da smo se v resnici nagrajevale s svojim denarjem."

Slavka Andrejčič, vodja podružnične šole na Dvoru, pravi, da bi učiteljice delale, čeprav se te "napitnine" ne bi bilo. "Rekle smo, da bi to kar pustile, se vsaj razburjale ne bi. Ne rečem, da se ne bi pchale še z večjim veseljem, ko bi pričakovale pošteno nagrado, recimo od TIS."

"Vas torej ni potrebno priganjati?"

"Ne, to pa ne. Smo pač same ženske in nas v delo ni treba riniti. Naše delo je najbolj poplajčano, če pride uspeh. Ta pa je vselej, kadar kaj priredimo. Ljudje šolske prireditve radi obiskujejo in nemalokrat se v malo dvorano natičijo po 300 obiskovalcev: vse mlado in staro, kmetje, delavci, starši, poročeni, neporočeni, iz vseh vasi v okolici Dvora se zbereo."

"Kaj pa najraje sprejmemo?"
"Glasbene nastope in igre. V našem kraju tega ni na pretek, kar pa imamo, pretežno priredi šola. Včasih se zgane mladina, ali to je zelo redko. Sicer pa se dvorana napolni, najso na sporedu lutke ali film ali proslava."

"Šola je torej za vse?"

"Tako bo. Prepričana sem, da je vseeno, ali je ta šola popolna ali samo podružnica. Naloge, dolžnosti - so enake. Potrebe ne vprašajo, kako velik si, ampak, kaj znaš in zmoreš."

"Kako bi sprejeli uvedbo kulturnega dne, o čemer razpravljajo v zadnjem času?"

"Ce naj bi bil to samo prost dan, sem proti. Pri nas imamo navadno take dneve ob prostih sobotah: enkrat ali dvakrat na leto popeljevalno učence h gleda-

liški predstavi v Ljubljano in prirejamo izlete v kraje, kjer so se rodili znani možje."

"Na čigave stroške gre vse to?"

"Plačajo otroci oziroma njihovi starši, nekaj primakne šola. Starši radi dajo, ne spominj se primera, da bi se kje zataknilo."

"Kakšni časi se sicer obetajo vaši podružnici?"

"Letos imamo 101 učenca. Število otrok se povečuje. Kraj je napredoval, deloma tudi po zaslugi industrije, ki se je razvila in zadržala ljudi doma. Res pa je, da se najbrž nikoli ne bomo znebili dvoizmenškega pouka."

I. ZORAN

Iz literarne zgodovine vemo, da je začetnik slovenskega slovstva Primož Trubar, Dolenjec z Raščice, umrl "nekje" na Nemškem in da je tam tudi pokopan. Le natančnejši razlagalec njegovega življenja bo pristavil, da je grob začetnika našega slovstva v Derendingenu,

K Trubarju

danes nekakšnem predmestju Tuebingena, ki spominja na novomeški breg. Trubar počiva ob samem zidu tamkajšnje protestantske cerkve, njegov grob označuje velik železen križ, medtem ko je plošča z originalnega nagrobnika vzdignana v notranjosti cerkve.

Pastor Walter Doetting slovenskim obiskovalcem vselej z veseljem pokaže zadnji dom našega slavnega rojaka. Teže je julo dabemu poznavalec ta kraj najti. Pošlejš ne bo več tako: pastor Doetting je posrbel, da ob prihodu v Tuebingen opozorijo prisilka na Trubarjev grob kaizpoti. V Nemčiji je veliko naših ljudi na delu, nemalo jih obišče tudi zadnje Trubarjevo zatočišče, ne da bi to vedeli. Zdjaj jih bodo na to spomnili kaizpoti. J. JUST

bataljona, so na njej prepoznali tudi brata Jožeta. Hišo so vedno znova in znova preiskovali, zato sta sestri Anino literarno delo zvali v steklenice, jih zalili z voskom in zakopali v kleti. Vseeno je skoraj polovico spisov uničila vraga, med drugim večino del, ki jih je Ana pisala ob terenskem delu. Literarno podoba tistega časa bi lahko razkril Anin dnevnik, vendar je bil tudi ta uničen.

"Kar je ostalo," pravi Minka Gale, "je verno objavljeno v Dolganovi izdaji." Kako je prof. Dolgan prišel v stik z Aninim delom? "Le dvoje pesmi je našel pri svoji materi, pritegnile so ga in prišel je iskat še druge."

Kaže, da je Anina beseda bralcem všeč, saj je naklada še skoraj pošla. Milan Dolgan postavlja Anino pesniško izročilo ob Kajuhovca, s tem, da Ana zajema bolj družbeno in osebno dogajanje. A. ZELENIK

Televizor — darilo mladini

Borci X. ljubljanske SNOUB so podarili gojencem Dijaškega doma Majde Šilc v Šmihelu pri Novem mestu televizor — Lik partizanke Majde še živi

V Dijaškem domu Majde Šilc v Šmihelu pri Novem mestu so 18. marca zvečer v prisotnosti gojencev, borcev X. ljubljanske SNOUB, VDV in I. SAB ter številnih drugih gostov proslavili dan narodnega heroja Majde Šilc. Ob tej priložnosti so gojenci dijaškega doma pripravili izvirni in prepričljiv recital, s katerim so prikazali revolucionarno vrenje med Savo in Kolpo, ki je inelo velik odmev v vsem našem narodnoosvobodilnem boju.

Na začetku proslave je upravnik doma Tone Šega izročil nagrade desetim najbolj delavnim in požrtvovalnim mladincem ter dal lepa knjižna darila vsem 52 gojencem-brigadirjem tega dijaškega doma, ki so med počitnicami pomagali pri obnovitvenih delih v domu.

Nato je mladino pozdravil predsednik občinske konference ZMS Novo mesto Drago Milojevič in se spomnil lika mlade partizanke Majde Šilc.

Od gostov je govoril Vladimir Šenk-Gaber. Spregovoril je o pomembnem deležu mladih pri graditvi naše družbe in prenašanju rev-

lucionarnih težej, ki ne smejo ostati samo prazne fraze. Spodbudil je mlade, da kritično ocenjujejo vsa dogajanja v naši družbi in po svojih močeh prispevajo h graditvi lepše in svetlejše bodočnosti. Kot vsako leto, so se tudi letos spet izkazali borci X. ljubljanske brigade: gojencem so podarili televizor v zahvalo za njihovo plodno delo.

V imenu gojencev se je tovariš Gabru zahvalila dijakinja Irma Antončič in obljubila, da bodo mladi znali ceniti delež borcev v skupnih prizadevanjih, da ustvarimo srečnejši in pravičnejši svet.

S. DOKL

Za vse naj sveti sonce!

Krško posebno šolo obiskuje 83 otrok, ki so dobili boljše delovne pogoje komaj lansko jesen

Posebna šola v Krškem je s preselitvijo videmske osnovne šole v nove prostore lansko jesen dobila boljše delovne pogoje. Prej so se otroci, ki potrebujejo posebno skrb in pozornost prosvetnih delavcev, stiskali v stanovalniškem bloku. Zdaj imajo zgradbo na Vidmu, kjer se manjkaj manjka, vendar so prepričani, da bodo kmalu na zeleni veji. Enakega menja je tudi mlada defektologinja Nada Resnik, ki se že več let ukvarja s posebnim šolstvom.

— Kako to, da ste se odločili za ta precej zahtevni poklic?

„Ko sem končala učiteljsko, sem najprej poučevala eno leto v Mokronogu. Potem sem se preselila v Krško, tu pa se mi je ponudila pri-

ležje naše gojence na prakso in nam tako pomagali. Večini bomo pomagali, da si bodo sami rezali kruh.“

— Kaj pa skrb staršev?

„Vsi se res ne zanimajo za svoje otroke. Takim skušamo biti vzgojitelji in starši hkrati. Najbolj me boli, da nekateri naše učence neodgovorno ljudje zmerjajo z bebci in podobnimi neprimernimi izrazi.“

— Kako je z vašim izpopolnjevanjem?

„Študirala sem defektologijo in bom kmalu končala izredni študij. Pogoji za študij niso bili ravno najboljše, zlasti mi je primanjkovalo časa, saj je ob težkem delu na šoli res težko vzeti še knjige v roke.“

— Kakšno mnenje imate o tem, da smo ukinihi učiteljska?

„Stanje na naših šolah je najbolj veren dokaz za trditve, da je bila storjena velika napaka. V Krškem boste težko našli mladega prosvetnega delavca, ki bi imel manj kot 25 let.“

S. DOKL

Na predavanju 40 mladih

Prejšnji teden je v sejni dvorani občinske skupščine v Novem mestu predaval o nasti slovenskega knjižnega in časnikarskega jezika Tone Gošnik, glavni urednik Dolenskega lista.

Zanimivo predavanje je poslušalo nad 40 članov novomeškega aktivna mladih novinarjev, ki so prišli na predavanje iz nekaterih srednjih in osnovnih šol iz Novega mesta, Otočca, Žužemberka, Šmarjete, Mirne peči, Stopič, iz Novoteksa, SGP Pionirja in Krke ter iz nekaterih mladinskih aktivov. Za popostritev so slušatelji ob koncu dnevnega predavanja napisali še poljudno vest o resničnem dnevnem dogodku, kar je bilo zelo zanimivo.

Kmalu bo aktiv mladih novinarjev pripravil drugo tako predavanje, na katerem bo o novinarskih vrsteh spet govoril Tone Gošnik.

J. PEZELJ

SAMO EN KURIR JE PRINESEL SPOROČILO

Zmagala je obramba mesta

Na prvi pogled nedolžna igra, v resnici pa resno poglavje iz taborniškega programa za splošni ljudski odpor

V nedeljski taborniški terenski igri je sodelovalo več kot 130 članov novomeškega odreda gorjanskih tabornikov. Točno ob 9. uri dopoldne je pod nebo zaplavala rdeča raketa — znak za začetek akcije. Osem kurirjev se je skušalo prebiti skozi obroč patrol okrog mesta na „osvobodeno ozemlje“, kjer so jih čakala skrita sporočila, ki jih je bilo treba še pred 11. uro spraviti spet v mesto. Patrole obrambe so imele polne roke dela, in ne zaman: prestrele so kar 5 kurirjev, katerih edini razpoznavni znak je bil žig na levem zapetju.

En sam kurir, tabornik Retelj, je z duhovito zvijačo (levo roko si je dal poviti v mavec) prinesel sporočilo že pred 10. uro na cilj. Miogrede pa je še fotografiral komandanta patrol! Sporočilo je imel skrito v rezervnem fotoaparatu. Pri postavitvi obroča patrol in po resnosti igre so se najboljše odrezali medvedki in čebelice iz brlinske šole.

V akciji je sodelovalo tudi o vovjakov novomeške garnizije JLA, ki so odlično organizirali radijsko zvezo med posameznimi oddelki obrambe in vodstvi igre.

Po končani igri je prof. Marjan Dobovšek, ki je igro pripravil, zbranim tabornikom razložil potek in uspeh igre, staršina odreda Tone Gošnik pa se je tabornikom in vovjakom zahvalil za lepo udeležbo in prizadevanost.

SLALOM MED AVTOMOBILI — ALI IZZIVANJE SMRTI!

V nedeljo, 19. marca, popoldne, ko je lepo spomladansko sonce spravilo ljubitelje prebujajoče se narave v Gorjance in ko so se po gorjanski cesti valle kolone avtomobilov, si je skupina deklet in en fant (v starosti od 5 do 10 let), verjetno doma s Težke vode, omislila dirkanje po asfaltni cesti s kolesi. Samo prisobnosti voznika osebnega avtomobila se monno zahvaliti, da se ni pod kolesi znašla deklica z rdečim trakom v lasih, ki ni bila nič kaj večja na kolesu. Ravno tako je za las ušel nesrečni fantič, star kakšnih šest let, ki je prečkal cesto. Starši, zakaj puščate otroke na cesti, ko je ta že tako preteza za povečani nedeljski promet? S. D.

»Orli Planice« lovci daljav

Planica pričakuje rekorden obisk — Nastopajo največja imena svetovnega skakalnega športa — Jubilej naše RTV — Kdo bo svetovni prvak?

Naša športna in druga javnost z veliko nestrpnostjo pričakuje I. svetovno prvenstvo v smučarskih poletih, ki bo od 24. do 16. marca na planiški velikanki pod Poncami. V Planici je vse nared, organizatorji pa imajo največ težav s snegom. Zadržne dni je močno sonce skoraj do kosti obralo velikanko, vendar prizadevni organizatorji zagotavljajo, da bodo skakalnico do petka usposobili.

V Planici se bodo zbrala res najboljša imena svetovnega smučarskega skakalnega vrha. Med tekmujočimi bodo tudi olimpijski zmagovalci, saj bodo na zaletišču najboljši Japonci, Čehoslovaki, Poljaki, Rusi in skakalci s severa, ki so že vrsto let med najboljšimi. Tudi naših skakalcev ni podcenjevati: Danilo Pudgar, Marjan Mesec in Peter Stefančič, ki si že nekaj dni nabirajo izkušnje na stari planiški velikanki, utegnejo presenetiti, čeprav v tako močni tekmi lahko posežejo po odličjih tudi skakalci, ki jih trenutno nihče ne prišteva med favorite.

Za planiške polete je veliko zanimanje. Če bo vreme ugodno, res lahko pričakujemo rekorden udeležbo. Tudi iz Dolenske po med obiskovalci te edinstvene prireditve veliki naših ljudi. Pripravljeni so številni izleti, največ ljudi bo potovalo s posebnimi avtobusi.

Tudi naša televizija, ki bo prenašala polete v harvah, slavi letos poseben jubilej. Pred več kot desetimi leti se je namreč Jugoslovanska RTV prvič vključila v mednarodni televizijski spored Evrovizije in tako opravila pionirsko poslan-

stvo. Prepričani smo, da nam bodo tudi letos znali pričarati pravo vzdušje, ki ga bo nudila naša Planica.

Na planiški prireditvi bodo sodelovali tudi novinari Dolenskega lista, zato bomo več zanimivosti izpod skakalnice objavili prihodnji teden.

Priznanje tudi za Kostelca

Ob 50-letnici atletske zveze Jugoslavije, ki so jo pred mesecem praznovali v Celju, je med dolenski športniki in športnimi delavci prejel plaketo tudi državni reprezentant v kopju Metičan Ivan Kostelec.

KRANJSKA GORA — V ugodnih vremenskih razmerah je bilo na 35-metrski skakalnici v Kranjski gori odprto prvenstvo Kranja za starejše in mlajše mladince ter pionirje. Pri pionirjih je nastopil tudi Sevnčan Mihev in zasedel s 154,7 točke (25,5 in 25) peto mesto. (R. V.)

Med boljšimi v Jugoslaviji

Na občnem zboru krškega AMD so podelili 22 pisemenih priznanj in 16 ličnih plaket

Krško AMD lahko upravičeno štejemo med najbolj delovne tovrstne organizacije v državi. Velik napredek so dosegli zlasti pri vključevanju članov v društvo (lani so jih imeli več kot 700), kot tudi pri izvedbi programa. Največ so dosegli na tekmovalnem področju, saj imajo Krčani v speedwayu mladinskega in članskega državnega prvaka. Svojem članom so nudili veliko, zato se vozniki radi vključujejo v organizacijo.

Člani krškega AMD so se zbrali na letnem občnem zboru 17. marca in ugotovili, da je bila dejavnost društva zelo plodna in da je društvo poznano že preko naših meja. Predsednik Vladimir Žagar je omenil v svojem referatu, da so sicer še pomanjkljivosti, vendar jih bodo skušali odpraviti že letos.

Ugotovilo je, da so Krčani najbolj ponosni na dejavnost športne sekcije, ki je največ dosegla na pod-

ročju speedwaya, kjer se lahko pohvalijo z dobrimi tekmovalci in z vzorno pripravljenimi prireditvami. Oblebil je, da se bodo še naprej prizadevali, da se speedway še bolj razširi in da Krško dejansko postane središče jugoslovanskega speedwaya.

Krčani so občni zbor vzorno pripravili. Vsem gostom so podarili posebne značke društva. Za najbolj prizadevne in dolgoletne delavce so pripravili spominske plakete, ki jih je izdelal znan umetnik Vladimir Štoviček. Ob tej priložnosti so razvili društveni prapor, ki mu je botrovala tovarna celuloze.

Poleg 22 pisemenih priznanj so prejeli bronaste plakete: Maks Pogacar, Joško Selar in Jože Kolšek; srebrne: Ivan Zupančič, Franc Hraštnik, Tone Malus, Tone Medved, Cveto Bevk, Tone in Stane Žigante, Peter Španovič, Vladimir Žagar in Franc Babič; zlate pa: Adolf Vanič st., Ivan Sterle in Franci Novak. S. DOKL

Športni obraz

Samo prvo mesto

Novomeški košarkarji so na Dolenskem dobili enakovredne tekmece: košarkarji metliške Bete so z nekaterimi novimi močmi, ki so jih dobili iz Karlova, postali močna ekipa. Da ne igrajo slabo, so dokazali že na dveh tekmah, ko so porazili košarkarje Novoteksa, ki bodo letos igrali v I. republiški ligi. Med najbolj požrtvovalnimi košarkarji

Beti je Jago Jezerinac, ki je gonilna moč te borbene ekipe, ki jo vodi trener Tone Pleničnik.

— Kako je s pripravami na bližnja tekmovanja?

„Letos smo kar dobro začeli. Treniramo trikrat na teden. Odigrali smo več prijateljskih tekem. Prepričan sem, da bomo do začetka tekmovanja v ligi dobro pripravljeni.“

— Kaj pa igralci?

„Na voljo je 15 košarkarjev, ki smo vsi zaposleni v Beti. Da smo postali močnejši, pa sta prispevala nove moči Cedo Popovič in Vlado Arbutina.“

— Kako bo v II. ligi?

„Težko je biti prerok, vendar imam občutek, da bi morali s tako ekipo osvojiti prvo mesto. Od ekip poznam samo Partizana iz Kočevja, ki bo letos tudi igral v naši ligi.“

— Kaj pa vodstvo košarkarskega kluba in navijači?

„Dokler nas bodo vodili in usmerjali ljudje, kot so Zvonko Pavlovič, Jože Jankovič, Stane Mrvar, Tone Pleničnik in drugi, sem prepričan, da bo vse v najlepšem redu. Metičani živijo z nami, upam, da jih ne bomo razočarali! TINE PETROV

BREŽICE PREVZELE VODSTVO

V prvem kolu dolenske kegljaške lige v borbennih igrah so bili doseženi naslednji izidi: Trebnje: Novo mesto 716:770, Krško: Rudar (Kanižarica) 783:691 in Brežice: Partizan (Sevnica) 747:651. V vodstvu je ekipa Brežice, pred Krškimi in Novim mestom. J. M.

TRETJE MESTO ZA ODBOJKARICE

Odbojkarice Novega mesta so v nedeljo sodelovale na drugem republiškem pokalnem turnirju za članice na Ravnah. Sodelovalo je 9 ekip. Novomeščanke so osvojile prvo mesto v tretji skupini, tako da so igrale v finalu. V boju za prvo mesto so bile manj uspešne: izgubile so obe srečanja in tako zasedle tretje mesto. Končni vrstni red ravskega turnirja je naslednji: 1. Fužinar, 2. Celje, 3. Novo mesto, 4. Maribor itd.

ZA POL TOČKE PREKRATKI!

V nedeljo je bilo v Koprju 18. hitropotezno šahovsko prvenstvo slovenskih mestnih reprezentanc. Sodelovalo je 38 ekip, ki so igrale v štirih skupinah. Ekipa Kočevja se je uvrstila v prvo, to je najmočnejšo skupino, ostali dolenski ekipi, Novo mesto in Krško, pa sta igrali v drugi. Odlična ekipa Kočevja v postavi Osterman, Cimer, Praznik, Ivič, Gornik, Podkornitnik in Karmičnik je bila druga in je zaostala za zmagovalno ekipo Ljubljane le za pol točke.

Vrstni red: 1. Ljubljana 47 točk, 2. Kočevje 46,5, 3. Domžale 43,5 itd. Kočevska šahista Osterman in Praznik pa sta bila nagrajena tudi kot najboljša igralca na prvi oziroma tretji deski. Ekipa Novega mesta (Udir, Sitar, Škerj, Sporar, Istenič, Milič in Ščap) je bila prva v drugi skupini in je osvojila lep pokal, Krčani pa so bili četrti. J. UDIR

NOVO MESTO — Na prvenstvu Novega mesta v Iahu vodi po devetem kolu Igor Penko z 8 točkami, sledita Milič in Sporar 6,5 itd. (J. U.)

KRMEJ — Na hitropoteznem šahovskem turnirju za marec sta si prvo mesto razdelila Sribar in Markovič s 7 točkami, sledijo Zitnik 6, Kos 5 itd. (B. D.)

BREŽICE — Na osnovni šoli bratov Ribarjev so organizirali prvenstvo šole v košarki. Nastopilo je 30 ekip. Tekmovanje je bilo zelo zanimivo. Vrstni red je bil naslednji: 8. razredi — 1. 8. a 6 točk; 7. razredi — 1. 7. c 6 točk. Najboljši strelci so bili: Rožman 36, Spolenak 35, Kalin 25, Makarovič 66, Vrstovšek 37, Stepišek 27 itd. Skupno so dosegli 536 košev. (P. R.)

ZUZEMBERK — Hitropoteznega šahovskega turnirja se je udeležilo 10 igralcev. Prvo mesto sta si razdelila Kosmina in Černač (7). Sledijo Muhič, Brulec, Gričar, Suhadolnik, Černe itd. (P. S.)

SENOVO — V pokalnem nogometni tekmi so nogometaši Rudarja po podajski s streljanjem enajstmetrov premagali krškega Celulozarja s 7:5. Tekma se je končala 2:2; rezultat se ni spremenil tudi po podajških. (Z. S.)

NOVO MESTO — Na občnem prvenstvu v gimnastiki je nastopilo več kot 100 mladih tekmovalcev. Največ uspeha so imeli učenci osnovne šole Grm, saj so zmagali v vseh štirih konkurencah. Končni vrstni red: pionirke — 1. M. Dokl (OŠ Grm) 38,55, 2. Zupančič (K. Rupena), 37,20 itd.; ekipno: 1. OŠ Grm 183,8, 2. OŠ Katja Rupena 169,60; pionirji: 1. Porenta (OŠ Grm) 37,50, 2. do 3. Novak (ZBK.) in Jankovič (Grm) 36,10 itd.; ekipno: 1. Grm 179,80, 2. OŠ Žužemberk 171,10 itd. (M. H.)

SENTJERNEJ — Prejšnjo nedeljo so mlade namiznoteniške igralke iz Sentjerne nastopile v tekmovalju II. slovenske republiške lige v Lendavi in zasedle tretje mesto. Za ekipo Sentjerneje so nastopile Vida Likar, Zdenka Gomizej in Sonja Krivina. (J. K.)

SEVNICA — Prijateljska tokometna tekma med Sevnico in Krmeljem se je končala z 21:17 za domačine. Obe ekipi sta se predstavili v lepi luči. (B. D.)

NOVO MESTO — V drugem kolu občinske kegljaške lige so bili doseženi naslednji rezultati: Zelezničar: Krka 727:737, Iskra: Novoteks 663:689, Luknja: Stari devet 690:668. Vodstvo sta prevzeli ekipi Luknje in Krke, ki imata štiri točke. Med posamezniki je še vedno v vodstvu Slavko Dravinec, ki je podrl 198 kegljev. (J. M.)

ZUZEMBERK — Tradicionalno srečanje semičkih in žužemberških odbojkarjev je bilo tokrat v Žužemberku. Vsak kraj sta zastopali po dve ekipi. Letos sta se nekoliko bolj odrezali ekipi domačinov, končni vrstni red: 1. Partizan (Zbk.), 2. Iskra (Semič) 1, 3. Iskra (Zbk.), 4. Iskra (Semič) II. (P. S.)

NOVO MESTO — Rokometna novomeškega Laboda Pungerčič je določen za kandidata v mladinski republiško rokometno reprezentanco. To je lepo priznanje za tega odličnega igralca. (J. K.)

TREBNJE — Občinska strelska zveza je v okviru tekmovanja „Za zlato puščico“ pripravila strelsko tekmovanje, na katerem je streljalo 35 strelcev. Najboljši rezultat je dosegel Mirko Hrovat ml., ki je osvojil zlato puščico in naslov občinskega prvaka za 1972. Na drugem mestu je Mirko Hrovat st., na tretjem Alojz Stane itd. (J. P.)

KRŠKO — Na stadionu Matije Gubca bo letos oktobra velika mednarodna speedway prireditve, na kateri bodo nastopili najboljši vozači sveta. Nastop bo takoj po končanem svetovnem prvenstvu. (J. K.)

IZ VSEH STRANI

METLIKA — Trenutno je v mladinsko organizacijo vključenih 1100 mladincev in mladink. V nedeljo je bil tudi ustanovni zbor mestnega mladinskega aktiv, ki je bil pred leti eden najbolj delavnih. Izvolili so 15-članski odbor in se pogovorili o delu v prihodnje. (R. B.)

SMIHEL PRI NOVMESTU — Borci X. ljubljanske SNOUB so pripravili za gojence Dijaškega doma Majde Šilc izlet v neznanu. Borci in mladina se bodo udeležili te akcije v aprilu. (J. S.)

KRŠKO — Komisija za obveščanje in propagando pri občinski konferenci ZMS bo te dni pripravila posebne informacije, v katerih bodo mladinska vodstva seznanili z dejavnostjo krške mladine. Predsednik komisije je novinar Živko Šebek. (C. K.)

ADLEŠIČI — Mladinska folklorna skupina, ki je letos začela uspešno delati, je nastopila že na treh lokalnih prireditvah. Prizadevni pa so tudi mladi tamburaši. (R. B.)

KRŠKO — Dan mladosti in 80. obletnico rojstva maršala Tita bodo krški mladinci proslavili tako, da bodo pripravili več osrednjega praznoga s paradno, ki bo 25. maja v Krškem. Te dni se je sestaj tudi poseben odbor, ki pripravlja program proslavljanja. (S. D.)

METLIKA — Aktiv ZMS v tovarni BETI pripravlja seminar za mladino, kjer bodo govorili o vključevanju mladih v samoupravljanje in o medsebojnih odnosih. (R. B.)

PLANINA NAD SEVNICO — Mladina iz Sevnice, Krškega, Brežic, Šmarja, Laškega in Sentjerne se bo udeležila velike proslave, ki bo na Planini 2. julija. Šeststo mladih bo šlo po poteh Kozjanskega odreda do mesta proslave, kjer jim bo govoril komandant Kozjanskega odreda Marjan Jerina. (S. K.)

KOČEVJE — Na šahovskem turnirju v Kočevju, kjer igrajo na slepo, nastopa 8 pionirjev. Dolej najdaljša partija je trajal 54 potec, odigrala sta jo Rajsar in Dulmin, zmagal pa je slednji. (J. P.)

KRŠKO — Čeprav še ni uradno potrjeno, je skoraj gotovo, da bo zvezna štafeta letos tekla tudi skozi krško občino. (L. K.)

NOVO MESTO — V soboto, 25. marca, bo na novomeški osnovni šoli Grm pionirsko šolsko šahovsko prvenstvo za posameznike, kjer lahko igrajo učenci z naših šol. (J. P.)

SMIHEL PRI NOVMESTU — Gojenci in vodstvo Dijaškega doma Majde Šilc v Šmihelu bo v aprilu organizator Domiade, kjer se bodo srečali športniki in kulturniki iz vseh dijaških domov Slovenije. (M. C.)

naši znanci

Jakac in njegov svet

Med filmi, ki jih je 17. marca v Novem mestu predvajala ljubljanska VIBA pod pokroviteljstvom novomeškega Novoteksa na malem festivalu kratkometražnih dokumentarnih, risanih in propagandnih filmov, je med drugimi vzbudil posebno pozornost tudi film o novomeškem rojaku, akademskem slikarju Božidarju Jakcu. Film prikazuje v vsej svoji prepričljivosti in izvirnosti umetniško pot tega našega velikega umetnika, ki mu je posebno črto v njegovem velikem in bogatem ustvarjalnem delu potegnala podoba dežele, v kateri se je rodil, doživljal njeno usodo in ji ostal zvest vse do današnjih dni. Čeprav je obredel veliko sveta, ga tudi do danes spoznal in upodobil, se le najraje vrača med dolenske gričke in h Krki, ki je neizbrisna zakladnica njegovih umetniških izpovedi.

„O, nebesa, kako je danes žena spet nasršena...!“

„Ne, moj sin, tukajle mi pa marsikaj ni jasno...!“

„Hej – vi tam spodaj...!“

„Pri takem vremenu se pa res ni treba kopati pri odprtem oknu!“

Z naših vtov

Nadoknaden praznik

V konfekciji Lisca je bil za dan žena dela prost dan, a tudi ta ni bil zastoj, „zamujeni“ dan je bilo treba nadomestiti že na drugo prosto soboto, 18. marca. Dan žena je pač le 8. marca, kdo bi nanj pomislil še 10 dni pozneje?

Dražba pa taka

Sevniška občinska skupščina je razglasila dražbo za zakup rečnih obrežij. Kmečki očaki so se zbrali na dogovorjenih mestih, a kaj – ugotovili so, da je gostilničarka dobila svoje na občini že dan pred dražbo. Kakor pač kdo...

Zrak ali voda?

Šoferji se prebujajo, spomladansko vreme jih vabi na ceste. Zato jih je čedalje več tudi na bencinskih črpalkah. Lepo predstavo je v Novem mestu v soboto, 18. marca okrog 13.30 ure priredil voznik fiata 1100 novomeške registracije 113-87.

Zračnica je bila premalo napolnjena. Poskuša in poskuša, da bi iztisnil nekaj zraka v zračnico, pa je samo nekaj vode pričurkalo pod ventil. Trudi se in trudi...

... dokler se hudomušno ne oglasi Petrolov mož, ki je pri sedni črpalki točil bencin: „Hej, kaj ne vidite, da imamo samo vodo, kompresorja pa ne...“

Živemu človeku se pač vse primeri!

Posvečen kamen za komunista

Razvedelo se je, da namerava župnijski urad prodati del kamnja od porušene cerkvice na Kamni gori pri Trebnjem ali Vini gorici, kot se temu zaselku tudi pravi. V Trebnjem namerava več občanov, med njimi tudi članov Zveze komunistov, graditi stanovanjske hiše, kar seveda ni nič neobičajnega. Neobičajno pa je, da se je eden izmed članov ZK pri nas pozanimal, kako neki bi reagiral občinski komite ZK in če bi imel situacijo v priložnosti, da bi kupil ta posvečen kamen.

Menda se ni zbal, da se bo potem spreobrnil?

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Gnoj v vinogradarstvu

(D o z d a j) gnojilo se je po dolenjskih vinogradih prilično kaj malo. Speljavali so zitne pleve, koruzne storške ter koruznico in kaj malega plastja v vinograde. V prihodnosti pa na tako gnojitev ni misliti več ne smemo. Ameriška trta cepljena nam bode rodila le pri pravi gnojitvi z živinskimi gnojem, ali pa vsaj s tvarinami, katere imajo malo, ali pa kar nič slabšo redilnost kakor živinski gnoj.

(Z a r a d) razpora med deželnim predsednikom in deželnim glavarjem v Bukovini je razpuščen tamošnji deželni zbor.

(N a R u s k e m) je jako mnogo gnijlega, zlasti med uradnikom. Ako pa kedo o tem jasno govori, ga preganjajo, ali celo zapro. Hočejo biti slepi.

(I z V e l i k e V a s i) več let vže sprejemamo vaše „Dol. Novice“, ali redko kedaj smo vam poročali. Dne 22. februarja ponoči se je zgodila pri nas grozna nesreča. Fant Gašpar Gril iz Velike Vasi je šel zvečer, ko je bil rožni venec odmolil, v drugo pol ure oddaljeno vas. Od Sv. Nikolaja pa so prišli v ravno tisto hišo trije fantje. Ko tega zagledajo, zapuste hišo ter Gašparja na pot počakajo. Vračujočega se, mahne eden teh zlobnežev s krampom po glavi, da ubožec kar obleži. Zjutraj ob 4. uri so ga našli pobitega v snegu. Živel je samo še tri četrt

ure. Gosposka ima hudobneže vže v roki. (S l o v e n s k a) gledališka predstava boče v saboto dne 19. t. m. v tukajšnjem „Narodnem domu“, predstavljala se boče pri nas prvokrat izvrsten igraček v treh dejanjih, „Svetinova hči“. Uloge so dobro razdeljene in je upati obile udeležbe.

(M a s k a r a d a) na pustni torek v naši čitalnici bila je dobro obiskana; posebno so bile dame obilo zastopane in v zares lepih kostumih in maskah, žal, da se o gospodih tako izraziti ne moremo. Obilo smehu privabil je „originalni“ Grafon. Zabava je bila zelo živahna in naredila lep konec obilnim in finim zabavam naše Čitalnice letošnji predpust.

(N a j v a z n i š i) je pač deželni zbor kraljevine češke. V mesto Prago obrača vse svoje oči; tu se ima obravnati sprava med Nemci in Čehi. Toda ta sprava je po vladnej predlogi taka, da se je Nemci vesele, a Čehi boje; iz nje pač ne boče kruha.

(N a p r o d a j) je 50 hektolitrov zbrane zgodnje „Szekler semenske koruze“, katera tudi po rudeči detelji še lahko dozori. Obrodek od ha 60 do 80 hl po 85 kg.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. marca 1892)

1472 – kamnita priča 500-letnice

V NOVEM MESTU:

Francišškanska 500-letnica

Pred 500 leti so frančiškani v Novem mestu sezidali samostan, pred 225 leti pa so začeli poučevati na gimnaziji, ki jo je ustanovila Marija Terezija, „Mi, po milosti božji rimska cesarica“

Kamnito pričajo vklesane črke nad vhodom v novomeški frančiškanski samostan, da praznujejo letos 500. obletnico samostana. Kako gre čas naprej: danes je v veliki, stari zgradbi za moderno veleblagovnico na Glavnem trgu tudi mladinski klub, prostor za disco klub, o katerem je bilo zadnje čase prelitega toliko črnila „za“ in „proti“. Moči časa pač nihče ne more ubežati...

Frančiškani so prišli v Novo mesto še tri leta prej, preden so sezidali samostan. Iz Bosne so se pred turškimi vpadi umaknili v Metliko, in ker tudi tam niso bili varni, so prišli v Novo mesto, kjer jim je črnomajška baronica podarila nekaj zemlje, v oskrbo pa so dobili eno izmed takratnih novomeških cerkev, cerkev sv. Lenarta. Tam, kjer je stala stara cerkev, so sezidali novo, ki jo je ob koncu 15. stoletja posvetil pičenski škof Pashazij. Frančiškani so tudi v Novem mestu kot drugod, dobili prostor na robu nekdanjega mesta. Ker so prišli pozneje, so namreč zvečine dobili prostore na slabih legah, izven obzidij, ob vodah ali pri mostovih.

Načrte za eno izmed obnov cerkve je naredil znani novomeški kanonik Matija Kastelec, slikar Matija Koželj je v začetku stoletja poslikal cerkevno ladjo. Po požaru 1664, ki je skoraj upepelil Novo mesto, so morali uničeno cerkev in samostan obnoviti.

Letos mineva 500 let frančiškanskega samostana; pred 225 leti, točneje 1746, pa so se frančiškani za vedno zapisali v bogato mestno zgodovino.

Kako se je to zgodilo? Gospodarsko življenje Novega mesta se je spreminjalo iz slabega na slabše. Pogosti požari in kuga so oslabilo mesto: obrt je začela pešati, trgovina je oslabela, ker so Turki zavzeli

kraje, od koder so vozili živino. Ko so se preselili vojaška skladišča Karlovac, se je mesto pogrezalo v revščini. Karla VI. in Marijo Terezijo so večkrat prosili, naj jih rešita stiske.

Kot poročila zbornik, ki so ga izdali ob 225. obletnici novomeške gimnazije, je grof Henrik Orzon, namestnik vicedoma Kranjske, ki se je 1974. oglašil v mestu, svetoval mestnim očetom, naj cesarico prosijo za gimnazijo.

Mestni sodnik Franc Ignac Polc in mestni očetje so se začeli pogajati s frančiškani, cesarici pa so na Dunaj poslali „najponižnejšo in najvda-

Moda, umetnost in hobi

Risane obleke Bože Podrgajs in Alme Pečar je novomeška javnost toplo sprejela – Gre za unikate med modnimi izdelki, ki so vžeč tudi znanemu kreatorju Rikardu Gumzeju iz Zagreba

Na Krkini prireditvi za dan žena, kjer je bila tudi modna revija, so zbudile veliko zanimanja ročno poslikane tkanine. Če imaš tako obleko, si lahko brez skrbi, da v širnem svetu ne srečaš ženske z enakim vzorcem na obleki.

„Ko sva bili v Švici na razstavi DIDACTA, sva slučajno našli kloso, kjer so prodajali obstojne barve za sintetična blaga. Vse novosti me zanimajo, zato sem

ogrlice. Poleg tega ročno izdelujeta okrasne krožnike in druge dekorativne predmete za stanovanje, ki imajo namen ujeti ritem barv v človekovem vsakdanjem okolju in ga narediti prijaznejšega. Znani so njuni keramični mozaiki v slikah, kompletih za sobe in lokale. Relicije slike iz belgijske keramike, ko jo je mogoče oblikovati hladno, imenujejo sgrafito tehnika v globinskem sistemu. To je Božina in Almينا najnovejša zabava.

Za Božo Podrgajs in njeno sodelavko je značilno, da ne iščeta omembe vrednega zaslужka s predmeti, ki so naprodaj v njenem lokalnem, temveč je v vsakem zaznati delček izrecne ljubezni in nevsakdanjega nadiha. Videla sem ju, kako sta risali obleko za modno revijo. Obe sta delali ves dan in še drugega tri četrt. Pravita, da stranki zaračunata za tako delo 300 do 400 dinarjev. Njuno delo vsekakor ni plačano, saj računata na uro manj kot nekvalificiran težak.

„Poudarjam, da mi ne gre za dobiček,“ je izjavila Boža. Trenutno me to delo najbolj veseli, zato se ga lotevam. Enoličnosti ne prenesem. V tem je vzrok, da nočeva serijsko izdelovati nekega predmeta, kar bi se denimo finančno najbolj izplačalo.“

Njune risbe na sintetičnem vlaknu so obstojne pri pranju, videl pa jih je tudi znani zagrebški kreator Gumzej, pri katerem se oblačijo naše najbolj znane filmske in gledališke zvezde. Takoj je Novomeščankama dal naročilo. Zanj bosta delali vzorce na metriskem blagu, iz katerega bo Gumzej krojil obleke in jih predstavljal na revijah v Londonu, Parizu in Rimu.

RIA BAČER

Boža Podrgajs pri risanju vzorcev na oblekah, ki so bile prikazane na modni reviji Krke.

barve kupila in doma začela poslikovati,“ je povedala Boža Podrgajs o začetkih svojega dela. Umetniška žilica je v njej močno razvita že od otroških let in je večstranska. Precej dolgo se je ukvarjala s slikarstvom. Razstavljala je v Črnomlju, Celju, Krškem in Trbovljah, obenem pa poučevala likovni pouk. Mimogrede se je ukvarjala še z režijo, znana pa je tudi kot dobra aranžerka.

Pred dvema letoma se je odločila za nov poklic: skupaj z Almo Pečar sta v Novem mestu odprli boutique za broše, uhane,

Kamniti nagrobniki pod zvoniko

27. Objel je Paradižnik svojo prvem sunku pobral s tal. „Klara draga, rešena sva! Zda v Košato lipo!“ Ozrl se je po inst vzvodih komandnega modula in slo! Soliden predvojni šoferški izp Drzni nebotičniki, elegantne

CILJE IN NALOGE BOMO DOLOČILI LETOS

V zadnjem letu so v ribniški občini odprli več novih podjetij in obratov, kot SITOPLET, EUROTRANS, obrat konfekcije KRIM v Sodražici in obrat BPT Tržič v Loškem potoku – Prvič nad 2.000 zaposlenih v gospodarstvu – Vsak občan naj sodeluje pri sestavljanju načrta razvoja občine

Na pragu pomladi praznujemo v občini Ribnica pomembno obletnico zmage slovenskih narodnoosvobodilnih udarnih brigad M. Gubca, I. Cankarja, L. Sercerja in T. Tomšiča, ki so jo izvojevale v jutranjih urah, 26. marca 1943.

Kadar se pred domačim občinskim praznikom hočem izprašati, kaj se je dogodilo v zadnjem letu, nisem v stiski zaradi pomanjkanja dogodkov, ampak se bojim, da kakšnega pomembnejšega ne bi pozabil.

Vodilne delavce naše občinske skupščine je zelo zaposlovalo zasledovanje in uvajanje mnogih sprememb, ki so bile izvršene lansko leto v državi. To so bila ustavna dopolnila, organizacija stanovanjskega gospodarstva, skrb za socialno ogrožene občane in drugo.

Začele so se tudi priprave za izdelavo srednjeročnega načrta občine Ribnica. Občani so poslali komisiji okoli 200 listov odgovorov na vprašanja, kaj menijo o prihodnosti občine Ribnica. Iz predlogov se čuti odgovornost naših ljudi za prihodnost občine.

V sodelovanju z občinskimi političnimi in društvenimi organizacijami ter temeljno izobraževalno skupnostjo in kulturno skupnostjo je bilo v ospredju: organizacija splošnega ljudskega odpora in usposabljanje občanov za delo v vojni razmerah, finančni načrti, posebni pro-

gram vzgoje in izobraževanja v mali šoli in nižji glasbeni šoli, brezplačno dodeljevanje učnih knjig prvošolcem, delo šolskih športnih društev, organizacija Ribniškega festivala in drugo.

Kar brez tovarne za tiskanje denarja

Občinska skupščina je lani sklenila, da je potrebno dati pri financiranju prednost socialnemu skrbstvu in zdravstvenemu varstvu. Za te potrebe je bilo porabljenih 895.000 din. Delo, ki ga za nekatere socialno ogrožene občane opravljajo občinske strokovne službe, v javnosti ni opazno, upam pa, da prizadeti zaradi tega le žive bolj srečno in zadovoljno.

Pogoji za sprejem več šolarjev v oddelek podaljšanega bivanja v vrtcu v Ribnici so ostali nespremenjeni. Ne vem še, če bodo letos v Ribnici odprli dva nova vzgojno-varstvena oddelka za predšolske otroke.

Tudi štipendiranje dijakov in študentov iz sklada pri temeljni izobraževalni skupnosti Ribnica ni tako redno, kot je bilo lani dogovorjeno. Letos bo bolje, ker mora denar gospodarskih organizacij za te namene redneje pritekati.

Zadovoljivo poteka gradnja poslopja osnovne šole v Loškem

potoku in priprave za gradnjo telovadnice v Dolenji vasi.

Večletne priprave za zgraditev nekaterih nepotrebnih komunalnih objektov so končno stekle. Sklenjene so pogodbe za izdelavo glavnih projektov za obnovitev lokalnih cest Zlebič – Breže – Jurjevica – Kot, Jurjevica – Ribnica in Sodražica – Gregor, za vodovod na Gori in v Grčaricah in za kanalizacijo v ribniški dolini.

Tudi sveti krajevnih skupnosti so ugotovili potrebe nujnih komunalnih del na svojem območju. Zda je na vrsti občinska skupščina, da določi, s koliko denarja bo sodelovala pri

financiranju javnih del. Ko smo se pogovarjali o denarni moči občinske blagajne, je nekdo predlagal, naj občina najprej zgradi tovarno za tiskanje denarja, da bo lahko dala vsakemu, kar zahteva. Tovarne za tiskanje denarja ne bomo gradili, skupščina bo pa le morala sprejeti take programe javnih del, ki jih bodo zmogli financirati občani, podjetja in sama občinska skupščina.

Le složni bomo hitro napredovali

Za bolj utemeljeno oceno go-

Bogo Abrahamsberg, predsednik občinske skupščine Ribnica (Foto: Primc)

spodarskih gibanj v občini bi morali primerjati razvoj zadnjih petih ali desetih let. Tu bom navedel le nekatere podatke za lani. Lansko leto se je povečala zaposlenost ljudi v gospodarstvu na 2.052. Prvič v zgodovini območja današnje občine je število zaposlenih v gospodarstvu presežilo številko 2.000. Povprečni mesečni osebni dohodek v gospodarstvu je znašal lani 1.520 din. Na tujem dela še 765 ribniških občanov, razen tega pa jih dela precej tudi v sosednjih občinah.

Število delovnih mest se je lani povečalo skoraj v vseh podjetjih. Največ delovnih mest je odprlo poslovno združenje TEHNOIMPEX Ljubljana, ki je ustanovilo podjetji EUROTRANS in SITOPLET. Lani je dobilo delo v SITOPLETU 28 ljudi, v EUROTRANSU 107, v obratu Bombažne pletilnice in tkalnice v Loškem potoku 31, v obratu konfekcije KRIM 33, v RIKU 27, v Donitu Sodražica 27, v INLESU 13 itd. Precej naših podjetij je podrobneje predstavljeno v tej številki Dolenjskega lista.

Za razvoj gospodarstva je lansko leto zgradil obrat ELEKTRO Kočevje vod od Kočevja do Sodražice. Vodna skupnost Kočevje-Ribnica je delno izboljšala preskrbo z vodo v naseljih nad Goričo vasjo, pri čemer so pomagali tudi vojaki in starešine enote JLA v Ribnici. V eni

naslednjih številki Dolenjskega lista pa bo treba seznaniti javnost še z napani delovnih skupnosti zdravstvenega doma Kočevje na območju naše občine, osnovnih šol in nižje glasbene šole.

Ob zaključku vabim občane in člane delovnih skupnosti k sodelovanju v javni razpravi o srednjeročnem načrtu občine Ribnica. Z načrtom bi morali predvideti razvojne smeri vseh področij družbenega življenja ter določiti možnosti za izpolnjevanje nalog in doseganje ciljev. V javni razpravi je potrebno kritično oceniti današnje stanje. V predvidevanju dolgoročnih ciljev nam bo vodilo tudi resolucija o dolgoročnem razvoju Slovenije. V njej je zapisano tudi: „Načrtovanje dolgoročnega razvoja ni predvsem napoved tega, kar bo, marveč ustvarjalna kritika tistega, kar je, torej sedanjosti, ki se ne zadovoljuje potreb človeka in družbene eksistence.“

Od leta do leta se krepi gospodarska in družbena moč prebivalstva naše občine. Združeni smo doslej napredovali. V napre za gradnjo naprav in objektov splošnega pomena bo potrebno pritegniti tudi tiste občane, ki se temu še vedno izmikajo. Še bolj moramo poudarjati dogovor, da mora za skupne potrebe prispevati vsak občan po svoji finančni in gospodarski moči.

Ob prazniku občine Ribnica čestitam vsem občanom in delovnim ljudem, posebno pa udeležencem velike bitke v Jelenovem žlebu.

Predsednik občinske skupščine Ribnica
BOGO ABRAHAMSBURG

Prireditve za praznik

V počastitev letošnjega praznika občine Ribnica bo v raznih krajih občine več prireditev in svečanosti:

V SOBOTO, 25. MARCA:

- ob 7. uri: Pohod v Jelenov žleb, ki ga prireja občinska konferenca Zveze mladine in vojaška enota iz Ribnice;
- ob 9. uri: Avto rally Ribnica – Jelenov žleb in položitev venca k spomeniku;
- ob 11. uri: Spominška svečanost pri spomeniku nad breznom v Jelenovem žlebu;
- ob 13. uri: Miting v Jelenovem žlebu;

V NEDELJO, 26. MARCA:

- ob 9.30: V osnovni šoli dr. Ivana Prijatelja v Sodražici svečana seja občinske skupščine Ribnica z naslednjim dnevnim redom:
  - Položitev venca na osrednji spomenik padlim,
  - Govor predsednika občinske skupščine,
  - Kulturni program, nastopajo učenci osnovne šole Sodražica in učenci oddelka nižje glasbene šole,
  - Predlog, da naj bi predsednik Tita ponovno proglasili za narodnega heroja,
  - Ogled proizvodnih obratov INLES, obrata kemične industrije DONIT Medvode, tovarne „Pletilnica“ in obrata modne konfekcije KRIM.
- ob 10. uri: Na rokometnem igrišču v Ribnici rokometna tekma Ribnica : Radgona.

Novi del Ribnice z novo šolo, Prijateljevim trgom in INLES (Foto: D. Mohar)

Presenetljiv razmah obrata DONIT

Za razširitev proizvodnje obrata DONIT v Sodražici bo letos investiranih 10 milijonov din – Novi stroji že prihajajo, zemljišče za novo proizvodno dvorano je odkupljeno, 26. marca pa bo direktor DONITA Viktor Meglič položil temeljni kamen bodoče velike dvorane

Temeljni kamen za novo tovarno DONIT iz Medvode – obrat Sodražica v Sodražici bo v nedeljo, 26. marca, položil glavni direktor podjetja DONIT Viktor Meglič.

Nova pokrita proizvodna dvorana bo merila 1.200 kvadratnih metrov, dograjena bi

morala biti v treh mesecih, da bi se v njej začela proizvodnja že septembra letos.

Obrat DONIT v Sodražici, ki zaposluje zdaj 120 ljudi, bo po izgradnji nove hale zaposlil še 84 ljudi, med njimi več žensk. Proizvodnja vseh vrst žičnih tkanin in plastičnih monofilov bodo občutno povečali.

Iz Sodražice so poslali v DONIT Medvode leta 1970 okoli 25 ton žičnih mrež. Lani, ko se je PLETILNICA iz Sodražice združila z DONITOM iz Medvode, pa že 200 ton. Že le-

tos računajo, da bodo izdelali v Sodražici za potrebe DONITA 500 ton mrež, kasneje pa še več.

Koristna združitev

Z združitvijo PLETILNICE in DONITA je začel obrat v Sodražici hitro napredovati. Proizvodnja je porasla v letu dni od 448 ton na 660 ton in obrat je prvič ustvaril preko milijardo dinarjev (starih, seveda) celotnega dohodka. Izguba materiala so znižali za okoli 30 odstotkov (od 4 odstotkov na manj kot 3 odstotke). Cene izdelkov iz Sodražice so že od leta 1970 nespremenjene, čeprav so zaradi dviga drugih cen (n. pr. jekla) imeli podlago za podražitev.

„Z združitvijo smo dosegli,“ poudarja direktor obrata DONIT v Sodražici Ivan Petrič, „da že prvo leto lahko investi-

V Pletilnici v Sodražici, ki je obrat Donita, tkejo žične tkanine za izdelavo tesnitov.

ramo za povečanje proizvodnje celo storo milijardo din. Če ne bi bili združeni z DONITOM, tak razmah našega obrata še leta in leta ne bi bil možen.

Rezultati združitve so vidni povsod. Omenim naj še, da smo že dobili 5 novih strojev za novo halo. 10 strojev bo prispelo v prihodnjih dneh, nadaljnjih 10 pa bomo dobili do konca aprila letos.

SUKNO iz Zapuž – obrat Jurjevica zaposluje okoli 100 ljudi, med njimi je večina žensk.

Velik napredek majhnega obrata

V obratu SUKNA v Jurjevici je v zadnjem letu začel delati še oddelek apreture – Zaposlenih je skoraj 100 ljudi iz Jurjevici in okolice

Tekstilna tovarna SUKNO iz Zapuž ima svoj obrat – imenujejo ga obrat II. v Jurjevici v ribniški občini.

Obrat v Jurjevici je bil ustanovljen z novim letom 1961. Najprej je začela delati tkalnica s šivalnico. Obrat je postopno napredoval. Dograjevali so nove prostore, v obratu pa je dobivalo zaposlitev vedno več prebivalcev Jurjevici in okoliških vasi.

Tako je v Jurjevici začela delati še predilnica, 9. decembra lani pa je začela s polno zmogljivostjo delati tudi apretura. Danes zaposluje obrat skoraj 100 ljudi, med njimi 70 odstotkov žensk. Razen prebivalcev Jurjevici so tu zaposleni še prebivalci vasi Sajevec, Breže, Kot, Zamostec, Vinice, Zlebič in Sušje. Zaposleni so vsi mladi domačini, ki že

povsem obvladajo tehnologijo, le dva strokovnjaka sta od drugod, ki pa sta tudi že postala prava Ribničana. Razen tega ima SUKNO v Ribnici tudi svojo prodajalno. Osebnih dohodkov so primerni in kaže, da so prav zdaj minili časi, ko so zaposleni prejeli na mesec pod 1.000 din.

Izdelki SUKNA

Oddelki obrata delajo zelo različno, in sicer predilnica in šivalnica v dveh izmenah, tkalnica v treh in apretura v eni.

Tkalnica s šivalnico dela za potrebo obrata v Jurjevici in za matični obrat v Zapužah, in sicer: – ženske volnene tkanine (česane in mikane)

– loden za gozdarske in lovške obleke

– odeje (čiste volnene, iz kamelje dlake in mešanega sestava).

Predilnica dela nizke številke prej za odeje in lovške lodne, pa tudi za tkanine za ženske plašče.

Apertura plemeniti tkanine za odeje, gozdarski in lovski loden ter konfekcionira odeje.

Omenili smo že, da obrat iz leta v leto napreduje. Stare stroje zamenjujejo z novimi, da lahko izdelajo vedno več in da so tudi izdelki vedno boljši.

Tudi na drugih področjih je opaziti občuten napredek, saj je obrat tehnološko že skoraj popolnoma samostojen, tako da so podane vse možnosti za njegov nadaljnji razvoj in napredek.

CILJ: PRODRETI NA ZAHTEVNI ZAHODNI TRG

Specializacija proizvodnje je pripomogla k hitremu napredku INLESA – Letos za 175 milijonov din proizvodov – Velik promet preko lastnih prodajnih skladišč – Načrti: več vrat in zadovoljiti zahtevne zahodne kupce

INLES je največje podjetje v ribniški občini, ki daje kruh največ občanom. Ustanovljeno je bilo leta 1962, ko so se združila štiri lesna podjetja z območja občine Ribnica.

Podjetje je imelo v začetku zelo raznoliko proizvodnjo, ki je obsegala žagan les, lesno galanterijo, furnir, embalažo, vrata, okna, sode in drugo.

Ves ta pestri proizvodni program je zaviral hitrejši razvoj podjetja. Zato so se v INLESU odločili, da se bodo specializirali za proizvodnjo stavbnega pohištva. V naslednjih letih je bila specializacija tudi izvedena in danes proizvaja INLES le še dve skupini izdelkov: – žagan les in – stavbno pohištvo.

Hitel porast proizvodnje

Hkrati s specializacijo je začel hitro naraščati obseg proizvodnje. Leta 1965 so v INLESU proizvedli za okoli 30,5 milijonov (novih) din raznih proizvodov, lani pa že za 135,5 milijonov ali za okoli štirikrat več.

Za letos načrtujejo porast proizvodnje oziroma celotnega dohodka na 175,5 milijonov din. V tej številki ni všteti promet preko lastnih prodajnih skladišč, ki je znašal lani 78 milijonov din.

Občuten letošnji porast proizvodnje je treba pripisati tudi dejstvu, da se je INLESU letos priključilo podjetje JAVOR iz Jusičev pri Opatiji. Tako se je tudi INLES uvrstil med tista redka sorodna podjetja, ki uspešno sodelujejo s podjetji izven Slovenije.

Zanimivo je, da se v vseh zadnjih letih število zaposlenih ni bistveno spreminjalo in se je gibalo okoli številke 840. Šele zdaj, s priključitvijo

JAVORJA iz Jusičev, je število zaposlenih poraslo na 1.060.

Že tri leta brez podražitev

Lansko poslovno leto je INLES uspešno zaključil. Proizvodni načrt

so dosegli s 112,8 odstotka, načrt prodaje pa s 113,9 odstotka. Povprečni osebni dohodki so znašali 1.683 din. Vzporedno je seveda naraščal tudi dohodek za sklade.

Z ozirom na razmeroma visok uvoz žaganega lesa eksotov, okovja in vezanih plošč sta INLES močno prizadeli zadnji dve devalvaciji, posebno še, ker so prodajne cene proizvodov INLESA že tretje leto nespremenjene.

INLES tudi izvažajo. Zdaj sicer le na vzhodno območje, pripravljajo pa se tudi na izvoz na zahod.

Lastne prodajalne

INLES ima tudi lasno prodajno mrežo. Doslej dela v različnih krajih Jugoslavije 6 trgovin (prodajnih skladišč oziroma industrijskih prodajal) podjetja INLES, letos pa nameravajo odpreti še dve.

INLES Ribnica – obrat v Loškem potoku, kjer delajo vezana okna, ki so zelo iskana na domačem in tujem tržišču (Foto: D. Mohar)

Vinko Šparovec je direktor največjega ribniškega podjetja. INLES ima proizvodne enote razen v Ribnici še v Loškem potoku, Sodražici, Dolenji vasi, od novega leta pa tudi v Jusičih pri Opatiji. Prodajna skladišča INLESA pa so še v večini drugih krajih Jugoslavije.

Prodajalne so že v:

- Ribnici,
- Slavonskem brodu,
- Vinkovcih,
- Beogradu,
- Čupriji in
- Nišu.

Se letos bodo odprli prodajno skladišče v Jurdanah pri Opatiji, razen tega pa še v Banjaluki.

Prodajna skladišča so prodala lani za 78 milijonov din raznega blaga, predvsem stavbnega pohištva.

Kaj proizvaja INLES?

Proizvodni program obsega:

- žagan les vseh vrst,
- sobna vrata,
- vhodna vrata,
- garažna vrata,
- balkonska vrata,
- klasična okna vseh tipov,
- sodobna vezana okna,
- dalmatinski tip okna s polkni in
- polkna za vezana okna, ki se lahko uporabljajo namesto rolet.

Prodor na zahodni trg

V INLESU uvajajo novo organizacijo prodaje. Celotni kolektiv, ki se ukvarja s prodajo, šteje že okoli 100 zaposlenih.

Ustanovljajo tudi samostojen zunanjetrgovinski oddelek, ker se nameravajo na področju izvoza in uvoza še bolj osamosvojiti. Menijo namreč, da je zelo pomembno, če bodo sami spoznali trg, ki naj bi sprejemal njihove proizvode. Seveda pa bodo tako tudi manj odvisni od posrednikov, kar bo imelo za posledico manjše stroške pri zunanjetrgovinskem prometu in večji finančni učinek.

Načrti INLESA so že naprej povečevati proizvodnjo. Vendar bodo vsako novo investicijo prej temeljito preudarili. Tesno s tem ciljem pa je združen prodor na tuja tržišča. Seveda bodo izdelki kakovostni, taki, da bodo konkurenčni v vsej zahodni Evropi. Vzporedno bodo povečevali tudi prodajo na domačem trgu.

Skokovit napredek RIKA

V petih letih za 6-krat povečali celotni dohodek – Izvažajo le na zahodni trg, dogovarjajo pa se tudi o izvozu na vzhod, vendar le za trdno valuto – Izdelki RIKA so vedno bolj cenjeni doma in v svetu

RIKO v Ribnici je med tisti- mi podjetji, ki zelo hitro pove- čujejo proizvodnjo in se tudi vedno uspešneje uveljavljajo na domačem in tujem trgu.

V RIKU so od leta 1968 do lani povečali vrednost proizvodnje za več kot štirikrat, do konca letošnjega leta pa predvide- vajo celo porast za šestkrat v primerjavi z letom 1968.

Izvažati so začeli šele leta 1969, in sicer le v Zahodno Nemčijo. Načrtujejo, da bodo letos izvozili že 40 odstotkov svojih proizvodov, se pravi leta- liške opreme in snežne mehani- zacije.

Prav zdaj se dogovarjajo tudi za izvoz na vzhod (Madžarska, Romunija, Čehoslovaška), ven- dar za trdne devize. Hiter po- rast proizvodnje zahteva nove in nove kupce, nova tržišča.

Še nekaj spodbudnih števil- k. Število zaposlenih v RIKU je znašalo leta 1969 135, leta 1970 179 in lani 213. Celotni dohodek se je povečal lani za preko 40 odstotkov v primer- javi z letom prej in je znašal preko 22 milijonov din. Pov- prečni izplačani mesečni osebi dohodek je znašal lani 1.428 din in je bil za 7 odstotkov več- ji kot leto prej; povprečni urni

zaslužek pa je znašal 7.85 din in je bil za 27 odstotkov višji kot leto prej. V poslovni sklad so lani namenili za preko 30 odstotkov več kot leta 1970.

Podjetje uspešno gospodari. Prav zdaj dograjujejo novo pro- izvodno halo v Ribnici, opravl- jene pa so tudi glavne priprave za gradnjo nove hale v Loskem potoku.

Danes vam predstavljamo RIKO na kratko, že v nekaj ted- nih, ob otvoritvi nove proizvod- ne dvorane v Ribnici pa vas bomo o delu, uspehih in teža- vah tega marljivega kolektiva podrobneje seznanili.

Inž. Andrej Mihelič vodi med drugim tudi kmetijsko pospeševalno službo pri KZ Ribnica

KMETIJSKA ZADRUGA Ribni- ca je lani odkupila 272 krav, težkih 128.446 kg; 504 pitance, težke 216.607 kg; 772 telet, težkih 79.572 kg; 146 volov in junocv, težkih 113.000 kg; 31 prašičev, težkih 3.759 kg; 135 glav plemenske živine in 2.671.520 l mleka.

Leta 1970 je odkupila 250 krav, težkih 122.631 kg; 303 pitance, težke 134.428 kg; 757 telet, težkih 72.109 kg; 109 volov in junocv, težkih 81.453 kg; 91 prašičev, težkih 11.367 kg; 100 glav plemenske ži- vine in 2.482.507 l mleka.

Lani je torej zadruga odkupila precej več vsega, izjema so le prašiči, katerih cena je prenzka za kmečki način reje.

PREMIJE SPODBUJAJO KMETE

V zadnjem obdobju je bila odkupna cena živine primerna, zdaj pa ni več in jo bo treba spet uskladiti z ostalimi cenami. V nasprotjem se spet lahko začne dogajati podobno kot leta 1965 in 1968, ko so kmetje zaradi slabih odkupnih cen klali tudi plemensko živino.

Tudi v bodoče bo treba kmet- ištvo pametno spodbujati. Velik napredek in spodbuda kmetom so premije stabilizacijskega sklada za plemenske telice in klavno živino.

Lani so bile podeljene premije v znesku 400 din za glavo 267 plemenskih telicam, kar je zneslo sku- paj 106.800 din. Po 300 ali 350 din

38 sodobnih kmetij

Stroški za ureditev ene znašajo 288.000 din – Ko bo obratovala po 5 ali več letih z vso zmogljivostjo, bo imela na leto okoli 180.000 din dohodka

premije je bilo podeljenih za 254 glav klavne živine, kar je zneslo 90.500 din. Občinski sklad za po- speševanje kmetijstva pa je za 84 krav, sprejetih v rodovnik, podelil po 450 din premije, kar je zneslo skupaj 37.800 din premij. Skupno je bilo lani izplačanih torej za 236.650 din (ali 23.665.000 starih din) premij, ki so spodbujale kmete, da so privzivali boljše živino.

PREUREDITEV KMETIJE JE DRAGA

Pospeševalna služba KMETIJSKE ZADRUGE Ribnica predvideva, da bo letos preusmerilo svoje kmetije 7 kmetov, medtem ko so jih doslej trije. Take sodobne, preusmerjene vzorne oziroma vzorčne kmetije, na katerih bodo kmetje pridelovali za trg, pa terjajo, da je kmet tudi bolj izobražen. Razen v strokovnih, kme- tijskih predmetih mora biti dobro podkovan tudi v računstvu, napisati mora znati prošnjo itd. Prav zato je KZ Ribnica organizirala tečaj za take kmete, ki se je začel v začetku februarja, trajal pa bo do sredine aprila. Seveda KZ ne brani tudi dru- gim kmetom, da prihajajo poslušat predavanja.

Pospeševalna služba pri KZ ureja za sodobne kmetije: odvzem vzor- cev zemlje za kemično analizo, se- stavo gnojilnega načrta, ureditev čredinskega pašnika, ugotovitev to- čne obremenitve pašnika, strokovno pomoč pri pašno-košnem sistemu, ureditev preusmeritvenega pro- grama.

Po zamisli kmetijskih strokovnjakov KZ Ribnica naj bi na sodobni kmetiji redili okoli 20 plemenskih krav. Značilno zanjo bo proizvodnja mleka in pitanje ter raja plemenske živine.

Stroški za ureditev teje kmetije znašajo 288.000 din (skoraj 29 mil- lionov S-din), in sicer: gradnja no- vega hleva (v glavnem material in strokovno delo) 140.000 din, linija za spravilo sena (traktor, tračni obračalnik, pobiralna prikolica, su-

šilna naprava, molzna naprava, puhalnik) 95.500 din, nabava ple- menske živine 45.500 din, gnojila in ureditev čredinskega pašnika 7.000 din.

Dohodki take kmetije bi bili po petih letih obstoja, ko bi predvi- doma polno „zaživela“, okoli 180.000 din na leto, in sicer: do- hodki od mleka (računano 20 krav po 3500 l mleka na leto je 70.000 l mleka po 2 din liter) 140.000 din, dohodek od domače obrti in gozda 30.000 din na leto in prodaja dveh pitalcev ali dveh glav plemenske ži- vine na leto 10.000 din.

POTREBNA UGODNEJŠA POSOJILA

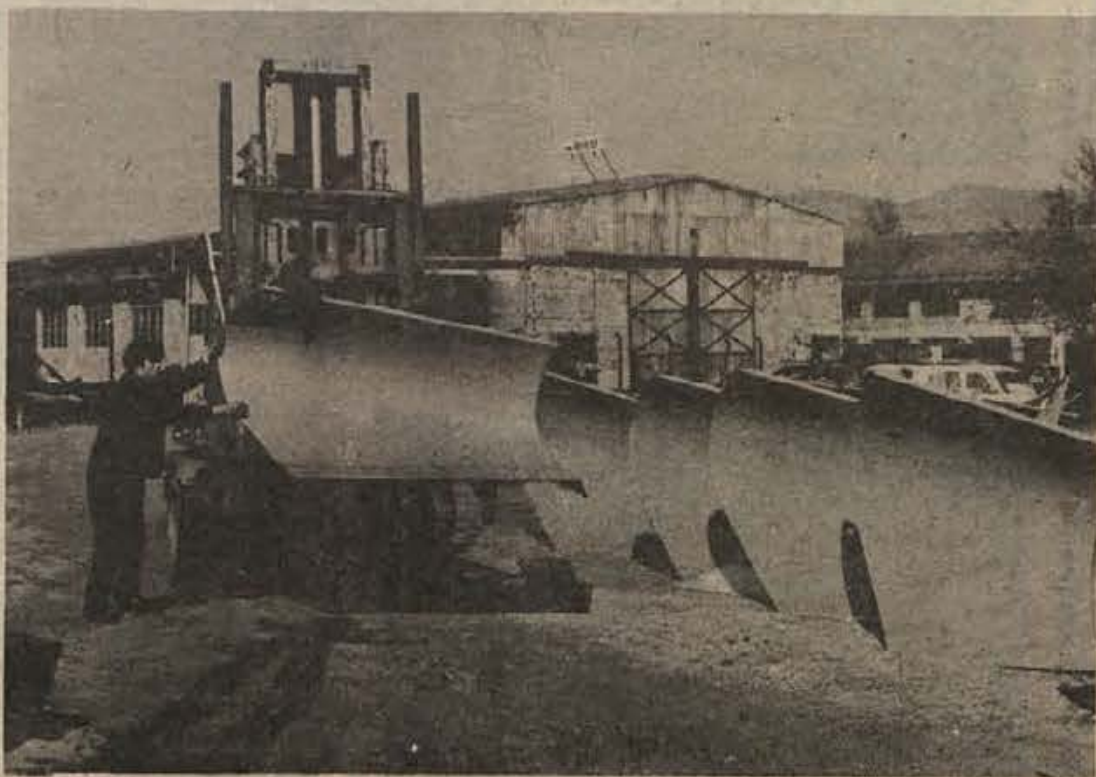
Veliko večino denarja za pre- usmeritev kmetij mora imeti kmet sam, pri KZ dobi 40.000 din poso- jila, banke in drugi pa niso doslej pokazali zanimanja za take investicije.

KZ daje posojilo na 5 let s 3-od- stotnimi obrestmi. Ugotavljajo tudi, da kmet ne bi bil sposoben najeti in nato vračati večje posojilo, saj mora že zdaj vrniti skoraj milijon na leto.

Pri KZ vidijo rešitev torej v tem, da se preusmerjanje kmetije podaljša na 30 let, se pravi, da bi vsak kmet v glavnem sam, z lastnim zasluzkom preusmerjal kmetijo.

Hitrejši potek preusmerjanja pa je možen le, če bi odplačilo posojila podaljšali na 10 ali 15 let in da bi te kmete do odplačila posojila oprosti- lili plačevanja davkov in socialnega zavarovanja ali pa da bi kmet začel odplačevati posojilo šele, ko bi do- segla kmetija polno proizvodnjo.

Po oceni strokovnjakov KME- TIJSKE ZADRUGE Ribnica bo do leta 1975 preusmerjenih na ob- močju vse občine 38 kmetij, od tega 6 na območju Loskega potoka. Pri tem so upoštevali, da bi moral v vsaki vasi, iz katerih se selijo ljudje v mesto, ostati vsaj en kmet, ki bi skrbel, da bi bila zemlja obdelana.

RIKO Ribnica je drugi največji proizvajalec snežne mehanizacije v Evropi (Foto: D. Mohar)

OBISK PRI MLADEM EUROTRANSU V RIBNICI

NA KOLESIH OD STOCKHOLMA DO ANKARE

Če želite kaj prepeljati iz kraja v kraj, iz države v državo, opravi to za vas EUROTRANS iz Ribnice – V štirih mesecih preko 7 milijonov din prometa – EUROTRANS je eno najuspešnejših ribniških podjetij, čeprav je bilo ustanovljeno šele lani – 120 zaposlenih in 50 avto-vlakov, katerih vsak ima nosilnost 22 ton

EUROTRANS je mlado podjetje, ki je lani hitro zablestelo in se kljub začetnim težavam krepko uveljavilo med prevozniki in špediterji.

Občinska skupščina Ribnica je podjetje ustanovila v začetku marca lani, konec marca se je konsti-

tuiralo, praktično pa je podjetje po- slovalo v preteklem, se pravi v prvem poslovnem letu le štiri me- sece.

V tem zelo kratkem, a uspešnem obdobju je ustvarilo 7.200.000 (no- vih) din celotnega dohodka,

Milan Kuhar je komercialni direktor ribniškega podjetja EUROTRANS, ki ima – čeprav še mlado – predstavništva in podružnice v mnogih krajih države, ustanavlja pa še nove.

Del voznega parka EUROTRANS Ribnica

2.950.000 din za sklade in plačalo preko milijon dinarjev raznih daja- tev družbeno-političnim skupno- stim.

Podjetje EUROTRANS je bilo ustanovljeno predvsem z namenom, da bo opravljalo prevozne in špedi- terske posle za člane poslovnega združenja TEHNOIMPEX Ljubljana, in sicer v domačem in mednarod- nem prometu.

Podjetje EUROTRANS zaposluje trenutno 112 ljudi in ima 53 ka- mionov. Od tega je 50 kamionov s prikolicami. Nosilnost enega takega „avto-vlaka“ je 22 ton, njihova skupna nosilnost pa 1100 ton. No- silnost ostalih treh kamionov, ki so namenjeni za prevoz manjših po- šilk, pa znaša skupaj 21 ton.

EUROTRANS opravlja prevoze po vsej Evropi, tako zahodni kot vzhodni, in delno celo po Aziji, predvsem Turčiji.

Še zbirni promet med Nemčijo in Jugoslavijo

V mednarodnih prevozih vozi EUROTRANS blago, ki ga Jugosla-

vija izvažajo: kakovostno steklo, ste- kleno embalažo, marmor, salonit, premog in drugo; v Jugoslavijo pa vozi za naša podjetja pločevino, stroje, razno kakovostno blago, kot so kemikalije in drugo.

O načrtih tega mladega, uspešne- ga podjetja je njegov direktor Dušan Čuk med drugim dejal:

– Zdjaj bomo organizirali še zbir- ni promet med Zahodno Nemčijo in Jugoslavijo. To pomeni, da bo na primer naš poslovni partner v Za- hodni Nemčiji zbiral koslovne po- šiljke za nas, mi pa bomo istega dne vsak teden te pošiljke odpeljali v do- ločen kraj v Jugoslaviji, od koder jih bomo nato razposlali naslovnikom.

Razen tega imamo v načrtu iz- gradnjo skladišča nekje ob cesti Ljubljana–Novo mesto, zelo ver- jetno bo v bližini Grosupljega.

Katere usluge nudi EUROTRANS

Komercialni direktor EURO- TRANS Milan Kuhar je podjetje in njegovo delo predstavil tako:

– Naše podjetje ima več podruž- nic, ena izmed njih je tudi v Ljub- ljani, kjer smo organizirali tudi ko-

mercialo, ki iz razumljivih razlogov mora biti v gospodarskem središču.

Naše osnovne dejavnosti so: med- narodni transport, transport po Ju- goslaviji, mednarodna špedicija in posredovanje tovora drugim prevoznikom.

Delo vsake izmed teh dejavnosti je razložil tako:

– Transport: opravljamo prevoze za stranke po pogodbah, ki jih skle- pamo za daljše obdobje, tudi za 5 let; razen tega opravljamo občasne prevoze, ki jih naroče stranke v tu- jini ali doma.

– SPEDICIJA: špediterji oprav- ljajo oziroma opravljamo za stranko tudi vse posle v zvezi s carinami, iz- biramo zanjo način prevoza (zelez- nica, cesta, letalo, ladja).

– POSREDOVANJE TOVORA: to pomeni, da posredujemo tovar za prevoze tudi drugim prevoznikom. Vendar se s to dejavnostjo še ne ukvarjamo veliko, ampak bolj skrb- imo, da so naši kamioni kar najbolj zasedeni.

Najbolj utečene posle imamo z državami Beneluxa, Zahodno Nem- čijo in Avstrijo, za katere vozimo blago v razne države ali iz raznih držav in seveda tudi preko njih.

EUROTRANS, podjetje za transport in špedicijo, Ribnica, ima podružnice oziroma predstavništva v

- LJUBLJANI, Kotnikova ul. 18, tel. 311-455 in 312-704, telex 31-145 YU VEGA
- BEOGRADU, Brankova 25, tel. 633-575
- RIJEKI, Dositeja Obradovića 1/1, tel. 22-809
- MARIBORU, Jonežičeva 5, tel. 23-080
- ZAGREBU, Čulinačko naselje bb, tel. 642-941, 642-872, 643-032
- DRAVOGRADU, tel. 83-193

S štirinajsto na Štajersko

Jožeta Nosana, po domače „Simka“, iz Ribnice poznajo ljudje od blizu in daleč. Do upokojitve je bil mesar in se tako srečal z veliko ljudmi. Precej znanec si je nabral, ko je partizanil.

V partizane je šel še pred kapitulacijo Italije 1943. Najprej je partizanil v topniški enoti v Primorski brigadi. V Serčerjevo bri-

gado je prišel po napadu na Kočevje v decembru 1943. Tu je bil komandir komore, ki je obsegala

30 konj in mul in prav toliko mož, večinoma Italijanov.

Partizan Jože je s komoro odšel z brigado na daljno pot čez Hrvaško na Štajersko, kamor se je usmerila slavná 14. divizija. To je bilo pozimi leta 1944. Jože ve povedati, da je le del komore prišel na Štajersko, ker je večina konj in mul padla ali pa so jih pojedli. Tudi njegovo moštvo je bilo zdesetkano.

Ob prehodu čez železniško progo — to je bilo že na hrvaški strani, se spominja Jože — so v borbi z ustaši padli priljubljeni komandant Serčerjeve brigade Rihard Radovan-Jaka, domačin Janez Krže in drugi.

Po prihodu na Štajersko je bil dodeljen brigadni kuhinji kot mesar. Ker je bil blizu štabu, se je seznanil s komandantom brigade Viktorjem Tisovcem, ki ga še danes čista (sedaj živi v Beogradu), in z znanim partizanskim komandantom in narodnim herojem Jožetom Boldanom-Silnim iz Kočevja.

Pozimi 1944—45 je bil Jože ranjen v nogo. Potem je obolel še za pljučnico. V neki zasilni gozdni partizanski bolnišnici na Pohorju je še z nekaterimi ranjenci dočakal svobodo.

Jože Nosan bo letos slavil 60 let življenja. Človek mu jih ne bi prisodil toliko, saj je še ves mladeniški in življenje gleda vedno z vesele strani.

Hinko Smrekar: Ribničan Urban

Trgovsko podjetje JELKA ima več lepih lokalov v raznih krajih občine. Mednje sodi tudi ta trgovina v Ribnici (Foto: Mohar)

Združeno KGP Kočevje

s svojimi obrati na območju ribniške občine:

Gozdni obrat RIBNICA

Gozdni obrat GRČARICE

Špedicija RIBNICA

čestita za praznik ribniške občine!

SITOPLET: skoraj vse izvozijo

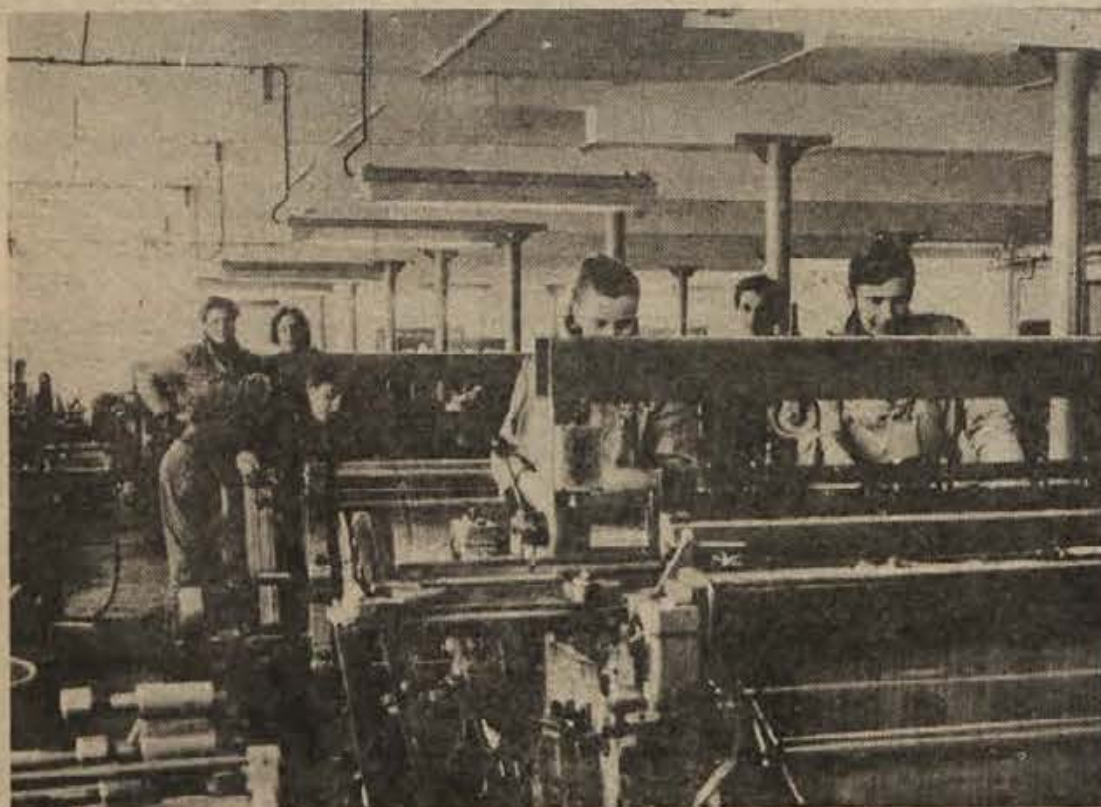
Med podjetji in obrati, ki so bila ustanovljena v ribniški občini lani, je tudi SITOPLET iz Ribnice, industrija žičnih in plastičnih tkanin ter kovinske in plastične galanterije.

Na mesec proizvedejo v SITOPLETU za 240 do 250.000 din žičnih tkanin za armaturo za tes-

nila, ki jih vse izvozijo v Avstrijo.

Podjetje, ki zaposluje trenutno 30 ljudi, je začelo pred tremi tedni proizvajati še redko tkanino za armaturo v gradbeni stroki.

Že v bližnji prihodnosti bodo zaposlili še 10 do 15 ljudi.

SITOPLET Ribnica sodi med najmlajša, a uspešna ribniška podjetja. Skoraj vso proizvodnjo izvozi (Foto: D. Mohar)

Prilogo ob prazniku ribniške občine so omogočili kolektivi: INLES, EUROTRANS, JELKA, RIKO, Kmetijska zadruga, Sukno Zapuže — obrat Jurje-

vica, Donit, Medvode — obrat Pletilnica Sodražica, Sitoplet, Združeno KGP Kočevje in skupščina občine, ki hkrati čestitajo vsem občanom.

Čestitkam se pridružujejo tudi vse družbeno-politične organizacije ribniške občine ter kolektiv uredništva in uprave Dolenjskega lista.

Želje potrošnikov in načrti JELKE

Zaradi stabilizacije prednost lastnim obratnim sredstvom — »Obrtni material« v novih prostorih, »Železnina« še 400 kvadratnih metrov prodajnih prostorov — Sodražici in Jurjevici primerni trgovini — »Ribničana« bodo postopno preurejali do leta 1974 — Gostincev jim manjka — Tudi o združitvi razmišljajo in seveda o novi trgovski hiši

na, je imelo zgubo. Zdaj zgube sicer ni, posebno razveseljivih poslovnih uspehov pa tudi ne.

Posebno težko je dobiti kvalificirane gostince. Strokovnih gostinskih delavcev JELKI vedno manjka. Ne morejo jih niti privabiti iz drugih krajev niti se domačini ne odločajo za ta poklic. Vsi razpisi, tudi za študentske, ostajajo v glavnem brez odziva.

Gostinci imajo akontacijske osebne dohodke izravnane s trgovci. Vendar pa je končni osebni dohodek odvisen seveda od prometa in finančnega uspeha enote.

Ce bo JELKA dobila posojilo, ki ga je prosila, bo že letos začela postopno urejati prostore »Ribničana« oziroma bivše »Restavracije«. Za letos imajo med drugim v načrtu popravilo strehe in sanitarij, prihodnje leto pa pride na vrsto tudi centralna kurjava in ureditev sob za prenočevanje turistov. Če bo slo vse po sreči, bo »Ribničan« do leta 1974 obnovljen. Vse je odvisno od denarja, se pravi posojil, vendar veljajo za gostinstvo ugodnejši pogoji (ni potreben 30-odstotni polog), zato je resno upanje, da bodo ti načrti uresničeni.

Pri JELKI ugotavljajo, da je z gostinstvom precej več težav kot s trgovino. Mnoge stvari, ki jih gostinci komaj uredijo, »gostje« hitro uničijo. To se dogaja s stikali, različnimi napravami v sanitarijah itd.

Ob zaključku je povedal direktor JELKE Drago Turnšek:

— Zavedamo se želja potrošnikov in potreb tako na področju trgovine kot gostinstva. Nasim občanom, potrošnikom in gostom zelim v vsem ustreči. Zato se bomo prizadevali, da bodo do leta 1975 uresničeni naši glavni načrti, ki so odraz želja potrošnikov. Med drugim se bomo morali do takrat tudi odločiti, če bomo v Ribnici zgradili trgovsko hišo ali ne. Razmišljamo pa tudi o morebitni združitvi s kakšnim večjim trgovskim podjetjem in jo bomo izvedli, če bo koristna za potrošnike.

Trgovsko podjetje JELKA v Ribnici je imelo predlanskim za 25 milijonov din prometa, lani pa že za preko 30 milijonov din ali za petino več.

V zadnjih dveh, treh letih so si prizadevali predvsem, da bi si zagotovili dovolj lastnih obratnih sredstev. Menili so namreč, da je to edina prava pot za gospodarsko ureditev podjetja in hkrati prispevek k stabilizaciji gospodarstva na sploh.

Zaradi takega gospodarjenja v tem obdobju res niso temeljiteje obnavljali svojih poslovalnic, vendar so dosegli, da imajo danes le še okoli 900.000 din posojil za obratna sredstva.

Ostalo imajo lastna obratna sredstva, ki jih uporabljajo za hitro plačevanje računov. S tem so deležni ugodnosti (popustov, kasaskontov itd.) dobaviteljev, to pa vpliva na večji dohodek oziroma dobiček podjetja. Seveda pomenijo zadostna lastna obratna sredstva tudi, da podjetje z nelikvidnostjo, ki je sicer splošen pojav v našem gospodarstvu, nima težav.

Letos: preurediti »Železnino«

Pri JELKI imajo v načrtu, da bodo letos preuredili poslovalnico »Železnina« in »Obrtni material«, kar jih bo z opremo vred veljalo okoli 1,2 milijona din. Načrti so že pripravljene. Del lastnega denarja za investicijo imajo pripravljene, čakajo pa še na odobritev bančnega posojila in posojila iz občinskega sklada skupnih rezerv. Obnovitvena dela bodo trajala dva meseca.

Z obnovo »Železnine« in ureditvijo zgornjih prosto-

rov, kjer je bila včasih gozdna uprava, bodo pridobili okoli 400 kvadratnih metrov novih prodajnih površin.

»Obrtni material« se bo tudi preselil in bo v sedanjih skladiščih te trgovine, ki so za gostilno »Pri Cenetu«.

Kdaj trgovska hiša?

JELKA ima v načrtih tudi, da bi zgradila sodobno, večjo trgovsko hišo, ki bi bila primerna za Ribnico. Vendar menijo, da so cokla takim prizadevanjem sedanjih predpisi o obveznem 30-odstotnem pologu in še nekateri drugi. Zato menijo, da se kljub pritiskom iz vseh strani, naj bi tako trgovsko hišo čimprej zgradili, ne smejo prenehati, saj bi bila premalo pretehtana odločitev v sedanjih pogojih lahko napačna. Razen tega pravijo, da do danes še ni odrejen niti urejen prostor, kjer naj bi taka trgovska hiša stala.

V Sodražici je tudi potrebna primerna trgovina. Pri JELKI se tega zavedajo in razmišljajo o raznih možnostih, ki bi zadovoljile prebivalce Sodražice in okolice.

Izmed podeželskih krajev potrebuje boljše trgovino najprej Jurjevica. Zdaj je trgovina v zelo slabih prostorih. Ko bo JELKA dobila primernejše zemljišče, bo postavila v Jurjevici trgovino paviljonskega tipa.

Postopno preurediti »Ribničana«

Z gostinstvom pa ima JELKA največ težav in prav gostinstvo naredi vodstvenim organom JELKE največ sivih las.

Se ko je bilo ribniško gostinsko podjetje samostojno in tudi kasneje, ko je bilo obrat DAJ-DAMA ljublj-

... Metropolitov direktor Rudi Pintar bo tudi prišel na otvoritev nove restavracije — kadar jo bodo odpirali Gorjanci. Na Otočec pa je alergičen...

... Komandir postaje milice Novo mesto Jože Ficko mi je rekel, da bom moral veliko pisati o kriminalu. Jaz bom že napisal, samo če bo on ujel vse kriminalce, je vprašanje!

... Partijski sekretar Franci Sali je prejšnj četrek popoldne kazal silno vztrajnost: ves čas je držal v roki isti kozarec rdečega...

... Miloš Matko, direktor novomeškega Vodovoda, sodi, da sem v Jagodah imel že vse, ki kaj pomenijo. Zato bi radi mnogi iz mene naredili — jagodovo kremo!

... Z novo restavracijo Pri vodnjaku v Novem mestu je zadovoljen tudi direktor PTT podjetja Jakob Berič. Se zlasti, če bo v vsaki sobi telefon...

... Živela enakopravnost spolov! Brežičani igrajo — kot poročila Delo — v moški rokometni ligi tako: Iskra je izenačila in potem dala še en gol!

... Ko bom velik, bi rad postal televizijski napovedovalec za košarko: Delic in Trefalt ne znata nič, razen da sta klubša...

Ukradli psa — čuvaja

Psa volčjaka, last Vilija Petroviča, ekonoma motela „Jasnica“, so ukradli neznanci 16. marca zvečer izpred motela „Jasnica“ pri Koročevju. Pes je bil privezan z verigo, okoli vratu pa je imel pas. Neznani storilec je odpel pas pri verigi, nato psa zelo verjetno na avto in nato spet pas zapel, da bi bilo videti, kot da se je pes sam snel s pasu. Ukradeni volčjak je bil rodovniški in vreden preko 1.000 din. Njegov lastnik ga je hvallil, da se ne da zlahka komu prelisčiti.

Kaže torej, da so bili na delu specialisti za tatvine psov, ki z raznimi zvijačami in prijemi ukrajijo še tako dobrega psa, ali pa ukradeni pes le ni bil tako „oster“, kot je menil njegov lastnik.

Pri mlincih smo zvedeli, da se bo pes zelo verjetno kmalu vrnil k lastniku, ni pa nam uspelo zvedeti, če sam ali s pomočjo mlincikov.

J. PRIMC

NI UJEL RAVNOTEŽJA

Ivan Primc iz Koroške vasi se je z bratom Jožetom v ponedeljek ob 20.10 vračal iz Novega mesta domov. Pri Težki vodi je njegovo motorno kolo zaneslo na desno bankino. Lovil je ravnotežje, a ga ni ujel: padel je na tla in udaril z glavo ob kamen, brat pa si je pri padcu zlomil levo roko. Oba so prepeljali v novomeško bolnišnico, na motorju pa je za 400 dinarjev škode.

KRPANOV KOTIČEK

V tožbanji vasi

Danes zarana sem se s kobilico prizibal do vasi, kjer so se psi kot divja jaga zapodili v naju. Komaj sva se jih otepala. Kamorkoli sem pogledal, za hišni vogal, skedenj ali kozolec, povsod so lajali privezani ali izpuščeni psi.

Prišel je možak, ki je pse odpodil, pa sem ga ogovoril: „Prekleta pasja obist! Mislim sem, da sem v Tožbanji vasi, pa sem le v pasjem gnezdu.“

„I, no, saj ni nič hudega. Kar je res, je res. Pse imamo in nobene tožbe ali pravde se ne sramujemo, ker brez njih ne moremo živeti kakor ptič brez peruti ali riba brez vode. Pravde so bile in bodo. Kaj bi tisto! Pošten kmet brez poštene pravde ne velja nič.“

„Menda niste Tožbanjci tako hudi, ka-li?“ se čudim.

„Kar skusi! Marsikateriga jezičnega dohtarja spravimo v kozji rog, akoravno smo brez šol. Tudi udariti znamo in dobro jutro si radi voščimo kar z motiko ali kopačo, ako ne gre drugače.“

Predlansko pomlad sva z Zamanovim Jožetom popravljala pot do njiv, pa sva se sporekla. Ker besede niso zalegle, sva se udarila. Z lopato sem ga česnil po glavi. Kajpak, plačal sem, da sem bil ves črn, pa še leto in dan sem sedel v ječi. Teško je bilo, da sem cvilil, pa sem prestal — oni pa se danes nosi razbito betico.“

„Prav gotovo si se zdaj

spametoval?“ ga dalje vprašam.

„O, to pa ne bo držalo. Borovščaka sem najprvo tožil zavoljo kokoši, ki so se pasle po moji travi, zdaj ga pa tožim že dobro leto za pol mernika ovsenih plev, vendar ni sodbe od nobene strani. Dohtarja nimam pravega, to je. Veš, jezičnega dohtarja potrebujemo. Eden bi v obilici zivel samo pri nas Tožbanjcih. Kako ne bi! Sedem dobrih kmetij imamo in vsak gospodar redi naenkrat najmanj dve debeli pravdi. Tistih pet bajtarjev, ki zmorejo komaj eno veliko in nekaj malih pravd na leto, pa sploh ne štejem. Pomisli, samo zupan ima pet pravd v ognju! Njemu je lahko, ko je dal sina v šole, da po latinsko zaokroži in potlej oče nima stroškov ne ohodkov.“

„Kaj pa imate od pravdi?“ hočem izvedeti.

„Koristi nimamo nobene, ko nas dohtarji oskubajo, da se nam koža lupi. Ni nam toliko za korist ali novce, temveč za čast, ki je s sodnim pečatom potrjena. Le tak človek ima nekaj veljave med kmeti v soseski. Bojijo se ga in spoštujejo, drugače brž prime za klobuk in kljuko na durih in v kratkem gre tožit. Vidiš, tako je to.“

Dosti mi je imel še praviti, pa sem ušel. Se zdaj me boli glava od pasjega laježa in tuljenja, zato mi ne zamerite, ako sem tudi kaj napak napisal.

MARTIN KRPA

Nimamo fotografije tedna!

Naši sodelavci so nas v ponedeljek preplavili s slikami. Največ sta jih poslala Albin Božič iz Črnomlja in Sandi Mikulan iz Novega mesta. Kljub veliki izbiri pa se žal nisimo mogli odločiti za fotografijo tedna, ker ni nobena odgovarjala našim zahtevam. Še najbolj smo bili zadovoljni z Mikulanovo pošiljko, njegovi posnetki so tehnično in vsebinsko na višini. Nasprotno so Božičevi posnetki vsebinsko zanimivi, so pa tehnično precej slabši, razen slik „V vlaku“ in „V mesnici“. Šerugovo „Leteče okrepčilo“ je na meji slabe in dobre fotografije, seveda kar zadeva tehniko izdelave. Posnetka našega kriškega sodelavca Toneta Zalokarja sta sicer dobra, vendar sta premalo pomembna za široko javnost.

Po možnosti vsak teden sproti objavimo najboljše fotografije, nekatere pa zadržimo, ker upamo, da jih bomo objavili kasneje. Za objavo pa, razumljivo, gre avtorjem tudi predpisani honorar.

Se sporočilo Francetu Knetu z Vinjega vrha pri Šmarjeških Toplicah: prebente naš razpis, priporočamo se za sodelovanje! Če hočete, da bo fotografija prišla v poštev za naslov „Fotografija tedna“, mora biti posneta v preteklem tednu, motiv mora biti izvirjen, slika tehnično zadovoljiva in narejena na format 13 x 18 cm (ali vsaj 200 kvad. centimetrov za druge formate), v uredništvu pa mora biti vsaj v ponedeljek do 12. ure (za tekočo številko). Pošiljke, ki bodo zamudile ta rok, bomo upoštevali v izboru za prihodnji teden. S sliko pošljite tudi primeren (kratek) opis z obveznimi podatki:

kdaj je bila posneta, kje je bila posneta in kdo ali kaj je na sliki.

Za vsako objavljeno fotografijo dobi avtor najmanj 50 dinarjev honorarja, za fotografijo tedna pa so rezervirane nagrade od 100 do 200 dinarjev. Posnetke pošljite do 27. marca 1972, zadnji rok je 12. ura.

UREDNIŠTVO DOLENSKEGA LISTA

Ne navadna zgodba

Vesela zgodba o ljubosumnem, navrnem možu bi lahko imenovali ta prelestni „romanček“ Dostojevskega, ki je v prigodu, v bistvu banalen, vnesel polno prijetne komike in pranjene psihologije, torej poznavanja ljudi in njihovih značajev; tokrat z veselo plati. Dostojevski, ki sodi med največje besedne ustvarjalce svetovne literature, je tudi pri nas po prevodih svojih del znan že od začetka tega stoletja, ko je izšel prvi prevod romana Ponižani in razžaljeni. Kasneje smo dobili tudi v večkratnih izdajah, vse njegove najpomembnejše stvaritve: Bratje Karamazovi, Idiot, Besi, Zločin in kazen, Zapiski iz mrtvega doma itd. To je pisatelj, ki je v svojem času najgloblje odkril dušo ruskega človeka pa socialno, sociološko in družbeno problematiko svojega časa, vendar v okviru, ki je daleč presegel ruske razmere in ruskega človeka, saj je z izredno umetniško močjo odkrival in upodabljal človeka naploh.

Četudi pri nas dobro poznamo tega velikega pisatelja ponizanih in razžaljenih, oblikovalca pretresljivih in tragičnih usod, kakor nam jih razgrinja v svojih velikih romanah, ga pa manj poznamo po nekaterih krajših zgodbah, v katerih je upodobil veselo, smešne plati življenja in dal nekaj likov, ki jih mirno postavimo ob like, kakor jih je opisal in postvaril Nikolaj Gogolj v Mrtvih dušah in svojih novelah. Novo pričevanje, kako je Dostojevski poznal in doumel zapletenost življenja in časa z najrazličnejših zornih kotov. Sem sodijo zlasti Stričkove sanje (zajubljeni starček), Krokodil (fantastična zgodba), Tuja žena in mož pod posteljo (ljubosumnost), Selo Stepančikovo in še druga.

Tuja žena in mož pod posteljo je pri nas izšla knjižno v prevodu že med obema vojnama pri Goriski matici, sedaj pa izide v novem prevodu pri Državni založbi Slovenije v novem zvezku Izbranih spisov Dostojevskega, ki jih ta založba izdaja. V knjigi bo še več drugih povesti pod skupnim naslovom: Stričkove sanje. Delo Tuja žena in mož pod posteljo je prevedel Severin Šoli, našim bralcem pa ga objavljamo v počastitev 150-letnice rojstva in 90-letnice smrti Fjodorja Mihajloviča Dostojevskega (rojen 1821, umrl 1881).

„Bodite tako ljubeznivi, spoštovani gospod, in mi dovolite, da jih vprašam...“

Odgovorjeni se je zdržnil in malo preplašeno pogledal gospoda v rakunjem kožuhu, ki je ob osmih zvečer sredi ulice tako naravnost stopil k njemu. Je pa znano, da se bo petersburški gospod, če ga na ulici nenadejano ogovori docela mu neznan gospod, vsekakor prestrašil.

Ogovorjeni mladenič se je torej zdržnil in nekoliko ustrašil.

„Oprostite, da jih vznemirjam,“ je rekel gospod v rakunjem kožuhu, „toda jaz sem... saj pravzaprav ne vem, vendar oprostite... nemara ste opazili, da sem nekoliko zmeden...“

Mladenič v površniku je šele sedaj opazil, da je z gospodom v rakunjem kožuhu res nekaj narobe. Nagubani obraz je imel precej bled, glas se mu je tresel, misli so se mu očitno zapletale, besede mu niso šle z jezika in vsekakor ga je veljalo neznanstvo truda, da se je s ponizno prošnjo obrnil na človeka, ki je bil nemara po ugledu in veljavi celo nižji od njega, toda nekoga je moral prositi za pomoč. In ta prošnja je bila navsezadnje celo nespodobna, neresna in tudi čudna za človeka, ki je nosil tako dragocen kožuh in čudovit temno zelen frak, ozaljšan s preimennimi odličji. Bilo je očitno, da je gospod v rakunjem kožuhu strašansko v zadregi in ves zmeden. Slednjič ni več vzdrljal, sklenil je, da bo potlačil svoje razburjenje in spodobno končal neljubi prizor, ki ga je bil sam povzročil.

„Oprostite mi, res sem ves zmeden; vi me seveda ne poznate... Oprostite, da sem vas vznemiril. Premislil sem se.“

Olikano je dvignil klobuk in odhitel naprej.

„Čakajte no, prosim vas!“

Toda možiček se je že skrtil v mraku, mladenič v površniku pa je stal ko okamenel.

Presneti čudak! — si je rekel gospod v površniku. Ko se je slednjič le dovolj načudil in predramil iz odrevenelosti, se je spomnil svojih zadev in se začel sprehajati naprej in nazaj, pri tem pa je napeto gledal vrata velike večnadstropne hiše. Ulegala se je megla in mladenič se je kar razveselil, saj bo v megli njegovo pohajkovanje pred hišo manj opazno, je kak izvošček, ki ves dan brezupno čaka na ulici, ga lahko zagleda. „Oprostite!“

Mladenič se je zdržnil, kajti spet je stal pred njim gospod v rakunjem kožuhu.

„Oprostite, da vnovič nadlegujem...“ je rekel, „toda vi ste, vi ste gotovo plemenit človek! Ne zmenite se zame kot za osebo v družbenem smislu; no, spet govorim zmeden; glejte me, prosim, kot človeka... pred vami, gospod, stoji človek, ki bi vas nujno rad nekaj zaprosil...“

„Če lahko pomagam... Kaj želite?“

„Morebiti ste pomislili, da vas bom prosil za denar!“ je rekel skrivnostni gospod, se histerično nasmejal s spačenimi ustni in prebledel.

„Kaj pa govorite...“

„Da, saj vidim, da sem vam v nadlego! Oprostite mi, saj se celo sam težko prenašam; upoštevajte, da sem popolnoma zmeden, skoraj nor, zato nikar ne sklepajte ne vem kaj...“

„No, povejte, le povejte!“ mu je bodrilno rekel mladenič in nestrno pokimal.

„A, zdaj pa tako! Priganjate me kot kakega lenega frkolina, mladi mož! Saj sem res povsem iz uma!... Kakšen se vam zdim sedaj, v tem svojem ponižanju? Povejte kar odkrito.“

Mladenič je v zadregi molčal.

„Dovolite mi, da vas vprašam kar naravnost: ste morda videli neko damo? To je vsa moja prošnja!“ je nazadnje odločno povedal gospod v rakunjem kožuhu.

„Damo?“

„Da, neko damo!“

„Videl sem jih več... veste, veliko jih je šlo mimo...“

„Ah, seveda,“ je z grenkim nasmehom rekel skrivnostni možak. „Zmeden sem, nisem dobro vprašal, oprostite! Mislim sem namreč, če ste morebiti videli neko gospo v lisičjem plašču s temno zametno kapuco in s črnim pajčolanom čez obraz?“

„Ne, take gospo nisem videl... nemara sem jo zgrešil.“

„Aha! Torej mi oprostite, prosim!“

(Nadaljevanje sledi)

nejšo prošnjo“ za „javne latinske šole“. Tako so prosili, naj jih usliši in blagovoli ustanoviti šest latinskih šol do retorike, frančiškano pa naj ukaže, da proti plačilu prevzamejo breme pouka na svoja ramena.

Pređen je cesarica odgovorila, so se mestni očetje 21. maja 1745 pogovorili, kako bodo zbrali 300 goldinarjev za stroške šolanja: sklenili so, da bo pouk veljal za vsakega otroka 2 goldinarja, tisti, ki bodo dijake sprejemali na hrano, bodo morali za vsakega plačati 3 goldinarje davka na leto. Obrtni davek naj bi nekoliko zvišali tudi prodajalcem hrane, pekomo, gostilničarjem, mesarjem in drugim.

Mestni očetje so poskrbeli za plačilo frančiškano, cesarica Marija Terezija, „Mi, po milosti božji rimska cesarica“, pa je končno 8. avgusta 1746 ustanovila gimnazijo.

In med absolventi novomeške gimnazije so pod letnico 1746 Metilčan Asparnik, Karlovcčan Czaar, Ljubljancan Paur in Kranjcčan Petermann, starije med 17 in 19 leti.

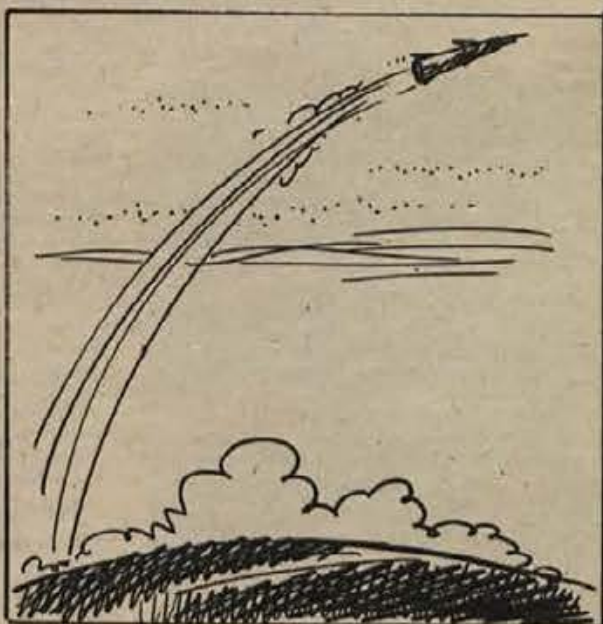
Novomeščani so dobili svojo gimnazijo, očetje frančiškani pa so kot predavatelji naredili s svojim pristanom za 300 goldinarjev in za poučevanje neprecenljivo korist za novomeški razvoj...

J. SPLICHAL

om v cerkvi. (Foto: arhiv Družine)

med nebotičniki

soprogo, ko se je po... pa naravnost domov, trumentih, gumbih in dejal: „Upam, da bo bit imam...“ avto ceste, široke

farme — pa mrki gangsterji in atentatorji so ostali globok o spodaj. Raketa se je vzpenjala vedno više — rahle meglice so zastrle človeško mravljišče na zemlji. „Se še spomniš dragec, kaj je pisalo na najinem kabrioletu, ko sva prišla iz Pariza? Okoli sveta! No in zdaj sva resnično na poti okrog sveta! Če se ne

motim, smo se že vtirili v orbito!“ se je zdaj sprostita tudi Klara. Imela pa je Klara poseben razlog, da se je sprostita: Ena redkih dam je bila Klara, ki je imela priliko uživati breztežnostno stanje. Z drugimi besedami: otresti se brez diete svojih kil...

Dolenjci potrjujemo Trdino

Dolenjska je na Slovenskem prva po številu kaznivih dejanj zoper čast, pa tudi nasploh je po kriminaliteti nadpovprečna

Pravijo, da je malo ljudi, ki bi v dušo in čustvovanja malega dolenjskega človeka prodri bolj, kot je to storil na prelomnici tega stoletja pisatelj Janez Trdina. Na svojih izletih pod Gorjance in čeznje v Belo krajino, je namreč izvedel toliko, da je migne vesti zapisal: "... da se ondukajšnji ljudje zelo radi tožarijo zaradi razžaljenja časti."

Podatki iz republiškega zavoda za statistiko to Trdinovo ugotovitev potrjujejo še danes: v skupini prestopkov zoper varnost časti, ki jo tvorijo obsojenci zaradi obrekovanja, razžalitev in opravljanja, so Dolenjci na prvem mestu. V zadnjem desetletju je bilo namreč v Slo-

veniji zaradi teh kaznivih dejanj obsojenih blizu 12.000 ljudi, na Dolenjskem pa sorazmerno največ. Še posebej izstopata občini Kočevje in Črnomelj, le malo boljše pa so občine Metlika, Novo mesto in Sevnica.

Sicer pa je bilo v Sloveniji v letih 1960 - 1970 obsojenih

102.474 ljudi. Podatki kažejo, da je samo na Hrvaškem kriminaliteta bolj razvita kot pri nas. Na 1000 prebivalcev je v Jugoslaviji v zadnjem desetletju 5,58 obsojencev. V Sloveniji jih je 6,21.

In kako je v dolenjskih občinah? Največ obsojencev ima kočevska občina: 7,70 na 1000 prebivalcev. V metliški občini imajo 7,27 obsojenca, v črnomaljski 6,99, v novomeški 6,83, v trebanjski 6,26, v sevnjski 6,24, v krški 6,08, v brežiški 5,98 in v ribniški 4,76.

Dolenjci so se "izkazali" zlasti pri kaznivih dejanjih zoper čast. Nasploh pa velja zapisati, da je kriminaliteta na Dolenjskem v primerjavi s Slovenijo nadpovprečna. Kaznivim dejanjem zoper čast sledi na Dolenjskem še kazniva dejanja zoper življenje in telo, zoper zakonsko zvezo in rodbino. Še posebej značilna so pri obeh belokranjskih občinah kazniva dejanja zoper narodno gospodarstvo, v sevnjski občini pa zoper moralo.

Pionirji - prometniki

Letošnje četrto republiško srečanje pionirjev - prometnikov bo 3. junija v Murški Soboti pod pokroviteljstvom Avtomoto društva Stefan Kovač. Prijave sprejemajo najpozneje do 15. maja na občinski zvezi DPM v Murški Soboti, Kerencičeva 10.

Še posebej zanimivo bo tekmovalje v kvizu - najboljša ekipa bo dobila pokal, posamezniki pa praktične nagrade. V tem tekmovalstvu bo tudi orientacijski pohod, v katerem bo treba reševati tudi pismene naloge. Še posebej zahtevno bo reševanje prometnih problemov, ob koncu pa še odgovori na vprašanja pod geslom: "Kaj veš o prometu?" B. NOVŠAK

Številka 13 na Cesti komandanta Staneta v Novem mestu je bila nesrečna 14. marca nekaj po 14. uri - ko je na cesti največ prometa. Jože Salmič s VW se je ustavil tako kot kolona pred njim. Za njim je peljal s princem Milan Bezeg iz Regeče vasi. Po cesti pa je s preveliko hitrostjo pripeljal z avstinom Antonija Vodopivec iz Tolovnika. Trčila je v Bezegov avto in ga porinila v Salmičevega. Škode je za okrog 5.000 dinarjev.

NEPRIJAVLJEN DELAVEC:

Pogolten obrtnik v zanki

Obrtnik Franc Pavlin s Potovrha ni imel prijavljenega Venceslava Luzarja iz Sel pri Ratežu, ki mu je žaga odrezala levo stopalo!

Nihče ne ve, koliko časa bi se zidarski mojster Franc Pavlin s Potovrha goljufal družbo in svojega delavca Venceslava Luzarja (29 let), kmeta iz Sel pri Ratežu. Pavlin nam-

reč Luzarja sploh ni prijavil, zato zanj ni plačeval socialnega zavarovanja.

Zgodilo se je, kar se v takih primerih rado zgodi: 8. marca so na Tolstem vrhu žagali hlodovino za ostreže in žaga je Luzarju odrezala stopalo leve noge. Luzar, ki bo trajen invalid, se zdravi v novomeški bolnišnici. Pavlin pa ni o nesreči nikogar obvestil.

Zanimivo je, da Luzar že dve leti dela pri Pavlinu. In neverjetna pridnost: Pavlin je prišel prejšnje nedelje v bolnišnico in prinesel Luzarju starega tisočaka, da si bo kupil pomaranč...

Ker obrtnik nesreče ni prijavil, so na upravi javne varnosti izvedli za tragični primer šele iz govorice ljudi. Franca Pavlina bodo ovadili javnemu tožilstvu.

Inspektor dela Tone Počrvina prav tako še ničesar ni vedel o nesreči. "Prekršek je naredil že s tem, da ni prijavil nesreče," sodi in meni: "Primer bomo raziskali, in če bomo ugotovili, da gre za kaznivo dejanje zaradi opustitve varnostnega ukrepa,

ga bomo prijavili tožilstvu. Delodajalec mora vsako nesrečo takoj prijaviti, torej je Pavlin že s tem naredil napak."

Obrtniku, ki ni prijavil svojega delavca, čeprav je dve leti delal pri njem, je zdaj nesreča nastavila zanko. Zadevo bo dobil v roke javni tožilec.

NEPREVIDNOST

V ponedeljek zjutraj je na novomeški Partizanski cesti Martin Drgan iz Novega mesta s svojim avtomobilom zaradi prekratke varnostne razdalje trčil v avto Janko Badovinca z Broda in povzročil za 2000 dinarjev škodo.

STARE RANE

Sodnik za prekrške bo Ivanu Petanu, šoferju iz Novotehne, dopovedal, da nekdanjega dekleta ne gre zmerjati in sramotiti. Petan je to naredil kar v kavarni na Glavnem trgu v Novem mestu, zato so ga mlčki tudi prijavi.

STARA ZAVOŽENOST:

Obsedenost od seksa?

Zaradi poskusa posilstva 10 mesecev zapora

Janez Klobučar z Dolza, star 30 let, je bil zaradi spolnih deliktov že 3 leta v zaporu, tudi njegov zakon je iz teh ozirih splaval po vodi. Za svojega seksualno obsedenost bo sedaj spet 10 mesecev premišljeval v zaporu.

Kmalu po vrtni iz strogega zapora je namreč 15. avgusta lani malo čez polnoč na pes poti pri železniškem mostu čez Krko v Novem mestu zgrabil 24-letno dekle za vrat. Ker je imel namen, da bi jo prišel k spolnemu občevanju.

Dekle je začelo klicati na pomoč. Klobučar jo je z obema rokama prijel okrog pasu, da bi jo vrzel na tla.

Obtožence je v preiskavi dejanje zanikal, na glavni obravnavi pa je dejal, da se dejanja ne spominja, da pa ga je morda storil v popolni vinjenosti ali duševni zmedenosti. Sodišče ga je obsodilo na 10 mesecev zapora, upoštevajoč dejstvo, da je ostalo le pri poskusu. Ni pa verjelo zagovoru o pijanosti ali nepristevnosti.

Obtožence je v preiskavi dejanje zanikal, na glavni obravnavi pa je dejal, da se dejanja ne spominja, da pa ga je morda storil v popolni vinjenosti ali duševni zmedenosti. Sodišče ga je obsodilo na 10 mesecev zapora, upoštevajoč dejstvo, da je ostalo le pri poskusu. Ni pa verjelo zagovoru o pijanosti ali nepristevnosti.

Obtožence je v preiskavi dejanje zanikal, na glavni obravnavi pa je dejal, da se dejanja ne spominja, da pa ga je morda storil v popolni vinjenosti ali duševni zmedenosti. Sodišče ga je obsodilo na 10 mesecev zapora, upoštevajoč dejstvo, da je ostalo le pri poskusu. Ni pa verjelo zagovoru o pijanosti ali nepristevnosti.

11. leto med paragrafi

Sodnik okrožnega sodišča Janez Pirnat: "Najtežje je soditi v gospodarskem kriminalu"

Kaj ve navaden človek, ki se morda nikoli v življenju ne udele v klop sodne dvorane, o delu sodnika? Mar ve, da sodnik ni sodnik le takrat, kadar sedi kot predsednik na glavni obravnavi? "Kaj delate?" je vnelo Janezu Pirnatu, ki je tretje leto sodnik okrožnega sodišča, prej pa je bil osem let na občinskem sodišču v Brezicah.

"Samo del časa svojega dela preživim na obravnavah. Najprej moram namreč preštudirati spis. Kot predsednik senata moram biti na obravnavi pripravljen, po-

deve, v katerih je mogoče izreči kazen strogega zapora do 15 let ali celo hujšo kazen."

"Te obravnave pa niso vse vaše delo?"

"Na kazenskem oddelku so prvostopne zadeve približno polovico mojega delavnika. Drugo polovico sestavljajo instanci zadeve: reševanje pritožb strank zoper sodbe na občinskih sodiščih z našega območja. V takih primerih delamo v senatih treh sodnikov, praviloma na ne-javnih sejah. Nastopam kot sodnik poročevalca. Moja dolžnost je za sejo pristudirati spis in poročati o postopku na prvi stopnji ter o vsebini pritožbe. Sicer pa se delo ne konča z obravnavo, saj precej časa vzame tudi izdelava sodbe, razen tega pa sem vsak peti teden tudi dežurni preiskovalni sodnik izven delov-

znati moram vse podrobnosti iz preiskave in predhodnega postopka - skratka: zadevo od ovačbe oziroma ogleda naprej. Ne moram namreč prepustiti naključju, kako bo tekla obravnavna, ker moram kot predsednik senata točno vedeti, kaj hočem."

Senat pa ni vedno enako sestavljen!

"V lažjih primerih je senat sestavljen iz enega poklicnega sodnika in dveh sodnikov porotnikov, v težjih zadevah pa ga sestavljata dva sodnika in trije porotniki. Takih zadev je približno petina dejanj, ki jih obravnavamo na prvi stopnji. Gre za za-

med paragrafi

nega časa ter v soboto in nedeljo."

"Ste imeli v dosednji praksi že veliko težkih primerov?"

"Tako je: ni nujno, da je visoka kazen tudi dokaz za težak primer. Za senoje so vsakakor najtežji primeri gospodarskega kriminala, kjer je zaradi zapletenosti delo sodnika vezano na mnenja raznih izvedencev."

Pravijo, da ste sodniki obremenjeni z delom?

"S kolegom Janezom Kramaricem imava letno približno 120 prvostopnih in okrog 300 instanci zadev. Številke pa naraščajo. Ob obilici dela, ki ga povzroča pomanjkljiva kadrovska zasedba, kar je problem slovenskega pravosodja, ostaja vsakakor premalo časa za potrebno strokovno izpopolnjevanje." J. S.

KRONIKA NESREČ

LOŠKA VAS: SMRT NA MOTORJU - 18. marca zvečer se je v Loški vasi smrtno ponesrečil 40-letni Jože Oblak iz Podhoste. Oblak je pripeljal z motorjem v pregledni levi ovinek, toda iz neznanega vzroka je zapeljal na bankino, zadel v kup smrekovega kolja in odletel z motorja v jarek. Odpeljali so ga v novomeško bolnišnico, vendar je že med prevozom podlegel hudim poškodbam.

PRILIFE: NERODNO PREHITVANJE - 15. marca ob 12.30 je Nemka Marlies Hoppe peljala iz Ljubljane proti Zagrebu; v Prilifih je prehitela neznanega voznika osebnega avtomobila. Zavila je močno v levo, nato pa naglo na desno, zapeljala na neutrjeno bankino, zadel v občestni kamen, nato pa se je prevrnila 6 metrov globoko po nasipu. Voznica in njen mož Horst sta bila huje poškodovana, lažje poškodbe pa je utrpel sopotnik Emil Sinning. Škode je za 30.000 din.

GMJAJNA: PREPOZNO ZAVIRANJE - Božidar Lapaine iz Banjaluke je 17. marca ponoči peljal s taunusom proti Zagrebu, ko mu je pri Gmajni pripeljal naproti tovornjak Beogradčan Zivko Mihajlovič. Tik pred srečanjem je Lapaine opazil, da je zadnji del tovornjaka na levi strani ceste. Banjalučan je močno zavril, toda nepozno, in je trčil v kolesa tovornjaka. Lapaine ima zlomljenih več reber, lažje pa je poškodovana tudi sopotnica Mira Lapaine. Oba so odpeljali v novomeško bolnišnico, škoda je za 21.000 din.

LOŠKA VAS: JE BIL PESEC VINJEN? - Jože Ribič z Broda je 19. marca z osebnim avtomobilom pri gostilni Henrik v Loški vasi zadel Franca Dularja iz Jurke vasi, ki mu je nenadoma stopil pred avto. Voznik je sicer močno zavril, kljub temu pa ni mogel preprečiti nesreče. Dular si je zlomil nogo nad koleno; menijo, da je bil vinjen.

VRANOVICI: ZADREMAL ZA VOLANOM - Črnomalčan Božidar Miljkovič je 17. marca ob dveh zjutraj zadremal za volanom tlečka, ko se je peljal iz Metlike proti Črnomlju. Avto je trčil v zid železniškega nadvoza pred mostom pri Vranovcih. Škode je za 7.000 din, Miljkovič pa ima zlomljeno rebro in odrgnine na nogi in roki.

STARJ TRG: S STRANSKE POTI - Novomečan Peter Košak je 18. marca zjutraj z osebnim avtom v Starem trgu trčil z Dušanom Bragerjem iz Trebnjega, ki je pripeljal na cesto s stranske poti. Košak je sicer močno zavril, kar pa ni pomagalo. Škode je za 6.000 din.

SKOPICE: POČILA GUMA - 15. marca popoldne je na glavni cesti pri Skopicah počila zadnja desna guma osebnega avtomobila, ki

ga je vozil Huscin Bašič iz Ljubljane. Zaneslo ga je, da se je prevrnil po nasipu. Škode je za 5 tisočakov.

MOKRONOG: DOLGE LUCI - Novomečan Rudolf Ivančič se je 18. marca zvečer peljal iz Sevnice proti Mokronogu. Izza ovinka mu je z dolgimi lučmi pripeljal drug avto, zato je Ivančič zapeljal naravnost, zdrknil s ceste, se preuknil v jarek in obstal pod cesto na boku. Škode je za 4.500 din.

BREZOVICA: AVTOMOBILA STA SE OPLAZILA - Marjan Kolenc iz Mokronoga je 18. marca popoldne vozil na Vrh pri Mokronogu, v ovinku pri Brezovici pa je avto zaneslo na levo. Tedaj je naproti pripeljal s citroenom Stane Gricar. Avtomobila sta se oplazila, škoda je za 4.000 din.

MEDVEDJEK: PREHITRA VOŽNJA - Zagrebčan Mladen Barišič je 14. marca zvečer po klancu v Medvedjeku dohitel kolono vozil. Tedaj je naproti pripeljal osebni avto, Barišič pa ni mogel zmanjšati hitrosti. Prvi avto je prehitel, nato pa je zapeljal na bankino, se večkrat prevrnil ter pod cesto obstal na kolesih. Škode je za 5 tisočakov, Barišič pa se je lažje poškodoval.

RAKOVNIK: ZAPELJAL V PESEK - 16. marca zvečer se je Jože Kafol iz Trstenika peljal z osebnim avtom nemške registracije proti Mokronogu. V Rakovniku mu je naproti pripeljal avto z dolgimi lučmi, zato je Kafol spregledal kup gramoz na cesti - tam namreč cesto popravljajo - in zapeljal v pesek. Škode je za 3.000 din.

JUGORJE: ODPELJAL NAPREJ - 14. marca zjutraj je Josip Bezjak iz Husja pri Karlovcu vozil kombi iz Metlike proti Novemu mestu. Pri Jugorju ga je dohitel tovornjak s prikolico in ga začel prehitovati. Naproti je pripeljal osebni avto, Bezjak je močno zavril, da je kombi zaneslo v zadnji del priklole. Škode je za 2.000 din, tovornjak pa je odpeljal naprej, ne da bi se zmenil za nesrečo.

TREBNJE: TRČENJE FICKOV - 15. marca zjutraj se je Amalija Ramac iz Brestanice pripeljala s fičkom v Trebnje, ko je v križišču po prednostni cesti pripeljal Anton Novak iz Starega trga. Pri trčenju je bilo za 2.000 din škodo.

KOMPRESOR JE IZGINIL

13. marca so ugotovili, da je vlomljeno v barako Čestnega podjetja pri kaminolomu na Grmu pri Gradcu. Tat je poskal ključ, odklenil obešanko ter odnesel ročni kompresor in dva vedra v skupni vrednosti okrog 10.000 dinarjev. Vrat za sabo ni več zaklenil.

POTA IN STRAŠNOST

Dežurni poročajo

OB ZLATNINO - Na novomeški postaji milice je 14. marca Janez Berlan iz Novega mesta prijavil, da mu je med selitvijo na Prešernov trg neznan tat ukradel srebrno škatico z zlatnino Berlanove žene. Škode je za 2.170 dinarjev.

LILEKA SO PRIJELI - V Rožancu pri Črnomlju so 14. marca prijeli 35-letnega Jožeta Lileka iz Jernejeve vasi pri Črnomlju. Ostumljen je, da je ubil Marijo Kepa iz Podvine pri Zagorju med 19. in 21. februarjem.

DELAL BI RAD? - 15. marca so pri novomeškem Gozdnem gospodarstvu ugotovili, da je nekdo vtiomil v njihovo barako v drevesnici v Portovaldu. Neznani vtiomilec je iz barake odnesel poljedelsko orodje.

RESILNI AVTO NASLI - 16. marca so iz sekretariata za notranje zadeve v Sanksem mostu sporočili novomeški UJV, da so našli resilni avto NM 82-60. Avto so tatovi, ki jih še niso odkrili, ukradli 8. marca, iz resila pa so odnesli akumulator.

KOLESA KRADEJO - Iz IMV so novomeškimi miličnikom prijavili, da so v zadnjih dneh spet ukradli eno kolo s prikolico, parkirano na prostem. Ponoči 19. marca pa je čuvaj pregled neznanega vtiomilca, ki je skušal vdreti v avstin, parkiran pred tovarno. Vtiomilec ni mogel ničesar odnesti.

CIGAV JE MOPED? - V gozdniški pri podjetju LIK Kočevje so 16. marca zvečer našli moped zelene barve brez registrske tablice. Lastnik se še ni javil.

TATOVJI KOLES - Hasanu Civiću je neznanec 19. marca odpeljal žensko kolo. Miličniki poizvedujejo za tatom.

SKOZI OKNO - Upokojenka Amalija Kos je 18. marca prijavila miličnikom, da ji je v stanovanju v Ulici Mirana Jarca v Novem mestu zmanjkalo 1.570 dinarjev. Tat je zlezel skozi okno in denar pobral iz dnevne sobe.

KRAJA PERILA - Ponoči 15. marca je neznanec ukradel Olgii Luzar iz Sevnice za 500 do 600 dinarjev perila, ki se je sušilo.

SKODA NE SVETI - Novomečan Vinko Spreitzer je 18. marca prijavil miličnikom, da mu je nekdo ukradel s "škode" prednjo luč in ga oškodoval za najmanj 200 dinarjev. Avto je bil parkiran pri Novljanovi gostilni.

ZMERJANJE - Miličniki so 18. marca pridržali do iztrežnitve Vinka Pačka iz Gorenje vasi in Stanislava Molana iz Velike vasi. Pačka so pri Otočcu zalotili, ko je vinjen vozil avto, potem pa sta se oba uprla ukrepu miličnika in grobo zmožala miličnike. Zagovarjala se bosta še pri sodniku za prekrške.

PISMO BRALCA

Spoštovano uredništvo!

Nisem človek, ki bi svoje težave obešal na veliki zvon, kaj šele, da bi jih posredoval široki javnosti. Sem pošten, miren in neopazen človek. Vedno sem prenašal tegobe življenja z vedrim nasmehom na licu. Danes pa sem žalosten in zagrenjen. Zato sem se odločil, da vam napišem teh nekaj vrstic v upanju, da mi bo potlej odleglo.

Da vam bo zadeva jasnejša, naj povem, da stanujem v večnadstropnem stanovanjskem bloku novejšega datuma. Nad menoj živi upokojenec. Drugače je dober človek in marsikatero sva že rekla. Zadnje čase pa ga je napadla strast, ki mi gre sila na živce. Pravzaprav me ne moti samo početje, temveč posledice tega početja. Mož se je namreč spomnil in začel gojiti rožice ter krmili golobe. Nič hudega, boste rekli. Morda res. Če pa pomislite, da možak vsak večer rožice tudi zaliva in da voda kaplja na moje okno, golobi pa, ki sede na njegovem oknu, opravljajo svoje življenjske potrebe - na moje okno - zadnjič mi je padlo celo na tilnik - zlahka ugotovite, da je zadeva resnična. Kje je zapisano, da sem take reči dolžan prenašati? Kdo lahko od mene zahteva, da čistim golobje iztrebke in brišem okno, ne pa lastni krivdi? Nihče! In ker je tako, me sedanje stanje močno razburja in gre na živce. Od pristojnih organov bom moral odločno zahtevati, naj me preselejo v drugačno in lepše okolje.

Ne glede na omenjeno težavo pa naj vas opozorim tudi na pomankljivosti, ki jih človek že v najkrajšem času zazpa v današnjih novih gradnjah. Znano je, da delovni človek potrebuje počitek. In jaz počivam tako, da sedim v naslonjaču in gledam skozi okno. Ker pa je nasproti našega bloka drug blok, vidim namesto drevesnega zelenila dele spodnjega perila na balkonih in oknih. Toda, cenjeno uredništvo, kako pridem do tega, da moram gledati spodnje hlače tovariša Kužnika? In to takšne dolge spodnje hlače, z dvema trakecema na vsaki hlačnici! Kje so tiisti, ki skrbijo za zunanjo podobo našega mesta?

In dalje. Kaj storiti, da med menoj in sosedom ne bo prepira? Zgodi se namreč, da iz sobe pokličem ženo, ki je v kuhinji, pa se oglasi sosedova žena, ki je tudi Minka. Sosed pa, misleč, da kličem njegovo, je ljubosumen.

Kot rečeno, cenjeno uredništvo, nimam namena situirati, toda sčasoma postane vsak vrč poln. Zato po tej poti apeliram na široko javnost, da posveti nakazanim vprašanjem svojo pozornost, da jih obravnava na zborih volivcev in zavzame do njih dolečno stališče.

V upanju, da ne bom naštel na gluha ušesa, vas, zadovoljen z vašim cenjenim časnikom, iskreno pozdravljam.

Zvesti bralec
JAKA PRAVICNIK

V negotovosti

Ravnateljica Slavka Keglovic: »Zakaj nas izpodrivajo?«

„Zatrdno so nam objavili, da bomo gradili že 1973, zdaj pa sem v programu prebrala, da je naša šola na vrsti šele 1975. Najbrž nisem dobra gospoarka, da bi odgovorne prepričala, da bi tako odiranje in odlašanje ne-pametno in za vzgojo kategoriziranih otrok celo škodljivo. Niš nisem proti temu, da gredo prve v gradnjo Dolenjske Toplice, ampak takoj za njimi ali pa hkrati bi morali začeti pri nas. Predlagam, naj si posebna komisija še enkrat ogleda vse šole, vrstni red del pa bi določili šele po njenih ugotovitvah.“

Z ravnateljico Slavko Keglovic se sva govorila v sobi, ki gotovo ni večja od stranic v srednje velikem bloku. To je moja pisarna. Lahko si mislite, kakšne so šole učilnice in drugi prostori!

Stiska, ena sama stiska. Zakaj ne moremo nikogar prepričati, da pouk v dveh izmenah ne more trajati dolgo, da to izčrpa učitelje in učence? In da bi vsaj vedrili pod svojo streho? Zdaj pa smo – brez krivde krvi – nenehno med dvema ognjema: dijaški dom nas seganja ven, ker potrebujemo prostore zase, z druge strani pa slišimo le obljube in tolažbe, šes: Saj bo, še malo, pa bo! To pa se vleče, mi pa tudi nimamo železnih živcev.

V Šmihelu potrebujemo posebno šolo za najmanj 200 učencev. Kako so sedanji prostori majhni, pove podatek: šola lahko obiskuje samo 126 učencev, okoli 70 kategoriziranih otrok je ostalo pred vrati. Stariš malone na kolensih prosijo, naj šola tega ali onega za božjo voljo le še vzame, ampak – kam z njimi? Šola še nikoli kot zdaj, ko se pripravljamo na referendum za 7-letni samoprispevek, ni bila upravičena pokazati na svoj problem (po zgledu ljubljanske parole): „Tu so – vaši soli!“ Tudi zdaj se namerava na cesto s takim geslom, saj je prepričana, da je med pametnimi in razodolnimi ljudmi lahko samo – pametna rešitev.

I. ZORAN

Dvojni odgovor

Prof. Milan Smerdu in Janez Slapnik: o spremembah v organizaciji Zleta bratstva in enotnosti

V prejšnji številki je Martin Bajuk zaželel, naj prof. Milan Smerdu odgovori, kako je s pripravi za prihodnji Zlet bratstva in enotnosti, ki bo v Novem mestu. Prof. Smerdu je odgovoril takole:

„Nisem član stalnega sekretariata zleta, slišati pa je, da se obetajo spremembe v načinu organiziranja zletov,

zato bi težko povedal kaj več brez pomoči. Predlagam, da povabiva k razgovoru še Janeza Slapnika, ki je član zletnega sekretariata.“

Tako je četrtkov intervju prišel tudi do tega, da ga tokrat izjemoma vodimo z dvema sobesednikoma. Janez Slapnik je o spremembah v organizaciji zleta povedal: „Predlog je, naj bi bil zlet vsake štiri leta. 1975 bi bil v Prijedoru, 1979 pa v Novem mestu. V prvem zletnem letu bi potekala že utečena zletna srečanja: pohod na Triglav, srečanje na Uni, srečanje v Jasenovcu, srečanje mladih slikarjev v Banjaluki in srečanje mladih pesnikov v Prijedoru. V drugem zletnem letu bi bilo organizirano srečanje proizvajalcev iz vsega zletnega območja, v tretjem letu bi potekala športna srečanja po panogah v različnih mestih, vsako četrto leto pa bi bili množični zletni nastopi. O tem pred-

logu bo dokončno odločil sekretariat 8. aprila letos v Sisku. Priprave na prihodnji zlet in omenjene spremembe so se malo zavlekle tudi zaradi znanih dogodkov na Hrvaškem.“

– Tov. Smerdu, zdaj pa že lahko odgovorite na vprašanje o naših pripravah.

„Ker je prej bil zlet vsaki dve leti in naj bi po prvotnih načrtih prišli že naslednje leto na vrsto mi, smo bili v skrbeh, kako v tako kratkem času pripraviti vse potrebno za tako obsežno športno prireditve. Zdaj imamo na voljo več časa, vendar moramo s pripravami začeti kar takoj. Prihodnje leto smo na vrsti kot organizatorji zbora proizvajalcev, ki je politična manifestacija. V letu 1974 bomo prav gotovo organizatorji nekaterih športnih tekmovanj, za katera nas bo sekretariat določil. Ker imamo svojo dejavnost glede tega že razvito, bomo ta tekmovanja samo vnesli v naš športni koledar in jih bomo bodisi organizirali mi pri nas, bodisi se jih udeležili drugod. Isto velja tudi za našo udeležbo na množičnem zletu v Prijedoru.“

Vsekakor bo obveljalo vse to samo v primeru, če bo sekretariat osvojil predlog, o katerem je govoril tovariš Slapnik. Zavedati pa se moramo, da je množična zletna prireditev, ki naj bi bila 1979 v Novem mestu, izredno obsežna naloga in da moramo že zdaj z vsa resnostjo začeti pripravljati materialno bazo zanjo. Pri tem mišlim na potrebni denar in na športne objekte, ki jih bomo takrat potrebovali.

Moje vprašanje: Stanujem blizu novomeške tržnice in lahko opazujem nemogoče higienske razmere na njej, še zlasti pa kup odpadkov ob tržnici, po katerem brodirajo Cigani. Pri DOMINVESTU naj povedo, kdaj in kako nameravajo narediti red.

M. JAKOPEC

Stališča in sklepi 6. seje občinskega komiteja ZK Novo mesto – še vedno preveč neopravičenih izostankov osnovnih organizacij

Komite občinske konference ZK Novo mesto je na svoji 6. seji 17. marca razpravjal o politični situaciji v občini, o realizaciji sklepov iz 2. seje komiteja ter o pripravi na 2. občinsko konferenco ZK. V zvezi z obravnavano problematiko je zavzel naslednja stališča in sklepe:

21. seja in 2. konferenca ZK sta spodbudila ne samo komuniste, ampak tudi razne oblastvene in politične ter ostale forume, kakor tudi informativne centre in javnost k razpravljanju in ocenjevanju raznih pojavov, procesov, stanj, ki niso v skladu z gospodarsko, socialno, razredno in obrambno orientacijo naše družbe.

V zvezi s tem je porasla politična aktivnost tudi v naši občini, v želji, da se še okrepijo napore za stabilno gospodarjenje in nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov ter da se prekinje vsi nedovoljeni odnosi, ki so v pretekli družbeni praksi nastajali med nekaterimi delovnimi organizacijami in državo oz. delovno organizacijo in posameznikom.

Zveza komunistov v občini je v skladu s temeljno politiko ZK in ZKS ter delovnimi ljudmi, ki so že dalj časa opozarjali na razne pojave nedovoljenega poslovanja, zasebnega okoriščenja, ki razkrajajo samoupravni red, samoupravno gospodarjenje in osnovna socialistična načela odnosov med ljudmi, kar vse ogroža

»Pri vodnjaku«: začetek z 11.000 din

Prejšnji četrtrek so v Dilančevi ulici v Novem mestu odprli prenovljeno ribjo restavracijo – obrat hotela Grad Otočec, ki so jo poimenovali po vodnjaku na Glavnem trgu. V restavraciji pripravijo okoli 450 obrokov vsak dan, poleg toplih malic tudi dva menija. V treh prostorih je 160 sedežev, do sezone pa bodo uredili vrtno teraso s 50 sedeži. Velika pridobitev za novomeški turizem je 13 tujskih sob s po dvema posteljama in kopalnicami. Uvedli so dva načina serviranja in sistem dvojnih cen: v treh posebnih sobah je francoski način postrežbe, v srednji, »modri sobi« pa obvezni postojnik. Za prvi dan po otvoritvi so imeli za okoli 11.000 din prometa – več, kot so pričakovali.

Osrednje: proračun

Številke o tem, koliko denarja se bo zbralo v blagajni občinskega proračuna in koliko ga bodo porabili do konca leta, so vselej zanimive. Prednost so jim dali tudi na sedanjih zborih volivcev, ki so se začeli večeraj (Sentjerne) in bodo končani v torek, 28. marca. Poleg tega bodo obravnavali priprave oziroma možnosti za uvedbo 7-letnega samoprispevka za zidavo in ureditev osnovnih šol. Osvetlili pa bodo tudi lokalno problematiko in se dogovorili, koliko kilometrov cest, vodovodov in kanalizacije bodo uredili 1972.

življenjske interese delavca in občana, ostro kritizirala takšno prakso.

Zavedamo se, da smo šele na začetku družbene akcije in da bomo morali temeljne premike v smeri večje stabilizacije in demokratizacije družbenih odnosov, kot jih zahtevajo ustavni amandumaji ter dokumenti ZK in ZKS, ki se nanašajo na razredno-socialne korekture v družbi, izbojevati šele skupaj z delavskim razredom in ostalimi delovnimi ljudmi.

Zato komite daje vso podporo vsem družbenim faktorjem in političnim silam, ki se v skladu s politiko ZK in temeljnimi interesi delavcev in občanov, vzemajo za zakonitost, red, stabilizacijo gospodarstva in spoštovanje samoupravljanja.

Ostro obsoja vse poskuse, tako v občini kot tudi izven nje, da bi razbili politično enotnost v občini in prikazali ZK, še posebno pa komite, kot razbijaško silo. Takšno politiko vodijo tisti, ki bi radi zaostriili na neustreznih osnovah idejno-politično diferenciacijo, povzročili škodo gospodarskim in političnim odnosom v občini, ki so v temelju zdravi in dovolj močan garant, da bomo določene nepravilnosti razreševali sami brez pretresov.

Ko je komite ocenjeval realizacijo sklepov 2. seje komiteja, je prišel do naslednje ocene:

1. Komunisti v KRKI, Novolesu, Cestnem podjetju, Zdravstvenem domu so na sestanku osnovne organizacije ZK sklep komiteja obravnavali ter sprejeli ustrezne cene, ki so jih poslali komiteju. Ocene so kritične, tako do razprav na konferenci, pisanju po časopisih, kakor tudi do lastne družbene prakse. Povsod se zavedajo, da odnosi niso idealni in da bo treba samoupravno prakso še krepiti, razvijati in jo bolj približati neposrednemu ustvarjalcu. Čeprav se je komite na splošno strinjal z ocenami, pa je bil mnenja,

Suhokrajinski drobiž

NOVO ŽUZEMBERSKO SEJMIŠČE je dograjeno, treba je postaviti še živinsko tehtnico; kar pa zaenkrat še ni nujno. Zivno lahko tehtajo na zadružni tehtnici. Na zadnjem sejmu, ki je bil pretekli petek v Žuzemberku, so kar pred gostilnami sklepali kupčije. Odslej tega ne bo več, ker bodo lahko živino gnali na sejmišče, ki so ga zgradili pri gozdni drevnici na desnem bregu Žuzemberka.

REKONSTRUKCIJA PRIKLJUČKA OBČINSKE CESTE na Šmihel pri Žuzemberku iz druge razredne ceste v Poljanah je sedaj predmet dopisovanja. Žuzemberška krajevna skupnost je v imenu občanov poslala zahtevek Cestnemu podjetju v Novo mesto, naj se čimprej izvede rekonstrukcija navedenega cestnega priključka, tako da bo vožnja na priključek in s priključka varnejša. Čestno podjetje je ta zahtevek poslalo Cestnemu skladu SR Slovenije, ta pa ga je vrnil Cestnemu podjetju, naj ga dopolni z mnenjem občine. Ker je pristojni občinski organ s predlogom občanov in krajevne skupnosti sporazumen, lahko upamo, da bo rekonstrukcija priključka le izvršena še letos.

TELEFONA V ŠMIHEL PRI ŽUZEMBERKU ne bodo mogli napeljati, dokler ne bo žuzemberška pošta dobila večje avtomatske telefonske centrale. Namestitve večje centrale pa je vezana na zagotovitev večjih poštnih prostorov. Tako je sporočilo podjetje za PIT promet krajevni skupnosti Žuzemberk, ki se je v imenu občanov za napeljavo telefona pri tem podjetju zavzela.

SNEŽNA PLESEN je v krajih okoli Hinja povzročila pravej škodi na ozimnih posevkih. Zato bodo nekateri kmetovalci preorali posevke ječmena in zasejali na preoranih površinah jari oves, v pšenične posevke pa bodo zasejali deteljo.

M. S.

Za enakost pri izobraževanju

Kako se bomo odločili: za referendum ali proti njemu

Pred nami so zbori volivcev, na katerih bomo med drugim razpravljali in izrazili svoje mišljenje tudi o predlogu izvršnega odbora občinske konference Socialistične zveze delovnih ljudi v Novem mestu, da bi uvedli samoprispevek za financiranje gradnje osnovnih šol v posameznih krajevnih skupnostih v občini.

Gre za financiranje sedemletnega programa gradnje osnovne šole v Dolenjskih Toplicah, ter dozidave in preureditve šol v Brusnicah, Sentjerneju, Stopičah, Vavti vasi, Žuzemberku, Otočcu in v Novem mestu, kjer je potrebno zgraditi novo posebno šolo z internatom ter dozidati, preurediti in modernizirati osnovne šole Katja Rupena, Milka Šobar-Nataša in Bršlin.

Takšen program bi veljal 67.100.000 dinarjev. To pa je vsota, ki je občinska skupščina ob drugih nalogah ne more sama zagotoviti. Z uredničtvijo bi ustvarili v celotni občini do neke mere enake pogoje za osnovnošolsko izobraževanje otrok.

To pa z drugimi besedami pomeni enaka izhodilca za nadaljnje izobraževanje in delo vse mladine v občini. Med drugimi bodo s tem zmanjšane tudi socialne razlike, ki nastajajo za-

radi različnih pogojev pri izobraževanju v osnovni šoli.

O razpisu referendumu za samoprispevek bodo odločale krajevne skupnosti, na območju katerih so šole, seveda pa se bodo prej posvetovale z občani na zborih volivcev.

Oblika zbiranja sredstev s samo-

prispevkom občanov se je pokazala v preteklosti kot zelo uspešna, saj so prav s takim sodelovanjem nastale nove šole v Sentjerneju, Mirni peči, Šmarjeti, Skočjanu in dve v Novem mestu.

Pričakujemo, da bodo občani naš predlog na zborih volivcev podprli, na referendumu pa glasovali za samoprispevek ter s tem omogočili izvesti skupno nalogo.

FRANC BEG
Predsednik obč. konf. SZDL

V najsodobnejši kuhinji Pri vodnjaku, restavraciji v Dilančevi ulici, bodo kuharice pripravile tudi po 450 obrokov na dan. Večji del kuhinjske opreme je izdelal Novomeščan Milan Osolnik. (Foto: S. Mikulan)

Grm: vsako soboto kopanje za javnost

Vodni objekt na Grmu je odprlo zimski bazen tudi za javnost. Za Novomeščane in druge kopalce bodo bazen odprli v soboto, 25. marca ob 9. uri, kopalci pa se bodo lahko do 18. ure. Vstopnina je 5 din. Prireditelji se najbolj zanimajo za večje skupine, ki pa naj bi se prej najavile. Vse o kopanju lahko ljudje zvedo, če zavrtijo telefonsko številko 21-883.

S. D.

Novomeška kronika

TEČAJ – Hortikulturno društvo sporoča vsem ljubiteljem cvetja, da je za tečaj ikobana prostih še nekaj mest. Začetek tečaja je 27. marca ob 16.30 na ekonomski srednji šoli.

POSVET – 27. in 28. marca bo v drčgeriji na Glavnem trgu od 8. do 18. ure na vprašanja s področja kozmetike odgovarjala in svetovala diplomirana kozmetičarka iz Maribora. Posebna tema, o kateri bo spregovorila nekaj več, bo odesni make up.

MATINEJA – V nedeljo ob 10. uri je bilo v dvorani Zavoda za kulturno dejavnost polno malčkov, njihovih staršev in mladincev. Ogledali so si ameriško-madžarski film »Dečki Pavlove ulice«. Podobnih filmov si naši malčki, pa tudi starejši želijo še več.

STROJI – Pri Mladinski knjigi so te dni dobili računske stroje Divisumma 24. Stroji stanejo 13.000 dinarjev.

RESTAVRACIJA – Prejšnji teden so Novomeščani dobili pri vodnjaku še en lep lokal. Zal so nepridipravi z ugaňanjem cigaret ob zavese napravili prvo škodo.

FILM – V petek zvečer so v kinu Krka vrteli 12 slovenskih kratkih filmov. Večina jih je bila v barvah. Po projekciji so se maloštevilnim gledalcem predstavili režiserji in ustvarjalci filmov. Pokrovitelj tega zanimivega večerja je bil NOVOTEKS.

PLES – Vis Atom 72 so prejšnjo soboto skoraj zastoj reklamirali svoj ples. Kljub minimalni vstopnini 5 din, je na ples prišlo le malo Novomeščanov.

TRŽNICA – V ponedeljek je bila tržnica zelo dobro založena. Lep

dan jo v naše mesto privabil še več prodajalcev kija, ki so tokrat ponujali najrazličnejše slike in podobe, starejši možakar pa je vabil kupce z reklamno prodajo mila in britvic za britje. Ceno: jabolka 5 do 7 din za kg, pomaranče 6, čebulček 7 do 10 din za liter, limone 7 do 8, korenje 5 do 6, zelje 4, kisa repa 4 din za kg, suhe slive 8, fižol 7, hruške 6 do 8, zelena 5 do 6, čebula 3, rdeča pesa 5, krompir 2, jajca 0,70 do 1 za kos, suhe fige 7 do 8, domači med 20 din za liter, dateljni 10, limone 6,5, solata 4 do 6 in banane 3 do 6 din.

ROJSTVA – Rodili sta: Jelka Nilič iz Kettejevega drevozeda 40 – Tomislava, in Zorica Gabron z Mestnih njiv 12 – Zorana.

– Ena gospa je rekla, da ima v zadnjem času zaradi sladkorja zelo nemirne noči. Nenehno misli na zaklo, ki si jo je preskrbela sosedja, ko je slišala tisto o odmrznitvi. To pa ni pivopisnaka.

Globoke so korenine brezbriznosti

Krajevna skupnost Krško si želi več sodelovanja s strani občanov

Prav neverjetno je, kako malo meščanov ve, da njihova krajevna skupnost sploh obstaja, da je njena dejavnost zelo razgibana in da sprejema vsako leto obsežne načrte, ki jih tudi uresniči. Družbena pasivnost mestnega človeka je pognala svoje korenine celo tako daleč, da se občani niti ne zanimajo, kam gre njihov denar, ki ga plačujejo za mestno zemljišče, kdo z njim posluje in kakšne koristi imajo od tega.

Vsak čas se bodo začeli zbori volivcev, zato ne bo odveč, če se ljudje vsaj nekoliko seznanijo z delom krajevne skupnosti Krško. Ta obsega mesto na levem in desnem bregu Save, Bučercer, Kremen, Sremič, Trško goro in del Gunt. Potrebe po izboljšavah so bolj žive in sveže v novih naseljih, kjer so se ljudje na novo priselili in kjer je še marsikaj neurejeno. Prav iz teh naselij je prišla pobuda za asfaltiranje ulic. Povečan promet z motornimi vozili neprestano dviga prah pod okna stanovanjskih hiš.

Za asfaltiranje je krajevna skupnost letos predvidela 20 ulic s skupno dolžino šest kilometrov in površino 22 tisoč kv. m. Stroški so ocenjeni na 1.550.000 dinarjev. Občani so pristali na sodelovanje. Od 200 gospodinjstev jih je 120 s podpisom zagotovilo prispevek po 1.500 dinarjev. Krajevna skupnost si bo pomagala s posojili v banki in bo še potrkala na vrata tistih, ki se skupni akciji do sedaj niso odzvali. Če pa v katerikoli ulici ne bo dosegla soglasja vseh zainteresiranih gospodinjstev, potem po sklepu seje sveta KS tiste ulice pač ne bo asfaltirala.

Krajevni skupnosti povzro-

čajo velike težave podjetja in posamezniki, ki nikakor nočejo razumeti želje večine, da bi do-

bilo mesto urejeno podobno. Kot nalašč zanemarjajo svojo okolico, trgovine in nekaj podjetij, ki nimajo smisla za red ali pa ga zaradi utrujenosti težko vzdržujejo. Krajevna skupnost jih je na to opozorila pisмено, če pa to ne bo zadostovalo, jih bo imenovala tudi v časnikih.

p. m.

Otroški vrtec z igriščem na desnem bregu Save. Urejenih otroških igrišč v Krškem primanjkuje. Tako na primer otroci na Vidnu uničujejo mestne zelenice in okrasne nasade, zlasti v okolici hotela Sremič. Krajevna skupnost bo zaradi tega skušala rezervirati v prihodnje več denarja za otroško varstvo in igrišča (Foto: J. Teppey)

PRIJATELJSKE VEZI OSTANEJO

Borci pri Kvenderčevi mami

Še danes so ji hvaležni za toplo in varno zavetje v viharnih vojnih časih na Kozjanskem

Nedavno srečanje članov krajevnega organizacije ZB NOV Senovo s Kvenderčevno mamo iz Mrčnih sel je bilo nadvse priščno. Letos bo ta partizanska mati dopolnila 87. leto. Izčrpana je od trdega dela in skrbi, a se še veselo rada nasmeje, če sreča stare znance.

Kako tudi ne, saj so ji fantje borci za vedno prirasli k srcu. Tudi njen sin je bil partizan. Zal, konca vojne

bili toplega zatočišča ali pa obroka hrane pri Kvenderčevi mami. V njeni hiši so se ustajali prav vsi, ki jih je po vodila skozi Mrčno selo. Kvenderčeva mama je prala perilo stotim borcem. Imela je svojo družino, vendar borci ni zaradi tega nič manj ljubila. Vse, prav vse je imela rada, v boju za svobodo pa je izgubila sina in zeta. Nekdanji borci ji želijo še mnogo zdravih let. Niso je pozabili, preveč dobrega je napravila zanje v najtežjih vojnih dneh.

RADO KOZOLE

POPRAVEK

Bralcem se opravičujemo za ne ljubo zamenjavo slik. Fotografija zlatoporočence Franciške in Ivana Serba s Senovega je bila priobčena na trebanjski strani, jubilarita Dolenška iz Spodnjih Lakene pa na krški strani.

„Pri meni so bili partizani vselej dobrodošli.“

ni dočkal. Padel je kot mnogi drugi za svoj največji ideal, za svobodo. Malo je bilo borcev in aktivistov na Kozjanskem, ki niso vsaj enkrat do-

KRŠKE NOVICE

V PROSTORIH HOTELA „SREMIC“ se je v četrtek dopoldne sestal operativni odbor koordinacijskega odbora za sprejem letošnje „Karavane bratstva in prijateljstva“. V njej bodo gostje iz zahodnoslovenskih in sosednjih občin, ki so med zadnje vojno sprejeli slovenske pregnance, obiskali naše kraje, med njimi tudi Krško. Sprejem pripravlja sedemnajst občinskih konferenc SZDL, ki se bodo potrudile, da se bodo gostje počutili pri nas prav tako dobro, kot so se Slovenci na zadnjem obisku v Srbiji.

TUDI V KRŠKI OBČINI VLA DA VELIKO ZANIMANJE za prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih. V organizaciji krške podružnice celjskega „Izletnika“ bo v Planico krenilo z desetimi avtobusi okrog 400 občanov. K tej številki pa moramo pristeti še šolske izlete ter tiste, ki bodo krenili na prizorišče velikih dogodkov z lastnimi avtomobili.

PRI OBČINSKI KONFERENCI ZVEZE MLADINE je ta teden izšla prva številka „Informacij“, ki naj bi mladino, občinsko skupščino, delovne in družbeno-politične organizacije seznanjale z uspehi in te-

žavami, ki jih pri delu doživlja mladi rod. Informacije bodo izhajale vsak mesec, ureja pa jih 3-članski uredniški odbor. Naslednje številke bodo urejene tako, da bodo informacije postale pravi mladinski mesečnik.

V PONEDELJEK SE JE V KOSTANJEVICI ponovno sestala medobčinska komisija za posavske programe 400-letnice kmečkih puntov. Program prireditelj je že v nekoliko skrajšanem obsegu potrdil Svet posavskih občin, zato so na seji ponovno pregledali potek priprav za uredničevanje tega programa.

V KRŠKI OBČINI BO LETOS PONOVO FLUOROGRAFI RANJE vseh občanov, ki so starejši od 24 let. Da bi akcija dosegla svoj namen, bo fluorografiranje obvezno, izvršila pa ga bo ekipa Inštituta za pljučne bolezni z Golnika.

KRŠKA PODRUŽNICA CELJSKEGA AVTOBUSNO-TURISTIČNEGA podjetja „Izletnik“ se je na desnem savskem bregu že preselila v nove delovne prostore, ki pa jih niso še uradno odprli. V poslovalnici bo poleg prometnega oddelka še turistični, ki bo opravljal različne usluge, od prodaje vozovnic, do menjave tujih valut.

KRŠKI TEDNIK

Skoraj dolgčas

Namig za premislek

Med obiskovalci filmskega sejma je letos privlačnost Brežic za odtenek zbledela. Dovolj za to, da se gostitelji zamislijo. Čateške Toplice s termalno vodo in kopanjem sredi zime so še vedno vabljive, toda po petih dneh postane gostom dolgčas, če ni nikogar, ki bi poskrbel za raznolikost.

Udeleženci sejma so pogrešali nekoga, ki bi jih povezoval, se z njimi pogovoril še o drugih željah. Predstavniki kinematografov bi se radi tudi v prostem delu dneva sestali in morda zvedeli za novosti, ki jih prinaša novi zakon o filmu, sami pa povedali za svoje težave. Občutijo jih zlasti manjši kinematografi. Zaželeli so si kak pogovor s predstavniki gospodarske zbornice ali podlancem prosvetno-kulturnega zbora in še s kom. Hrvatje so priredili srečanje za svoj krog, drugi so razmišljali vsak zase.

Niso sicer izjavljali, da jim v Toplicah ni všeč, toda za kak dan bi se gostje vseeno radi preselili na kosilo drugam, morda v Mokrice, v hotel Turist ali še kam, seveda v aranžmaju Toplic. Na to bi kazalo misliti že zdaj, zlasti še, če bi na pobudo dosedanjih udeležencev zimskih sejmov v Brežicah organizirala prikazovanje novih filmov tudi druga distribucijska podjetja. Kino dvorana je bila doslej še vsem všeč. Udobna, topla je in odmaknjena od prevelikega hrupa.

Obiski filmskih sejmov drugod niso tako številni, razen poleti v Pulju, kamor pa vleče predstavniki kinematografov predvsem morje. Udeleženci menijo, da imajo Brežice še prednosti, le izkoristiti jih morajo. Tudi izleti bi bili lahko pestrejši. V bližini je Kumrovec, Bizeljsko in še kaj, kar bi gostom lahko nudili na ogled z nekaj več iznajdljivosti.

J. TEPPEY

PRVI SO BREŽIČANI

V organizaciji občinske Zveze za telesno kulturo Brežice je bilo preteklo soboto občinski pionirski prvenstvo v gimnastici za pionirje. Vrstni red je bil naslednji: 1. Brežice, 2. Globoko, 3. Arčiče. V petek, 24. marca, bo v Brežicah področno prvenstvo v gimnastici za pionirje in mladince. V. P.

STEKLAR: BREŽICE 1:1

Brežičani so v I. kolu nogometnega tekmovanja za jugoslovanski nogometni pokal gostovali v Rogaski Slatini in igrali s Steklarjem 1:1 (strele Mirkac v 1. minuti), vendar tudi kljub podaljškemu niso dobili zmagovalca. Pri streljanju enajstmetrov so bili uspešnejši domačini, ki so zmagali s 5:4. V. P.

SPOMENIK PADLIM

Zveza združenj borcev NOV v Brežicah je pred kratkim podpisala pogodbo s kiparjem Stojanom Bačičem za upodobitev spomenika padlim borcem NOV, ki bo ob enem prikazal tudi množično preseljevanje prebivalstva iz breziške občine. Vsem krajevnim organizacijam ZB NOV so pripravili, naj čimprej izpolnijo svojo dolžnost pri prodaji bonov za prispevke v ta namen.

DELOVNE AKCIJE

Občinska konferenca Zveze mladine je predlagala krajevnim skupnostim, naj v svoje delovne akcije vključijo tudi mladino. Krajevne skupnosti naj zagotovijo strokovni nadzor, organizacijske skrbi za ustanovitve brigade prostovoljcev pa bo prevzelo naše vodstvo mladinske organizacije. Mladim dela ne bo manjkalo, saj imajo krajevne skupnosti veliko načrtov, veliko dela pri vodovodnih in urejanju cest in vaških poti.

ANGLEŠKI KLUB

Na breziški gimnaziji deluje že od jeseni angleški klub. Člani so se srečavali vsak teden enkrat in ob teh priložnostih spoznavali Anglijo, igrali angleške igre in rečevali križanke v angleščini. Enkrat na mesec priredijo družabno srečanje s plesom. Klub šteje 25 dijakov, vodita pa ga prof. Tasič in prof. Bergezeva. J. B.

SOTLA: BREŽICE 4:4

V pripravah na bližnje nogometno prvenstvo so Brežičani gostovali na Sotli in igrali 4:4 z domačimi nogometaši.

MLADINA PLEŠE

Letos so vključeni učenci osnovne šole v Brežicah v dve folklorni skupini. Višje razrede vodi Angelca Poček, skupino iz četrtega in petega razreda pa Tone Jesenko. Ta skupina vadi belokranjske plese, glasbena šola pa jim pripravila spremljavo s tamburaškim orkestrom. Plesalci bi radi kupili narodne noše, za kar bodo skušali dobiti originalno platno, za vzorec pa nošo iz slovenskega etnografskega muzeja.

Stare grajske kašče so za polnilnico Slovenija vina v Brežicah postale pretesne. Lani so izkoristili njene zmogljivosti do skrajnih meja, zato v obratu komaj čakajo na izpolnitev obljube o zgraditvi nove kleti in predelovalnih obratov. (Foto: J. Teppey)

UJETI NA PAPIR ŽIVE PRIPOVEDI BORCEV

Kar pogumno pero v roke

da otmemo pozabi čimveč dogodkov iz vojnih dni

„Ohranjanje in širjenje zgodovinske resnice o našem osvobodilnem boju je ena najpomembnejših nalog borčevske organizacije,“ je zapisano v gradivu, ki ga je ZZB NOV Brežice pripravila za sobotno sejo. Izpolnjevanje te dolžnosti pa je za udeležence NOV vedno težje, ker so vsak dan starejši in mnogi izmed njih tudi bolehnii.

Od borcev je torej težko pričakovati, da bodo sami vzeli pero v roke in zapisali svoja doživljanja. Ubadatajo se z vsakdanjimi skrbi in težavami, pisanje pa je zahtevano, zato se ga lotijo redki med njimi. Vsakomur so hvaležni za trud, če je opisal kak spomin na vojne dni.

Zveza ZZB NOV želi, da bi se kljub vsemu le še kdo opogumil in iztrgal pozebi zanimiv vojni dogodek iz domačega kraja. Obenem pa izraža željo, da bi časniki, revije in radio take sestavke prirejali za objavo. Lep primer obujanja spominov so to zimo zasledili v Dolenjskem listu, kjer je decembrske boje 1943 na Kozjanskem občinu predstavil nekdanji borec Milan Kostevc-Marko. Tako je zvedela zanje vsa pokrajina, od Posavja do Kočevja in Bele krajine.

57 rejencev v dobrih rokah

Na stroške občinske skupščine so na breziškem območju skrbstveni organi oddali v rejo devet otrok. Z vednostjo socialnovarstvene službe so starši sami dali v oskrbo tujim družinam pet otrok in zanje plačujejo rejnino sami. Vseh otrok je trenutno v reji 57. Občina je lani omogočila letovanje ob morju tistim rejencem, za katere sama krije stroške tuje oskrbe. Pričakovati je enak ukrep tudi letos. Ti otroci brez družbene pomoči ne bi imeli brezskrbnih počitnic v Savudriji. Nič kaj razveseljivi niso podatki socialnovarstvene službe, da je vsako leto več družin z neurejenimi razmerami, kjer je od časa do časa potrebno vmešavanje skrbstvenih organov. Ni treba posebej pripominjati, da so žrtve takih razmer najpogosteje otroci. Do pomanjkanja, prepirov, pretepanja in prostitucije največkrat pripelje alkoholizem, proti kateremu so socialni delavci brez moči.

Občinska Zveza ZB NOV bo obnovila in poživila že začetko akcijo na šolah. Prvi nagradni razpis za najboljše sestavke šolarjev o osvobodilnem boju v domačem kraju po pripovedih borcev je naletel na zadovoljiv odziv, medtem ko so se drugi odzvali nanj le še nekatere šole. Borci pa se še posebej obračajo na lokalno radijsko postajo z željo, da bi ljudem pomagala oblikovati zapise ali pripovedi dogodkov iz partizanskih bojev ter življenja v koncentracijskih in izseljenjskih taboriščih. J. T.

GRUDA ODKUPUJE ZEMLIŠČA

Izvožno-uzovno podjetje Gruda iz Ljubljane je te dni podpisala pogodbo za odkup zemljišč z zasebnimi lastniki v neposredni bližini železniške postaje v Dobovi. Tam bo podjetje začelo graditi tranzitne hlevce za živino, pozneje pa obljublja tudi tovarno močnih krmil. Prvi hlevi bodo stali že to jesen.

NOVO V BREŽICAH

DANES JE NA DNEVNEM REDU skupščinske seje odlok o ustanovitvi doma počitka v Impolci. Njegove soustanoviteljice bodo občine Novo mesto, Sevnica, Krško, Trebnje in Brežice. Predlog, da bi imele te občine svoj dom za ostarele, utemeljujejo s podatki, da živi na njihovem območju 140 tisoč ljudi. Med njimi je 8,6 odstotkov prebivalcev že preseglo 65. leto. Že do sedaj so omenjene občine največ prispevale za razširitev in preureditev doma.

PREMALO DIMNIKARJEV. V obratu ljubljanskega dimnikarskega podjetja so dobili tretjo moč, za svoj delovni obseg pa bi potrebovali šest delavcev. V občini je 5.951 stanovanjskih hiš, 162 javnih zgradb, 21 industrijskih objektov in 126 obrtnih delavnic. Delu trije dimnikarjino kos in tudi ne morejo redno obiskovati vseh strank.

ZA ŠOLSKO MALICO otrokom iz revnih družin je občinska skupščina prispevala v minulem letu po 6,50 din pomoči. Te pomoči je bilo deležnih 376 otrok.

KAJ PA ZAKLONIŠČA? Komisija, ki je pregledala zaklonišča v mestu, je pripravila predlog za ukrepe proti nadaljnemu propadanju. Dostoj se premalo pazili na te stvari in pričakovati je, da bosta štab za civilno zaščito in svet za narodno obrambo pripravila za skupščino predlog odloka o financiranju vzdrževalnih del v zakloniščih.

VSAKO LETO VEČ AVTOMOBILOV. Število registriranih motornih vozil je lani v breziški občini naraslo za 25 odstotkov v primerjavi z letom 1970. Število osebnih avtomobilov se je povečalo od 1518 na 2.318, število tovornjakov in prikolic od 502 na 558, število mopeda pa od 2.134 na 2.254. Vseh vozil je registriranih 4.843.

CENE SADJA IN ZELENJAVE PRI AGRARIJ: jabolka 3,5 in 5 din za kg, pomaranče 6, banane 7,4, hruške 6, grozdje 8, limone 6,8, suhe slive 7,6, paradižnik 15, solata - mehka 16, špinača 6, zelje 2,6, cvetača 7, korenje 3 in 6 din za kg, kisló zelje in kislá repa 4,5 din za kg in jajca 65 par.

BREŽIŠKE VESTI

Kozjancem pomoč — ne miloščine

Zasnove in stallšča v študiji Vinka Preloga — Najvažnejše: Kozjansko obravnnavati kot celoto in upoštevati njegove posebnosti — Pomoč mora sloneti na pravih temeljih, sicer bo samo kratkotrajna

Kozjansko od popisane papirja še ni nič nima, z njim je narejen šele prvi, a nujni korak, določena so izhodišča, kako pomagati temu pojmu zaostalosti na Slovenskem. S temi so soglašali člani komisije za zadeve nadaljnega razvoja Kozjanskega, ki so se 17. marca sešli v Sevnici skupaj s članom predsedstva SRS Zdravkom Krvino in tvorcem študije o Kozjanskem magistratom ekonomije Vinkom Prelogom.

Vinko Prelog je, kot smo o tem že pisali, v znanstveni študiji ugotovil posebnosti Kozjanskega, ki

nima razvitejših središč, kamor se ljudje ne vračajo, če se izselijo, ki ima skromne razvojne možnosti, ki pa ima v obrobju več razvijajočih se industrijskih središč, kjer je vse več kruha tudi za ljudi, ki se imenujejo Kozjanci.

Študija je razen tega pokazala, da je treba Kozjansko obravnnavati kot

celoto in da sedanji način obravnavanja manj razvitih občin, uzakonjen z republikanskim zakonom o pospeševanju razvoja manj razvitih, za Kozjansko ni najbolj ustrezen. Po njem sta olajšav pri investiranju deležni le dve občini, ki pa nimata niti programov niti lastnega denarja, da bi se lotili večjih podvigov.

Spodbuditi je treba razvoj obronkih industrijskih središč in graditi boljše prometne povezave; temu naj bi služili pospešitveni ukrepi. Tako mnenje se je utrdilo tudi na petkovem sestanku. Da bi to naredili, so potrebni tudi programi posameznih izmed 6 kozjanskih občin, ki edini lahko jamčijo, da bodo načrti za napredek Kozjanskega resnično sloneli na ekonomski podlagi. Ti programi, ki bodo sestavljali razen dveh dosedanjih še šest knjig, bodo s sodelovanjem občin narejeni v prihodnjih mesecih.

Na prvem sestanku so izvolili za vodjo komisije Bena Božička, predsednika ObS Smarje pri Jelšah, za namestnika pa Marjana Gabriča, predsednika občinske skupščine v Sevnici. Komisija je dopolnila tudi osnutek dogovora o cestah, tako da je vnesla vanj še cesto Podreda — Senovo — Brestanica in cesto Jurkloster — Rimske Toplice. Glede prednostnega reda pri modernizaciji pa je menila, naj o njem odločijo strokovnjaki in študije.

M. LEGAN

PRIPIS. Zaradi obsežnosti gradiva bomo obširnejši sestavek o problemih Kozjanskega in načrtih za njegov napredek objavili v eni prihodnjih števil.

Razprodan »Raj ni razprodan«

Mestno gledališče ljubljansko je minuli petek gostovalo v Sevnici s Petanovim »Raj ni razprodan«, kjer nastopa tudi televizijsko popularni Zlatko Sugman. Dvorana je bila razprodana kljub sorazmerno visoki vstopnini 8 dinarjev na osebo. Sicer pa visoka vstopnina obisk celo spodbuja. Kadar so v Sevnici priredili brezplačno kulturno predstavo, je bil ponavadi obisk pičel, ker menda ljudje mislijo, da podarjeni konj ne more biti dosti vreden. Imamo predlog: kaj, ko bi v Sevnici uvedli vstopnino za seštanke krajevnih organizacij in na ta način poskušali doseči večji obisk?

B. D.

Obrtnikov ne zanima?

Na sestanku z obrtniki, ki ga je imel strokovni odbor za obrt v Sevnici v sredo, 15. marca, je prišlo od 180 povabljenih le dobra četrtina, kar nikakor ni prav. Novi republiški zakon in nova davčna politika občinske skupščine prinašata vrsto sprememb, s katerimi se obrtniki ne morejo seznaniti, posebno še, odkar sevnška občina svojih odlokov ne objavlja več v Skupščinskem Dolenjskem listu. Verjetno bi kazalo sestanek poriviti.

Dobili so kombije

V četrtek so gasilci Studenca in Boštjana dočakali težko pričakovane avtomobile: vsako društvo je dobilo IMV kombi. Čeprav le za silo, bodo poslej lahko ob nesrečah hitreje posedevali. Boštjanjski gasilci so svoj kombi lahko preizkusili že drugi dan ob gozdnih požarih za mirno.

A. Z.

KAKO ZARES POMAGATI KOZJANSKEMU? S prve seje komisije za nadaljnji razvoj, sestavljene iz predstavnikov šestih občin. Sodelovala sta tudi Zdravko Krvina, član predsedstva SRS, in Vinko Prelog. (Foto: M. L.)

NOVICE IZ TRŽIŠČA

MILIJONSKI STROŠKI — Razen naštetega ima krajevna skupnost v načrtu tudi ureditev družbenih prostorov v Tržišču ter obnovo nekdanje sušilnice na Malkovcu, za kar bo treba odšteti skupno blizu 10 starih milijonov.

OBČNI ZBOR UPOKOJENCEV — Ob zadovoljivi udeležbi je bil 5. marca občni zbor društva upokojencev Tržišče. Na njem so ugotovljali, da je društvo lani dobro delalo, da je razvilo društveni prapor in uredilo društvene prostore. Sklenili so poželiti priznanja častnega članstva vsem, ki so člani društva od 1949. leta naprej. Kot vsako leto bodo tudi letos priredili izlete; kam, bodo odločili člani. Izvolili so tudi nov odbor, ki ga bo še nadalje vodil Ivan Perhaj, tajnikse posle pa Boris Deblak.

DOBRO, A NE VSI — V Tržišču je bilo dvoje predavanj o civilni zaščiti. Podobno predavanje je bilo tudi na Malkovcu in Telčah. Udeležba je bila dobra, toda nekateri posamezniki bodo imeli vseeno opazka s sodnikom za prekrške, ker na ta obvezna predavanja niso prišli.

MRLIŠKI VOZ — Krajevna skupnost Krmelj je po dolgotrajnih prizadevanjih te dni vendarle dobila mrliški voz, ki bo na voljo ob pogrebih za območja Krmelj, Šentjanž in Tržišče.

GASILSKI NAČRTI — Gasilci Tržišča in okolice so si zastavili za letos obilen načrt. Med drugim nameravajo nadaljevati obnovo gasilskega doma, kupiti plastične cevi, organizirati pionirsko desetino in drugo.

OBČINA PREMALO POMAGA — Krajevna skupnost je sestavila delovni načrt za letos in 5-letni program. Iz njega je videti, da bi morala občina krajevni skupnosti več pomagati, saj leta nima skorajda nobenih drugih dohodkov. Za letos je načrtu gradnja vodovoda v Kaplji vasi, Zgornjih in Spodnjih Mladetičah ter Tržični. Krajevna skupnost oziroma občina bi morala tem vsem pomagati vsaj s 30.000 dinarji, kar pa ne bi doseglo niti 15 odstotkov skupne vrednosti del.

LETOS NA POKOPALIŠČE — V Tržišču bo treba letos začeti urejati pokopališče, ki je zdaj tako, da je vse graje vredno. Popraviti bo treba tudi mrtvašnico. Vsa ta dela pa bodo stala približno 10.000 din.

ODREZANI OD SVETA — Na pobudo družbeno-političnih organizacij je krajevna skupnost sklenila, da je treba v Tržišču namestiti telefon s stalnim spojem. Pošta je odprta le do 14. ure, zato od takrat naprej ni več telefonske zveze z drugimi kraji.

Celje: kmet enak delavcu?

Spodbujeni z odločitvijo v komunalni skupnosti Novo mesto in s stališči 3. seje konference ZKS o socialnem razlikovanju so v Celju za sredo, 29. marca, sklicali posvet predstavnikov družbenopolitičnih organizacij z območja celjskega Zavoda za socialno zavarovanje, na katerem bodo sprejeli politična stališča do združitve skladov zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov. Predvideva se, da bo jeseni referendum, na katerem naj bi se odločili, kako bo s tem predlogom.

NE SAMO OBLJUBE Roka kmetu

Ob novih olajšavah pri kmečkih davkih

Občinska skupščina Sevnica je pravzaprav naredila, kar je bilo v njeni moči. Ob olajšavah, ki jih je uzakonila z občinskim odlokom na zadnjem zasedanju, ji ni mogoče očitati, da nima razumevanja za težave v kmetijstvu.

Poglejmo samo spisek olajšav! Za nov vinograd kmetu pet let ni treba plačati davka, za nasad črnega ribeza 4 leta, nasad breskev in marelic 5 let, za drugo sadno drevje pa 8 let. Teh olajšav kmetje ne bodo dosti izkoristili, če vemo za položaj sadjarstva, zato si oglejmo raje druge.

Tudi letos bo veljalo, da se naložbe pri preusmeritvi kmetij upoštevajo pri obdavčenju (20 odst. od vloženih sredstev za dobo petih let oziroma za dobo treh let, če gre za kmetijsko mehanizacijo). Posebnost sevnškega odloka, ki je drugje nimajo, je tudi olajšava za kmete, katerih otroci se šolajo v šolah za kmetovalce. Ta znaša polovico odmerjenega občinskega davka, vendar mora biti šolanje uspešno.

Letošnja novost je olajšava, ki ima namen spodbuditi živinorejo. Če kmet pogodbeno odda kombinatu oziroma za drugi nad 150 kg žive teže govejega mesa živine ali svinj na en hektar obdelovalne zemlje letno, se mu davek zmanjša za četrtno, če pa odda 100kg, pa za 15 odst.

Pričakovati je, da se bodo te olajšave poznale v razvoju zasebnega kmetijstva, posebno še, ker je tudi republiška politika do kmetijstva naravnana tako, da pomaga kmetijstvu in kmečkemu prebivalstvu bolj kot kdaj doslej.

M. L.

Pred mirensko tovarno, katere tekoči trak je najbolj lačno grlo za krompir. (Foto: Legan)

ALKOHOLIZEM IN MI

Iz kreppljev alkohola

V Trebnjem napovedujejo organiziran boj alkoholizmu in pomoč ljudem, ki bredejo vanj

Nihče se doslej ni z njim načrtno ukvarjal, o obsegu alkoholizma v trebanjski občini nima podatkov ne zdravstvena ne socialna služba, vsi pa potrjujejo domnevo, da postaja alkoholizem zlo, ki razjeda in uničuje družine, peha v nesrečo mnoge posameznike in vse bolj prizadene družbo kot celoto.

V občini pripravljajo zdaj akcijski načrt stalnega in usklajenega boja z alkoholizmom, več o tem pa je povedala socialna delavka pri občinski upravi Jana Potočnik:

„Dogovorili smo se, da bo Socialistična zveza sklicatelj služb in predstavnikov organizacij, tako da se bomo skupno odločili, kako bi se res organizirano lotili problemov, kako bi predvsem preprečevali nesrečo, v katero grede posamezniki, pravzaprav mnogi naši ljudje. Dosedanji neuspehi v boju z alkoholizmom, ki ga spodbujajo neznanje, beda, socialna zaostalost, vse bolj pa tudi naš način

življenja (individualizacija), kažejo, kako težavna so ta vprašanja in kako dolga in strma je pot do uspeha.“

Iniciativni odbor in tistega, ki bo vodil akcijo, čaka torej zahtevna naloga. Spoprijeti se z alkoholizmom na vasi, kjer ni mogoča stalna kontrola (ljudje niso na delovnih mestih kot v tovarni ali pisarni), kjer zaostalo okolje ne razume, da je alkoholizem bolezen, kjer so primeri, da zavržejo bolnika, ki se mu je že napol posrečilo okleniti se spet normalnega, zdravega življenja, to je veliko, ne hvaležno delo.

Pobudniki akcije pričakujejo, da bodo s sodelovanjem delovnih organizacij zdravstvene službe, uprave javne varnosti in drugih našli načine za pomoč ljudem, ki so bolj ali manj že zabredli v začarani krog alkoholizma ali ki so šele na poti tja.

M. L.

Mirna: jutri film

Iz Beograda so po telefonu sporočili, da bodo film o organizaciji splošnega ljudskega odpora, ki so ga lani posneli na Mirni, predvajali na Mirni jutri, 24. marca, ob 17. uri.

D. P.

IZŠEL BO BILTEN

Inforniranost v sindikatih je še vedno nezadostna, ugotavljajo pri občinskem sindikalnem svetu v Trebnjem. Da bi obveščanje izboljšali, bodo izdajali poseben bilten, ki bo prinašal prispevke o sindikalnem delu ter zanimivosti iz delovnih organizacij. V kratkem bo izšla prva številka, v kateri bodo pozvali člane sindikalnih organizacij, naj sodelujejo in s svojimi prispevki popestrijo glasilo. Na leto bodo izšle vsaj štiri številke.

TREBANJSKE IVERI

TRAKTORJI ZA NAŠE KMETE. Ob težavah v preskrbi s traktorji, ki jim ni videti konca, saj je donaca proizvodnja premajhna, uvoz pa otežen, je bilo prejšnji teden razveseljivo gledati razkladanje 13 traktorjev Zetor 35 na trebanjski železniški postaji, ki jih je „Agrotehnika“ dodelila trebanjski zadrugi oziroma njenim kmetom. Seveda ni treba dodajati, da so bili že vnaprej razprodani.

INKOT BO GRADIL. Leto dni staro podjetje, ki zdaj zaposluje že nekaj nad sto delavcev, bo gradilo nove proizvodne prostore, ker so dosedanja že pretni in zato neprimerni. Nova tovarna bo predvidoma stala 13 milijonov dinarjev, zaposlovala pa bo 240 ljudi. Če bo šlo po računih, bi gradnjo začeli že letos.

KONEC PRAHU PROTI ŠTEFANU. Kot je zagotovil predsednik ObS Ciril Pevec, je z upravnim odobrom republiškega cestnega sklada

Boj za cente

Kako do več krompirja, inž. Metelko?

Cloveku, ki živi in čuti s kmetom, postane toplo pri srcu, ko srečuje na poti proti Mirni vozove, ki se šibijo otovorjeni s krompirjem. „Tovarna dela dan in noč, pridelek lahko prodamo, ne da bi bilo treba čakati, kdaj se nas bo usmilil kak trgovec. Ta zanesljivost nam je največ vredna,“ povedo ljudje, veseli mirenske predelovalnice, ki spreminja gomolje v krompirjeve kosmiče.

Za kmete in zadrugo, ki tovarni hranil Kolinska organizira oskrbo s surovino, je zdaj najvažnejše, kako ponujene možnosti še bolje izkoristiti. 7.000 ton krompirja je trenutna zmogljivost tovarne, toliko pridelka pa zadruga doslej ni odkupovala. Kaj je zato predvsem treba narediti, o tem govori inž. Alojz Metelko, vodja obrata za kooperacijo in odkup pri KZ Trebnje.

„Površin, zasajenih s krompirjem, ni treba dosti povečevati. Priderek je treba zvečati z večjim donosom, v tem je rezerva. Povprečje 300 centov ni nedosegljivo. Začeti je treba seveda pri semenu, saditvi, gnojenju, oskrbi nasadov. Sorti igor in dobrin sta dokazano najboljši sorti za tovrstno industrijsko predelavo. Letos računamo, da bo dobri dve tretjini vseh površin zasajenih z igorjem; zanekrat imamo še dovolj semena v šentlovenskem skladišču (po 90 par), vendar je treba z nakupom po hiteti, ker se zanjamajo tudi kupci zunaj naše občine. Ker se sor-

ta dobrin še posebej odlikuje, nameravamo do leta 1975 spremeniti sortni sestav, tako da bo ta sorta sestavljala 60 odst. pridelka.

Naslednja stvar je saditev. Priporočamo širše vrste (70 cm) in večjo gostoto v vrstah, obvezno dvakratno osipanje, ker dela igor gomolje pri vrhu in zato radi ozelenijo, gnojenje z 900 do 1.000 kg nitrofoskala 8:16:22 ali 8:12:16 in hlevskim gnojem, obvezno trikratno škropljenje proti plesni, po potrebi pa tudi večkratno. Nujno je tudi, da kar največ dela mehaniziramo, za kar se bomo zavzemali, kolikor bo v naši moči, kmete pa pozivamo, naj sodelujejo v strojnih skupnostih.“

M. L.

Mokronog: slaba in dobra novica

Kot je bilo v četrtek rečeno na seminarju v Mokronogu, se je Tovarna za elektroniko in avtomatiko, kamor spada tudi mokronoški obrat, znašala zaradi razvednotenja dinarja in drugih vzrokov v takih težavah, da je bilo treba te dni proizvodnjo začasno celo povsem ustaviti. Za mokronoški obrat, ki je že vseskozi v težavah, je bilo rečeno, da bodo v matični tovarni te dni vendarle naredili težko pričakovani program, ki naj bi končno pokazal, kakšna bo prihodnost obrata. Predsednik ObS Trebnje Ciril Pevec je na seminarju tudi poročal, da se predstavnik občine dogovarjajo s tovarno Usnja na Vrhniki, ki je pripravljena odpreti v Mokronogu obrat usnjene konfekcije in usnjene galanterije.

Kočevska občina začela zaostajati

Leta 1968 je začel narodni dohodek na prebivalca v kočevski občini naglo zaostajati za republiškim povprečjem, medtem ko se je tri leta prej »držal« republiškega povprečja – Preprečiti nazadovanje

Napredek posamezne občine najbolj kaže narodni dohodek na prebivalca, posebno še, če ga primerjamo s povprečnim narodnim dohodkom v republiki. Narodni dohodek na prebivalca v kočevski občini je od leta 1965 naraščal tako:

– 1965	6.755 din
– 1966	7.858 din
– 1967	8.521 din
– 1968	8.607 din
– 1969	9.861 din
– 1970	12.323 din

Videz torej kaže, da je narodni dohodek na prebivalca lepo naraščal, upoštevati pa moramo, da so naraščale tudi cene, da je prihajalo do devalvacij itd. V tem obdobju je narodni dohodek na prebivalca v občini porasel za 82,4 odstotka, v republiki pa za 108,8 odstotka.

KADETSKA ŠOLA

Marjan Brkič, mladičnik, ki je dokončal kadetsko šolo za mladičnike, je 15. marca govoril učencem osmih razredov osnovne šole Kočevje o življenju in delu v srednji kadetski šoli. Hkrati jim je prikazal dva filma. V Kočevju se je doslej prijaviło že 6 mladincev, ki končujejo osnovno šolo, za šolanje v kadetski šoli. Postaja milice bo sprejemala prijave za to šolo še do junija.

Drseča zemlja v Podplanini je povzročila pokanje zidov na nekaterih hišah (glej sliko), odnesla pa je tudi že del vaške poti – (Foto: Primc)

DROBNE IZ KOČEVJA

VOZNIŠKI IZPITI so se spet pričeli. V kočevski občini je delalo v lanskem letu izpite 1567 kandidatorov, uspešno pa jih je položilo le 60%. Vsi, ki so se učili voziti pod vodstvom instruktorjev Avto-moto društva Kočevje, so izpite napravili. Društvo ima 8 instruktorjev, in to štiri stalno zaposlene, štiri pa pogodbeno. Avto-moto društvo Ribnica ima svoje instruktorje. Komisija za vozniške izpite za ribniško in kočevsko občino ima 5 članov.

STARA VRBA med poslopjem osnovne šole in domom telesne kulture je bila zaradi težkega snega precej polomljena in poškodovana, pa tudi sicer je bilo na njej veliko posušenih vej. Ker je zelo visoka, je bilo obrezovanje zelo zamudno. Udarniško so to delo opravili mladi električarji s pomočjo mehanično raztegljivih visokih lestev. Tako bo vrba še nekaj let okras parka Gaj, skorecem pa še naprej varno zavetišče. Sedaj tudi ni več nevarnosti, da bi zaradi odpadajočih suhih vej prišlo do nesreče.

LOVSKA ZVEZA Kočevje bo organizirala strokovni tečaj za pripravo na lovske izpite za nove člane lovskih dručin. Seminar bo v domu telesne kulture vsako soboto in nedeljo. Trajal bo od nedelje, 26. marca, do nedelje, 21. maja. Že v soboto, 27., in v nedeljo, 28. maja, bodo izpiti. Tečaj bo vodil Ciril Jansen.

OGRAJO ob Rinži pri cerkvi se vsako zimo začasno podre, da lahko

Leta 1965 je bil narodni dohodek prebivalca kočevske občine za 0,2 odstotka nižji od narodnega dohodka povprečnega Slovenca. Naslednje leto je bil nižji za 1,6 odstotka. V letu 1967 se je kočevski občan lahko pobahal, da znaša njegov narodni dohodek celo za 3,4 odstotka več kot pri »povprečnih« Slovincih. Že naslednje leto pa se je začela hitrejša pot navzdol.

Tako je leta 1968 narodni dohodek kočevskega občana

zaostal za slovenskim za 6,7 odstotka, leta 1969 za 8,3 odstotka in leta 1970 celo za 10,7 odstotka. Za leto 1971 nimamo podatkov, vendar že površna ocena kaže, da ni bilo odprtih večjih novih zmožljivosti in da se je začelo postopno preusmerjanje rudnika, pove, da kočevsko gospodarstvo vedno bolj zaostaja za republiškim. Potrebni bodo veliki napor, da bi občina spet dosegla tisto mesto v republiki, ki ga je včasih že imela.

J. PRIMC

Narava jim ni naklonjena

Drsenje povzroča voda na neprepustni podlagi – Namesto pomoči položnica za davek

Doslej si je »vas, ki drsi v Cabranko«, se pravi Podplanino, ogledalo že več občinskih komisij, zadnja 2. marca letos. V njej je bil tudi zastopnik Geološkega zavoda iz Ljubljane Franc Vidic, gradbeni inženir. Na ogledu so ugotovili, da je nekaj poslopij razpokanih, vendar ni posebne nevarnosti, ker so ljudje že pri naseljevanju vasi zbirali trdno podlago za gradnjo hiš.

Na vprašanje, kaj v zadnjih letih pospešuje drsenje tal, je inženir Vidic odgovoril, da teče voda iz številnih studenčkov po neprepustni podlagi verjetno po novih smerih. To povzroča nove plazove. Vse pre-

mikajoče se terene bo treba ugotoviti, šele nato bo možno izdajati spet gradbena dovoljenja za to vas. Seveda je škoda velika, posebno še, ker ima vasica prav lepo sončno lego. Potrebno je preložiti cesto II. reda, ki veže Slovenijo in Hrvaško. Veliko škode bi lahko preprečili vaščani sami z odvajanjem številnih studenčkov, je menil inž. Vidic, a kaj, ko je v vasi le še nekaj starejših ljudi.

Edini posestnik, ki je pred kratkim prišel iz Avstralije in bi bil pripravljen še delati na posestvu, nam je dejal: »Prav je, da ste prišli pogledat, kje živimo in kaj se dogaja z našo zemljo. Vidite, v takih pogojih, kot so, sem včeraj dobil položnico za plačilo 300 din davka. To ni prav. Družba bi mi celo morala pomagati, če hoče, da bom ostal tu. Moj sosed je z vso družino odšel v tujino. Prav bi bilo, da bi z vami prišel tudi vodja davčne uprave.«

Za umiritev zemlje v Podplanini bo verjetno potrebna republiška pomoč, kajti občina sama tega ne bo zmogla.

A. P.

DVE IZ FARE

DAN ZENA – V soboto, 11. marca, smo v Fari lepo proslavili dan žena. Učenci osnovne šole Vas-Fara so pripravili pristen program ter z ličnimi vabilii povabili žene na proslavo. Zbrale so se v lepem številu in bile otrokom ter učiteljicam hvaležne za proslavo. Krajevna skupnost je zanje pripravila skromno pogostitev. Žene so se poveselele in pogovorile med seboj, saj so redki dnevi, ko je žena res prosta.

TISOČ RADOŠTI – Pionirji osnovne šole Vas-Fara so zelo delavni. Tekmujejo za znak »Tisoč radosti«. Najvažnejša naloga tega obdobja je zbiranje podatkov o nastanku in razvoju pionirske organizacije med NOB in do danes. Razdelili so se v skupine, delajo pa tudi v zgodovinskem, foto in literarnem krožku, ki zbirajo in urejajo gradivo o pionirski organizaciji. Udeležili so se tudi natečaja, ki so ga razpisali pionirji iz Vinice. Vsi učenci od 4. razreda dalje so pisali pisma tovarišu Titu. Najboljša smo poslali tudi v Vinico in upamo, da bodo vsaj nekatera objavljena. Razen teh, posebnih nalog pa izvršujejo pionirji še svoje stalne in se trudijo, da bi se čim več naučili.

M. V.

Dobro obveščeni občani – dobri samoupravljavci!

VOLITVE IN IMENOVANJA

V novi odbor Jamarskega kluba v Kočevju so bili izvoljeni Mirko Košir, Dušan Tošaj, Janez Semler, Marija Mramor, Jože Golob, Darko Čop, Bogdan Znidaršič, Sime Filipič in Iztok Pertinač, v nadzorni odbor pa Stane Vidovič, Franc Kranjc in Martin Pelec.

O zanimivem običnem zboru jamarjev, ki je bil 18. marca, bomo še poročali.

Nova postaja

Novo avtobusno postajo bo dobilo najkasneje do občinskega praznika, 3. oktobra 1974, Kočevje. Obstajajo pa tudi resne možnosti, da bo postaja dograjena že leto prej, če bo investitor podjetje SAP Ljubljana dobilo za gradnjo zaproseno posojilo. SAP in občinska skupščina sta že podpisala pogodbo o gradnji in še nekaterih drugih, vzporednih obveznostih. Razen tega je SAP položil 300.000 din (30 starih milijonov) varščine, ki ostanejo v občini, če postaja ne bo do roka (3. oktobra 1974) narejena.

V prvi polovici tega meseca so v Loškem potoku svečano odprli šivalnico, ki je obrat Bombažna predilnice in tkalnice Trzič – (Foto: Mohar)

Rakitniška korenina

Anton Henigman dopolnil 98 let – Od 14 otrok jih 10 še vedno živi – Vsi delali za partizane

21. januarja 1874 se je rodil Anton Henigman z Rakitnice, ki je verjetno najstarejši prebivalec ribniške občine.

Se kot mlad fant je na odseku Lipovec gradil železniško progo

Anton Henigman, ki je dopolnil 98 let, in sin Anton, pri katerem oče živi

Ljubljana-Kočevje. V letu 1898 se je poročil. Potem je odšel do leta 1913 kar trikrat v Ameriko in se spet vrnil domov.

V zakonu se mu je rodilo 14 otrok. Dva sta umrla še v rani mladosti, sin Jože pa je padel kot partizan januarja 1944 v Jelenjolu. Po vojni je zaradi trpljenja, prestanega v NOV, umrla hčerka Julia. Deset otrok pa še živi.

Družina Henigman z Rakitnice je znana partizanska družina, kakršnih je po številu članov res malo. V partizanih je bilo pet bratov in tri sestre, skupno osem borcev in bork. Za OF in NOB pa je poleg očeta in matere delala vsa družina.

Borci in borke Ribniške doline se Henigmanovih dobro spominjajo. Vsa družina je bila trdna postojanka za OF in partizane, ki je okupatorji in domači izdajalci niso mogli zavzeti. Očeta in mater, ki sta v letih 1943/44 ostala doma sama, so belogardisti in domobranci stalno zasledovali, pretepli in zapirali ter ju ob koncu 1944 izgnali iz njunega doma. Svobodo sta dočkala v Dalmaciji na že osvobojenem ozemlju.

Mati je umrla leta 1960. Očetu, ki živi sedaj z družino sina Toneta na Rakitnici, pa želijo borci in borke iz območja občine Ribnica in Kočevje še mnogo zdravih in zadovoljnih let v krogu njegovih ljubljanih otrok in vnukov!

PETER ŠOBAR

Odprli so klub

Mladinski klub so svečano odprli 14. marca popoldne v Ribnici. Je v spodnjih prostorih gozdarskega doma in obsega kar tri sobe. V eni je pisarna predsedstva občinske konference ZMS, v njej pa bodo tudi sestanki, ki jim bo prisostvovalo manj oseb. Ostali dve sobi še nista opremljeni. V večji bo klubska soba s časopisi, revijami in raznimi igrami. Opreme za to in še eno sobo nimajo. Mladinci računajo, da bodo za opremo kluba prispevala še nekatera podjetja.

Mladina se bo v klubu zbirala in organizirala debatne krožke, zabavno dejavnost, predavanja in drugo. Poudarili so, da tu ne bo disco kluba.

SINDIKALNI SEMINAR

Občinski svet Zveze sindikatov Ribnica je organiziral enodnevni seminar za predsednike in tajnike sindikalnih organizacij. V prvem delu seminarja je podpredsednik republiškega odbora sindikata družbenih dejavnosti Slovenije Slavko Grčar predaval o pravicah in dolžnostih samoupravljavcev.

Zelo hitro naprejš

Ribniška občina med tistimi, v katerih narodni dohodek na prebivalca najhitreje narašča

Narodni dohodek na prebivalca v ribniški občini je znašal leta 1969 6.199 din, predlanskim 7.244, lani pa po nepopolnih podatkih že preko 9.000 din.

Javnosti je že bil posredovan podatek, da je ribniška občina med tistimi desetimi občinami v Sloveniji, ki so lani najhitreje napredovale. Občinski podatki kažejo, da je družbeni proizvod v občini porasel lani v primerjavi z letom prej kar za 49 odstotkov!

Največja ribniška podjetja in obrati INLES, RIKO, DONIT – obrat Sodražica in drugi so lani občutno povečali proizvodnjo. Razen tega sta bili lani ustanovljeni podjetji EUROTRANS in SITOPLET v Ribnici ter obrata Modna konfekcija KRIM v Sodražici in Bombažna tkalnica in predilnica v Loškem potoku. Slednji je začel z redno proizvodnjo sicer šele ta mesec.

Tudi za letos predvidevajo skoraj vsa obstoječa podjetja in obrati močan porast proizvodnje, razen tega pa pripravljajo

VSİ ODGOVORNI

Na zadnji seji občinske skupščine so nekateri odborniki razpravljali, kdo je odgovoren za čistočo trga v Ribnici? KOMUNALA, stanovanjska enota STANGRADA ali krajevna skupnost? Odgovor bi bil: vsi so odgovorni, s prebivalci vred, da postane Ribnica čista in lepo urejen kraj, ki bo privlačen tako za domačine kot za tuje, ki so za urejenost kraja še posebno občutljivi. Zal pa je običajno tako, da ni pravega reda prav tam, kjer so vsi odgovorni.

RIBNIŠKI ZOBOTREBČI

KOLIKO SMO SPILI? – V ribniški občini je bilo lani prodanih 306.579 litrov naravnega vina in 546.457 l piva, za kar je zasebni in družbeni sektor gostinstva ter trgovine plačal skupno 631.118 din prometnega davka. Po novem naj bi davek zvišali pri litru vina od 0,90 na 1 din, pri litru piva pa od 0,65 na 0,90 din. To bi pomenilo preko 167.000 din več dohodka za občinski proračun.

CESTA V LOŠKEM POTOKU – Občinska skupščina Ribnica je obvestila republiški cestni sklad, da bo sofinancirala posodobitve ceste v Loškem potoku. Udeležba občine bo znašala 10 odstotkov vrednosti te investicije. Cesto skozi Hrib in Travnik naj bi posodobili do julija letos, ko bo tu večja proslava krajevnega praznika in ko bodo odprli tudi novo šolo.

PRILožNOSTNI »ČASOPIS« – Poročali smo že, da je izšel za pusta posebni pustni časopis, in sicer le v dveh izvodih. Avtorji so izdali še dve številki, ki so ju posvetili dnevu žena in otvoritvi stranišča pri bifeju samopostrežbe (katere sicer še ni bilo).

KRUHA NI – Še nedavno so ribniške gospodinjke lahko kupile kruh v »Delikatessi«, trgovini KZ, »Samopostrežbi« in še pri peku Novaku, se pravi kar v štirih trgovinah, ki so bile odprte od jutra pa do 19. ure zvečer. Ribničani so zahtevali boljše oskrbo s kruhom in zdaj jih je dodelalo: kruh prodaja le nova trgovina KZ, in sicer samo od 6. do 13. ure! Zaposlene ženske morajo zdaj skri-

ustanovitev še enega podjetja v Ribnici in enega obrata v Loškem potoku.

ORTNEŠKI POROČEVALECI

HRANA ZA MRAVLJE – Zelo časa sta na vrhu nakupovalne lestve sladkor in kis. Mravljam se gleda dolga letina. Pravijo, da bo dosegel visoko ceno in da tudi kis ne bo. Le mirno kri, vsaj sladkor ne bo in tudi pamet se nam bo kisala! Vsega tudi radu in časa som ni treba verjeti!

NIC VEC V STARO? – Šola na Velikih Poljanah gleda šolarčke, ki hitijo mimo dolino na avtobus za Suho. Kljub na stara leta sojeno. Prvoobčinski iz male šole se kar korajzijo in pešajo v novo, vendar šolo. Nič več ne mislijo na vrsto. Nevarnosti so se privadili, čeprav bolj samostojne in razumne. Žal jim, da bi se dobro vzeli v razmere in da bi uspešno končali šolsko leto, kjerkoli že bodo.

NARAVA SE PREBUJA – opažamo: na polju, v gozdu, v stah in tudi v solah. V gozdu se veselo prepevajo ptičji zbori, divjad že mežika v toplejših soncih se ogleduje po okolici, saj bo poskrbeti za novo življenje, ki nes iz dneva v dan teže ne dražje, pa čeprav ne vedo nič o bilanciji in devalvaciji. Prometne cestah se je podvojil in tudi Gradbinci so si zavili rokav. pridno hitijo nadaljevati v kinjena dela. Vse se prebujajo povsod odpirajo pomožne raznih industriji, ki nudijo nam zaposelitev doma. Pri nam kljub vsem lepim pogojem, ki dajo, ne moremo naprej, se pravi, je naprej spimo zimsko spanje.

občan vprašuje

ali pa si morajo najeti gospodinjstveno pomočnice.

SAMI PREDSEDNICI – V več občinskih predsednikov, več njihovi Franc Zajc predsednik občinskega sindikalnega sveta, Tekavec predsednik občinskega reneš ZMS, Andrej Tomšič predsednik občinskega stroške zveze, Goršič predsednik občinskega zavarovalnice, da drugih predsednikov (na primer Srečko vasi itd.) sploh ne štejemo.

Si stišal, da imajo poskupitev likvidna podjetja?

– Pri nas pa partijo. So kvantno odklopili telefon, dokler ni račun.

– Pri nas delimo ljudi na moške in ženske.

– Pri nas, v RIKU pa na ženske in vajence. Če ne vrata pogledj na napise na stranici vratih!

Ena želja: cesta

do Adlešič je prava... če greš enkrat na pot, ni... da bi se vsak dan vozil... ki kraj veže s svetom, je... jamasta, ozka in vegasta, da... adani promet nikakor ne... Ni čudnega, da so le... praznovanje krajevnega... 22. marca stili v eno... željo: „da bi bila obljuba o... ceste izpolnjena.“ Tako... domačini:

MILO SKUBE, ml.: „Delam v... in se v službo vsak dan vo... z avtobusom. Voznja je... razen tega šoferji vedno... grozijo, da ne bodo več... po tako slabi cesti. Če se... hodi, bomo ostali brez dela, ... ne moreš 12 km v...“

LOJZE CVITKOVIČ: „Naš... je bil v povojnem času živa... samo leta 1945 in 1946, ko... imeli obnovitveno zadruge... smo sami delali zadržni... To je vsa pridobitev. Po to... času čakanja smo menda... izšli do družbene pomoči... smo često želimo, ker je nuja... obstoj.“

MARJA VARDIJAN: „Če bi... cesto, bi se vse spremenilo... v trgovini, kjer delam, bi... izbirala. Ljudje kritizi... ker nimamo kruha. Po... in blatu ga prevažati ne... bo cesta, bo tudi... Potrebna je, saj se spo... da je leta 1939 nazad... dolga trdo podlago. Danes... vsak dan po njej 12 avto...“

MILO SKUBE: „Pismošoba... in dobro poznani slabe... Staljš se nisem videl, kot... Ljudje se pritožujejo... taki, ki pridejo od dru... Za novo cesto plačujemo... Obljubljena je in... bomo vztrajali.“

MILO GRABRIJAN: „Sem... odbornik, in če se slu... agodi, da ceste ne bo, si ne... agal več pred ljudi. Tu ne... samo za razočaranje, tem... za političen problem. Kot... klenili na zadnji občinski... je adlešička cesta zajeta v... program občinskih... del in so zanjo tudi dolo... sredstva.“

MILO SKUBE: „Pismošoba... in dobro poznani slabe... Staljš se nisem videl, kot... Ljudje se pritožujejo... taki, ki pridejo od dru... Za novo cesto plačujemo... Obljubljena je in... bomo vztrajali.“

„Kontrola, dokumente, prosim!“ Tako se miličniki ondan ustavljali vozila med Črnomljev in Vranoviči ter ugotavljali tudi, če imajo vozila v redu luči, zavore in žmigavce. Take akcije opravljajo zdaj tu, zdaj tam in so namenjene preprečevanju nesreč zaradi tehničnih okvar. (Foto: R. Bačer)

Ne veš, čigavo je

„Katastrske mape, ki jih uporabljamo v Beli krajini, so bile izdelane pred 148 leti, zdaj jih obnavljamo,“ pravi geometer

Letos so se v Beli krajini lotili obnove katastrskih map, kar sodi v okvir 5-letnega programa geodetskih del. O tem je tekel pogovor z Janezom Totterom, načelnikom geodetske uprave v Črnomlju.

Janez Totter kaže na zemljevidu, kje bodo zemljišča na novo izmerili

„Zakaj je potrebna obnova katastra na območju obeh belokranjskih občin?“
 „Vsa leta uporabljamo mape, za katere so bila izdelana merjenja v času cesarja Franca I. – v letu 1824. Pretiskali so jih na začetku tega stoletja, vendar so postale nečitljive in neuporabne. Nič koliko sprememb lastništva je že vpisanih, zato so mape vse počrtane. Ob hitrem razvoju mest in obsežnih programih za bodoči napredek tudi ni možno delati načrtov na skoro 150 let starih meritvah, medtem ko katastra komunalnih naprav doslej sploh ni bilo. Po novem so potrebni topografski katastrski načrti v merilu 1:1000.“

„Ali bo na novo premerjen ves belokranjski teren?“
 „Začenjamo prvo fazo obnove katastra, v kateri bosta zajeti le mesti Črnomelj in Metlika s širšo okolico.“

„Koliko bodo nova merjenja veljala in kdo jih bo plačal?“
 „Računamo, da bo za sedaj predvidena dela porabljenih najmanj 1,5 milijona dinarjev. Republika prispeva 60 odst. teh sredstev, ostalo pa obe domači občini, ki sta sprejeli odlok o 5-letnem programu geodetskih del.“

„Kako bodo meritve potekale in kakšne so pri tem obveznosti lastnikov zemljišč?“
 „Vsem lastnikom, ki zapadejo pod nove meritve, smo razposlali točna navodila, poleg tega pa se v Metliki in Črnomlju odprli posebni pisarni, kjer dajejo informacije. Lastniki zemljišč morajo do roka zamejčiti parcele in na mejnike postaviti signalne značke. Če to ne bo natančno opravljeno, meritve ne bodo popolne, ker bomo snemali iz letala.“

„Kaj pa v primeru, če so med dvema sosedoma meje sporne?“
 „Njm bomo meje določili naknadno, toda na stroške lastnika ali uživalca parcel.“

R. B.

Važno: kako delavec živi

Čez tri tedne bo Metlika prizorišče kongresa v malem – Gre za prvo konferenco sindikatov domače občine, kjer bo zbranih 86 delegatov

Priprave na prvo konferenco sindikatov trajajo že od začetka marca. Določeno je, da bo konferenca obravnavala tri obsežna vprašanja: 1. vloga in delo sindikatov v samoupravnih družbenopolitičnih in ekonomskih razmerah, 2. življenjske in delovne pogoje zaposlenih in 3. akcijski program sindikatov.

Med 13. in 18. marcem se bodo zvrstile sindikalne konference po delovnih organizacijah, kjer obravnavajo dosedanje delo, življenjske razmere v svojem kolektivu, ob enem pa volijo delegate. Na konferenci, ki bo 12. aprila v prostorih tovarne Beti, bo sodelovalo 86 delegatov. V kolektivih bodo izvolili na vsakih 50 zaposlenih po enega, isto pa velja za družbenopolitične organizacije in občinsko skupščino.

Da ne bi prišlo do različnega načina obravnavanja življenjskih razmer v posameznih delovnih organizacijah, je predsedstvo občinske sindikalne organizacije izdelalo vprašalnike, v katere bo treba vpisati le odgovore. Na podlagi teh bodo izdelali analizo o celovitih razmerah zaposlenih v domači občini, ki bo priložena gradiva za konferenco.

Analiza bo vsebovala podatke o osebnih dohodkih: koliko delavcev

zasluži manj kot 800 oz. 1000 dinarjev na mesec, kakšen je v kolektivu največji osebni dohodek ter

VSAK ČLAN PREŠERNOVE DRUŽBE IN NAROČNIK NA NJENE IZDAJE PREJME TUDI SREČKO ZA VELIKO NAGRADNO ZREBANJE

Pogumno napisana beseda je orožje delovnih ljudi!

KDAJ USTANOVITEV?

Da je škoda, ker Metlika nima krajevne skupnosti, so že večkrat omenili na raznih sestankih in tudi uradni predlog za ustanovitev krajevne skupnosti je bil podan. Vseeno se stvar ni premaknila, zato je vanjo na zadnji občinski seji ponovno dregnil poslanec Vrvišar.

GRADNJE V MINULEM LETU

V primerjavi s prejšnjim letom je bila lani v metliški občini kar živahna dejavnost. Razen dvanajsterčka ob Tovarniški cesti, ki so ga gradili komunalci, je bilo v mestu zgrajenih še 22 stanovanjskih hiš, po vaseh pa jih je zrasko 35. Občani so zgradili tudi 16 vikendov in 7 zidanic, 12 garaž in gospodarskih poslopj, registriranih pa je še 5 dozidav.

Hitreje

Dva nova stroja nadomeščata več kot 20 ljudi

Veliko pridobitev za metliški obrat tovarne NOVOTEKS predstavljata dva velika avtomatska stroja za čiščenje preje, ki so ju dobili sicer že konec 1971. prostor zanju pa je bil te dni urejen. S tem uresničujejo program rekonstrukcije podjetja, ki omogoča enkrat večjo proizvodnjo.

Letos bo obrat izdelal 670 ton preje, to pa je ravno 100 odstotkov več kot leta 1969, ko so se lotili rekonstrukcije. Vsak od novih strojev, nabavljenih v Nemčiji, je veljal 1,5 milijona dinarjev in pomeni zadnji dosežek tehnike v tej stroki. Stroj sam elektronsko čisti prejo, jo veže in navija. Delo, ki ga opravi stroj v eni izmeni, nadomešča 12 ljudi. Primer: 300 do 400 kg preje gre iz stroja v osmurnem delovniku, prej pa je en delavec na dvojnem stroju naredil komaj desetino tega.

Poleg prihranka pomeni avtomatski stroj še velik napredek v kvaliteti. Kljub avtomatizaciji proizvodnje pa se zaposlenim ni treba bati ceste, saj so vsi odvečni delavci dobili druga delovna mesta v domačem kolektivu.

V VINOGRADIH ŽIVAHNO

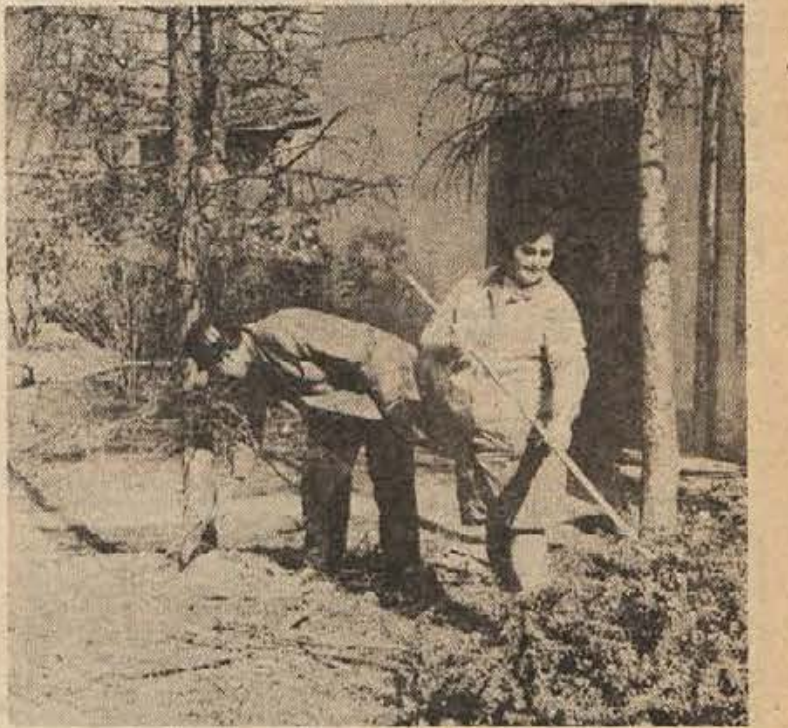
Kljub slabemu vremenu nemoteno tečejo dela tudi v vinogradih kmetijske zadruge. Velike težave pa imajo, ker je vezanje in rezanje trt ročno delo, za katero manjka priložnostnih delavcev. Med domačini težko dobijo ljudi, ker so vsi zaposleni, zato si pomagajo s sosedi od onstran Kolpe. Cene za dno niso zamrzile, kajti lani je prišla ura nekvalificiranega delavca 3,90 din, letos za manj kot 5 din ne dobijo nobenega.

LEP ZAKLJUČEK

Mesec dni je trajal 80-urni tečaj iz prve pomoči, ki sta ga v Metliki organizirala občinski odbor RK in pa štab za civilno zaščito. Tečaj je obiskovalo 40 občanov, od teh jih je 35 z uspehom opravilo zaključni izpit. Ostali bodo morali ponovno pred komisijo. Ob zaključku tečaja so imeli družabni večer.

JE ŽE IZMERJENO

Podjetje „Gradnja“ iz Osijeka, ki je prevzelo dela na gradnji ceste Metlika – Rosalnice, je na delovnišče že poslalo svoje ljudi. Teren je izmerjen, trasa postavljena, zdaj bodo pripeljali stroje za prva zemeljska dela.

Prišel je čas, ko pridne roke Milana in Pavle Hudorovac spet skrbijo za prva pomladna dela v metliških nasadih. Tako je že 11 let obrezujeta drevje in okrasno grmičje, da je Metlika videti kot pušelje. (Foto: Ria Bačer)

SPREHOD PO METLIKI

NA METLIŠKEM OBMOČJU odajajo kmetje 45 do 50 tisoč litrov mleka, ki pa večkrat doseže manjšo maščobno stopnjo. Mleko je kmetom dober vir zaslužka. Prejšnji mesec so dobili ljudje za prodano mleko 83.500 dinarjev. V kratkem se bo odkupna cena mleka še povišala.

KLJUB SLABI CESTI do gostilne na Krasincu ne manjka gostov. Vsako nedeljo igrajo za ples domači ansambli. Plesov se udeležuje zlasti mladina. Zdaj, ko se bo začela turistična sezona, bodo imeli v gostilni tudi odojke in jagnjetino.

V POČASTITEV DNEVA MLADOSTI se bo že aprila začela mladinska športsna liga. Kar 11 vaskih aktivov, 6 aktivov iz delovnih organizacij, 2 osnovnošolska aktiva ter mestni mladinski aktiv se bodo pomerili v nogometu, šahu, namiznem

tenisu, streljanju z zračno puško ter v kroganju.

V PRODAJINI TOVARNE BETI se kupci zelo zanimajo za mohair volno znamke NEVEDA, ki jo prodajajo v različnih barvah in s precejšnjim popustom.

VEČ ŠPORTNIH DRUŠTEV, ki delujejo v Metliki, pogreša tesnejšo povezavo z občinsko športno zvezo. Le-ta bi morala voditi športno politiko in usklajevati akcije, zdaj pa je videti, kot da bi vsako društvo živelo zase.

KULTURNI DELAVCI razmišljajo o brezplačnih prevoznih na kulturne prireditve v Črnomelju, Novo mesto, Ljubljano ali Zagreb. Izkazalo se je, da se gostovanja v kraju zaradi premajhnega obiska ne izplačajo. Ljubitelji kvalitetnih prireditev pa bi z organiziranimi prevozi vseno prišli na svoj račun.

metliški tednik

ODGOVORNOST DO DELAVCEV IN VSEH DELOVNIH LJUDI

Desna skrajnost sili organizacije Zveze komunistov tudi pri nas v slabosti, zaradi katerih se organizacije odmikajo od svoje družbene osnove: od delavskega razreda - Delovni načrt ObK ZKS Novo mesto naj pripomore, da se čimprej utrdita povezanost in moralno politična odgovornost ZKS do delavcev in vseh delovnih ljudi - Nalog in obveznosti je dovolj za vse organizacije in vse komuniste!

(Nadaljevanje in konec)

Posebno odgovorno se je treba lotiti razreševanja naslednjih vprašanj:

a) Stanovanjska politika - V ospredje je treba postaviti politiko družbene gradnje in doseči, da bodo stanovanja dobili razen strokovnjakov tudi delavci, ki drugače ne morejo priti do stanovanja. Individualna gradnja naj zajame manjši obseg in naj temelji na diferencirani kreditni politiki, tako da bodo delavci z nižjimi dohodki deležni večje pomoči.

Nosilci: organizacije in aktivni ZK - Rok: april 1972.

b) Komunisti v samoupravnih organih in občinski skupščini naj predlagajo, da v naši občini čimprej sprejmemo takšne rešitve, ki bodo usmerjene k ureditvi nove stanovanjske zakonodaje.

Nosilci: komunisti v občinski skupščini in samoupravnih organizacijah - Rok: 1972.

c) Davčna politika: z davčno politiko je treba doseči, da tisti, ki več ustvarja, tudi več prispeva za družbene potrebe. To pomeni, da bo potrebno v prihodnje tako zajemati družbeni in osebni dohodek, da se bodo zmanjševale socialne razlike, ki nastajajo zaradi posebnega položaja delovnih organizacij v tržnih odnosih oz. zaradi različnih osebnih dohodkov, imovine, rente in drugih virov.

Nosilci: komunisti v občinski skupščini - Rok: 1972.

d) Štipendiranje in izobraževanje: s politiko štipendiranja moramo v skladu s kadrovskimi potrebami omogočiti stečajnemu nadarjenemu otroku šolanje z vso oskrbo, ki v zvezi s tem nastaja. Komunisti v osnovnih in srednjih šolah si morajo prizadevati, da se bo nenehno vodil pregled nad nadarjenimi, pomoči potrebnimi učenci in dijaki. Spodbujati jih je treba k nadaljnjemu šolanju in o tem obveščati sklad za štipendiranje pri občinski skupščini Novo mesto.

Nosilci: komunisti v osnovnih in srednjih šolah - Rok: nenehna naloga.

Komunisti v nekaterih delovnih organizacijah so dosegli lepe rezultate na področju izobraževanja delavcev. Omogočili so jim redni in izredni študij na srednjih, višjih in visokih šolah. Takšno prakso moramo komunisti uveljaviti povsod v največji možni meri, da tako najhitreje zmanjšamo primanjkljaj strokovnega kadra v gospodarstvu in družbenih službah.

Nosilci: komunisti v delovnih organizacijah - Rok: nenehna naloga.

Potrebno je izdelati analizo dosedanje štipendijske politike.

Nosilci: komisija za kulturo in prosveto - Rok: junij 1972.

e) Skrb za šolski prostor: izobraževanje in vzgoja se lahko uspešno razvijata v sodobnih šolah. Aktivirati bo potrebno vse razpoložljive vire. Komunisti v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah se morajo zavzemati za politiko solidarnosti na področju pokrivanja šolskih potreb. Skupaj z občinsko konferenco SZDL in sindikatom se moramo enotno zavzeti za uvedbo krajnjega samopriskpeva za gradnjo, adaptacije in dograditve šol.

Nosilci: IO občinske konference SZDL, komite občinske konference ZK, krajevne organizacije SZDL in organizacije ZK v krajevnih skupnostih - Rok: marec in april 1972.

f) Kadrovska politika: organizacija ZK in aktivni se morajo v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih in komuni zavzemati za takšno kadrovsko politiko, da bo v samoupravnih organih in skupščinskem sistemu več neposrednih proizvajalcev, delavcev in občanov, žensk in mladine.

Nosilci: kadrovska komisija pri občinskem komiteju in organizacije in aktivni ZK.

g) Gospodarski prestopki, zlorabe, nezakonitosti: komunisti se morajo povsod, še posebno pa v pravosodju, službi pregona in službi kontrole, ustrezno organizirati in v boju proti gospodarskim prestopkom, podkupovanju, zlorabam, nezakonitemu bogatenju in nesistemskim poslovnim odločitvam. Prav tako je treba v delovnih organizacijah in ustanovah kritično spremljati funkcioniranje sistemov izplačevanja posebnih vrst dohodkov, omejevanje vrst kaznovanih vseh poskusov zlorabe ter zahtevati odgovornost tudi od tistih, ki so zlorabe neposredno dopuščali.

Vztrajali bomo na stališču, da ljudje, ki so kakorkoli sodelovali v gospodarskih, samoupravnih prestopkih, v nesistemskih poslovnih odločitvah, pri podkupovanjih, nezakonitem bogatenju, ne morajo še naprej opravljati odgovorne funkcije, zavzemati vodilne položaje ali pa biti člani Zveze komunistov.

Nosilci: kadrovska komisija pri občinski konferenci ZK, komunisti, organizacije in aktivni ZK, komite občinske konference ZK, častno razsodišče - Rok: stalna naloga.

IV. Idejno-politična vzgoja mladine

Mladini v šolah, delovnih organizacijah, v mestu, krajevnih skupnostih, moramo posvetiti več svoje pozornosti.

Vztrajati moramo na tem, da se v vseh okoljih, kjer živi, dela, se izobražuje itd., tudi idejno-politično usposablja za delo v samoupravnih odnosih, političnih organizacijah,

društvih in podobno. Dolžni smo ji na vsakem koraku pomagati, jo navajati na organizirano samoupravno, delavno, politično, kulturno, rekreativno življenje ter z lastnimi zgledi odkrivati smisel in zakonitosti družbenega življenja. V zvezi s tem se naj:

1. organizacije in aktivni ZK ter komunisti v mladinski organizaciji

Konec meseca bo druga seja občinske konference, na kateri bo med drugim sprejet tudi akcijski program Zveze komunistov Novo mesto. Komite daje možnost vsem občanom, delavcem, da dajo svoje pripombe na osnutek akcijskega programa ter jih sporočijo občinskemu komiteju.

zavzemajo in povsod, kjer mladina živi ali dela, ustvarijo mladinske aktivne ter tam, kjer so možnosti, tudi programirane oblike klubskega, taborniškega in ostalega združevanja in dela mladine.

Nosilci: komunisti v konferenci in predsedstvu mladine v občini, komunisti v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih - Rok: nenehna naloga.

2. Komunisti na šolah se morajo zavzemati za uresničevanje koncepta socialistične angažirane šole. Čvrsteje in širše je potrebno zastaviti kurz marksistične vzgoje mladine in odločno uperiti boj proti idejno in vzgojno škodljivim dejavnostim.

Nosilci: organizacije in aktivni ZK na šolah - Rok: nenehna naloga.

3. Analizirati je potrebno problematiko pouka družboslovnih predmetov na osnovnih in srednjih šolah (temelji socialistične morale, sociologijo, filozofijo z etiko, zgodovino).

Nosilci: organizacija ZK srednje šole - Rok: april 1972.

4. Odločno se je treba zavzeti za idejno-politični profil učno-vzgojnega in ostalega kadra, ki poklicno dela z mladino. Ne moremo več pristajati na sedanjo mlacino, oportuno politiko družbe do tega vprašanja.

Nosilci: organizacije ZK srednjih in osnovnih šol, komisija za idejno-politična vprašanja - Rok: nenehna naloga.

V. Splošni ljudski odpor

Komunisti smo dolžni v občini, krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah nenehno skrbeti za uresničevanje našega koncepta SLO. V zvezi s tem bomo:

1. izpeljali koncept organiziranosti Zveze komunistov v vojnih pogojih.

Nosilci: komisija za SLO pri komiteju občinske konference - Rok: marec 1972.

2. Komunisti v občinski skupščini, krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah in drugih interesnih skupnostih so odgovorni, še posebno pa tisti, ki imajo v ustreznih organih po liniji SLO ustrezne zadolžitve, da se vsi organi ustrezno kadrovsko, organizacijsko in materialno podprejo, da se okrepi in razvije takšna dejavnost, ki bo vključila in usposobila stečajnega občana in delavca za aktiven odpor.

Nosilci: komisija za SLO pri komiteju občinske konference ZK - Rok: nenehna naloga.

3. Družbenopolitične organizacije in društva morajo predvsem skrbeti za politično osvoboditev ter strokovno usposabljanje občanov in sicer s predavanji, seminarji, razgovori, propagandno dejavnostjo, usmerjanjem javnega mnenja, itd., da bi tudi idejno predstavljali za kogarkoli nepremagljivo silo.

Nosilci: komisija za SLO pri komiteju občinske konference ZK - Rok: nenehna naloga.

VI. Zveza komunistov v občini

Zveza komunistov v občini mora postati ožje vezana, idejno-politična sila z jasno razvidno socialno orientacijo.

Da bomo to dosegli:

1. moramo spoštovati in uporabljati načelo demokratičnega centralizma.

2. Povsod, kjer živimo in delamo, se moramo skupaj z naprednimi delavci in občani bojevati za uresničevanje temeljnih interesov delavskega razreda in ostalih delovnih ljudi.

3. Sestajati se moramo redno in nenehno preverjati družbeno prakso, naše idejno-politično delo ter njegove rezultate in se tako usposabljam.

4. Razviti moramo razne oblike sestajanj komunistov, posebno aktivov in zborov komunistov.

5. Do političnih nasprotnikov moramo biti nepopustljivi. Ne smemo jim dovoliti, da bi kakorkoli ovirali razvoj naše samoupravne socialistične družbe.

6. Sprejemanje v ZK mora biti naša stalna naloga. Kadrovati moramo javno, uporabljati odprte sestanke, seje, zbornice, posvetovanja in podobno, tako da bo rast idejno-politične in moralne moči Zveze komunistov odsev prizadevanj vseh naprednih sil v naši občini. Komunisti morajo na vsakem sestanku organizacije, aktivna ter ob raznih srečanjih, nekaj časa posvetiti tudi vprašanju sprejemanja.

Nosilci: komite občinske konference ZK, organizacije in aktivni ZK in vsi komunisti - Rok: nenehna naloga.

Hlapon požiga dalje

Spet gori ob progi Trebnje-Sevnica

Podobno kot lani se dogaja tudi letos: iskre parnih lokomotiv povzročajo gozdne požare v Mirenski dolini. V turek so gasili sevniški gasilci, v petek so morali boštanski gasilci, domačini in gozdni delavci v boj z ognjem kar na treh krajih, v soboto pa je gorelo tudi pri Trzišču.

Kaže, kot da je nenadna otoplitev in suho vreme prehitelo vse. Nikjer ob progi ni očisteni varnostnih pasov, tako da lokomotive sipajo na osušeno travo, listje in vejevje na tisoče isker. Na dimnikih lokomotiv ni videti zunanjih iskrolovcev, vprašanje

pa je, kako je z mrežami v notranjosti. Pravijo, da lokomotive brez teh naprav pač bolje vlečejo.

Lani je javni tožilec ustavil pregon zaradi iskrolovcev, letos pa gori spet skorajda na istih mestih. Očitno bo treba nekaj ukreniti. Gašenje gozdnih požarov je izredno težavno, tako da ni nič čudnega, če zaradi malomarnosti železnice gasilci že odkrito ne godujejo. Le njihovi budnosti in pripravljenosti domačinov ter gozdnih delavcev se je treba zahvaliti, da požari še niso naredili večje škode.

A. Ž.

Nasilje v zasebni hiši

Cigana, ki je Stipančičevo hišo v Metliki premetal od vrha do tal, je gospodar kasno prijavil - Sled za njim in sodelavci bo težje najti

V hišo starejšega možaka Ilije Stipančiča v Metliki je v začetku marca prišel Cigan, ki je bila žena sama doma. Zunaj jih je bilo še več. Zahteval je denar in karabinko. Premetal je vso hišo, nato pa z uro, ki jo je našel v kovčku, odšel.

Gospodarja je srečal ravno, ko se je vračal proti domu. Pred hišo ga je napadel in tudi od njega zahteval denar ter puško. Grožnja je z nožem

in s sekuro. Cigan ni dal miru, tako mu je Stipančič izročil 30 din za uro, ki jo je nepravilno malo prej vzel pri njem doma.

Napadeni je bil ves prestrašen in zmeden, zato je zadevo na prigovarjanje znanec šele čez šest dni prijavil milici. Za zlikovci poizvedujejo. Domnevajo, da so Stipančičeve obiskali nasilni Cigani, doma s krškega konca.

HUJŠE TELESNE POŠKODBE S KOVINSKO VRVJO Iz ljubosumja pretepel ženo

nato se je spravil Božičnik še nad sovaščana

Zgodilo se je sredi belega dne v marcu letos. Ljubosumje Jožetu Božičniku iz Mrčnih 23 pri Senovem ni dalo miru.

Koval je načrte za maščevanje in jih tudi izpeljal. Najprej se je spravil nad ženo Amalijo, rojeno 1928. leta. Pretepel jo je in jo pri tem huje telesno poškodoval. Kako tudi ne, saj si je pomagal s pleteno kovinsko vrvjo, oblečen v gumijasto cev.

Zvečer se je z žičnato vrvjo odpravil v hišo Jožeta Božiča, da bi se maščeval še njemu. Božič je star 68 let in je doma v Mrčnih selih št. 37. Tudi njega se je pretepaško razpoloženi Božičnik lotil s svojim nevar-

nim orodjem. Božičnikovi udarci so zapustili na njem težke sledove. Bil je huje telesno poškodovan.

Božičnik je star 40 let. Po poklicu je rudar, vendar je že upokojen. Njegovi ljubosumni izpadi so ljudem že znani. Lani ga je postaja milice v Krškem prijavila javnemu tožilstvu zaradi poskusa uboja na občinskem sodišču v Krškem.

Bilo je 23. julija 1971. S Francem Možekom sta čakala na hodniku na obravnavo pred sodiščem. Nena doma je Božičnik potegnil nož in z njim napadel Možeka. Ta je z roko prestregel udarec in napad se je na srečo končal brez hujskih posledic. Božičnik je Možeko prerezal samo suknič na prsih. Zaradi tega dejanja je bil tudi obsojen, vendar sodba še ni pravomočna.

List za vsakogar »Dolenjski list«

ODSEV V ZLATEM KRKINEM OČESU

Noč trudna molči, ko umirajo mlini

Nezamudna beži čez mestni trg luna sanjava - v mlinih pa ni več vonja žitnih zrn, kmečkih dlani

„Noč trudna molči, nezamudna beži čez mestni trg luna sanjava. Vse v mraku mirno, na vodnjaku samo tih vetre z vodoj poigrava...“ Mimogrede lahko na svoji nezamudni poti luna pogleda še tja dol ob Krko, odkoder je nekoč vodna tlačilka, ki je bila postavljena ob novomeškem Seidlovem mlinu, gnala vodo v litoželezni vodnjak, narejen na Dvoru 1861.

Trudni so že mlini ob Krki, malenice ob Kolpi, njihove lesene lopatke so se obrabile, nimajo več moči, da bi mlele čas, mlinarje in moko. Žalostno obrnejo otroci kdaj pa kdaj veliko cvileče kolo, mah je obrasel les, vodne zapornice niso več odprte.

„Vodice šume in rosiče prše brez konca v broneno kotlanjo; brezdanj je ta vir, šepetanje, nemir brezkončna, kot misli so nanjo.“ Seidlov mlin v Novem mestu pravzaprav ponazarja žalostno usodo mlinov in - človeške kratkovidnosti. Leta 1903 so novomeški mestni očetje prodali litoželezni vodnjak prof. Pammerju, ki ga je podaril gornjeavstrijskemu trgu Trabergru. V Novem mestu pa so čez

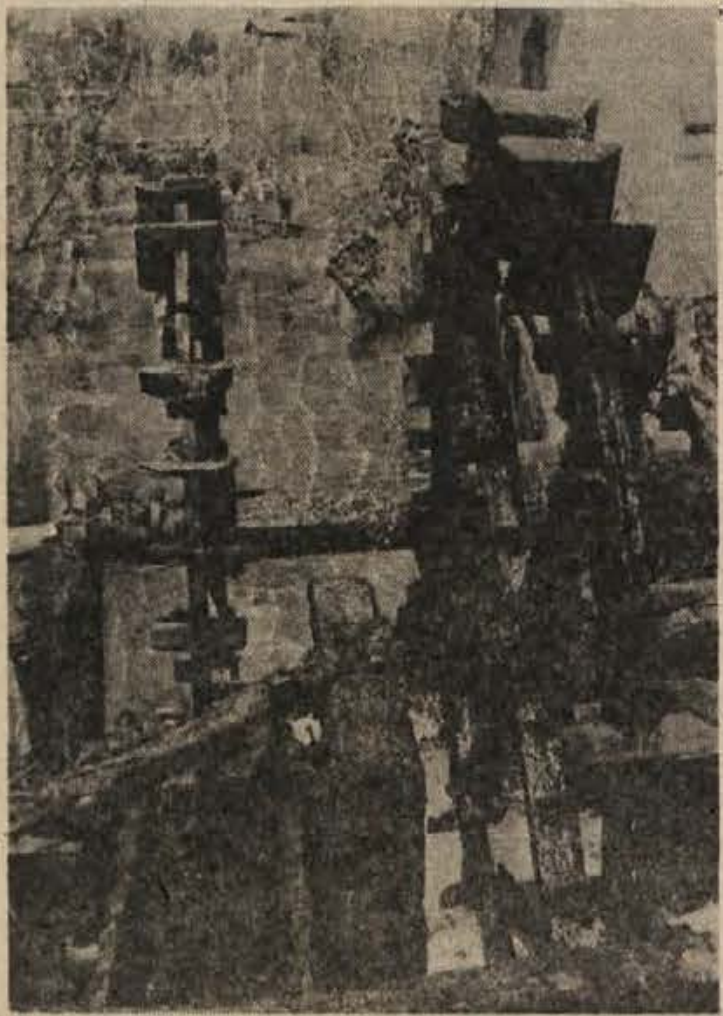
izborno postavljati na najboljša mesta. Kdo ve, koliko mlinov je bilo, ob Krki in ob Kolpi. Kolikokrat so propadli, pa so jih žilavi ljudje, ki živijo tod, ponovno postavljali, na novo zidali, delali nova kolesa, da so se vrtela v neskončnost. Zdaj propada mlinarska obrt, z njo propadajo ti pomniki zgodovine. Samo hrepeneče želje romantikov še hočejo nekdanjo idilo. Ampak mar niso tudi novomeškega litoželeznega vodnjaka „pametni“ očetje prodali - potem pa je bilo treba postaviti novega? Nekoč bodo ponovno stali mlini s svojimi velikimi kolesi. Ne, ne bodo več mleli, le v ponos in okras pokrajine ob vodi bodo. So to samo romantične utvare?

Z nežnimi zamahi čopičev, ki so na platno prenesli mehke pastelne barve pokrajine ob Krki, je deseterica slikarjev v spominu rešila mlino. Ko bi jih vsaj mogli tudi v resnici rešiti - do te

mere, kot so storili slikarji, da ne bodo mlini, malenice več propadali.

„Vonj naše zemlje je v teh mlinih, vonj žitnih zrn, kmečkih dlani in težkih žitnih skrinj,“ pravi prof. Dular. „Ali naj res vse to zalije voda, mar naj res vse to uniči novi čas, ki tako nezadržno hiti skozi naše življenje?“ se sprašuje. Umirajoči mlini rušijo pokoj samo še romantikom, ki očitno niso rojeni in pravem času današnjega ropota strojev, zamaha industrije - in, kaj zveni še tako romantično, kot zvenijo glasovi obračajočih se mlinjskih koles? - romantike pa ne priznavajo več ne moderni ljudje ne industrija. Vsi ti brezskrbno spijo, ko propada ta živa legenda naše zgodovine, ko se iztekajo zadnji trenutki ko bi se lahko kaj naredilo, da bi ohranili romantiko ob Krki, ob Kolpi. Oj, mlini, oj, malenice... vas čas je potekel! Nikoli več se ne vrne...

J. SPLIČAL

Mlino ob Krki malenice ob Kolpi - so obsojeni na propad. Le redka kolesa še klopotajo po vodi, večina se jih je ustavila. Koliko let je še usojeni mlinom: 10, 15, bodo zdržali še to tisočletje...? (Foto: S. Dokl)

pridružite se
varčevalcem!

- zbiramo hranilne vloge in jih obrestujemo od 7,5 do 10 odst.
- vodimo žiro račune in devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- dajemo kredite za stanovanjsko gradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo vse druge bančne posle.

Zaupajte nam svoje denarne zadeve! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

Vsak varčevalec, ki ima pri svoji banki vloženi vsaj 500 din, je nezgodno zavarovan.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s poslovnimi enotami v KRŠKEM, METLIKI,
NOVEM MESTU in TREBNJEM

AB Agraria BREŽICE
cvetličarni *****
GROSUPLJE in TREBNJE

vam nudita:

- rezano cvetje in lončnice
- cvetlična semena in gomolje
- vsa potrebna sredstva in dodatke za vzgojo in nego cvetja
- razni pripadajoči pribor

Sprejemamo naročila za izdelavo vencev in šopkov.
Za obisk, naročila in nakup se priporočamo!

Komisija za medsebojna delovna razmerja
KMETIJSKE ZADRUGE METLIKA
razpisuje delovno mesto

SEKRETARJA ZADRUGE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev zadostiti še naslednjim pogojem:

imeti mora višjo ali visoko izobrazbo pravne ali upravne smeri z vsaj triletno prakso na enakem ali podobnem delovnem mestu. Poznati mora gospodarsko in delovno zakonodajo ter imeti izkušnje z urejanjem zemljiškopравnih zadev. Osební dohodek je določen po pravilniku o OD zadruga.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Prijave sprejema KZ Metlika — komisija za medsebojna delovna razmerja.

»PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE«

Odbor za pohod »PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE« razpisuje v počastitev obletnice osvoboditve mesta Ljubljane

XVI. POHOD

»PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE«

Prireditve obsega naslednje manifestativne in tekmovalne kategorije:

Sreda, 26. aprila 1972 — dopoldne
— manifestativni pohod »PO POTEH TOVARIŠTVA IN SPO-MINOV« za moške, ženske in mešane skupine pionirskih odredov nižjih razredov osnovnih šol občin Ljubljana (od 1. do 4. razreda).

Sobota, 6. maja 1972

— manifestativni pohod »PO POTEH TOVARIŠTVA IN SPO-MINOV« na 10.000 m dolgi progi za moške, ženske in mešane ekipe za vse osnovne organizacije, šole II. stopnje, odrede narodne obrambe ter za ekipe enot JLA in Milice;
— manifestativni pohod »PO POTEH TOVARIŠTVA IN SPO-MINOV« na 5.000 m dolgi progi za moške, ženske in mešane ekipe pionirjev in mladine višjih razredov osnovnih šol (od 5. do 8. razreda), ki jih prijavijo šole in osnovne organizacije.

Petek, 5. maja 1972 — zvečer

— tekmovalni pohod »PARTIZANSKI MARS« na 25.000 m dolgi progi za moške ekipe za vse osnovne organizacije, odrede narodne obrambe ter za ekipe enot JLA in Milice;
— tekmovalni pohod »PARTIZANSKI MARS« na 8.000 m dolgi progi za ženske ekipe za vse osnovne organizacije;
— »STAFETE ZMAGE« 3x1000 m za mladinske moške ekipe, ločeno za šole II. stopnje, za osnovne telesnovzgojne organizacije in vse ostale osnovne organizacije;
— »STAFETA ZMAGE« 3x600 m za mladinske ženske ekipe, ločeno za šole, za telesnovzgojne organizacije in za vse ostale organizacije;
— »TEK PRIJATELJSTVA« na 4.226 m dolgi progi za moške mestne reprezentance ter za vabljene posameznike.
Celoten razpis prireditve in navodila za pripravo udeležencem za »Partizanski mars« je vsem zainteresiranim na razpolago v pisarni Odbora za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«, 61000 Ljubljana, Komenskega 7, telefon 310-044.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Komisija za delovna razmerja
Obrtnega podjetja »ELA«, Novo mesto

objavlja
naslednja prosta delovna mesta:

- 1. terminec**
1 delovno mesto
- 2. knjigovodja osebnih dohodkov in osnovnih sredstev**
1 delovno mesto
- 3. referent prodaje**
1 delovno mesto
- 4. korespondent**
1 delovno mesto
- 5. fakturist**
1 delovno mesto
- 6. kontrolor**
2 delovni mesti
- 7. obdelovalec kovin**
2 delovni mesti
- 8. vzdrževalec strojev**
2 delovni mesti

Poleg splošnih pogojev, ki se zahtevajo za sklenitev delovnega razmerja, se zahtevajo še naslednji pogoji:

- pod 1. elektro, strojni ali ekonomski tehnik, 2 leti delovnih izkušenj,
- pod 2. ekonomski tehnik in 2 leti delovnih izkušenj na obračunu osebnih dohodkov,
- pod 3. ekonomist in 4 leta delovnih izkušenj v prodaji,
- pod 4. ekonomski tehnik in 2 leti delovnih izkušenj,
- pod 5. administrator in 2 leti delovnih izkušenj,
- pod 6. PK elektromehaničnik ter 3-mesečna priučitev na delovnem mestu,
- pod 7. PK strugar in PK kovač ter 3-mesečna priučitev na delovnem mestu,
- pod 8. KV strojni ključavničar in 2 leti delovnih izkušenj na vzdrževalnih delih.

Za delovna mesta od 1. do 8. točke velja poskusno delo po pravilniku o medsebojnih delovnih razmerjih. Kandidati naj pošljejo svoje pismene ponudbe v roku 15 dni po objavi.

Svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve pri občinski skupščini Kočevje

dajo

JAVNO RAZGRNITEV

urbanistično ureditev mesta Kočevje

in

zazidalna načrta

1. »Trata z gozdarskim centrom«
2. Spremembo zazidalnega načrta »Za rudarskim domom« na Rudniku

Ureditveni načrt in zazidalna načrta bodo razgrnjeni v času od 23. marca do 22. aprila 1972 v prostorih občinske skupščine Kočevje, I. nadstropje.

Vabimo vse občane in delovne organizacije v občini Kočevje, da dajo na razgrnjeni ureditveni načrt in zazidalna načrta svoje pripombe do 22. aprila 1972.

Predsednik sveta za urbanizem,
gradbene in komunalne zadeve
inž. OTO DEVJAK, l. r.

Trgovsko podjetje »NAMA«

LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 2

objavlja
prosta delovna mesta za:

BLAGOVNICO V KOČEVJU:

1. NATAKARJE (za kegljišče in restavracijo)
2. KUJARJA (za jedi na žaru)
3. KROJAČICO
4. SNAŽILKO

Pogoji:

pod 1. natakari in 1 leto prakse,
pod 2. PK ali priučen kuhar, kuharica, 1 leto prakse,
pod 3. krojačica, 1 leto prakse,
pod 4. najmanj 6 razredov osnovne šole.
Delo za nedoločen čas, poskusno delo 1 mesec. Pismene prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi in praksi sprejema kadrovska-socialna služba podjetja 8 dni po objavi.

Splošno kleparstvo in ključavničarstvo Kostanjevica na Krki

razpisuje

prosta delovna mesta

- za KLJUČAVNIČARJE
- za VARILCE
- za KLEPARJE

Kandidati naj pošljejo pismene prijave v roku 15 dni po razpisu na upravo podjetja.

ZGP MLADINSKA KNJIGA LJUBLJANA, TITOVA 3

razpisuje prosto delovno mesto

1. kvalificirane kuharice
za počitniški dom v Fiesli
2. delavke za pomoč v kuhinji
za počitniški dom v Fiesli

Delo traja od 1. 6. 1972 do 30. 9. 1972. Stanovanje in hrana v domu v Fiesli.

Možna tudi zaposlitev za nedoločen čas v Mladinski knjigi v Ljubljani. Osební dohodki po pravilniku. Ponudbe pošljite na Splošni sektor Mladinske knjige, Ljubljana, Titova 3.

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO upravni odbor počitniškega doma

išče za čas od 11. 6. do 20. 9. naslednje delavce

- kvalificirano kuharico in
- 2 ženski za strežbo in ostala dela

Osební dohodki po dogovoru.

Prijave sprejemamo do 15. 4. 1971, lahko pa se oglasite osebno na Gozdnem gospodarstvu, Novo mesto, Gubčeva 15.

POJASNILNO

Na oglasni strani našega časnika smo prejšnji četrtek objavili »Obvestilo«, po katerem naj bi šlo za »priprave na velike pomladanske maneve«, glede katerih naj občani pričakujejo nadaljnja obvestila na televiziji. Zaradi različnih vprašanj, ki jih je to obvestilo sprožilo med naročniki in bralci našega časnika, sporočamo: »Obvestilo« je naročilo neko mariborsko podjetje, ki je hotelo na tak način z reklamnim trikom začeti novo serijo reklam za svoje proizvode.

UREDNIŠTVO DL

INDUSTRIJA OBUTVE NOVO MESTO

razpisuje

JAVNO LICITACIJO za prodajo

KAMIONA tip TAM 4500

letnik 1964. Kamion je v voznem stanju in registriran za leto 1972.

Licitacija bo v sredo, 29. 3. 1972, na dvorišču tovarne ob 10. uri za družbeni sektor in ob 11. uri za zasebni sektor.

Udeleženci licitacije morajo predhodno položiti 10-odst. garantni znesek od izklicne cene.

TAKŠNE KRIŽANKE ŠE NISTE REŠEVALI
99 NAGRAD NAŠ DOM ŠT. 3 V PRODAJI

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 24. marca - Jelka Sobota, 25. marca - Minka Nedelja, 26. marca - Maksim Ponedeljek, 27. marca - Rupert Torek, 28. marca - Janez Sreda, 29. marca - Ciril Četrtek, 30. marca - Branko

KINIO

BREŽICE: 24. in 25. marca ameriški barvni film „Ubiti Johna Ringa“; 26. in 27. marca francoski barvni film „In posodi ženo prijatelju“; 28. in 29. marca ameriški barvni film „Malenčosti, ki naredijo življenje“; 30. marca ameriški barvni film „Grand prix“.

KOSTANJEVICA: 26. marca ameriški barvni film „Banditi na tihem“; 27. marca francoski barvni film „Umor v bazenu“; 28. marca francoski barvni film „Rekrut“; 29. marca ameriški barvni film „Metlika“; 30. marca ameriški barvni film „Diva horda“; 31. marca ameriški barvni film „Otok zakladov“; 1. aprila italijanski barvni film „Vojna za petroleje“; 2. aprila ameriški barvni film „Desperadosi“; 3. aprila italijanski barvni film „Paš nedolžnosti“; 4. aprila ameriški barvni film „Desperadosi“; 5. aprila italijanski barvni film „Dekle z revolverjem“; 6. aprila nemški barvni film „Čudež ljubezni“; 7. aprila ameriški barvni film „Obrni se, ubil te bom“; 8. aprila ameriški barvni film „Na rečni obali“; 9. aprila italijanski barvni film „Dekle z revolverjem“; 10. aprila nemški barvni film „Wine-tou v Dolini smrti“.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

FANTU DAM hrano in stanovanje, da bi po službi pomagal na kmetiji. Preskrbam mu službo. Franc Soržan, Sr. Bitnje 27, 64209 Zabnica.

GOSTILNA - 20 km iz Ljubljane išče kvalificirano ali priučeno kuharico, najraje srednjih let. Hrana in stanovanje v hiši, plača dobra. Gostilna Cebelica, Ihan, 21630 Domžale.

MLADO KMEČKO dekle - začetno sprejmem za pomoč v gospodinjstvu. Nudim možnost nadaljnje solanjanje. Mira Matjan, Celovška 441, 61210 Ljubljana - Sentvid.

DRUŽINA iz okolice Kranja išče za 5-tedenski dopoldanski varstvo 2 majnih otrok mlajše dekle in ji nudi lastno sobo in hrano. Ostalo po dogovoru. Marija Globočnik, Voglje 117, 64208 Senčur.

SPREJMEM dekle na stanovanje. Naslov v upravi lista (635/72).

DIMNIKARSKEGA VAJENCA sprejemem takoj, pogoj: 6 razredov osnovne šole. Oskrba v hiši. Ivan Rober, Ribnica na Dolenjskem.

V osemetke za priučitev. Stanovanje in hrano preskrbam. Martin Mlakar, osemetke za priučitev. Stanovanje in hrano preskrbam. Martin Mlakar, splošno kmetarstvo, Ljubljana, Tacenska 94.

V SLUŽBO sprejemem fanta; Babnik, Vodnikova 123, Ljubljana.

PROBAM KOSILNICO RAPID 101 - tovarniško novo. Ugodna cena. Naslov v upravi lista (630/72).

UGODNO PRODRAM skoraj nov globok otroški voziček. Sekula, Kristanova 32, Novo mesto.

PRODRAM temno kombinirano omaro, kavč, raztegljivo mizo in 6 stolov. Ogljed od 2. do 4. ure popoldne. Naslov v upravi lista (598/72).

PRODRAM KOSILNICO in priključke za traktor PASQALI. Naslov v upravi lista (599/72).

PRODRAM bočno kosilnico za traktor PASQALI - 18 KS in črpalko (pumpo) na električni motor za gnojico. Alojz Korbar, Mala Bučna vas 1, Novo mesto.

PRODRAM motorno kosilnico Mini padana. Jože Hrovat, Dol. Sušice 3, Dolenjske Toplice.

UGODNO PRODRAM hrastovo spalnico. Smurke, Gubčeva 15, Novo mesto.

PRODRAM semenski krompir igor. Zupevec, Zabella vas 16, Novo mesto.

PRODRAM lahek komat, cerado, lesene brane, 1000 kg stame. Franc Rupar, Goriška vas 12, Skočjan.

KUPIM

ZELIM KUPITI rabljeno harmoniko „Helidon“. Interesenti naj pošljejo ponudbe na naslov: Ivan Smalc, 61330 Kočevje, Trata cesta VII št. 11.

KUPIM

POSEST

UGODNO PRODRAM starejšo hišo v središču Crnomlja. Naslov v upravi lista.

PRODRAM takoj vseljeno enostanovansko hišo v Novem mestu. Zupan, Valantičeva 6, Novo mesto.

PRODRAM skoraj novo enostanovansko hišo v neposredni bližini Novega mesta, ob reki Krki. Možnost tudi za vikend ali preureditev v dvostanovansko hišo. Franc Gačnik, Brod 23, Novo mesto.

POSEST

RAZNO

UPOKOJENEC z majhno kmetijo sprejmem žensko, ki bi mu gospodinjila. Za uslugo nudi stanovanje do smrti in nekaj zemlje. Naslov v upravi lista (629/72).

V NOVO MESTU, Brežicah ali Krškem nujno potrebujem prostor, primeren za frizerski salon. Ponudbe v upravi Dolenjskega lista pod „Takoj“.

POROČNI PRSTANI! - Darilo po najnovejši modi vam izdelata zlatar v Gosposki 5 v Ljubljani (poleg univertze). - Z izkazom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

RAZNO

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA HUDORVIČA iz Srednjih Ložin 9

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga spremljali k zadnjemu počitku, mu darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in tolažilne besede. Nadalje se iskreno zahvaljujem ZB Kočevje, ZB Stara cerkev, gasilskemu društvu Stara cerkev, gasilskemu društvu Ložine, Antonu Omerzi za poslovitne besede pri gasilskem domu Ložine in Francetu Potočarju za poslovitne besede pri odprtem grobu. Hvala tudi delavski godbi Kočevje ter podjetjema ZIDAR in LIK za vence.

Zalujoči: žena Marija, sinovi Ivan z družino, Ignac z družino, Albin z družino in sin Branko; hčerke Marija, Kristina, Olga z Rajkom, Anita s Silvo, Milena z družino in Ljubica

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA HUDORVIČA iz Srednjih Ložin 9

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga spremljali k zadnjemu počitku, mu darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in tolažilne besede. Nadalje se iskreno zahvaljujem ZB Kočevje, ZB Stara cerkev, gasilskemu društvu Stara cerkev, gasilskemu društvu Ložine, Antonu Omerzi za poslovitne besede pri gasilskem domu Ložine in Francetu Potočarju za poslovitne besede pri odprtem grobu. Hvala tudi delavski godbi Kočevje ter podjetjema ZIDAR in LIK za vence.

Zalujoči: žena Marija, sinovi Ivan z družino, Ignac z družino, Albin z družino in sin Branko; hčerke Marija, Kristina, Olga z Rajkom, Anita s Silvo, Milena z družino in Ljubica

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi ljube žene, mame, stare mame, sestre in svakinje

ANE PRAH iz Sel pri Sentjermeju

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje in nam stali ob strani v težkih urah. Posebej se zahvaljujem Golobovim, Simončičevim, Kuhljinovim, Tončki Gunde, Stefanu Medletu in njegovi mami, Iskrli-Sentjermeju, osebju kirurškega oddelka novomeške bolnice ter gospodu župniku za spremstvo in pogrebni obred. Še enkrat hvala vsem, ki so se od naše ljube mame poslovili in jo v tako velikem številu spremljali k prezgodnjemu počitku.

Zalujoči: mož Janez, otroci: Marija, Jože, Anica, Franci z družinami in Janez; sestre: Kristina, Reza, Francka, Tončka z družinami, Marija in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA HUDORVIČA iz Srednjih Ložin 9

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga spremljali k zadnjemu počitku, mu darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in tolažilne besede. Nadalje se iskreno zahvaljujem ZB Kočevje, ZB Stara cerkev, gasilskemu društvu Stara cerkev, gasilskemu društvu Ložine, Antonu Omerzi za poslovitne besede pri gasilskem domu Ložine in Francetu Potočarju za poslovitne besede pri odprtem grobu. Hvala tudi delavski godbi Kočevje ter podjetjema ZIDAR in LIK za vence.

Zalujoči: žena Marija, sinovi Ivan z družino, Ignac z družino, Albin z družino in sin Branko; hčerke Marija, Kristina, Olga z Rajkom, Anita s Silvo, Milena z družino in Ljubica

PREKLIČI

Ob boleči izgubi našega dragega očeta

JANEZA AVBARJA z Daljnega vrha

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalje in mu poklonili vence in cvetje in ga spremljali na zadnji poti. Posebno se zahvaljujem organizaciji ZB Bršljin, Sekciji za vleko Novo mesto, gimnaziji Novo mesto za podarjene vence ter duhovščini za pogrebni obred.

Zalujoči: žena Julka, sin Jože, Tone z družino, hčerke: Slavka, Jožica, Režka z družinami, snaha Marija z otrokoma ter drugo sorodstvo

PREKLIČI

Ob tragični izgubi našega dragega moža, očeta, sina in brata

STANKA KRIŽNIKA iz Boštanj

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za vence, cvetje in številno spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala podjetju STILLES, osnovni šoli Boštanj, gospodu kaplanu, pevcem in dobrim sosedom za pomoč v težkih trenutkih.

Zalujoči: žena Vida, hčerka Andreja, sin Stanko, mama, brat Lojze z družino in drugo sorodstvo

PREKLIČI

Ob kratki boleznini nas je zapustil dragi mož, oče, sin in brat

LEOPOLD NEMANIČ iz Šmihelske 6, Novo mesto

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom in strežnikom osebju pljučnega oddelka bolnice v Novem mestu za zdravljenje in nego, osnovni šoli in administrativni šoli iz Novega mesta, duhovščini za lep obred.

Zalujoči: žena z otroki, mama, oče, sestre in bratje z družinami ter drugo sorodstvo

PREKLIČI

Vsem prijateljem in znancem se zahvaljujemo za pozornost in čestitke ob najini 50-letnici skupnega življenja. Franciška in Nace Sajovic, Brod pri Novem mestu 13.

PREKLIČI

Dragemu očetu Janezu Kranjcu iz Malih Brusnic pri Novem mestu za dvojni praznik in obnem 90. pomlad želimo vse najboljše in še mnogo zdravih in srečnih dni. - Žena Ana, sin Jože z družino, vsi vnuki, pravnuki in sorodniki.

PREKLIČI

Dragi ženi in ljubljini mami Mariji Bregar iz Savnika pri Skočjanu želimo za god vse najlepše in najboljše ter še mnogo zdravih let. Mož Ivan in otroci z družinami, posebno pa hčerka Ivanka z družino.

PREKLIČI

Dragemu možu in očetu Alojzu Kovačiču iz Leskoveca pri Brusnicah za 70-letnico iskreno čestitamo in mu želimo veliko zdravja in osebnega zadovoljstva - žena in otroci z družinami.

PREKLIČI

Jožetu Tomaziču iz Krmelja in Jožetu Grozdetu in sinčku Jožku iz Tržičca vse najboljše za praznovanje in obilo zdravja in sreče - želita ata in mama s Slančjega vrha.

PREKLIČI

Franc Skubic, Gor. Kamence 15, Novo mesto, prepovedujem vsako prilščanje in obdelovanje svojega vinograda za Ždinja vasjo. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

PREKLIČI

Kdor koll bo delal škodo na moji njivi, ga bom sodno preganjal. Posebno pa prepovedujem hojo, vožnjo in pašo kokoši. Darko Musič, Breg revolucije, n. h., Metlika.

PREKLIČI

Alojzija Novak, Gor. Nemška vas 12, Trebnje, prepovedujem hojo, pašo kokoši in puranov po moji parceli. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

PREKLIČI

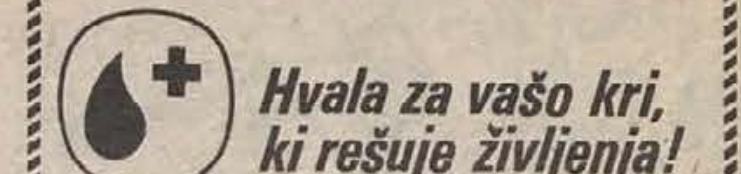
Stane Bevc, Gor. Karteljevo 5, Mima peč, prepovedujem vožnjo in hojo po mojem zemljišču in dvorišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

PREKLIČI

Stanko Kolenc, Gor. Karteljevo 4, Mima peč, prepovedujem odlaganje vseh vrst odpadkov v Muretju (pri vinogradu) ter prehod preko starije (par. št. 1166). Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

PREKLIČI

Jože Mikič, Karteljevo 17, Mima peč, prepovedujem pašo kokoši in

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Milka Papež in Cveta Kodrič, članici Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Janez Kastelic, član Elektro Novo mesto; Milena Sitar, Anica Ban, Druga Kajtazovič, Jože Ferberžar, Alojzija Gorišek, Danijel Badovinac, Anton Junc, Antonija Hočevar, Slavko Pajič in Bojan Florjančič, člani Novoteksa, Novo mesto; Jože Piric in Jože Gnidovec, člani Novoleša, Straža; Stefan Krevc, Franc Pavlenič in Martin Jankl, člani IMV Novo mesto; Jože Surla, upokojenec iz Vinje vasi; Cveta Zupančič, članica Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Tončka Medle, gospodinja iz Potovrha; Franc Struna, kmet iz Potovrha; Ivan Vovk, krojač iz Potovrha; dr. Jure Capuder, Marija Gorenc, dr. Franc Janež, Cveta Slemenik, dr. Miroslav Mance in dr. Nada Cimerman, člani Splošne bolnišnice Novo mesto; Branka Pajič, članica Laboda, Novo mesto; Adam Lipovec, upokojenec iz Loke; Jože Deželan, član Cestnega podjetja Novo mesto.

vožnjo po mojem zemljišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Ivan Slak, Karteljevo 7, Mima peč, prepovedujem hojo ljudi in pašo kokoši po mojih parcelah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Vida Košir, Brod 1, Novo mesto, strogo prepovedujem hojo, vožnjo in pašo na parcelah v Irči vasi, na Brodu in Boričevem, obenem tudi vsako prilščanje naše zemlje na Brodu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Leopoldina Kapš, Dol. Toplice 58, prepovedujem vsem sosedom pašo kokoši po mojem vrtu na Selišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Veri Bogovič je nekdo vrgel kamen na levo nogo in ji jo zlomil; Jože Kramžar si je na delu poškodoval levo koleno; Joža Božiča je nekdo pretepel in mu poškodoval rebra; Janez Gajski je padel v vinogradu in si poškodoval desno nogo; Antona Pleterskega je stisnil hlood in mu zlomil levo nogo; Martin Ujčnik si je pri prometni nesreči poškodoval desno roko; Amalijo Jurčič je brnilo tele in ji poškodovalo lubet; Stjepana Kunšta je nekdo pretepel in mu poškodoval desno roko; Anton Cveto je padel na beton pred hišo in dobil poškodbe po glavi.

Pretekli teden je v brežiški bolnišnici umrl Jožef Jankovič iz Krške vasi, star 73 let, po klicu kmet.

OBVESTILA

ŠČETKE ZA LOŠČILNICE in za sesalce za prah obnovi ščetkarstvo Armič, Ljubljana, Tržaška 52. - Izdelujemo tudi ščetke za čiščenje radiatorjev - nov izdelek, ki temeljito očisti rebra radiatorja vsega prahu, ki zadržuje oddajo toplote.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Olga Bostele iz Zdol - Andreja; Danica Biščan iz Draganjih sel - Josipa; Dragica Biščan iz Slanega dolca - dečka; Zorica Šturbec iz Strma - dečka; Djurdjica Beneta iz Savskega Marofa - Genovefo; Ana Dobmanič iz Braslovja - deklko; Dragica Golubič iz Orešja - dečka; Jožica Cernelič iz Vitne vasi - Marjanco; Stefanija Kranjc iz Sedma - Heleno; Antonija Perc iz Trnovca - Antonijo; Slavica Blatnik iz Konjskega Irmo; Danica Mujko iz Bregane - Roberta; Dragica Horvatič iz Male Rokavice - dečka; Stefanija Bevc iz Orešja - deklko; Antonija Pinterič iz Zg. Pohance - Jolando; Sabina Špoler iz Brezice - Francka. - Čestitamo!

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je po težki boleznini zapustil

IVAN LAVRIČ iz Starih žag pri Dol. Toplicah

Iskrena hvala vsem sorodnikom in znancem, ki so ga v takem številu spremljali k zadnjemu počitku. Hvala družinam Brinovec, Pugelj, Sprajcer, Kapš in drugim, ki so nam v težkih trenutkih prisrčili na pomoč. Posebna hvala KO ZB, obč. OZB Novo mesto za poklonjene vence, tovarišem Spararju in Tonetu Strniši za poslovitne besede. Hvala tudi pevcem iz Dol. Toplic in godbi iz Straže.

ZAHVALA

Zalujoči: žena Božena, sinovi Ivan, Lado in Jože z družinami ter hči Vlasta z družino

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI, občinske konference SZDL Brezice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jekc, Franc Lapajne, Lojzica Potrč, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zivic.

UREJUJE UHEDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Primc, Jože Spilchal, Jožica Tepepy, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. - Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 1 dinar - Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej - Za izoemestvo 100 dinarjev ali 5 ameriških dolarjev oziroma 20 DM (ali ustrezna druga valuta v vrednosti 5 ZDA dolarjev) - Devizni račun: 521-620-1-32995-10-8-9.

OGLASI: 1 cm vsajine v enem stolpcu (45 mm oziroma 10 cicerov št. din. - 1 cm na določeni strani) 45 din., 1 cm na prvi, srednji in zadnji strani lista: 65 din. Vsek mali oglas do 10 besed 10 din. Vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 8. 1. 1971. - Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-8-9 - **NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE**: 8801 Novo mesto, Glavni trg 3 - Poštni predal 33 - Telefon: (068) 21-227 - Nenarodnih rokovnikov in fotografij ne vračamo - Tiskarna "Ljudske pravice" v Ljubljani.

2. in 3. aprila 1972

LICITACIJA

pri Carinarnici Ljubljana

Carinarnica Ljubljana bo dne 2. in 3. aprila 1972 prodajala motorna vozila in ostalo blago:

Avtomobile v nedeljo 2. aprila 1972, v prostorih šolskega centra za tisk in papir, Ljubljana, Pokopališka 33, od 8. ure dalje, motorna kolesa in ostalo blago pa 3. aprila od 8. ure dalje v prostorih carinarnice Ljubljana, Šmartinska 152 a, soba 13/II.

Ogled vozil in ostalega blaga bo v soboto 1. aprila 1972, od 8. do 13. ure in od 14. do 17. ure v carinarnici Ljubljana.

AVTOMOBILI	začetna cena
1. o. a. OPEL ADMIRAL, letnik 1968, nevozen	25.000
2. o. a. TOYOTA COROLLA SPRINTER, letnik 1969, zaleten	25.000
3. o. a. VW COMBI, letnik 1965, nevozen	25.000
4. o. a. FORD TRANSIT, letnik 1966, nevozen	40.000
5. o. a. OPEL REKORD 1700, letnik 1970, nevozen	60.000
6. o. a. OPEL KADETT CARAVAN, letnik 1966, nevozen	20.000
7. o. a. MERCEDES 220 SE, letnik 1962, nevozen	20.000
8. o. a. OPEL REKORD 1700, letnik 1970, zaleten	20.000
9. o. a. VW COMBI, letnik 1963, nevozen	20.000
10. o. a. OPEL KADETT, letnik 1971, zaleten	20.000
11. o. a. FORD ESCORT 1300, letnik 1969, zaleten	18.000
12. o. a. FORD XL 1600, letnik 1970, zaleten	35.000
13. o. a. PEUGEOT 404, letnik 1965, nevozen	7.000
14. o. a. FIAT 1500 SPORT COUPE, letnik 1966, zaleten	17.000
15. o. a. FIAT 125, letnik 1968, nevozen	16.000
16. o. a. VW COMBI - CAMIONET, letnik 1966, nevozen	15.000
17. o. a. VW COMBI BUS, letnik 1966, nevozen	15.000
18. o. a. NSU PRINZ TT, letnik 1966, zgoren	10.000
19. o. a. VW COMBI, letnik 1966, zaleten	13.000
20. o. a. SIMCA 1501, letnik 1969, zaleten	13.000
21. o. a. FORD TAUNUS 20 M, letnik 1965, zaleten	13.000
22. o. a. OPEL KADETT, letnik 1968, zaleten	10.000
23. o. a. OPEL REKORD, letnik 1962, nevozen	9.000
24. o. a. OPEL REKORD, letnik 1965, zaleten	9.000
25. o. a. FORD CORTINA, letnik 1965, zaleten	8.000
26. o. a. OPEL KADETT COUPE, letnik 1966, zaleten	8.000
27. o. a. FORD ESCORT GT, letnik 1968, zaleten	8.000
28. o. a. VW 1300, letnik 1966, zaleten	8.000
29. o. a. VW 1200, letnik 1962, nevozen	8.000
30. o. a. VW 1500, letnik 1965, zaleten	8.000
31. o. a. NSU PRINZ 600, letnik 1965, nevozen	8.000
32. o. a. OPEL REKORD, letnik 1963, nevozen	7.000
33. o. a. VW 1500 VARIANT, zaleten, letnik 1963	7.000
34. o. a. OPEL REKORD CARAVAN, letnik 1964, nevozen	7.000
35. o. a. FIAT 125, letnik 1969, zaleten	6.000
36. o. a. FIAT 1500, letnik 1965, nevozen	6.000
37. o. a. OPEL KADETT, letnik 1965, nevozen	6.000
38. o. a. OPEL KADETT, letnik 1963, nevozen	6.000
39. o. a. FORD CORTINA, letnik 1964, karamboliran	5.000
40. o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1963, zaleten	5.000
41. o. a. VW 1200, letnik 1956, nevozen	5.000
42. o. a. FIAT 1100, letnik 1964, nevozen	5.000
43. o. a. VW 1200, letnik 1961/62, nevozen	5.000
44. o. a. VW 1200, letnik 1961, nevozen	5.000
45. o. a. PEUGEOT 403, letnik 1956, nevozen	5.000
46. o. a. VW 1600 VARIANT, letnik 1965, zaleten	4.500
47. o. a. VW 1200, letnik 1959, zaleten	4.000
48. o. a. OPEL REKORD KAPITAN, letnik 1959, nevozen	4.000
49. o. a. OPEL REKORD, letnik 1962, nevozen	4.000
50. o. a. OPEL REKORD, letnik 1963, nevozen	4.000
51. o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1963, zaleten	4.000
52. o. a. VW 1200, letnik 1962, zaleten	4.000
53. o. a. OPEL REKORD, letnik 1958, nevozen	4.000
54. o. a. SIMCA ARIANNE, letnik 1961, nevozen	4.000
55. o. a. FIAT 1800, letnik 1968, nevozen	4.000
56. o. a. OPEL REKORD, letnik 1962, nevozen	3.500
57. o. a. FIAT 600, letnik 1958, nevozen	3.500
58. o. a. OPEL REKORD, letnik 1964, zaleten	3.000
59. o. a. AUSTIN CAMBRIDGE 1600, letnik 1962, zaleten	3.000
60. razni deli za avtomobile (motorji in ostalo)	20.000

PONOVO NA LICITACIJI	
61. o. a. CITROEN ID 19, letnik 1963, nevozen	10.000
62. o. a. ALFA ROMEO 1300 GT, letnik 1970, zaleten	10.000
63. o. a. OPEL REKORD, letnik 1964, zaleten	5.000
64. o. a. OPEL REKORD, letnik 1965, zaleten	8.500
65. o. a. FIAT 1800, letnik 1960, nevozen	8.000
66. o. a. MERCEDES 180 D, letnik 1956, nevozen	7.000
67. o. a. VW 1500, letnik 1964, reg. motorja, zaleten	5.000
68. o. a. VW CARMAN GHIA, letnik 1963, zaleten	5.000
69. o. a. FORD FAIRLANE, letnik 1964/65, nevozen	5.000
70. o. a. VW 1200, letnik 1960, zaleten	5.000
71. o. a. VW 1200, letnik 1958, nevozen	5.000
72. o. a. VW COMBI BUS, letnik 1960, nevozen	4.000
73. o. a. PEUGEOT 404 CARAVAN, letnik 1966, zaleten	3.500
74. o. a. VARTBURG, letnik 1967, zaleten	3.000
75. o. a. OPEL KAPITAN, letnik 1960, nevozen	3.000
76. o. a. MERCEDES 180 D, letnik 1960, zgoren	3.000
77. o. a. OPEL REKORD CARAVAN, letnik 1962, zaleten	2.500
78. o. a. OPEL REKORD, letnik 1964, zaleten reg. motor	2.500
79. o. a. OPEL REKORD, letnik 1962, zaleten	2.500
80. o. a. FORD TAUNUS 17 M. CARAVAN, brez reg.	2.000
81. o. a. FORD TAUNUS 12 M, letnik 1966, zaleten, reg. mot.	2.000
82. o. a. VOLVO 1800 S COUPE, letnik 1965, zaleten	2.000
83. o. a. BMW 700, letnik 1959, zaleten	1.500
84. o. a. RENAULT 4 L, letnik 1971, brez reg. zaleten	500
85. o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1966, reg. mot. zaleten	500
86. o. a. MERCEDES 200 D, letnik 1965, zaleten	30.000
87. o. a. BUICK SKYLARK, letnik 1964, nevozen	20.000
88. o. a. MERCEDES 312, letnik 1957, nevozen	18.000
89. o. a. RENAULT 16, letnik 1967, zaleten	15.000
90. o. a. PLYMOUTH BARRACUDA, letnik 1963, nevozen	15.000
91. o. a. OPEL REKORD, letnik 1956, zaleten	1.000
92. o. a. VW 1200, letnik 1960, nevozen	2.000
93. o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1958, nevozen	2.000
94. o. a. PEUGEOT 404, letnik 1964, zaleten	10.000
95. o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1961, zaleten	5.000
96. o. a. VW 1500 COMBI, letnik 1963, nevozen	7.000
97. o. a. FORD TAUNUS 20 MTD, letnik 1966, zaleten	12.000
98. o. a. VW KOMBI BUS, letnik 1959, nevozen	4.000
99. o. a. VW 1200, letnik 1960, nevozen	8.000
100. o. a. MERCEDES 220, letnik 1962, zaleten	5.000
101. o. a. MERCEDES, letnik 1957, nevozen	14.000
102. o. a. FORD TAUNUS 17 M, letnik 1963, zaleten	3.500

Pravico udeležbe na licitaciji imajo vse pravne in fizične osebe. Udeleženci morajo v dneh določenih za ogled blaga, tj. v soboto 1. aprila 1972, vplačati 10 % varščino od začetne cene v carinarnici Ljubljana, predstavniki podjetij pa morajo poleg tega predložiti še pooblastilo.

V nedeljo 2. aprila 1972 ne bomo sprejemali več kavcij, temveč samo v soboto na dan ogleda 1. aprila 1972.

Vse informacije o licitaciji lahko dobite po telefonu št. 316-588 carinarnica Ljubljana od 27. 3. 1972 dalje.

Spisek ostalega blaga bo objavljen in javno izobešen na oglasni deski carinarnice Ljubljana.

Ljubljana, dne 13. 3. 1972

IZ CARINARNICE LJUBLJANA

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00 Pisni glasbeni spored od 4.30 do 8.00

PETEK, 24. MARCA: 8.10 Glasbena matineja - 9.35 Od melodije do melodije - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Franci Cimerman: Izboljšajmo pačo čebel s sajenjem rodovitnih rastlin - 12.40 Z domačimi ansambli in godci - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.35 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Človek in zdravje - 18.15 „Signal“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute za ansambel Milana Križana - 20.00 Slovenski zborovski skladatelji z evropskimi sodobniki - 20.30 „Top pops 13“ - 21.15 Oddaja o morju in pomorskih - 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 25. MARCA: 8.10 Glasbena matineja - 9.35 S Pihalnim orkestrom RTV Ljubljana - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Ludvik Strobl: Letošnje potrebe in možnosti semenarjenja v Sloveniji - 12.40 „Po domače“ - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Gremo v kino - 18.15 Iz operetnega sveta - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambelom Lojzeta Slaka - 20.00 Sobotni večer z Ninom Robičem - 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 26. MARCA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! - 9.05 Koncert iz naših krajev - 10.05 Posebna športna oddaja: Svetovno prvenstvo v smučarskih poletih „Planica 72“ - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 13.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.05 Nedeljsko športno popoldne - 17.05 Iz opernega sveta - 17.30 Radijska igra - Kalidasa: Šakuntala - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 „V nedeljo zvečer“ - 22.20 Godala za lahko noč.

PONEDELJEK, 27. MARCA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Lojze Brišič: Motnje v prehrani jablan z magnezijem - 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne - 18.35 „Interna 469“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute za Viškimi fanti - 20.00 Stereofonski operni koncert - 22.15 Za ljubitelje jazz.

TOREK, 28. MARCA: 8.10 Operna matineja - 9.35 Slovenske narodne - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kme-

tijski nasveti - Inž. Franc Lobnik: Posebni ukrepi pri sirjenju koruze na nekoruzna tla in lege - 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Glasbena tribuna mladih - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Popoldanski simfonični koncert - 18.15 V torek na svidenje! - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute za ansambel Maksa Kumra - 20.00 Prodajalna melodij - 20.30 Radijska igra - Siegfried Leuz: „Najlepši praznik tega sveta“ - 22.15 Iz sodobne romunske glasbe.

SREDA, 29. MARCA: 8.10 Glasbena matineja - 9.25 Z orkestrom Paul Weston - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Zdravko Turk: Glavne smernice pri krojenju posekanega lesa - 12.40 Od vasi do vasi z domačimi vižami - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in

pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Jezikovni pogovori - 18.15 Slovenske popovke - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu - 22.15 S festivalov jazz.

CETRTEK, 30. MARCA: 8.10 Opera matineja - 9.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Janez Verbič: Najboljši načini pridelovanja travne silaže in sena - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Z ansambelom Silva Štingla - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Koncert po željah poslušalcev - 18.15 Klavir in ritmu - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambelom Jožeta Privka - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.00 Literarni večer

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 26. MARCA

9.15 Glasbena oddaja (Lj) - 9.35 Prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih - barvni prenos iz Planice (Lj) - 12.30 Otroška matineja: Don Kihot, Boj za obstanek (Lj) - 13.20 Sola smučanja - 12. oddaja (Lj) - 13.25 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - 14.15 TV kašipot (do 14.35) (Lj) - Nedeljsko popoldne - 16.30 Košarka Partizan: Jugoplastika - prenos (Bg) - 18.00 Šest žena Henrika VIII. - angleški barvni film (Lj) - 19.30 Risanka (Lj) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Vlačani Luga - humoristična oddaja (Bg) - 21.20 Zabavno glasbena oddaja (Zg) - 21.35 Prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih - barvna oddaja (Lj)

PONEDELJEK, 27. MARCA

9.05 Odprta univerza (Bg) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Zg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Francoščina (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.45 O. Wilde: SREČNI PRINC - II. del (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 V avtobusu - serijski barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Mladi za mlade (Zg) - 19.45 Kratak film (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 V ogledalu časa - T. Clarke: Blazni Jack - dok. drama (Lj)

TOREK, 28. MARCA

9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Ruščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.50 Ruščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Angleščina (Bg) - 16.40 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.45 F. Bevk: Pestrna - I. del (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Nepozabne melodije (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Revolucija računalnikov - II. del (Lj) - 19.30 Mikroekonomika - Gorske kmetije (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Zadeva Paradine - ameriški film (Lj) - 22.25 Poročila (Lj) - 22.30 Hokej Jugoslavija: Francija - posnetek s svetovnega prvenstva v Bukarešti (Lj)

SREDA, 29. MARCA

8.20 TV v šoli (Zg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.35 Don Kihot - serijski film (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Košarka Jugoplastika: Crvena zvezda - prenos (Zg) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 TV konferenca (Lj) - 21.35 Nogomet: Madžarska: ZRN - posnetek (Lj) - 23.05 Poročila (Lj)

CETRTEK, 30. MARCA

9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Francoščina (Bg) - 14.45

TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Bukarešta: Svetovno prvenstvo v hokeju - srečanje Jugoslavija: Poljska - prenos IV (Lj) - 18.20 Obzornik (Lj) - 18.35 Carni svet Zivali (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 L. Bernstein predstavlja: Aaron Copland (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Četrtekovi razgledi: Indijska razpotja (Lj) - 21.35 G. Boccaccio: O neapeljskem rubinu (Dekameron) (Lj) - 22.15 Jazz na ekranu (Lj) - 22.45 Poročila (Lj)

PETEK, 31. MARCA

9.30 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.35 Tat - oddaja iz cikla Veliki in majhni (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Rezerviran čas (Lj) - 18.45 Gospodinski pripomočki: Zmrzovalniki (Lj) - 18.55 Ekonomska terminologija: Reprodukcijska (Lj) - 19.00 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Kviz 72 - prenos (Zg) - pribl. 21.40 Italija, kakor je ne poznamo - dok. film (Lj) - 23.15 Poročila (Lj)

SOBOTA, 1. APRILA

9.35 TV v šoli (do 11.00) (Zg) - 15.10 Veslaška regata Oxford: Cambridge - barvni prenos (EVR-Lj) - 15.30 Bukarešta: Svetovno prvenstvo v hokeju - Jugoslavija: Norveška (IV-Lj) - 16.30 Košarka Jugoplastika: Beograd - prenos (Zg) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Zlata sirena - prenos otroške prireditve (Bg) - 19.15 Humoristična oddaja (Bg) - 19.45 Kratak film (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Glasbena krizanka - zabavno glasb. oddaja (Lj) - 21.35 Na poti k zvezdam (Lj) - 22.00 Tekmea - serijski film (Lj) - 22.50 TV kašipot (Lj) - 23.10 Poročila (Lj)

restavracija
vbrinj
vodnja
kuhinja
vodnjaku

SPET ODPRTA

PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

Želja: drugi v Evropi

RIKO ni šel na »boben«, ampak se uveljavlja na zahtevnem nemškem trgu

Ko smo leta 1968 v našem listu javno vprašali: „Kdo bo naslednji na bobnu?“, smo nedvoumno namigovali, da bo za ribniškim GRADBENIKOM šel na boben še ribniški RIKO.

Prerokba pa se na srečo ni izpolnila. Za krmilo podjetja je zagrabil takrat komaj

35-letni Stane Skrabc. Pod njegovim vodstvom je podjetje izdelalo boljši proizvodni program, specializiralo proizvodnjo in se uveljavilo celo na zahtevnem zahodno-nemškem trgu. V primerjavi z letom 1968 bodo letos proizvedli kar 6-krat več.

Stane Skrabc, ki je bil rojen leta 1933 v Ribnici, ni tak in tak diplomirani strokovnjak, vendar je RIKO pod njegovim vodstvom dosegel izredne uspehe.

Maturiral je na kočevski gimnaziji, zaposil se je kot kalkulant pri ZIDARJU v Kočevju, odslužil vojake, nato pa je bil tri leta vodja tehnično-ekonomskega biroja kočevskega ITASA. Končno je delal še pet let pri VOZILIH iz Gorice, nazadnje kot vodja izvoza in uvoza.

Na razpis za direktorja v RIKU se je prijavil, da bi bil bliže doma in ker je verjel, da se da podjetje urediti. Pravi, da mu je to uspelo le zaradi prizadevnih članov kolektiva, češ „če bi bil kolektiv res slab, potem noben strokovnjak ne bi mogel rešiti podjetja“.

„Zdaj imamo v našem programu proizvodnjo snežne (zimске) mehanizacije in letalske opreme. Smo izključni proizvajalci tega za Jugoslavijo, lani pa smo začeli tudi izvažati, in sicer samo v Zahodno Nemčijo, kamor smo prodali za 1,8 milijona DM proizvodov,“ je direktor raje govoril o uspehih kolektiva in podjetja kot o sebi.

RIKO je pod njegovim vodstvom postal drugi največji proizvajalec snežnih plugov v Evropi in tako mesto želijo doseči tudi pri proizvodnji opreme za letalstva.

Je poročen in ima dva otroke. Priznal je: „Družina pa res ni na toliko od mene, kot če bi bil v službi kje drugje, kjer bi delal redni delovni čas.“ J. PRIMC

Polžev telegram

Pozabljen telegram in zamujen pogreb

10. marca ob 14.06 je kočevska pošta sporočila zbiralnici PTT v Starem Logu vsebino telegrama, ki je bil naslovljen na Ano Mide iz Staroga Loga: sorodniki iz Ljubije v Bišl so ji sporočili, da ji je umrla stara mama in naj pride na pogreb.

Ana Mide je povedala, da ji je vsebino telegrama sporočila šele zvečer ob 21. uri vasčanka Karolina Grčman, sicer pa telegrama do danes (17. marca) še ni dobila. Nadalje je zatrjevala, da bi šla lahko na pogreb, če bi telegram dobila takoj (avtobus pelje v Kočevje ob 15. uri), zaradi zamujenega sporočila pa bi lahko šla na pot šele naslednji dan in bi torej pogreb zamudila. Zato na pot oziroma na pogreb ni šla.

Marjan Krivec, upravnik pošte v Kočevju, je povedal, da ima PTT v Starem Logu le zbiralnico, kjer opravlja za honorar uslužbenka Ančka Rutar dostavo pisem, pošilk in obvestil, med katere sodijo tudi telegrami. Poudaril je nadalje, da je včasih poštno službo za ta kraj opravljal poštar Hinje, se pravi PTT Novo mesto, in da so bile z dostavo pošte za ta kraj že od nekdaj težave.

Ančka Rutar, ki bi morala telegram dostaviti, pa je povedala: „Tisti dan sem imela prav izplačilo osebnih dohodkov za delavce naše kmetijske uprave, kjer sem tudi redno zaposlena. Na telegram sem se spomnila zato šele ob 19. uri zvečer in ga po Karolini Grčman sporočila Ani Mide. Sicer pa tudi ne bi mogla denarja kar pustiti tam in nesti sporočilo Ani Mide.“

Za delo s pošto dobim na mesec 110 din honorarja. Vendar za ta denar požrem toliko grenkih, da raje to službo odpovem, kot da bi še naprej poslušala očitke.“ J. PRIMC

Požar v Rojah

Nekaj po polnoči je 17. marca začelo goreti na ostrišju stanovanjske hiše Franca Korelca v Rojah št. 14. Pogorelo je ostrišje stanovanjske hiše, ogenj pa se je razširil tudi na pristoček, kjer so imeli hlev s prašiči in orodje. Zgorela sta dva prašiča, nekaj zajcev in kokoši. Škode je za 30.000 dinarjev. Izvedenec za električno inštalacijo je ugotovil, da so bile električne instalacije slabe in da je začelo goreti zaradi kratkoga stika.

Krvavi ravs dveh šolarjev

Ali šolar ni pri pravi pameti ali pa je povsem napačno vzgojen? – Nevaren za sošolce

V osnovni šoli v Kočevju sta se 15. marca med odmorom stepla dva učenca 6. razreda. Pravzaprav je te-

POMLAD JE POLJE PISANEGA CVETJA – Pomladansko cvetje, znanilec prebujajoče se narave, pisano pobarvalo bregove ob dolenskih vodah, ki so se razile po otrpelih tratah. Na sliki: pomladanska cvetna prepora. (Foto: S. Dokl)

Smrt »očeta« hermelike

V Ljubljani je te dni v starosti 90 let umrl Ivan Pintarič, mož, ki je s svojim priporočilom v Nedeljskem dnevniku zbudil toliko zanimanje za zdravilno vrednost rastlinske hermelike. Pripovedujejo, da on ni bil trgovski človek in da se s svojo „Iznajdba“ ni čisto nič gnotno okoristil ter da je živel od svoje pokojnine. Bog veži, če so se ga od slovesu kaj spomnili tisti, ki so to čudežno rožo znali bolje obrniti v denar, med njimi tudi mirenška „Dana“?

Nepremišljeno miniranje

V nevarnosti studenček, Rinža in kraška jama

Obrat gozdne mehanizacije Združenega KGP Kočevje je začel ob Rinži pri vasi Mahovnik minirati z namenom, da bo tu odprl kamnolom. Vasčani Mahovnika so v petek, 17. marca naslovili protest na občinsko skupščino in Jamarski klub Kočevje, naj miniranje preprečita. Vasčanom je namreč še vedno dobro v spominu, kako je pred več kot 10 leti zaradi miniranja izginil stu-

denec v bližnjem Rožnem studencu. Tu je bilo pred vojno priljubljeno rekreacijsko središče Kočevja, ki pa se prav zaradi izginulega studenca ne more več prav uveljaviti.

Tudi tokrat bi lahko z miniranjem izgubili bližnji studenec, lahko pa bi se zgodilo, da bi izginila celo Rinža, ki je od kraja miniranja odšla in nekaj metrov.

Jamarji pa opozarjajo še, da je v nevarnosti sistem mahovniških jam, posebno jama Mahovnik 1, ki je oddaljena od kraja miniranja tudi le nekaj metrov. Pri tej jami, ki so jo med zadnjo vojno uporabljali vsi črncani za zaklonišče, bi se zaradi miniranja lahko podrl ves strop, tako jame ne bi bilo več. J. PRIMC

Dr. med. Hans Selzer, lastnik zasebne klinike za zdravljenje multiple skleroze

Jelka: drugič na zdravljenje

Poročali smo že, da bo Jelka Lavrič iz Zabeje vasi, za katero so številni bralci in prijatelji našega lista lani v posebni dobrodelni akciji zbrali več kot 7 milijonov starih dinarjev, letos nastopila drugi del zdravljenja multiple skleroze.

Pred kratkim je dr. med. Hans Selzer, šef zasebne klinike v Schoenmuenzachu (Schwarzwald) sporočil našemu uredništvu, da pričakuje Jelko 1. aprila letos. Na njegovi kliniki bo ostala na zdravljenju tri mesece, dr. Selzer pa je ugodil tudi prošnji našega uredništva: z Jelko bo tokrat ostala na kliniki tudi njena mama. Zdravljenje bo za pacientko tako samo še ugodnejše, saj bo imela okoli sebe domače vzdušje.

Upamo, da bomo lahko čez nekaj mesecev o Jelki spet poročali razveseljive novice, njej pa želimo dobro potovanje in uspešen nadaljnji potek zdravljenja!

NEDELJO ODPRTO

SAMOPOSTREŽBA pri mostu MARKET v Bršlunu
DOLENJKA

Z lovsko puško

Ko so v ponedeljek zvečer trije Cigani, Tomaž Hudorovac, Zdravko Cajnar in Martin Hudorovac, prišli po nekaj minutah iz gostilne Rakar v Gradcu, pač niso mislili, da jih bo zunaj čakal z lovsko puško Janez Hudorovac iz Cegelnice pri Gradcu. „Sedaj te pa bom!“ je mrl puško v Tomaža in ga ustrelil v nogo. Drugima dvema ni pustil pomagati ranjencu, še enkrat je ustrelil – zadel ni nikogar – in zbežal v gozd. Miličniki ga še iščejo, ranjenec pa je v novomeški bolnišnici.

Strelji iz lovske puške so najbrž nadaljevanje dogodkov izpred več tednov, ko je v naselju Gavgenhrib zgorela opuščena baraka Janeza Hudorovca. Miličniki so takrat ugotovili, da je ni nihče zažgal.

KLUB JIH ZDRUŽUJE

Dolgo so čakali mladi v Brežicah, da so dobili svoje klubske prostore v stari osnovni šoli. Zdaj, ko imajo svoj klub, se zbirajo in se zabavajo ob zvokih glasbe s plošč. Odkar je klub odprt, je na brežičkih ulicah videti precej manj mladih. M. J.

PES UGRIZNIL OTROKA

Ciganka Vera Hudorovac iz Zeljn pri Kočevju je 17. marca prijavila miličnikom, da je prejšnjega dne ugriznil njenega otroka pes, last Adolfa Kovačiča iz Zeljn. Trdila je, da je to že drugi primer, da je pes ugriznil njenega otroka. Ugotovljeno je bilo, da Kovačičev pes ni bil cepljen, kot ni bila cepljena večina ciganskih psov.

Ko sem brodil z rokami pod šopi trave v ledenomrzli vodi močvirnatih pokrajine v Krakovski hosti, sem klet tistega, ki je napisal: „Zabe svatbo so imele, zbrane iz sosednjih mlak...“

Se bolj sem klet tistega, ki je v leksikonu napisal, da ta „svatba“ pri žabah traja od januarja do aprila. Naj zdaj, hudiča, če hočem ujeti nekaj krakov, dežuram štiri mesece po ribnikih in mlakah, bajejih in močvirjih Krakovske hoste in Bele krajine, od prečenskega do cerkljanskega letališča?

Oči smo imeli izbuljene kot kameleoni in od jeze smo začeli tudi spreminjati barve. Žabe pa, kot da jih ne briga svatba, so bile potuhnjene globoko v blatu pod nami, ki smo imeli od neprestanega brazdanja že zmrznjene prste na rokah, utrujene noge v visokih gumijastih škornjih od prehojenih kilometrov po pustih travnatih močvarah.

Nič ni pomagalo: ne sonce, ki je toplo sijalo v vodo, ne luči, s katerimi smo ponoči hoteli slepiti žabe. Kot bi se v zemljo udrele, so se nam izogibale, da jih nismo mogli ujeti niti za eno samo večerjo.

Nikomur nismo verjeli, ker je znano, da žabarji so

dijo v vrst lovecev, kaj pa so „lovske zgodbe“, je vsakomur jasno. Samo zelenec bo verjel staremu žabaru in njegovi pripovedi, da je 100 žabjih samic, ki jih v knjigah označujejo z „rana arvalis woltersorffii“ privezal z dretom, zavezal en konec za dre-

na uro – tri zjutraj. Zunaj pa kolega kriči, kot bi ga trkala luna: „Na tone mresta, na milijone žab!“

Ob pol štirih ponoči sva jih pobirala, drugi trpinji, ki so se popoldne mučili z brezupnim iskanjem, so brzkone sanjali o žabah v

ŽABJA POJEDINA

vo in vse skupaj spustil v mlako: potem je hodil vsake pol ure in pobiral po 100 samcev, samice pa spet namočil v mlako.

Nismo verjeli niti tistim, ki so govorili, da žab še ni, niti tistim, ki so se hvalili, da so jih že ujeli na stotine in tisoče. In ko smo tako obupani brodili po močvirju, smo se spominjali zgodbe, ko je nekdo uglednemu gostiču na Dolenjskem prodal 500 krot, pa ni zaradi tega nihče umrl. Vedeli pa smo za čuovito zbirališče krot...

Nič, nič in še enkrat nič – čeprav bi jih moralo biti po vseh strokovnih ogledih že na milijone! Zdelo se mi je, da sem komaj dobro zaspal, ko je zahteglo začelo zvoniti po stanovanju. Pogledam okrog sebe – trda noč. Pogledam

toplih posteljah. Začelo je snežiti, žabja svatba je šla h koncu.

Kolegi so drugo jutro preizkusili najino resničnost besedi – brez uspeha. Samo kraki v veliki polvinilasti vreči so dokazovali, da ne laževa.

Iz obupa je eden izmed tistih, ki so lovili, pa niso ničesar ujeli, preklel dan, ko je slišal za žabji lov in noč, ki jo je prespal, pa je žabji vlak slavil v mlaki.

Krake smo že pojedli. In zdaj? Do prihodnjega leta bomo skušali iznajti napravo, ki bi točno ugotovila, kdaj, kje, koliko, zakaj. Skratka: vse o žabah. Potem jih bomo ujeli toliko, da so zgodbe Lažnivega Kljukca malenkost proti bodoči žabji resničnosti...

V. LIKAR

NI MARAL ODGOVORNOSTI:

Pobeglega so našli!

Janez Lenarčič iz Velikih Brusnic je podrl pešca, nato pa z avtomobilom odpeljal naprej

Prejšnji petek ob 23. uri je Anton Bojanc z Male Cikave gnal na vrvi vola od Kronovega proti Otočcu po cesti drugega reda. Bojanc je šel ob robu, vola pa je gnal po jarku. Nenadoma je pripeljal za njim osebni avto, zadel pešca in ga zbil po tleh – ter oddrvel naprej! Bojanc si je pri padcu zlomil roko, ranil nogo in dobil več odrgnin. Drobci vetrobranskega stekla in modrega laka, ki so ostali na cesti, so miličnikom pomagali najti strahopetnega junaka.

Za naslednji dan so namreč novomeški miličniki v garaži Avgusta Puclja na Otočcu našli že deloma popravljen VW NM 89-43, last zidarja Janeza Lenarčiča iz Velikih Brusnic.

hopetnega pobega ni prijavil miličnikom? Zakaj so, nasprotno, celo pomagali skrivati pobeglega voznika? Javni tožilec bo lahko zapisal mimo imena Janeza Lenarčiča še imena tistih, ki so mu hoteli pomagati, da bi dejanje prikril.

Lažno sporočilo

V ponedeljek zvečer, nekaj po 21. uri, so šli novomeški gasilci z dvema avtomobiloma gasit požar na Gorjancih; tja se je odpeljala tudi patrula novomeških miličnikov. Na Gorjancih pa so ugotovili, da je bilo sporočilo o gozdnem požaru zlagano. Gasilci so si sicer zapisali priimek Bulc, vendar je malo verjetno, da bi neznanec, ki se je tako predstavljal po telefonu, povedal pravo ime.

NA KRATKO

KOČEVJE – Na včerajšnjem zborovanju kočevskih komunistov je govoril Franc Korelec, delegat druge konference ZKJ, o vprašanjih, ki jih je obravnavala ta konferenca, in o nalogah jugoslovanskih komunistov v sedanjem obdobju. Razen tega so bili komunisti seznanjeni s predlogom načrta dela ZK v občini za letos.

CRNOMELJ – V torek je predaval Peter Toš, predsednik komisije za samoupravne odnose pri CK ZKS, o izvajanju samoupravnih dopolnil, ki zadevajo temeljne organizacije združenega dela“. Predavanje sodi v okviru izobraževalnega programa občinske konference ZK.

SEVNICA – V torek zvečer je bila sklicana letna konferenca krajevne organizacije SZDL, zadnja v občini. Da bi prisotni ljudje, so zraven priredili še predavanje starega sevnjskega znanca Staneta Tavčarja z naslovom „Izrael, dežela med morjem in peskom“.

SODRAŽICA – V nedeljo so v osnovni šoli svečana spominska občinska skupščina v poštarni letošnje praznika občine Ribnica.

BREŽICE – Na občinski konferenci ZK bodo udeleženi v začetku prihodnjega tedna zvečer za zanimive podatke iz odgovorov, ki so jih zbrali delavci o samoupravnih in delovnih odnosih v obratih podjetij in zavodov, kjer so zaposleni.

KRSKO – Pionirji spomenjskih občin se bodo na poboju Svobode in občinske Zveze prijateljev mladine Krske vključili v praznovanje 400-letnice kmečkih uporov. To so v ponedeljek predlagali predstavniki DPM in Svobode.

TREBNJE – Občinski komitej ZK je v ponedeljek sklenil, da se dosedanja politika krajevne organizacije ZK Trebnje razdeli v dve organizaciji ter bodo tako člani organizacije delovali in kot ZK uspešneje delovali in kot posamezniki bolj prišli do izražanja.

KRSKO – Na ponedeljkovi seji so odborniki zahtevali, da bi tudi v krški občini poslali v šole vse šoloobvezne ciganske otroke, oblast pa naj bi kaznovala starše, če se bodo temu upirali.

TREBNJE – Delegacija, ki so jo sestavljali Ciril Pevec, Janko Oven in Ciril Bukovec, je v ponedeljek v Ljubljani obravnavala stališča dodelitve stanovanjskega denarja za udeležence NCV.

Trebnje, ki protestira proti neobčinskemu in za občino navedenemu predlogu, upa, da posredovanje ne bo zaman. **NOVO MESTO** – V torek popoldne se je končalo novo občinsko šolsko prvenstvo za gimnazisti: pri srednjeholkah je zmagala Anita Gajic (šola za zdravstvene delavce N. m.). Maja Dokl (OŠ Grm) pa je bila najboljša pri pionirkah.